

**ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ**

του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας

**«Διατάξεις για την απλοποίηση της περιβαλλοντικής αδειοδότησης, θέσπιση πλαισίου για την ανάπτυξη των Υπεράκτιων Αιολικών Πάρκων, την αντιμετώπιση της ενεργειακής κρίσης, την προστασία του περιβάλλοντος και λοιπές διατάξεις»**

<b>ΜΕΡΟΣ Α΄ : ΑΠΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΑΔΕΙΟΔΟΤΗΣΗΣ, ΘΕΣΠΙΣΗ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΩΝ ΥΠΕΡΑΚΤΙΩΝ ΑΙΟΛΙΚΩΝ ΠΑΡΚΩΝ, ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ</b>	
<b>ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄ : ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ</b>	
Άρθρο 1	Σκοπός
Άρθρο 2	Αντικείμενο
<b>ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄ : ΑΠΛΟΠΟΙΗΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΑΔΕΙΟΔΟΤΗΣΗΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΛΕΓΧΩΝ</b>	
Άρθρο 3	Εξαιρέσεις από την περιβαλλοντική αδειοδότηση - Τροποποίηση παρ. 2α και 2β άρθρου 1 ν. 4014/2011 (Παρ. 3 άρθρου 1 και παρ. 5 άρθρου 2 Οδηγίας 2011/92/ΕΕ)
Άρθρο 4	Απλοποίηση της διαδικασίας ενημέρωσης ή τροποποίησης Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών όρων-Τροποποίηση παρ. 1 και 1 <sup>Α</sup> και υποπερ. α΄ περ. β΄ άρθρου 6 ν. 4014/2011
Άρθρο 5	Καθορισμός αποδέκτη λυμάτων και βιομηχανικών αποβλήτων κατά την περιβαλλοντική αδειοδότηση - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 12 του ν. 4014/2011
Άρθρο 6	Καθορισμός τρόπου πληρωμής των πιστοποιημένων αξιολογητών - Τροποποίηση παρ. 7 άρθρου 16 ν. 4014/2011
Άρθρο 7	Συμπληρώσεις διαδικασίας περιβαλλοντικών ελέγχων - Τροποποίηση παρ. 5, 11, 15α, 15β, 15γ και 21 άρθρου 20 ν. 4014/2011
Άρθρο 8	Επιθεωρήσεις και έλεγχοι – Τροποποίηση περ. β) παρ. 4 άρθρου 61 ν. 4819/2021
Άρθρο 9	Διοικητικές κυρώσεις για περιβαλλοντικές παραβάσεις – Τροποποίηση παρ. 1 και 6 άρθρου 21 ν. 4014/2011
Άρθρο 10	Μεταβατικές διατάξεις για τις εκκρεμείς περιβαλλοντικές μελέτες και ελέγχους – Τροποποίηση άρθρου 52 ν. 4843/2021
<b>ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄: ΧΡΗΣΕΙΣ ΓΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ</b>	
Άρθρο 11	Επιτρεπόμενες χρήσεις γης στις ζώνες προστατευόμενων περιοχών του Δικτύου «Φύση 2000»
Άρθρο 12	Ζώνες προστασίας και διαχείρισης που περιλαμβάνονται στις ειδικές περιβαλλοντικές μελέτες – Τροποποίηση παρ. 4 και 5 άρθρου 19 ν. 1650/1986
Άρθρο 13	Ειδικές Περιβαλλοντικές Μελέτες, σχέδια διαχείρισης και καθορισμός χρήσεων γης στις προστατευόμενες περιοχές – Τροποποίηση άρθρου 21 ν. 1650/1986

Άρθρο 14	Εξειδίκευση κατηγοριών χρήσεων γης – Τροποποίηση άρθρων 1, 2, 4, 6, 7, 14 και 15 π.δ. 59/2018
Άρθρο 15	Ειδική κατηγορία χρήσης γης «κατοικίας» - Τροποποίηση παρ. ΙΙ άρθρου 1 π.δ. 59/2018
Άρθρο 16	Εξουσιοδοτική διάταξη
Άρθρο 17	Καταργούμενες διατάξεις
<b>ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄: ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΦΥΣΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΡΑΣΙΝΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ</b>	
Άρθρο 18	Διαχείριση πόρων του Οργανισμού Φυσικού Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής - Τροποποίηση παρ. 1 και 3 άρθρου 31 ν. 4685/2020
Άρθρο 19	Παράταση συμβάσεων εργασίας ορισμένου χρόνου Οργανισμού Φυσικού Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής - Τροποποίηση παρ. 4 άρθρου 43 ν. 4685/2020
Άρθρο 20	Αξιοποίηση των πόρων του Πράσινου Ταμείου - Τροποποίηση άρθρου 5 ν. 3889/2010
Άρθρο 21	Χρηματοδοτούμενες Δράσεις Πράσινου Ταμείου - Τροποποίηση παρ. 2 και 3 άρθρου 6 ν. 3889/2010
Άρθρο 22	Διοίκηση του Πράσινου Ταμείου - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 7 ν. 3889/2010
Άρθρο 23	Όργανα εκκαθάρισης Πράσινου Ταμείου -Προσθήκη παρ. 1 <sup>Α</sup> και 5 στο άρθρο 9 του ν. 3889/2010
Άρθρο 24	Χρηματοδότηση Σχεδίων Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας από το Πράσινο Ταμείο
<b>ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄: ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΔΑΣΩΝ</b>	
Άρθρο 25	Επιτροπή Δασολογίου - Αντικατάσταση παρ. 6, προσθήκη παρ. 7 στο άρθρο 3 του ν. 3208/2003
Άρθρο 26	Εξέταση αντιρρήσεων σε περίπτωση έκδοσης ακυρωτικής απόφασης – Τροποποίηση παρ. 5 άρθρου 19 ν. 3889/2010
Άρθρο 27	Διόρθωση προδηλών σφαλμάτων δασικού χάρτη - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 20 ν. 3889/2010
Άρθρο 28	Προθεσμία υποβολής αιτήματος υπαγωγής – Τροποποίηση παρ. 4 και 6 άρθρου 52 ν. 4685/2020
Άρθρο 29	Κάλυψη δαπανών αποζημίωσης των μελών των Επιτροπών Εξέτασης Αντιρρήσεων –Τροποποίηση παρ. 1, αντικατάσταση παρ. 2 άρθρου 6Α ν. 3889/2010
Άρθρο 30	Επέκταση εγκαταστάσεων τουριστικού χαρακτήρα – Προσθήκη παρ. 6 στο άρθρο 49 του ν. 998/1979
Άρθρο 31	Ζητήματα συμβάσεων εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου για την αντιμετώπιση των εκτάκτων αναγκών που προκλήθηκαν από τις πυρκαγιές του Ιουλίου/Αυγούστου 2021

Άρθρο 32	Ζητήματα συμβάσεων εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου για τις επικίνδυνες περιοχές του π.δ. 575/1980 – Προσθήκη παρ. 3 στο άρθρο 37 του ν. 4765/2021
Άρθρο 33	Προσκόμιση εγγυητικής επιστολής από Δασικούς Συνεταιρισμούς Εργασίας και προθεσμία εγκατάστασης αυτών στο δάσος, για τις κηρυγμένες σε έκτακτη ανάγκη πολιτικής προστασίας περιοχές της Βόρειας Εύβοιας
<b>ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ΄: ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΙΚΟ ΣΩΜΑ</b>	
Άρθρο 34	Παράταση συμβάσεων προσωπικού Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας
Άρθρο 35	Ημερήσιος Χάρτης Πρόβλεψης Κινδύνου Πυρκαγιάς
Άρθρο 36	Προθεσμία ολοκλήρωσης διαδικασίας μετάταξης υπαλλήλων στη Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας
Άρθρο 37	Σύνθεση Συμβουλίων Κρίσεων Πυροσβεστικού Σώματος - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 129 ν.4662/2020
Άρθρο 38	Προσλήψεις πολιτών που διακρίνονται για εξαιρετες πράξεις- Προσθήκη άρθρου 4 <sup>Α</sup> στον ν. 2840/2000
Άρθρο 39	Αποζημίωση πυροσβεστικού προσωπικού για πρόσθετη εργασία- Τροποποίηση άρθρου 127 ν. 4472/2017
Άρθρο 40	Μηνιαίο επίδομα υπηρετούντων στις Ειδικές Μονάδες Δασικών Επιχειρήσεων - Τροποποίηση παρ. 9 άρθρου 38 ν. 4892/2022
Άρθρο 41	Μεταβατική άσκηση αρμοδιότητας από το Αρχηγείο του Πυροσβεστικού Σώματος - Τροποποίηση άρθρου 44 ν. 4872/2021
<b>ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ΄: ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ</b>	
Άρθρο 42	Ειδικές διατάξεις για υδατορέματα - Τροποποίηση άρθρου 5 ν. 4258/2014
Άρθρο 43	Πράσινοι πόροι για τις «100 κλιματικά ουδέτερες και έξυπνες πόλεις»- Τροποποίηση παρ. 4 άρθρου 3 ν. 3889/2010
Άρθρο 44	Κέντρα Υπερψηλής Τάσης - Τροποποίηση παρ. 6 άρθρου 209 ν. 3463/2006
Άρθρο 45	Ενίσχυση της βιώσιμης ανάπτυξης της περιοχής «Ελαιώνας»
Άρθρο 46	Παράλληλες εγκρίσεις με έγκριση Ρυμοτομικού Σχεδίου Εφαρμογής
Άρθρο 47	Διενέργεια αυτοψιών από τα Κεντρικά Συμβούλια Αρχιτεκτονικής και τα Κεντρικά Συμβούλια Πολεοδομικών Θεμάτων και Αμφισβητήσεων – Προσθήκη άρθρου 25Α στον ν. 4495/2017
Άρθρο 48	Ειδική διαδικασία έκδοσης οικοδομικών αδειών
Άρθρο 49	Κάλυψη σε γεωργοκτηνοτροφικά, γεωργοπτηνοτροφικά κτίρια, κτίρια υδατοκαλλιεργειών – Τροποποίηση υποπερ. α΄ περ. α΄ παρ. 3 άρθρου 33 ν. 4759/2020
Άρθρο 50	Έγκριση παρέκκλισης ύψους σε ιερούς ναούς σε περιοχές εκτός σχεδίου δόμησης – Προσθήκη άρθρου 148Α στον ν. 4759/2020
Άρθρο 51	Αλλαγή χρήσης και λειτουργική αναβάθμιση κτισμάτων

Άρθρο 52	Ειδικές περιπτώσεις παραχώρησης
Άρθρο 53	Ενιαία έκταση βιομηχανικών εγκαταστάσεων σε περίπτωση μίσθωσης ή κτήσης όμορων γηπέδων ή οικοπέδων
Άρθρο 54	Εγκαταστάσεις Χώρων Τροφοδοσίας Πτωματοφάγων Αρπακτικών Πτηνών σε δασικού χαρακτήρα εκτάσεις
Άρθρο 55	Έγκριση Επιχειρηματικών Πάρκων – Προσθήκη παρ. 5 και 6 στο άρθρο 155 του ν. 4759/2020
Άρθρο 56	Έκδοση οικοδομικών εργασιών εντός Διεθνούς Τεχνολογικού Πάρκου 4ης γενιάς – Προσθήκη παρ. 12 στο άρθρο 18 του ν. 4690/2020
Άρθρο 57	Οικοδόμηση σε περιπτώσεις ανενεργών ιστών ραδιοφωνικών σταθμών – Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 13 ν. 3188/1955
Άρθρο 58	Ανάθεση δράσεων στη «Νέα Μητροπολιτική Αττική Α.Ε. – Αναπτυξιακός Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης»
Άρθρο 59	Όροι δόμησης και παρεκκλίσεις σε εκτός σχεδίου περιοχές – Τροποποίηση άρθρου 33 ν. 4759/2020
Άρθρο 60	Αλλαγή χρήσης– Τροποποίηση παρ. 9 άρθρου 107 ν. 4495/2017
Άρθρο 61	Προϋποθέσεις μεταβίβασης αυτοτελών ιδιοκτησιών – Αντικατάσταση παρ. 11 άρθρου 18 ν. 4276/2014
Άρθρο 62	Διοικητικές ρυθμίσεις για δομές
Άρθρο 63	Ρυθμίσεις για ενεργειακά στέγαστρα – Προσθήκη παρ. 26α στο άρθρο 2 και άρθρου 19Α στον ν. 4067/2012
Άρθρο 64	Παράταση αναστολής οικοδομικών εργασιών στον Υμηττό – Τροποποίηση άρθρου 72 ν. 4843/2021
Άρθρο 65	Παρατάσεις οικοδομικών αδειών – Τροποποίηση άρθρου 52 ν. 4710/2020
Άρθρο 66	Παράταση προθεσμίας εκσυγχρονισμού και κτιριακής επέκτασης κτιρίων και εγκαταστάσεων – Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 51 ν. 4178/2013
Άρθρο 67	Παράταση προθεσμίας παράδοσης Πολεοδομικού Σχεδίου Εφαρμογής περιοχών Ανατολικής Αττικής
Άρθρο 68	Παράταση προθεσμίας ολοκλήρωσης της διαδικασίας θεσμοθέτησης Περιοχών Οργανωμένης Ανάπτυξης Υδατοκαλλιεργειών
Άρθρο 69	Ορισμός Φέρουσας Ικανότητας
<b>ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η΄: ΠΛΑΙΣΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΥΠΕΡΑΚΤΙΩΝ ΑΙΟΛΙΚΩΝ ΠΑΡΚΩΝ</b>	
Άρθρο 70	Ορισμοί
Άρθρο 71	Αρμοδιότητες του Ελληνικού Δημοσίου ως προς τα δικαιώματα Υπεράκτιων Αιολικών Πάρκων και διαχείριση αυτών
Άρθρο 72	Σχεδιασμός Ανάπτυξης Υπεράκτιων Αιολικών Πάρκων
Άρθρο 73	Προσδιορισμός Περιοχών Οργανωμένης Ανάπτυξης Υπεράκτιων Αιολικών Πάρκων και καθορισμός Περιοχών Εγκατάστασης αυτών
Άρθρο 74	Αιτήσεις για χορήγηση Άδειας Έρευνας Υπεράκτιων Αιολικών Πάρκων σε Περιοχές Οργανωμένης Ανάπτυξης αυτών
Άρθρο 75	Έκδοση Άδειας Έρευνας Υπεράκτιων Αιολικών Πάρκων

Άρθρο 76	Εγγυητική Επιστολή Άδειας Έρευνας Υπεράκτιων Αιολικών Πάρκων
Άρθρο 77	Ανταγωνιστική διαδικασία επιλογής επενδυτή Υπεράκτιων Αιολικών Πάρκων
Άρθρο 78	Αδειοδοτική ωρίμανση έργων Υπεράκτιων Αιολικών Πάρκων
Άρθρο 79	Θέματα σύνδεσης με το Σύστημα - Σύσταση Επιτροπής Συντονισμού Σύνδεσης και Ανάπτυξης Δικτύων Έργων Υπεράκτιων Αιολικών Πάρκων
Άρθρο 80	Ειδικό Τέλος Υπεράκτιων Αιολικών Πάρκων
Άρθρο 81	Διατάξεις για την ενίσχυση των Έργων Υπεράκτιων Αιολικών Πάρκων – Αναστολή νέων αιτήσεων για Έργα Υπεράκτιων Αιολικών Πάρκων
Άρθρο 82	Γνωμοδότηση του Κεντρικού Συμβουλίου Χωροταξικών Θεμάτων και Αμφισβητήσεων - Τροποποίηση παρ. 3 άρθρου 4Α ν. 4447/2016
Άρθρο 83	Παραχώρηση άνευ οικονομικού ανταλλάγματος - Εξουσιοδοτική διάταξη - Προσθήκη περ. ια στην παρ. 2 του άρθρου 14 του ν. 2971/2001
Άρθρο 84	Εξουσιοδοτικές διατάξεις
Άρθρο 85	Καταργούμενες διατάξεις
<b>ΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ': ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ</b>	
Άρθρο 86	Κάλυψη μέρους της αύξησης του κόστους κατανάλωσης ηλεκτρικού ρεύματος σε λογαριασμούς ηλεκτρικού ρεύματος οικιακών καταναλωτών - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 36 ν. 4936/2022
Άρθρο 87	Χρηματοδότηση έργων υποδομών ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου
Άρθρο 88	Υποχρεώσεις του Διαχειριστή Δικτύου Διανομής που απορρέουν από την εφαρμογή του καθεστώτος επιβολής υποχρεώσεων ενεργειακής απόδοσης - Τροποποίηση άρθρου 80 ν. 4001/2011
Άρθρο 89	Ερμηνευτική διάταξη για τη διάθεση των πόρων της παρ. 2α του άρθρου 19 του ν. 3054/2002
Άρθρο 90	Κατασκευές σε δημόσιους χώρους- Προσθήκη παρ. 8 στο άρθρο 20 του ν. 4067/2012
Άρθρο 91	Θέματα αναγκαστικών απαλλοτριώσεων - Προσκόμιση εγγυητικής επιστολής
Άρθρο 92	Ειδικό Τέλος Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας
Άρθρο 93	Εκτέλεση εργασιών για έργα δικτύου διανομής ηλεκτρικής ενέργειας - Προσθήκη άρθρου 129Α ν. 4819/2021
Άρθρο 94	Μετακίνηση προσωπικού ΔΕΗ σε ΔΕΔΔΗΕ -Τροποποίηση παρ. 3Α άρθρου 125 ν. 4001/2011
Άρθρο 95	Μισθολογικά θέματα του προσωπικού του Κέντρου Ανανεώσιμων Πηγών και Εξοικονόμησης Ενέργειας
Άρθρο 96	Απαλλαγή από άδεια Περιφερειάρχη για μισθώσεις με σκοπό τη διάνοιξη δρόμων, εγκατάσταση εξοπλισμών ή εκτέλεση επενδύσεων ή έργων – Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 29 ν. 1892/1990

Άρθρο 97	Παρατάσεις προθεσμιών έργων Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας – Τροποποίηση παρ. 3δ άρθρου 7 ν. 4414/2016
Άρθρο 98	Εξουσιοδοτική διάταξη
Άρθρο 99	Καταργούμενες διατάξεις
<b>ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι΄: ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΚΥΚΛΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ</b>	
Άρθρο 100	Αρμόδιες ελεγκτικές αρχές για τα πλαστικά μιας χρήσης – Αντικατάσταση άρθρου 17 ν. 4736/2020
Άρθρο 101	Κυρώσεις για παραβάσεις του ν. 4736/2020 – Αντικατάσταση άρθρου 18 ν. 4736/2020
Άρθρο 102	Επίτευξη στόχου για την επίδοση των συστημάτων εναλλακτικής διαχείρισης συσκευασιών - Τροποποίηση παρ. 14 άρθρου 12 ν. 4819/2021
Άρθρο 103	Τέλος Αξιολόγησης – Τροποποίηση περ. Γ παρ. 1 άρθρου 13 ν. 4819/2021
Άρθρο 104	Υποχρέωση τήρησης αρχείων για μη επικίνδυνα απόβλητα - Τροποποίηση παρ. 4 άρθρου 62 ν. 4819/2021
Άρθρο 105	Βελτίωση χωριστής συλλογής αποβλήτων συσκευασίας από Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης-Τροποποίηση περ. γ΄ και δ΄ παρ. 2 άρθρου 86 ν. 4819/2021
Άρθρο 106	Διοικητικές κυρώσεις - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 91 ν. 4819/2021
Άρθρο 107	Διοικητική διάρθρωση του Ελληνικού Οργανισμού Ανακύκλωσης - Τροποποίηση παρ. 1 και 2 άρθρου 100 ν. 4819/2021
<b>ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΑ΄: ΛΟΙΠΕΣ ΕΠΕΙΓΟΥΣΕΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ</b>	
Άρθρο 108	Οικοτουριστικά προγράμματα και δράσεις υποδοχής - Τροποποίηση περ. ιε) παρ. 2 άρθρου 34 ν. 4685/2020
Άρθρο 109	Ασφάλιση εργατών σμύριδας
Άρθρο 110	Υπαγωγή ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων επεξεργασίας λατομικών ορυκτών σε καθεστώς γνωστοποίησης
Άρθρο 111	Νομοτεχνικές βελτιώσεις συνεπεία του ν. 4951/2022
Άρθρο 112	Ρήτρα αναπροσαρμογής – Τροποποίηση άρθρου 138 ν. 4951/2022
Άρθρο 113	Μεταβατική διάταξη ως προς την υποβολή αιτήσεων για Οριστική Προσφορά Σύνδεσης μετά την έναρξη ισχύος του ν. 4951/2022 – Προσθήκη άρθρου 52Α στον ν. 4951/2022
Άρθρο 114	Επιστροφή εγγυητικής επιστολής άρθρου 6 του ν. 4951/2022 - Τροποποίηση παρ. 8 άρθρου 7 ν. 4414/2016
Άρθρο 115	Ειδικότερες ρυθμίσεις για πλωτούς φωτοβολταϊκούς σταθμούς - Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 12 ν. 4685/2020
Άρθρο 116	Επιλογή ανεξάρτητου μηχανικού πιστοποίησης - Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 143ΣΤ ν. 4001/2011
Άρθρο 117	Αποζημίωση Μικρών Υδροηλεκτρικών Σταθμών για χρονικό διάστημα από τη λήξη μέχρι και την ανανέωση της Άδειας Λειτουργίας
<b>ΜΕΡΟΣ Β΄</b>	

<b>ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ</b>	
Άρθρο 118	Ευθύνη των οργάνων της υπό ειδικής διαχείρισης εταιρείας δυνάμει του άρθρου 21 του ν. 4664/2020 - Τροποποίηση περ. β και προσθήκη περ. γ στην παρ. 2 του άρθρου 9 ν. 4224/2013
Άρθρο 119	Ειδικές ρυθμίσεις για τις εταιρείες Ε.Υ.Δ.Α.Π. Α.Ε. και την Ε.Υ.Α.Θ. Α.Ε. – Προσθήκη άρθρου 197Α στον ν. 4389/2016
Άρθρο 120	Ρύθμιση θεμάτων για τη μεταβίβαση από το Δημόσιο στην Ε.Ε.Σ.Υ.Π. μετοχών των εταιρειών Ε.Υ.Δ.Α.Π. Α.Ε. και Ε.Υ.Α.Θ. Α.Ε.
Άρθρο 121	Διόρθωση πρόδηλων σφαλμάτων – Τροποποίηση του άρθρου 79 του ν. 4941/2022
Άρθρο 122	Παροχή εγγύησης του ελληνικού Δημοσίου για δάνεια της εταιρείας «Διαχειριστής του Ελληνικού Δικτύου Διανομής Ηλεκτρικής Ενέργειας Ανώνυμη Εταιρεία»
Άρθρο 123	Αναστολή προθεσμιών λήξης, εμφάνισης και πληρωμής αξιογράφων και ρυθμίσεις για την παροχή ευεργετήματος μη καταχώρισης αξιογράφων σε αρχεία δεδομένων οικονομικής συμπεριφοράς
Άρθρο 124	Μεσοπρόθεσμο Πλαίσιο Δημοσιονομικής Πολιτικής – Ανώτατα δημοσιονομικά όρια φυσικών παραλαβών εξοπλιστικών προγραμμάτων - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 43 του ν. 4270/2014
Άρθρο 125	Επεξηγηματική έκθεση του Μ.Π.Δ.Σ - Ανώτατα δημοσιονομικά όρια φυσικών παραλαβών εξοπλιστικών προγραμμάτων - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 44 του ν. 4270/2014
Άρθρο 126	Προσθήκη στο πεδίο εφαρμογής του Προϋπολογισμού Δημοσίων Επενδύσεων (Π.Δ.Ε.) έτους 2023 - Τροποποίηση άρθρου 55Α του ν. 4270/2014
Άρθρο 127	Διαδικασία ένταξης και χρηματοδότησης από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων έργων και προγραμμάτων χρηματοδοτούμενων από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 42 του ν. 4772/2021
Άρθρο 128	Παράταση έναρξης εφαρμογής του Λογιστικού Πλαισίου της Γενικής Κυβέρνησης (ΛΠΓΚ) στις Οντότητες Γενικής Κυβέρνησης εκτός Κεντρικής Διοίκησης - Τροποποίηση του άρθρου 15 του π.δ. 54/2018
Άρθρο 129	Ρύθμιση για τη ναυπήγηση του Ταχέος Περιπολικού Κατευθυνόμενων Βλημάτων (ΤΠΚ) υπ' αρ. 7 του Πολεμικού Ναυτικού – Προσθήκη παρ. 18 στο στοιχείο Α' του άρθρου 32 του ν. 4361/2016
Άρθρο 130	Ρύθμιση για την ολοκλήρωση εργασιών σε υποβρύχια (Υ/Β) του Πολεμικού Ναυτικού – Προσθήκη εδαφίων στην παρ. 5 και προσθήκη νέας παρ. 5Α στο άρθρο 26 του ν. 4258/2014
Άρθρο 131	Προθεσμία καταχώρησης στο Ο.Π.Σ.Α.Α. στοιχείων των λαϊκών αγορών – Κάτοχοι θέσεων αδειών επαγγελματία πωλητή -Προσωρινές θέσεις – Έννοια κενών θέσεων -Κάτοχοι άδειας παραγωγού πωλητή αυγών και μελιού- Τροποποίηση του άρθρου 66 του ν. 4849/2021

Άρθρο 132	Υλοποίηση δράσεων/έργων της Γενικής Γραμματείας Βιομηχανίας του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων που εντάσσονται στο Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας
Άρθρο 133	Υπηρεσιακές μεταβολές των στελεχών του Λ.Σ. -ΕΛ.ΑΚΤ. και των πολιτικών υπαλλήλων του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής σε θέσεις εξωτερικού – Αποζημίωση του Δημοσίου σε περίπτωση παραίτησης- Αποσπάσεις στο Μόνιμο Σώμα της Ευρωπαϊκής Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής - Μεταθέσεις στελεχών του Λ.Σ.- ΕΛ.ΑΚΤ. - Κριτήρια επιλογής – Τροποποίηση παρ. 1, 4, 5 και 6 άρθρου 115 ν. 4504/2017
Άρθρο 134	Παράταση συμβάσεων παραχώρησης Χώρων Ζώνης Λιμένα λόγω της πανδημίας του κορωνοϊού COVID-19 – Καθορισμός ανταλλάγματος - Τροποποίηση άρθρου εξηκοστού όγδοου της από 13.4.2020 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου
Άρθρο 135	Επέκταση παραχωρημένων χώρων σε Χερσαία Ζώνη Λιμένα καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος (Κ.Υ.Ε.) για λόγους προστασίας από τον κορωνοϊό COVID -19 - Τροποποίηση άρθρου 74 ν. 4811/2021
Άρθρο 136	Παραχώρηση με αντάλλαγμα χρήση χώρων Ζώνης Λιμένα –Παραχώρηση χρήσης χώρου Ζώνης Λιμένα για ίδρυση υδατοδρομίου - Τροποποίηση άρθρου 24 του ν. 2971/2001
Άρθρο 137	Μετατάξεις προσωπικού Ο.Λ.Π. Α.Ε. και Ο.Λ.Θ. Α.Ε.- Παράταση ισχύος της παρ. 5 του άρθρου 11 του ν. 4404/2016
Άρθρο 138	Παράταση έναρξης εφαρμογής άρθρου 112 ν. 4926/2022 – Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 112 ν. 4926/2022
Άρθρο 139	Κοινωνική ασφάλιση ναυτικών σε επαγγελματικά πλοία αναψυχής - Παράταση έναρξης ισχύος υποπερ. βα' περ. (β) παρ. 2 άρθρου 11 ν. 4926/2022
Άρθρο 140	Παράταση χρόνου καταβολής πρώτης δόσης για την επιστροφή αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών - Τροποποίηση παρ. 5 άρθρου 6 του ν. 4711/2020
Άρθρο 141	Προγράμματα τουριστικής προβολής και συνδιαφήμισης των Περιφερειών με τον ιδιωτικό τομέα - Τροποποίηση άρθρου 57 του ν. 4875/2021
<b>ΜΕΡΟΣ Γ΄</b>	
<b>ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΜΟΥΦΤΕΙΩΝ ΘΡΑΚΗΣ</b>	
<b>ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄: ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΜΟΥΦΤΕΙΩΝ ΘΡΑΚΗΣ</b>	
Άρθρο 142	Μουφτείες Θράκης
Άρθρο 143	Τοπική αρμοδιότητα Μουφτειών
Άρθρο 144	Οργάνωση και λειτουργία Μουφτειών Θράκης
Άρθρο 145	Κάλυψη δαπανών
Άρθρο 146	Στέγαση Μουφτειών
Άρθρο 147	Κανόνες λειτουργίας Μουφτειών



<b>ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄: ΘΕΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΟΥΦΤΗΔΩΝ ΚΑΙ ΤΟΠΟΤΗΡΗΤΩΝ ΜΟΥΦΤΗΔΩΝ ΘΡΑΚΗΣ</b>	
Άρθρο 148	Μουφτήδες Θράκης
Άρθρο 149	Μισθολογική κατάσταση
Άρθρο 150	Αποχώρηση Μουφτήδων
Άρθρο 151	Αρμοδιότητες και καθήκοντα Μουφτήδων Θράκης
Άρθρο 152	Θητεία
Άρθρο 153	Προσόντα
Άρθρο 154	Κωλύματα – Ασυμβίβαστα
Άρθρο 155	Τοποτηρητής Μουφτής
Άρθρο 156	Προκήρυξη για την υποβολή αιτήσεων για την πλήρωση κενωθείσας θέσης Μουφτή στις Μουφτείες Θράκης
Άρθρο 157	Κατάλογος υποψηφίων
Άρθρο 158	Συμβουλευτική Επιτροπή
Άρθρο 159	Συγκρότηση Συμβουλευτικής Επιτροπής
Άρθρο 160	Συνεδρίαση Συμβουλευτικής Επιτροπής
Άρθρο 161	Επιλογή και εγκατάσταση Μουφτή
Άρθρο 162	Παύση Μουφτήδων Θράκης
Άρθρο 163	Θέση του Μουφτή και Τοποτηρητή Μουφτή σε αυτοδίκαιη αργία και στέρηση αποδοχών
<b>ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄: ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ, ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ, ΤΕΛΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΓΟΥΜΕΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ</b>	
Άρθρο 164	Εξουσιοδοτικές διατάξεις
Άρθρο 165	Μεταβατικές διατάξεις
Άρθρο 166	Τελικές διατάξεις - Γραμματείς Υποθέσεων Δικαιοδοσίας Μουφτή - Τροποποιήσεις περ. α) παρ. 1 άρθρου 17 και περ. α) παρ. 4 άρθρου 19 π.δ. 52/2019
Άρθρο 167	Καταργούμενες διατάξεις
<b>ΜΕΡΟΣ Δ΄: ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ</b>	
<b>ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄: ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ</b>	
Άρθρο 168	Εκτελεστικός Γραμματέας Περιφέρειας - Τροποποίηση παρ. 4 άρθρου 242 ν. 3852/2010
Άρθρο 169	Αδειοδοτήσεις δημοτικών παιδικών σταθμών – Παράταση προθεσμιών – Τροποποίηση άρθρου 13 ν. 4623/2019
Άρθρο 170	Ρύθμιση θεμάτων προϋπολογισμού Ο.Τ.Α.
Άρθρο 171	Ρυθμίσεις για τα καταφύγια ζώων συντροφιάς – Τροποποίηση άρθρου 46 ν. 4830/2021
Άρθρο 172	Ρυθμίσεις για τη Διαδικτυακή Ηλεκτρονική Βάση της Διεύθυνσης Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων – Τροποποίηση άρθρου 4 ν. 4830/2021
<b>ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄: ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ</b>	

Άρθρο 173	Σύσταση θέσης Αναπληρωτή Γενικού Γραμματέα Δημόσιας Διπλωματίας στο Υπουργείο Εξωτερικών – Προσθήκη άρθρου 217Α στον ν. 4781/2021
Άρθρο 174	Εξουσιοδοτική διάταξη για τον Αναπληρωτή Γενικό Γραμματέα Δημόσιας Διπλωματίας – Τροποποίηση άρθρου 218 ν. 4781/2021
<b>ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄: ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ</b>	
Άρθρο 175	Διαδικασία επιλογής προϊσταμένων Γενικών Διευθύνσεων και Διευθύνσεων e-Ε.Φ.Κ.Α. - Τροποποίηση παρ. 5 άρθρου 3 ν. 4892/2022
Άρθρο 176	Λειτουργία Επιτροπής Ενιαίου Λογαριασμού για την Εφαρμογή Κοινωνικών Πολιτικών - Τροποποίηση παρ. 2 και προσθήκη παρ. 3 στο άρθρο 81 ν. 4921/2022
<b>ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄: ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΥΓΕΙΑΣ</b>	
Άρθρο 177	Προληπτικές ιατρικές πράξεις σε μετακινούμενους πληθυσμούς και ευπαθείς ομάδες – Προσθήκη παρ. 5 και 6 στο άρθρο 4 ν. 4675/2020
<b>ΜΕΡΟΣ Ε΄: ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ</b>	
Άρθρο 178	Έναρξη Ισχύος

## ΜΕΡΟΣ Α΄

### ΑΠΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΑΔΕΙΟΔΟΤΗΣΗΣ, ΘΕΣΠΙΣΗ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΩΝ ΥΠΕΡΑΚΤΙΩΝ ΑΙΟΛΙΚΩΝ ΠΑΡΚΩΝ, ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

## ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

### ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ

#### Άρθρο 1

##### Σκοπός

Σκοπός του παρόντος νόμου είναι η επίλυση σοβαρών και επειγόντων ζητημάτων που αφορούν εν συνόλω την προστασία του φυσικού και αστικού περιβάλλοντος, καθώς και την αντιμετώπιση της ενεργειακής κρίσης.

#### Άρθρο 2

##### Αντικείμενο

Αντικείμενο του παρόντος νόμου είναι:

- α) η απλοποίηση της περιβαλλοντικής αδειοδότησης και των περιβαλλοντικών ελέγχων,
- β) ο εξορθολογισμός των επιτρεπόμενων χρήσεων γης,
- γ) η ρύθμιση της οργάνωσης και διαχείρισης πόρων του Οργανισμού Φυσικού Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής και του Πράσινου Ταμείου,
- δ) η ρύθμιση ζητημάτων που αφορούν στην προστασία των δασών,

ε) η επικαιροποίηση σημείων της πολεοδομικής νομοθεσίας,  
στ) η συνολική ρύθμιση των προϋποθέσεων ανάπτυξης των υπεράκτιων αιολικών πάρκων και  
ζ) η αντιμετώπιση ζητημάτων που αφορούν στη διαχείριση της ενεργειακής κρίσης και την κυκλική οικονομία.

## ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

### ΑΠΛΟΠΟΙΗΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΑΔΕΙΟΔΟΤΗΣΗΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΛΕΓΧΩΝ

#### Άρθρο 3

**Εξαιρέσεις από την περιβαλλοντική αδειοδότηση - Τροποποίηση παρ. 2α και 2β άρθρου 1 ν.**

**4014/2011**

**(Παρ. 3 άρθρου 1 και παρ. 5 άρθρου 2 Οδηγίας 2011/92/ΕΕ)**

Οι παρ. 2α και 2β του άρθρου 1 του ν. 4014/2011 (Α' 209), περί κατάταξης έργων και δραστηριοτήτων, αντικαθίστανται και προστίθεται νέα παρ. 2γ ως εξής:

«2α. Από την εφαρμογή του Κεφαλαίου Α' εξαιρούνται:

α) Έργα και δραστηριότητες που απαιτούνται αποκλειστικά για την αντιμετώπιση έκτακτων περιστατικών πολιτικής προστασίας, σύμφωνα με το άρθρο 25 του ν. 4662/2020 (Α' 27), εάν η εφαρμογή της περιβαλλοντικής αδειοδότησης έχει δυσμενείς συνέπειες στους σκοπούς του έργου και της δραστηριότητας. Η εκτίμηση της συνδρομής των προϋποθέσεων εξαίρεσης γίνεται με την υποβολή αίτησης από τον φορέα του έργου ή της δραστηριότητας, που συνοδεύεται από έκθεση τεκμηρίωσης, στην αρμόδια περιβαλλοντική αρχή, η οποία αποφαινεται εντός δεκαπέντε (15) ημερών.

β) Έργα ή τμήματα έργων και δραστηριότητες που εξυπηρετούν αποκλειστικά σκοπούς εθνικής άμυνας, εάν η εφαρμογή της περιβαλλοντικής αδειοδότησης ενδέχεται να επιφέρει δυσμενείς συνέπειες στην πραγμάτωσή τους. Η εκτίμηση της συνδρομής των προϋποθέσεων εξαίρεσης γίνεται με την υποβολή αίτησης από το αρμόδιο όργανο του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας, που συνοδεύεται από έκθεση τεκμηρίωσης για την εξυπηρέτηση αποκλειστικά σκοπών εθνικής άμυνας, στο αρμόδιο όργανο του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, το οποίο εκδίδει την απόφαση εξαίρεσης από την περιβαλλοντική αδειοδότηση. Η διαδικασία της παρούσας δεν απαιτείται για αεροδρόμια, λιμάνια, δεξαμενές καυσίμων και αγωγούς μεταφοράς υγρών καυσίμων που εξυπηρετούν σκοπούς αποκλειστικά εθνικής άμυνας.

2β. α) Με την επιφύλαξη της περίπτωσης έργου, το οποίο ενδέχεται να έχει σημαντικές δυσμενείς συνέπειες στο περιβάλλον άλλου κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.) ή όταν ζητηθεί από άλλο κράτος μέλος της Ε.Ε., που ενδέχεται να θίγεται σοβαρά, δύναται σε εξαιρετικές περιπτώσεις, να εξαιρείται έργο, τμήμα έργου ή δραστηριότητα, από τη διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης, εάν αυτή επιφέρει δυσμενείς συνέπειες στους σκοπούς του έργου και της δραστηριότητας και πληρούνται οι στόχοι της Οδηγίας 2011/92/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Δεκεμβρίου 2011, «για την εκτίμηση των επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων δημοσίων και ιδιωτικών έργων στο περιβάλλον» (L 26).

β) Η απόφαση εξαίρεσης εκδίδεται από την αρμόδια για την περιβαλλοντική αδειοδότηση αρχή του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Για τη χορήγηση της εξαίρεσης απαιτείται η προηγούμενη υποβολή σχετικού φακέλου από τον φορέα υλοποίησης του έργου, με τον οποίο τεκμηριώνεται ο εξαιρετικός χαρακτήρας του συγκεκριμένου έργου ή της δραστηριότητας και ότι η εφαρμογή του

συνόλου των απαιτήσεων της διαδικασίας περιβαλλοντικής αδειοδότησης έργων και δραστηριοτήτων επηρεάζει αρνητικά τον σκοπό του έργου ή της δραστηριότητας. Το περιεχόμενο του φακέλου καθορίζεται με απόφαση της ανωτέρω αρμόδιας αρχής.

Στην απόφαση εξαίρεσης ορίζονται ρητά:

βα) το χρονικό διάστημα ισχύος της, και

ββ) η υποχρέωση υποβολής από τον ενδιαφερόμενο, εντός του χρονικού διαστήματος ισχύος της απόφασης, Τεχνικής Περιβαλλοντικής Μελέτης (ΤΕΠΕΜ), η οποία περιλαμβάνει γενική εκτίμηση και μέτρα αντιμετώπισης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων, καθώς και μέτρα αποκατάστασης του περιβάλλοντος, μετά την ολοκλήρωση του έργου και πριν την έναρξη της λειτουργίας του.

Ως προς το περιεχόμενο της ΤΕΠΕΜ εφαρμόζονται αναλόγως η παρ. 11 του άρθρου 11.

γ) Η αρμόδια για την περιβαλλοντική αδειοδότηση αρχή του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, στο πλαίσιο έκδοσης της απόφασης εξαίρεσης:

γα) εξετάζει αν ενδείκνυται άλλη μορφή εκτίμησης των επιπτώσεων στο περιβάλλον,

γβ) θέτει στη διάθεση του ενδιαφερόμενου κοινού της παρ. 8 του άρθρου 3, της υπ. αρ. 1649/45/14.1.2014 κοινής απόφασης των Υπουργών Εσωτερικών και Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής (Β' 45), με δημοσίευση σχετικής ανακοίνωσης, τις πληροφορίες της υποπερ. γα) που έχουν αποκτηθεί στο πλαίσιο άλλων μορφών εκτίμησης, καθώς και αυτές που σχετίζονται με την απόφαση εξαίρεσης και τους λόγους χορήγησής της,

γγ) ενημερώνει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, πριν τη λήψη της απόφασης εξαίρεσης, για τους λόγους που δικαιολογούν την παρεχόμενη εξαίρεση και της χορηγεί πληροφορίες, τις οποίες γνωστοποιεί και στο ενδιαφερόμενο κοινό.

2γ. Δεν απαιτείται εκ νέου περιβαλλοντική αδειοδότηση έργου, τμήματος έργου ή δραστηριότητας, εάν αυτή υφίσταται ήδη και οι προβλεπόμενες ή εκτελούμενες εργασίες αφορούν στην αποκατάσταση του έργου στην προτέρα, πριν την επέμβαση, κατάσταση.».

#### **Άρθρο 4**

##### **Απλοποίηση της διαδικασίας ενημέρωσης ή τροποποίησης Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών**

##### **Όρων - Τροποποίηση παρ. 1 και 1α και υποπερ. αα' περ. β' παρ. 2 άρθρου 6 ν. 4014/2011**

Στην παρ. 1 του άρθρου 6 του ν. 4014/2011 (Α' 209), περί τροποποίησης Αποφάσεων Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (ΑΕΠΟ), προστίθεται δεύτερο εδάφιο, η παρ. 1α αντικαθίσταται, στο πρώτο και δεύτερο εδάφιο της υποπερ. αα) της περ. β) της παρ. 2 επέρχονται νομοτεχνικές βελτιώσεις, στην ενδεικτική αναφορά μη ουσιαστών τροποποιήσεων των ΑΕΠΟ του ως άνω δευτέρου εδαφίου, προστίθεται η αλλαγή της διαχείρισης αποβλήτων, στο τέλος της ανωτέρω υποπερίπτωσης προστίθεται τελευταίο εδάφιο και οι παρ. 1 έως 2 διαμορφώνονται ως εξής:

«1. Οι φορείς έργων και δραστηριοτήτων σε περίπτωση εκσυγχρονισμού, επέκτασης, βελτίωσης ή τροποποίησης περιβαλλοντικά αδειοδοτημένων έργων ή δραστηριοτήτων, υποχρεούνται να υποβάλλουν προς έγκριση στην αρμόδια περιβαλλοντική αρχή Φάκελο Τροποποίησης ΑΕΠΟ, όπως αυτός καθορίζεται στην παράγραφο 6 του άρθρου 11 του παρόντος. Σε περιπτώσεις μη ουσιαστού μεταβολής των περιβαλλοντικών επιπτώσεων, η τροποποίηση περιβαλλοντικών όρων που έχουν εγκριθεί κατά τη χωροθέτηση επενδυτικού σχεδίου αξιοποίησης δημοσίου ακινήτου του άρθρου 13 του ν. 3986/2011 (Α' 152), επενδυτικού σχεδίου ανάπτυξης στρατηγικών επενδύσεων του άρθρου 7 του ν. 4864/2021 (Α' 237), σε σύνθετα τουριστικά καταλύματα της υποπερ. ζζ' της περ. α της παρ. 2 του άρθρου

1 του ν. 4296/2014 (Α' 155), τα μικτά καταλύματα μικρής κλίμακας της υποπερ. ζζ' της περ. α της παρ. 2 του άρθρου 1 του ν. 4276/2014, τουριστικού λιμένα του άρθρου 31 του ν. 2160/1993 (Α' 118) και ανάπτυξης επιχειρηματικού πάρκου του άρθρου 47 του ν. 3982/2011 (Α' 143), πραγματοποιείται σύμφωνα με την υποπερ. αα) της περ. β) της παρ. 2 του παρόντος.

1α. Διαφοροποιήσεις μικρής κλίμακας που αφορούν σε τεχνικές ή λειτουργικές λεπτομέρειες περιβαλλοντικά αδειοδοτημένου έργου ή δραστηριότητας δεν συνιστούν τροποποίηση, εκσυγχρονισμό, επέκταση ή βελτίωση του έργου ή της δραστηριότητας. Οι διαφοροποιήσεις αυτές κοινοποιούνται στην αρμόδια περιβαλλοντική αρχή η οποία μπορεί αιτιολογημένα, εντός αποκλειστικής προθεσμίας δεκαπέντε (15) εργάσιμων ημερών, να ζητήσει την εφαρμογή της παρ. 2. Αν έχουν προηγηθεί παρόμοιες διαδοχικές διαφοροποιήσεις, η αρμόδια περιβαλλοντική αρχή εξετάζει τη νέα διαφοροποίηση σωρευτικά με τις προηγούμενες. Διαφοροποιήσεις μικρής κλίμακας συνιστούν ιδίως οι εργασίες:

- α) συντήρησης και επισκευής του έργου ή μηχανημάτων ή βοηθητικών εγκαταστάσεων,
- β) κτιριακής ανακαίνισης, κύριων ή βοηθητικών χώρων, χωρίς αλλαγή χρήσης ή αύξηση δυναμικότητας,
- γ) εκσυγχρονισμός αντικατάστασης μηχανολογικού εξοπλισμού, συμπεριλαμβανομένου του εξοπλισμού ανανεώσιμων πηγών ενέργειας χωρίς αύξηση της εγκατεστημένης ισχύος και αύξηση της δυναμικότητας,
- δ) εγκατάστασης βοηθητικού εξοπλισμού, όπως γερανογέφυρες, γεφυροπλάστιγγες και υποσταθμοί ηλεκτρικού ρεύματος,
- ε) αλλαγών στη διαρρύθμιση των μηχανημάτων, του εργοταξίου, της πλατείας της εγκατάστασης εξόρυξης και της εσωτερικής διαρρύθμισης των χώρων,
- στ) επικαιροποίησης των τεχνολογικών προδιαγραφών των έργων κατά το χρονικό διάστημα μεταξύ της υποβολής αίτησης για τη χορήγηση ΑΕΠΟ και της κατασκευής των έργων,
- ζ) τροποποιήσεων οι οποίες, ως αυτοτελές έργο, δεν υπόκεινται σε περιβαλλοντική αδειοδότηση, χωρίς ωστόσο να έχουν ως αποτέλεσμα την αλλαγή της κατηγορίας ή υποκατηγορίας κατάταξης του συνολικού έργου ή τη συμπερίληψή του σε αυτές.

2. Μετά την υποβολή του Φακέλου Τροποποίησης ΑΕΠΟ, η αρμόδια περιβαλλοντική αρχή προβαίνει στις ακόλουθες ενέργειες:

α) Εντός τριών (3) εργάσιμων ημερών από την υποβολή του φακέλου, ελέγχει την πληρότητα. Σε περίπτωση έλλειψης πληρότητας, η αρμόδια περιβαλλοντική αρχή ζητά με έγγραφη αιτιολόγηση από τον φορέα του έργου ή της δραστηριότητας τη συμπλήρωση του φακέλου. Εντός προθεσμίας τριών (3) εργάσιμων ημερών από την υποβολή τους, η αρμόδια περιβαλλοντική αρχή, κατόπιν ελέγχου πληρότητας του συμπληρωμένου φακέλου, είτε προχωρά στα επόμενα στάδια είτε απορρίπτει τον φάκελο εάν διαπιστωθούν ελλείψεις. Η άπρακτη παρέλευση της προθεσμίας του προηγούμενου εδαφίου έχει ως συνέπεια να θεωρείται ο φάκελος πλήρης.

β) Εντός προθεσμίας δέκα (10) εργάσιμων ημερών η αρμόδια περιβαλλοντική αρχή αξιολογεί τον φάκελο και αποφαινεται:

αα) είτε ότι, λόγω των διαφοροποιήσεων, επέρχεται μη ουσιώδης μεταβολή των περιβαλλοντικών επιπτώσεων από τη λειτουργία του έργου ή της δραστηριότητας, οπότε εκδίδεται απόφαση, η οποία είτε εγκρίνει την τροποποίηση άνευ ετέρου είτε δύναται να προβλέπει τυχόν πρόσθετους όρους, μόνο ως προς το τροποποιούμενο φυσικό αντικείμενο.

Σε κάθε περίπτωση, μη ουσιώδεις θεωρούνται τροποποιήσεις που έχουν θετικό αντίκτυπο και μειώνουν τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις, όπως ενδεικτικά: η αλλαγή σε καύσιμο με λιγότερες εκπομπές αέριων ρύπων ή διοξειδίου του άνθρακα, η βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης, η λήψη πρόσθετων μέτρων

αντιρρύπανσης, η μείωση της χρήσης πρώτων υλών και η αλλαγή της διαχείρισης των αποβλήτων σε μέθοδο που βρίσκεται υψηλότερα στην ιεράρχηση των αποβλήτων, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 4 του ν. 4819/2021 (Α' 129), καθώς και οι τροποποιήσεις οι οποίες ως αυτοτελές έργο δεν υπάγονται στην κατηγορία Α, χωρίς ωστόσο να έχουν σαν αποτέλεσμα την αλλαγή της κατηγορίας ή υποκατηγορίας κατάταξης του συνολικού έργου.

Σε περίπτωση που έχουν προηγηθεί άλλες τροποποιήσεις, η αρμόδια περιβαλλοντική αρχή, προκειμένου να αξιολογήσει τον ουσιώδη ή μη χαρακτήρα της τροποποίησης, συνεκτιμά όλες τις προηγούμενες τροποποιήσεις, ιδίως, δε τους περιβαλλοντικούς όρους, όπως έχουν διαμορφωθεί μετά την τελευταία τροποποίηση.

Σε περίπτωση που οι διαφοροποιήσεις αυτές απαιτούν απόψεις ορισμένων υπηρεσιών που αφορούν στο τροποποιούμενο φυσικό αντικείμενο και οι οποίες δεν έχουν προσκομισθεί από τον φορέα του έργου ή της δραστηριότητας, η απόφαση έγκρισης της τροποποίησης εκδίδεται εντός είκοσι πέντε (25) εργάσιμων ημερών.

ββ) είτε ότι λόγω των διαφοροποιήσεων επέρχεται ουσιώδης μεταβολή των περιβαλλοντικών επιπτώσεων από τη λειτουργία του έργου ή της δραστηριότητας, οπότε απαιτείται η υποβολή νέας ΜΠΕ και εκκινεί η διαδικασία των άρθρων 3 ή 4, κατά περίπτωση. Στην περίπτωση αυτή, δεν ζητούνται εκ νέου γνωμοδοτήσεις από τους δημόσιους φορείς και τις υπηρεσίες που γνωμοδότησαν στο πλαίσιο της έκδοσης της ΑΕΠΟ, παρά μόνον εάν, η τροποποίηση τις αφορά κατά αρμοδιότητα. Ειδικά για τα έργα και τις δραστηριότητες που εντάσσονται στο πεδίο εφαρμογής της κοινής υπουργικής απόφασης 36060/1155/Ε.103/2013 (Β' 1450) εφαρμόζονται οι διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 16 αυτής.

Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας δύναται να καθορίζονται γενικά ή ειδικότερα κριτήρια ανά είδος έργου ή δραστηριότητας, βάσει των οποίων κρίνεται ο ουσιώδης ή μη χαρακτήρας μιας μεταβολής περιβαλλοντικών επιπτώσεων από τη λειτουργία έργου ή δραστηριότητας, λαμβανομένων υπόψη της παραγράφου 24 του Παραρτήματος Ι και την παράγραφο 13 του Παραρτήματος ΙΙ της Οδηγίας 2011/92.».

## **Άρθρο 5**

### **Καθορισμός αποδέκτη λυμάτων και βιομηχανικών αποβλήτων κατά την περιβαλλοντική αδειοδότηση - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 12 ν. 4014/2011**

Πριν το τελευταίο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 12 του ν. 4014/2011 (Α' 209), περί αντικατάστασης παλαιότερων αδειών από Αποφάσεις Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (ΑΕΠΟ) και Πρότυπες Περιβαλλοντικές Δεσμεύσεις (ΠΠΔ), προστίθεται περ. δ και η παρ. 1 διαμορφώνεται ως εξής:

«1. Με τη δημοσίευση του παρόντος νόμου καταργούνται για έργα και δραστηριότητες κατηγορίας Α και Β αντικαθιστάμενες από την ΑΕΠΟ ή τις ΠΠΔ αντίστοιχα:

α. όλες οι άδειες και εγκρίσεις για τη διαχείριση αποβλήτων, η έννοια της οποίας προσδιορίζεται στις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας που αφορά στο πλαίσιο παραγωγής και διαχείρισης αποβλήτων, όπως ισχύει.

β. η έγκριση επέμβασης κατά την έννοια του έκτου κεφαλαίου του ν. 998/1979 (Α' 279), του άρθρου 13 του ν. 1734/1987 (Α' 189), ως και κάθε άλλης σχετικής διάταξης της δασικής νομοθεσίας,

γ. η άδεια διάθεσης λυμάτων ή βιομηχανικών αποβλήτων που προβλέπεται στο άρθρο 14 της κ.υ.α. Ειβ. 221/65 (Β' 138), όπως έχει τροποποιηθεί με το άρθρο 3 της κ.υ.α. Γ/17831/71 (Β' 986),

δ. οι αποφάσεις καθορισμού χρήσεως των επιφανειακών υδάτων για τη διάθεση λυμάτων ή βιομηχανικών αποβλήτων που προβλέπονταν στο άρθρο 6 της υπό στοιχεία Υγ. Διατ. Ειβ. 221/1965 κοινής απόφασης των Υπουργών Εσωτερικών και Υγιεινής (Β' 138). Στην περίπτωση αυτή για την έκδοση ΑΕΠΟ ή ΠΠΔ απαιτείται και η γνώμη της οικείας Διεύθυνσης Υδάτων της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, εάν δεν έχει γίνει ήδη ο καθορισμός αποδεκτών στην οικεία Περιφερειακή Ενότητα, βάσει της ανωτέρω κοινής απόφασης. Ειδικά για τα έργα και τις δραστηριότητες κατηγορίας Β, προκειμένου να διατυπώσει γνώμη η οικεία Διεύθυνση Υδάτων της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, υποβάλλεται σχετική τεχνική έκθεση τεκμηρίωσης.

Ο φορέας υφιστάμενης δραστηριότητας που περιλαμβάνει διαχείριση επικίνδυνων αποβλήτων υποχρεούται να διαθέτει σε ισχύ ασφαλιστήριο συμβόλαιο ή εγγυητική επιστολή για τις αντίστοιχες εργασίες διαχείρισης επικίνδυνων αποβλήτων, σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις, το οποίο υποχρεούται να προσκομίζει στην αρμόδια υπηρεσία, κατά την ανανέωση ή τροποποίηση των περιβαλλοντικών όρων της δραστηριότητας. Για τον φορέα νέου έργου ή δραστηριότητας που περιλαμβάνει διαχείριση επικίνδυνων αποβλήτων, η έκδοση του ασφαλιστηρίου (ή της εγγυητικής επιστολής) αποτελεί προϋπόθεση για την έναρξη της λειτουργίας.».

#### **Άρθρο 6**

##### **Καθορισμός τρόπου πληρωμής των πιστοποιημένων αξιολογητών - Τροποποίηση παρ. 7 άρθρου 16 ν. 4014/2011**

Στην παρ. 7 του άρθρου 16 του ν. 4014/2011 (Α' 209), προσδιορίζεται ότι η αναφορά σε πιστοποιημένο αξιολογητή αφορά τις Μελέτες Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ), προβλέπεται ότι η πληρωμή αυτών καταβάλλεται απευθείας, και η παρ. 7 διαμορφώνεται ως εξής:

«7. Στις περιπτώσεις που η ανάθεση ορισμένου έργου σε Πιστοποιημένο Αξιολογητή ΜΠΕ διενεργείται κατόπιν αιτήματος του φορέα του έργου ή της δραστηριότητας, ο τελευταίος υποχρεούται σε καταβολή της προβλεπόμενης από την απόφαση της παρ. 8 αμοιβής, η οποία καταβάλλεται απευθείας στον πρώτο, χωρίς να ισχύει η υποχρέωση που απορρέει από την παρ. 3 του άρθρου 17.».

#### **Άρθρο 7**

##### **Συμπληρώσεις διαδικασίας περιβαλλοντικών ελέγχων - Τροποποίηση παρ. 5, 11, 15α, 15β, 15γ και 21 άρθρου 20 ν. 4014/2011**

1. Στην περ. γ) της παρ. 5 του άρθρου 20 του ν. 4014/2011 (Α' 209), περί σύστασης Μητρώου Περιβαλλοντικών Ελεγκτών, αφαιρούνται οι αναφορές περί επικουρίας της Γενικής Διεύθυνσης του Σώματος Επιθεωρητών και Ελεγκτών από Εποπτικό Συμβούλιο, διαγράφεται η περ. δ, και η παρ. 5 διαμορφώνεται ως εξής:

«5. α) Για την κάλυψη των αναγκών ελέγχου των υποκείμενων σε επιθεώρηση έργων και δραστηριοτήτων συνιστάται Μητρώο Περιβαλλοντικών Ελεγκτών, που τηρείται στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, με ευθύνη της Γενικής Διεύθυνσης του Σώματος Επιθεωρητών και Ελεγκτών. Η ιδιότητα του Περιβαλλοντικού Ελεγκτή αποκτάται με τη χορήγηση σχετικής άδειας από το αρμόδιο όργανο του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

β) Οι Περιβαλλοντικοί Ελεγκτές έχουν ως αντικείμενο τη διενέργεια περιβαλλοντικών επιθεωρήσεων σε κάθε περίπτωση που τους ζητείται από τις αρμόδιες προς τούτο υπηρεσίες.

γ) Η παρακολούθηση του έργου των Περιβαλλοντικών Ελεγκτών και της ορθής εκτέλεσης των καθηκόντων τους διενεργείται από τη Γενική Διεύθυνση του Σώματος Επιθεωρητών και Ελεγκτών.».

2. Στο τέλος της παρ. 11 του άρθρου 20 του ν. 4014/2011, περί διενέργειας αυτοψίας, προστίθεται τελευταίο εδάφιο, και η παρ. 11 διαμορφώνεται ως εξής:

«11. α. Σε κάθε αυτοψία, οι αρμόδιες αρχές περιβαλλοντικών επιθεωρήσεων της παρ. 3 συντάσσουν επιτόπου έκθεση αυτοψίας στην οποία καταχωρίζονται τα ευρήματα του ελέγχου. Ακολούθως, συντάσσουν προσωρινή έκθεση ελέγχου σύμφωνα με την απόφαση της περ. α' της παρ. 21.

Η προσωρινή έκθεση ελέγχου κοινοποιείται στον φορέα του έργου ή της δραστηριότητας το αργότερο εντός ενός (1) μήνα από την πραγματοποίηση της αυτοψίας. Ο εν λόγω φορέας, σε περίπτωση διαπίστωσης πιθανών παραβάσεων, καλείται ταυτόχρονα σε απολογία. Η ανωτέρω προθεσμία ορίζεται σε δύο (2) μήνες για τα έργα και δραστηριότητες που εντάσσονται στο Παράρτημα Ι της υπό στοιχεία 36060/1155/Ε103/13.6.2013 κοινής απόφασης.

Ο έλεγχος διενεργείται υποχρεωτικά με τη χρήση των φύλλων ελέγχου, τα οποία υποκαθιστούν την έκθεση αυτοψίας για τις περιπτώσεις περιβαλλοντικών επιθεωρήσεων όπου η αρμόδια Αρχή Οργάνωσης, Εποπτείας και Συντονισμού του άρθρου 124 του ν. 4759/2020 (Α' 245), εκδίδει φύλλα ελέγχου, σύμφωνα με το άρθρο 147 του ν. 4512/2018 (Α' 5). Τα φύλλα ελέγχου δύνανται να ενσωματώνουν τα αποτελέσματα του ελέγχου και να επέχουν θέση προσωρινής έκθεσης ελέγχου. Επιπρόσθετα, σε περίπτωση που η έλλειψη συμμόρφωσης είναι ασήμαντη, ήτοι δεν προκαλεί ρύπανση, υποβάθμιση ή κίνδυνο για το περιβάλλον, στα φύλλα ελέγχου δύνανται να ενσωματώνονται κατευθυντήριες οδηγίες για την συμμόρφωση, να προβλέπεται επανέλεγχος εντός προθεσμίας ή προειδοποίηση επιβολής κυρώσεων.

β. Σε περίπτωση μη διαπίστωσης παράβασης και αξιολόγησης των μη συμμορφώσεων ως ασήμαντων, σύμφωνα με το έβδομο εδάφιο της περ. α', η προσωρινή έκθεση ελέγχου καθίσταται οριστική και αναρτάται αμελλητί στο ΗΠΜ της παρ. 1 του άρθρου 18 του ν. 4042/2012.

γ. Σε περίπτωση διαπίστωσης παραβάσεων που δεν εμπίπτουν στην περ. β', τάσσεται προθεσμία για την απολογία που δεν δύναται να είναι μικρότερη από δέκα (10) εργάσιμες ημέρες από την επομένη ημέρα της επίδοσης της κλήσης σε απολογία, με δυνατότητα παράτασης μετά από αίτημα του φορέα έως δέκα εργάσιμες (10) ημέρες επιπλέον. Μετά την υποβολή της απολογίας ή εφόσον παρέλθει άπρακτη η προθεσμία που τάχθηκε για την υποβολή της, η αρμόδια αρχή που διενεργεί τον έλεγχο συντάσσει οριστική έκθεση ελέγχου εντός σαράντα πέντε (45) ημερών από την παρέλευση της προθεσμίας απολογίας. Η ανωτέρω προθεσμία ορίζεται σε τέσσερις (4) μήνες από την πραγματοποίηση της αυτοψίας για τα έργα και δραστηριότητες που εντάσσονται στο Παράρτημα Ι της υπό στοιχεία 36060/1155/Ε103/13.6.2013 κοινής απόφασης. Σε περίπτωση που για την ολοκλήρωση του ελέγχου απαιτείται η διεξαγωγή συμπληρωματικών εργαστηριακών μετρήσεων και αναλύσεων ή η λήψη πορισμάτων από άλλες συναρμόδιες υπηρεσίες, καθώς και ενδεχόμενη κλήση σε συμπληρωματική απολογία σε συνέχεια των συμπληρωματικών ευρημάτων που προκύπτουν από τους προαναφερθέντες εργαστηριακούς ελέγχους και μετρήσεις ή τα πορίσματα άλλων συναρμόδιων υπηρεσιών, ο χρόνος αυτός δεν προσμετράται στην προθεσμία των σαράντα πέντε (45) ημερών.

Η οριστική έκθεση ελέγχου περιέχει συμπεράσματα σχετικά με το κατά πόσον απαιτούνται περαιτέρω ενέργειες, καθώς και Πλάνο Διορθωτικών Ενεργειών, σύμφωνα με τις παρ. 15 και 15γ, όπου αυτές έχουν εφαρμογή, προκειμένου να εξασφαλίζει ότι ο φορέας εκμετάλλευσης προβαίνει σε όλες τις αναγκαίες ενέργειες για τη συμμόρφωση με τις υποδείξεις του Πλάνου Διορθωτικών Ενεργειών εντός εύλογης προθεσμίας. Η οριστική έκθεση ελέγχου αναρτάται αμελλητί στο ΗΠΜ από την αρμόδια αρχή και, ανάλογα



με τα ευρήματα αυτής, δύναται να κοινοποιείται στην αρχή που χορήγησε στον ελεγχόμενο την άδεια/έγκριση/γνωστοποίηση κατασκευής ή λειτουργίας του έργου ή έναρξης της δραστηριότητας ή, κατά περίπτωση, την ανανέωση αυτών. Ειδικά για τα έργα και τις δραστηριότητες κατηγορίας Β', έως τη λειτουργία του Ηλεκτρονικού Περιβαλλοντικού Μητρώου (ΗΠΜ), η οριστική έκθεση ελέγχου αναρτάται στην ιστοσελίδα της οικείας Περιφέρειας.».

3. Στην παρ. 15α του άρθρου 20 του ν. 4014/2011, περί δήλωσης συμμόρφωσης, προστίθεται νέο πέμπτο εδάφιο, στην περ. γ) της παρ. 15β αφαιρείται η αναφορά στις Πρότυπες Περιβαλλοντικές Δεσμεύσεις (ΠΠΔ), στην υποπερ. βγ) της περ. β) της παρ. 15γ προστίθεται δεύτερο εδάφιο, στο πρώτο εδάφιο της περ. δ) αυτής, ορίζεται ότι η ανάρτηση της πράξης βεβαίωσης της παράβασης μπορεί να γίνει και στην ιστοσελίδα της εκάστοτε Περιφέρειας, και οι παρ. 15α έως 15γ διαμορφώνονται ως εξής:

«15α. Μετά την παρέλευση της προθεσμίας συμμόρφωσης διενεργείται νέα αυτοψία για την επαλήθευση της συμμόρφωσης του φορέα του έργου ή της δραστηριότητας με το Πλάνο Διορθωτικών Ενεργειών, σύμφωνα και με τη σχετική Δήλωση Συμμόρφωσης. Η επαλήθευση της συμμόρφωσης μπορεί να πραγματοποιείται και με προσκόμιση εγγράφων, παραστατικών, φωτογραφιών και λοιπών στοιχείων, αντί αυτοψίας, υπό την προϋπόθεση της αποδοχής τους από την αρμόδια αρχή της παρ. 3 ως επαρκών στοιχείων για την τεκμηρίωση της συμμόρφωσης. Στην περίπτωση που επαληθεύεται η συμμόρφωση, παύει η σχετική διαδικασία ελέγχου και η Δήλωση Συμμόρφωσης αναρτάται αμελλητί στο ΗΠΜ. Η ανάρτησή της στο ΗΠΜ επέχει θέση αποδοχής της από την αρμόδια για τους περιβαλλοντικούς ελέγχους αρχή. Ειδικά για τα έργα και τις δραστηριότητες κατηγορίας Β', έως τη λειτουργία του ΗΠΜ, η Δήλωση Συμμόρφωσης αναρτάται στην ιστοσελίδα της οικείας Περιφέρειας. Στην περίπτωση που διαπιστώνεται ότι ο φορέας του έργου ή της δραστηριότητας δεν έχει συμμορφωθεί με το Πλάνο Διορθωτικών Ενεργειών, η αρμόδια αρχή της παρ. 3 προχωρά στην επιβολή κυρώσεων, συντάσσοντας αιτιολογημένη πράξη βεβαίωσης της παράβασης, σύμφωνα με την περ. β' της παρ. 15γ.

15β. Η διαδικασία των παρ. 15 και 15α δεν εφαρμόζεται όταν η παράβαση ενέχει κίνδυνο για το δημόσιο συμφέρον, που δεν μπορεί να αποτραπεί χωρίς άμεση ενέργεια εκ μέρους του ελεγκτή, δηλαδή κατατάσσεται στις κατηγορίες «ΣΗΜΑΝΤΙΚΗΣ» και «ΠΟΛΥ ΣΗΜΑΝΤΙΚΗΣ» σοβαρότητας της παρ. 1α του άρθρου 30 του ν. 1650/1986. Ειδικότερα τέτοιες περιπτώσεις θεωρούνται:

α) όταν η άμεση επιβολή μέτρων και κυρώσεων είναι αναγκαία για λόγους προστασίας του δημοσίου συμφέροντος,

β) όταν η παράβαση ενέχει άμεσο κίνδυνο για τη δημόσια υγεία ή απειλεί με άμεσες και σημαντικές αρνητικές συνέπειες το περιβάλλον που δεν μπορούν να αποτραπούν χωρίς άμεση ενέργεια εκ μέρους της αρμόδιας για τη διεξαγωγή περιβαλλοντικών επιθεωρήσεων αρχής της παρ. 3 ή ενέχουν κίνδυνο ευρείας οικολογικής διατάραξης,

γ) στις περιπτώσεις ουσιωδών διοικητικών παραβάσεων, όπως η έλλειψη εν ισχύ Α.Ε.Π.Ο..

Για την αξιολόγηση της σοβαρότητας της παράβασης και την εφαρμογή ή μη της παρούσας λαμβάνονται υπόψη η φύση της παράβασης και το ύψος υπέρβασης των θεσμοθετημένων ορίων εκπομπών, η υποτροπή και το ιστορικό συμμόρφωσης, η συμπεριφορά και ο βαθμός συνεργασίας του ελεγχόμενου φορέα, άλλοι ελαφρυντικοί ή επιβαρυντικοί παράγοντες, καθώς και τα προβλεπόμενα στο άρθρο 3 του ν. 4042/2012 (Α' 24).

15γ. α. Εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις της παρ. 15β, μετά την υποβολή της απολογίας ή την άπρακτη πάροδο της προθεσμίας που τάχθηκε για την υποβολή της, η αρμόδια αρχή, που διενεργεί την

περιβαλλοντική επιθεώρηση, συντάσσει αιτιολογημένη πράξη βεβαίωσης της παράβασης, η οποία υπέχει θέση οριστικής έκθεσης ελέγχου εντός της προθεσμίας της περ. γ' της παρ. 11.

β. Η ως άνω βεβαίωση:

βα) περιλαμβάνει τη σχετική εισήγηση για επιβολή προστίμου προς την αρμόδια αρχή, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 30 του ν. 1650/1986,

ββ) περιλαμβάνει, όπου απαιτείται, Πλάνο Διορθωτικών Ενεργειών, σύμφωνα με το Μοντέλο Ενεργειών Συμμόρφωσης της περ. στ' της παρ. 21, το οποίο ο ελεγχόμενος φορέας του έργου ή της δραστηριότητας οφείλει να υλοποιήσει, υποβάλλοντας προς τις αρμόδιες αρχές περιβαλλοντικών επιθεωρήσεων της παρ. 3, Δήλωση Συμμόρφωσης, με την πάροδο του τεθέντος χρονοδιαγράμματος,

βγ) αναρτάται από την αρμόδια αρχή αμελλητί στο ΗΠΜ. Ειδικά για τα έργα και τις δραστηριότητες κατηγορίας Β', έως τη λειτουργία του ΗΠΜ, η βεβαίωση αναρτάται στην ιστοσελίδα της οικείας Περιφέρειας,

βδ) κοινοποιείται υποχρεωτικά στην αρχή που χορήγησε στον ελεγχόμενο την άδεια/έγκριση/γνωστοποίηση κατασκευής ή λειτουργίας του έργου ή έναρξης της δραστηριότητας ή, κατά περίπτωση, την ανανέωση αυτών,

βε) κοινοποιείται στην αρμόδια εισαγγελική αρχή, εφόσον για τη συγκεκριμένη παράβαση προβλέπεται ποινική κύρωση.

γ. Μετά την παρέλευση της τεθείσας προθεσμίας διενεργείται νέα αυτοψία για την επαλήθευση της συμμόρφωσης του φορέα του έργου ή της δραστηριότητας με το Πλάνο Διορθωτικών Ενεργειών Συμμόρφωσης, σύμφωνα και με τη σχετική Δήλωση Συμμόρφωσης. Η επαλήθευση της συμμόρφωσης μπορεί να πραγματοποιείται και με προσκόμιση εγγράφων, παραστατικών, φωτογραφιών και λοιπών στοιχείων, αντί αυτοψίας, υπό την προϋπόθεση της αποδοχής τους από την αρμόδια αρχή της παρ. 3, ως επαρκών στοιχείων για την τεκμηρίωση της συμμόρφωσης. Στην περίπτωση που επαληθεύεται η συμμόρφωση, η Δήλωση Συμμόρφωσης αναρτάται αμελλητί στο ΗΠΜ.

δ. Η ανάρτησή της στο ΗΠΜ ή στην ιστοσελίδα της οικείας Περιφέρειας επέχει θέση αποδοχής της από την αρμόδια για τους περιβαλλοντικούς ελέγχους αρχή. Η αποδοχή της Δήλωσης Συμμόρφωσης δεν αίρει τη διαδικασία επιβολής προστίμου από την αρμόδια αρχή, σύμφωνα με τη σχετική πράξη βεβαίωσης παράβασης. Στην περίπτωση που διαπιστώνεται ότι ο φορέας του έργου ή της δραστηριότητας δεν έχει συμμορφωθεί με το Πλάνο Διορθωτικών Ενεργειών, αυτός θεωρείται υπότροπος και επιβάλλονται οι προσήκουσες κυρώσεις.»

4. Στο τέλος της παρ. 21 του άρθρου 20 του ν. 4014/2011, περί του Μοντέλου Ενεργειών Συμμόρφωσης των περιβαλλοντικών επιθεωρήσεων, προστίθεται εδάφιο, και η παρ. 21 διαμορφώνεται ως εξής:

«21. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας υιοθετείται το Μοντέλο Ενεργειών Συμμόρφωσης («ΜΕΣ») για τις περιβαλλοντικές επιθεωρήσεις, το οποίο καταρτίζεται βάσει των κριτηρίων του άρθρου 149 του ν. 4512/2018, από τη Γενική Διεύθυνση του Σώματος Επιθεωρητών και Ελεγκτών, ως Αρχή Οργάνωσης Εποπτείας και Συντονισμού του άρθρου 124 του ν. 4759/ 2020, και το οποίο περιλαμβάνει τις διαδικασίες και τις οδηγίες για την καθοδήγηση των ενεργειών και των αποφάσεων των αρμοδίων αρχών που λαμβάνονται κατά τη διάρκεια και σε συνέχεια του ελέγχου στο πλαίσιο της ενιαίας αντιμετώπισης των ελέγχων και των λοιπών δραστηριοτήτων εποπτείας, συμπεριλαμβανομένων των ειδικότερων κριτηρίων για τον καθορισμό της προθεσμίας συμμόρφωσης, των αναγκαίων λεπτομερειών για την εφαρμογή αυτού και των διοικητικών μέτρων της περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 30 του ν. 1650/1986, και στο οποίο εξειδικεύονται:

α) το περιεχόμενο της προσωρινής και της οριστικής έκθεσης ελέγχου της παρ. 11,  
β) οι παραβάσεις της παρ. 15, συμπεριλαμβανομένων των μη ουσιωδών διοικητικών παραβάσεων και οι παραβάσεις της παρ. 15β, οι οποίες δύνανται να εξειδικεύονται ανά είδος έργου ή δραστηριότητας,  
γ) το περιεχόμενο του Πλάνου Διορθωτικών Ενεργειών της παρ. 15 και της υποπερ. ββ) της περ. β' της παρ. 15γ,  
δ) η κατάταξη των παραβάσεων στις τέσσερις (4) κατηγορίες «ΧΑΜΗΛΗΣ», «ΜΕΤΡΙΑΣ», «ΣΗΜΑΝΤΙΚΗΣ» και «ΠΟΛΥ ΣΗΜΑΝΤΙΚΗΣ» σοβαρότητας της παρ. 1α του άρθρου 30 του ν. 1650/1986, σύμφωνα με τα κριτήρια της παρ. 15β,  
ε) το σύνολο των ελαφρυντικών ή επιβαρυντικών παραγόντων, οι οποίοι συνεκτιμώνται για την αξιολόγηση της σοβαρότητας της παράβασης, σύμφωνα με την παρ. 15β, και ο τρόπος υπολογισμού του προστίμου που επιβάλλεται σύμφωνα με το άρθρο 30 του ν. 1650/1986,  
στ) κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή των παρ. 11 έως 15γ.  
Για το περιεχόμενο των περ. β' και γ' της παρούσας ζητείται η απλή γνώμη της Γενικής Διεύθυνσης Περιβαλλοντικής Πολιτικής και της Διεύθυνσης Διαχείρισης Αποβλήτων του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Το ΜΕΣ εφαρμόζεται κατ' αναλογία και στις παραβάσεις έργων και δραστηριοτήτων που δεν απαιτούν περιβαλλοντική αδειοδότηση, σύμφωνα με το άρθρο 1.».

#### **Άρθρο 8**

##### **Επιθεωρήσεις και έλεγχοι – Τροποποίηση περ. β) παρ. 4 άρθρου 61 ν. 4819/2021**

Στην περ. β) της παρ. 4 του άρθρου 61 του ν. 4819/2021 (Α' 129, διόρθωση σφάλματος Α' 171), περί επιθεωρήσεων και περιβαλλοντικών ελέγχων φορέων επεξεργασίας αποβλήτων, εξειδικεύεται το όργανο διενέργειας ελέγχων, διορθώνονται οι νομοθετικές παραπομπές, και η παρ. 4 διαμορφώνεται ως εξής:

«4. Οι έλεγχοι του παρόντος διενεργούνται:

- α) στους οργανισμούς ή τις επιχειρήσεις που πραγματοποιούν εργασίες επεξεργασίας αποβλήτων ή παράγουν επικίνδυνα απόβλητα, από τις αρμόδιες ελεγκτικές αρχές, σύμφωνα με όσα ειδικότερα ορίζονται στο άρθρο 20 του ν. 4014/2011 (Α' 209),
- β) στους οργανισμούς ή τις επιχειρήσεις που συλλέγουν ή μεταφέρουν απόβλητα σε επαγγελματική βάση, από τη Γενική Διεύθυνση του Σώματος Επιθεωρητών και Ελεγκτών και από τα Κλιμάκια Ελέγχου Ποιότητας Περιβάλλοντος της παρ. 3 του άρθρου 20 του ν. 4014/2011,
- γ) στους μεσίτες και τους εμπόρους αποβλήτων, από τα Κ.Ε.Π.Π.Ε. της παρ. 4 του άρθρου 20 του ν. 4014/2011.».

#### **Άρθρο 9**

##### **Διοικητικές κυρώσεις για περιβαλλοντικές παραβάσεις – Τροποποίηση παρ. 1 και 6 άρθρου 21 ν. 4014/2011**

1. Στο τελευταίο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 21 του ν. 4014/2011 (Α' 209), περί διοικητικών μέτρων και κυρώσεων επί περιβαλλοντικών παραβάσεων, προστίθεται παραπομπή στον ν. 4042/2012 (Α' 24) και η παρ. 1 διαμορφώνεται ως εξής:

«1. Σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα που προκαλούν οποιαδήποτε ρύπανση ή άλλη υποβάθμιση του περιβάλλοντος ή παραβαίνουν τις διατάξεις του παρόντος ή των κατ' εξουσιοδότησή του εκδιδόμενων διαταγμάτων ή υπουργικών αποφάσεων ή αποφάσεων της Αποκεντρωμένης Διοίκησης ή της

Περιφέρειας, ανεξάρτητα από την αστική ή ποινική ευθύνη, επιβάλλονται τα ακόλουθα διοικητικά μέτρα και κυρώσεις:

α) Πλάνο Διορθωτικών Ενεργειών της υποπερ. ββ' της περ. β' της παρ. 15γ του άρθρου 6 του ν. 1650/1986 (Α' 160), που επέχει τη θέση του μέτρου της γραπτής σύστασης της περ. α' της παρ. 5 του άρθρου 151 του ν. 4512/2018 (Α' 5), πιθανός επανέλεγχος εντός προθεσμίας, προειδοποίηση επιβολής κυρώσεων.

β) Πρόστιμο από πεντακόσια (500) έως και πέντε εκατομμύρια (5.000.000) ευρώ σύμφωνα με την παρ. 1α ή και Πλάνο Διορθωτικών Ενεργειών.

γ) Προσωρινή ή οριστική διακοπή λειτουργίας, όπως προβλέπεται την παρ. 6, μετά από εισήγηση της αρμόδιας για την περιβαλλοντική επιθεώρηση αρχής.

δ) Διοικητικά μέτρα και κυρώσεις που προβλέπονται από την περιβαλλοντική νομοθεσία.

Τα εν λόγω μέτρα και οι κυρώσεις είναι αναλογικά και εύλογα, στηρίζονται δε στην αξιολόγηση του κινδύνου που η παράβαση επιφέρει στην προστασία του δημοσίου συμφέροντος σύμφωνα με την παρ. 1α και επιβάλλονται, σύμφωνα με την απόφαση της παρ. 21 του άρθρου 20, ανάλογα με τη σοβαρότητα της παράβασης, τη συχνότητα ή την χρονική διάρκεια, την υποτροπή και το ιστορικό συμμόρφωσης, τη συμπεριφορά και τον βαθμό συνεργασίας του ελεγχόμενου οικονομικού φορέα, το ύψος υπέρβασης των θεσμοθετημένων ορίων εκπομπών και την παραβίαση των περιβαλλοντικών όρων και προτύπων περιβαλλοντικών δεσμεύσεων, λόγους δημοσίου συμφέροντος, καθώς και τυχόν συντρέχοντες ελαφρυντικούς ή επιβαρυντικούς παράγοντες, συμπεριλαμβανομένου του άμεσου ή έμμεσου κέρδους που η παράβαση απέφερε στον φορέα του έργου ή της δραστηριότητας. Τα πρόστιμα της περ. β' επιβάλλονται μετά από ενιαία αξιολόγηση της σοβαρότητας του συνόλου των παραβάσεων, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παρ. 1α. Εφόσον από τη νομοθεσία προβλέπεται ποινική κύρωση για τη συγκεκριμένη παράβαση, σύμφωνα με το άρθρο 3 του ν. 4042/2012 (Α' 24), η πράξη βεβαίωσης παράβασης διαβιβάζεται στην αρμόδια Εισαγγελική Αρχή.

2. Στην αρχή του δευτέρου εδαφίου της παρ. 6 του άρθρου 21 του ν. 4014/2011, η επιβαλλόμενη κύρωση του προστίμου αντικαθίσταται με την προσωρινή απαγόρευση λειτουργίας, και η παρ. 6 διαμορφώνεται ως εξής:

«6. Αν μια επιχείρηση ή δραστηριότητα προκαλεί ρύπανση ή άλλη υποβάθμιση του περιβάλλοντος που κατατάσσεται στις «πολύ σημαντικές» παραβάσεις, μπορεί να επιβληθεί προσωρινή απαγόρευση της λειτουργίας της μέχρις ότου ληφθούν τα κατάλληλα μέτρα ώστε να αποτρέπεται η ρύπανση ή η υποβάθμιση σύμφωνα με την παρ. 6 του άρθρου 151 του ν. 4512/2018. Η προσωρινή απαγόρευση λειτουργίας επιβάλλεται από την αρχή ή το όργανο που εξέδωσε την άδεια, ή την έγκριση, ή τη γνωστοποίηση κατασκευής ή λειτουργίας του έργου ή έναρξης της δραστηριότητας ή, κατά περίπτωση, την ανανέωση αυτών. Ο αρμόδιος περιφερειάρχης δύναται να επιβάλει οριστική διακοπή της λειτουργίας της επιχείρησης, αν η επιχείρηση ή η δραστηριότητα παραλείπει να συμμορφωθεί προς τα μέτρα που υποδεικνύονται με την απόφαση του πρώτου εδαφίου ή αν η λήψη αποτελεσματικών μέτρων είναι ανέφικτη. Αν συντρέχουν εξαιρετικοί λόγοι, ιδίως σε περίπτωση που από το είδος ή την ποσότητα των ρύπων ή από την έκταση και τη σημασία της υποβάθμισης του περιβάλλοντος υπάρχει κίνδυνος θανάτου ή βαριάς σωματικής βλάβης ή ευρείας οικολογικής διατάραξης ή καταστροφής, ενόψει και της σπουδαιότητας της επιχείρησης ή δραστηριότητας, το αρμόδιο όργανο του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας από κοινού με το αρμόδιο όργανο τυχόν συναρμόδιου Υπουργείου επιβάλλει τις παραπάνω κυρώσεις. Με την πράξη επιβολής της προσωρινής απαγόρευσης λειτουργίας επιβάλλεται

και πρόστιμο το οποίο ισούται με το διπλάσιο των ημερήσιων ακαθάριστων εσόδων λειτουργίας, ήτοι των ετήσιων ακαθάριστων εσόδων του φορέα του έργου ή της δραστηριότητας αναγομένων ανά ημέρα λειτουργίας, και ανέρχεται κατ' ελάχιστον σε πεντακόσια (500) ευρώ για κάθε ημέρα παράβασης της απαγόρευσης. Η παράβαση διαπιστώνεται με πράξη του οργάνου που επέβαλε την απαγόρευση με την οποία καταλογίζεται το πρόστιμο. Με απόφαση του οργάνου που επέβαλε την προσωρινή απαγόρευση λειτουργίας της επιχείρησης ή δραστηριότητας μπορεί, σε κάθε περίπτωση, να αίρεται η απαγόρευση αυτή, ώστε να παύσει οριστικά η ρύπανση ή υποβάθμιση του περιβάλλοντος.».

### **Άρθρο 10**

#### **Μεταβατικές διατάξεις για τις εκκρεμείς περιβαλλοντικές μελέτες και ελέγχους – Τροποποίηση άρθρου 52 ν. 4843/2021**

1. Η περιβαλλοντική αδειοδότηση έργου ή δραστηριότητας, για το οποίο έχει κατατεθεί Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων ή Μελέτη Περιβάλλοντος για την τροποποίηση ή ανανέωση Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων ή αίτηση Υπαγωγής σε Πρότυπες Περιβαλλοντικές Δεσμεύσεις, πριν την έναρξη ισχύος του παρόντος, διενεργείται σύμφωνα με τα άρθρα 4 και 5, αν ο φορέας του έργου ή της δραστηριότητας το αιτηθεί.
2. Στο πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 52 του ν. 4843/2021 (Α' 193), τροποποιείται το νομικό καθεστώς διεκπεραίωσης των εκκρεμών υποθέσεων που αφορούν διενεργηθέντες περιβαλλοντικούς ελέγχους, αντικαθίσταται η παρ. 2, και το άρθρο 52 διαμορφώνεται ως εξής:

#### **«Άρθρο 52**

##### **Μεταβατικές διατάξεις**

1. Εκκρεμείς υποθέσεις περιβαλλοντικών ελέγχων, επιθεωρήσεων και επιβολής διοικητικών κυρώσεων για περιβαλλοντικές παραβάσεις διεκπεραιώνονται σύμφωνα με το άρθρο 20 του ν. 4014/2011 (Α' 209), μη εφαρμοζόμενων των προθεσμιών των τεσσάρων πρώτων εδαφίων της περ. γ) της παρ. 11 του ανωτέρω άρθρου.
2. Αν έχει ήδη εκδοθεί πράξη βεβαίωσης παράβασης, αυτή ακυρώνεται και εκδίδεται οριστική έκθεση ελέγχου, σύμφωνα με την παρ. 1, λαμβανομένων υπόψη των συμπερασμάτων της ακυρωθείσας πράξης βεβαίωσης παράβασης.».

### **ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'**

#### **ΧΡΗΣΕΙΣ ΓΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ**

### **Άρθρο 11**

#### **Επιτρεπόμενες χρήσεις γης στις ζώνες προστατευόμενων περιοχών του Δικτύου «Φύση 2000»**

1. Με την επιφύλαξη της παρ. 5 του παρόντος, στις περιοχές που καθορίζονται ως Ζώνες Απόλυτης Προστασίας της φύσης της περ. α' της παρ. 4 του άρθρου 19 του ν. 1650/1986 (Α' 160), επιτρέπονται οι εξής ειδικές κατηγορίες χρήσεων του άρθρου 1 του π.δ. 59/2018 (Α' 114), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 44 του ν. 4685/2020 (Α' 92):
  - (1) Κατοικία για προσωπικό ασφαλείας και εργαζομένους μόνο για την εξυπηρέτηση της προστασίας και της βέλτιστης διαχείρισης του προστατευτέου αντικειμένου αποκλειστικά σε υφιστάμενες κτιριακές υποδομές.
  - (11) Επιστημονική έρευνα για την προστατευόμενη περιοχή.

Η ελεύθερη βόσκηση και η ερασιτεχνική αλιεία δύνανται να απαγορεύονται εφόσον αυτό κρίνεται απαραίτητο για τη διασφάλιση της ακεραιότητας της περιοχής ως προς τις οικολογικές της λειτουργίες.

2. Με την επιφύλαξη της παρ. 5 του παρόντος, στις περιοχές που καθορίζονται ως Ζώνες Προστασίας της Φύσης της περ. β' της παρ. 4 του άρθρου 19 του ν. 1650/1986, επιτρέπονται οι εξής ειδικές κατηγορίες χρήσεων:

(1) Κατοικία για προσωπικό ασφαλείας και εργαζομένους, αποκλειστικά σε υφιστάμενες κτιριακές υποδομές.

(7) Διοίκηση μόνο για τις ανάγκες της Ζώνης ή της προστατευόμενης περιοχής.

(11) Κέντρα έρευνας και επιστημονική έρευνα που αφορούν τη Ζώνη.

(13) Αναψυκτήρια μέχρι πενήντα (50) τετραγωνικά μέτρα (τ.μ.).

(16) Υπαίθρια στάθμευση μόνο για τη ζώνη.

(24) Αγροτικές εκμεταλλεύσεις, εγκαταστάσεις και δραστηριότητες, με εξειδίκευση ανά υποκατηγορίες ανάλογα με τη ζώνη.

(26) Εγκαταστάσεις Μέσων Μαζικής Μεταφοράς, με εξειδίκευση ανά υποκατηγορίες.

(33) Εγκαταστάσεις ύδρευσης, συμπεριλαμβανομένης της αφαλάτωσης, αποθήκευσης και μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου, τηλεπικοινωνιών, σταθμών φόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων, σταθμών μέτρησης ατμοσφαιρικής ρύπανσης, θορύβου και μετεωρολογικών παραμέτρων με τον αναγκαίο εξοπλισμό και συναφείς εγκαταστάσεις, υπέργειων ή υπόγειων.

(34) Εγκαταστάσεις Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ).

(47) Κατασκηνώσεις - Παιδικές εξοχές.

(48.1) Κατασκευές για: α) τη διαμόρφωση του εδάφους, όπως κλίμακες, τοίχοι, διάδρομοι, κεκλιμένα επίπεδα, μηχανικά μέσα κάλυψης υψομετρικών διαφορών, καθώς και κατασκευές για την εξυπηρέτηση ατόμων με αναπηρία και εμποδιζόμενων ατόμων,

β) τον εξωραϊσμό και την αισθητική τους αναβάθμιση, τον εξοπλισμό και την ασφάλειά τους και γενικά κατασκευές για την εξυπηρέτηση του προορισμού των χώρων αυτών,

γ) λυόμενες και προσωρινές κατασκευές,

δ) τη λειτουργία και την εξυπηρέτηση των Μέσων Μαζικής Μεταφοράς.

(49) Περίπτερα ενημέρωσης και έργα ερμηνείας περιβάλλοντος, ιδίως πινακίδες, αποχωρητήρια, περίπτερα και στέγαστρα.

(50) Έργα πρόληψης ή αντιμετώπισης της υφαλμύρωσης των υπογείων υδάτων ή εδαφών.

(51) Έργα προστασίας από διάβρωση, κατολισθήσεις και στήριξη εδαφών.

(53) Έργα που αφορούν την αποκατάσταση και βελτίωση των υδατοαποθεμάτων.

(54) Πλωτές υποδομές και εγκαταστάσεις θαλάσσιας αναψυχής.

Οι χρήσεις των ειδικών κατηγοριών (1), (7) και (49) επιτρέπονται μόνο για την εξυπηρέτηση της προστασίας και της βέλτιστης διαχείρισης του προστατευτέου αντικειμένου.

Επιτρέπονται επίσης τα ορειβατικά καταφύγια της περ. ηη) της παρ. 3 του άρθρου 1 του ν. 4276/2014, καθώς και δραστηριότητες όπως αναρρίχηση, υπασία, περιήγηση σε σπήλαια, η κατάβαση ποταμού, ανεμοπορία με αλεξίπτωτο πλαγιάς ή αιωροπτερισμός.

3. Με την επιφύλαξη της παρ. 5 του παρόντος, στις περιοχές που καθορίζονται ως Ζώνες Διατήρησης Οικοτόπων και ειδών της περ. γ' της παρ. 4 του άρθρου 19 του ν. 1650/1986, επιτρέπονται οι εξής ειδικές κατηγορίες χρήσεων:

- (1) Κατοικία.
- (3) Εκπαίδευση.
- (4.1) Μικρές αθλητικές εγκαταστάσεις (κατηγορίες Α1, Α2, Β1, Δ, Ε1).
- (4.3) Ειδικές αθλητικές εγκαταστάσεις.
- (5) Θρησκευτικοί χώροι.
- (8.3). (Περίθαλψη) Εξωνοσοκομειακές Μονάδες Ψυχικής Υγείας.
- (8.4) (Περίθαλψη) Μονάδες Πρόληψης και Καταπολέμησης των Εξαρτήσεων.
- (12) Εστίαση.
- (13) Αναψυκτήρια.
- (15) Τουριστικά καταλύματα, εγκαταστάσεις ειδικής τουριστικής υποδομής και λοιπές τουριστικές επιχειρήσεις του ν. 4276/2014, υπό τις ακόλουθες σωρευτικές προϋποθέσεις:
  - α. η πραγματοποιούμενη συνολικά δόμηση δεν υπερβαίνει το μηδέν κόμμα μηδέν εφτά (0,07) της επιφάνειας του γηπέδου, και
  - β. πληρούν ενεργειακά και περιβαλλοντικά κριτήρια της απόφασης της παρ. 1 του άρθρου 34 του ν. 4759/2020.
- Τα τουριστικά καταλύματα, εγκαταστάσεις ειδικής τουριστικής υποδομής και λοιπές τουριστικές επιχειρήσεις δύνανται να αναπτύσσονται, υπό τις ως άνω προϋποθέσεις, και σε οργανωμένους υποδοχείς, με την επιφύλαξη της παρ. 2 του άρθρου 9 του ν. 3937/2011.
- (16) Υπαίθρια στάθμευση μόνο για τη ζώνη.
- (22) Επαγγελματικά Εργαστήρια για την επεξεργασία τοπικών προϊόντων του άρθρου 17 του ν. 3982/2011 (Α' 143).
- (24) Αγροτικές εκμεταλλεύσεις, εγκαταστάσεις και δραστηριότητες, με εξειδίκευση ανά υποκατηγορίες ανάλογα με τη Ζώνη.
- (25) Εξορυκτικές δραστηριότητες, ιδίως ορυχεία, λατομεία, μεταλλεία, αμμοληψία και ζώνες αναζήτησης, έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων.
- (26) Εγκαταστάσεις Μέσων Μαζικής Μεταφοράς, με εξειδίκευση ανά υποκατηγορίες.
- (30) Γωνιές ανακύκλωσης και πράσινα σημεία.
- (33) Εγκαταστάσεις ύδρευσης, συμπεριλαμβανομένης της αφαλάτωσης, εγκαταστάσεις αποθήκευσης και μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου, τηλεπικοινωνιών, σταθμών φόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων, σταθμών μέτρησης ατμοσφαιρικής ρύπανσης, θορύβου και μετεωρολογικών παραμέτρων με τον αναγκαίο εξοπλισμό και συναφείς εγκαταστάσεις, υπέργειων ή υπόγειων.
- (34) Εγκαταστάσεις ΑΠΕ.
- (35) Πάρκα κεραιών τηλεπικοινωνιών, ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών σταθμών.
- (47) Κατασκηνώσεις - Παιδικές εξοχές.
- (48.1) Κατασκευές για: α) τη διαμόρφωση του εδάφους, όπως κλίμακες, τοίχοι, διάδρομοι, κεκλιμένα επίπεδα, μηχανικά μέσα κάλυψης υψομετρικών διαφορών, καθώς και κατασκευές για την εξυπηρέτηση ατόμων με αναπηρία και εμποδιζόμενων ατόμων,
  - β) τον εξωραϊσμό και την αισθητική τους αναβάθμιση, τον εξοπλισμό και την ασφάλειά τους και γενικά κατασκευές για την εξυπηρέτηση του προορισμού των χώρων αυτών,
  - γ) λυόμενες και προσωρινές κατασκευές,
  - δ) τη λειτουργία και την εξυπηρέτηση των Μέσων Μαζικής Μεταφοράς.

(48.2) Εγκαταστάσεις: α) κατασκευές δικτύων υποδομής και εγκαταστάσεων κοινής ωφέλειας, μετά των παραρτημάτων αυτών, υπέργειων και υπόγειων,  
β) εγκατάσταση σταθμών μέτρησης ατμοσφαιρικής ρύπανσης, θορύβου και μετεωρολογικών παραμέτρων με τον αναγκαίο εξοπλισμό τους,  
στ) εγκατάσταση μονάδων αφαλάτωσης και λυιτών συστημάτων επεξεργασίας νερού για την υδροδότηση δημοτικών δικτύων, μετά των συνοδών έργων που απαιτούνται, για την πλήρη λειτουργία αυτών.

(49) Περίπτερα ενημέρωσης και έργα ερμηνείας περιβάλλοντος, ιδίως πινακίδες, αποχωρητήρια, περίπτερα και στέγαστρα.

(50) Έργα πρόληψης ή αντιμετώπισης της υφαλμύρωσης των υπογείων υδάτων ή εδαφών.

(51) Έργα προστασίας από διάβρωση, κατολισθήσεις και στήριξη εδαφών.

(53) Έργα που αφορούν την αποκατάσταση και βελτίωση των υδατοαποθεμάτων.

(54) Πλωτές υποδομές και εγκαταστάσεις θαλάσσιας αναψυχής.

Επιτρέπονται επίσης δραστηριότητες τύπου αναρρίχησης, ιππασίας, περιήγησης σε σπήλαια, κατάβασης ποταμού, ανεμοπορίας με αλεξίπτωτο πλαγιάς ή αιωροπτερισμού.

4. Στις περιοχές που καθορίζονται ως Ζώνες Βιώσιμης Διαχείρισης Φυσικών Πόρων της περ. δ' της παρ. 4 του άρθρου 19 του ν. 1650/1986, επιτρέπονται οι ειδικές κατηγορίες χρήσεων του άρθρου 1 του π.δ. 59/2018, με εξαίρεση τις εξής ειδικές κατηγορίες χρήσεων:

(23) Βιοτεχνικές και βιομηχανικές εγκαταστάσεις υψηλής όχλησης.

(43) Πίστες αγώνων αυτοκινήτων και μοτοποδηλάτων.

5. Για το σύνολο των ζωνών της παρ. 4 του άρθρου 19 του ν. 1650/1986 επιτρέπονται:

α) δράσεις και παρεμβάσεις αποκλειστικά για τη βελτίωση της βιοποικιλότητας και τη διατήρηση του προστατευτέου αντικειμένου,

β) δράσεις και παρεμβάσεις που σχετίζονται με αρχαιολογικούς χώρους και μνημεία, όπως ανασκαφές και εργασίες συντήρησης και αποκατάστασης,

γ) Η ειδική χρήση (52) Ήπια θαλάσσια αναψυχή, η οποία περιλαμβάνει ιδίως κολύμβηση, ιστιοσανίδα, καταδύσεις και υποβρύχια φωτογράφιση.

δ) Η πεζοπορία και η ορειβασία.

5. Οι ειδικές χρήσεις γης των παρ. 1 έως 4, που επιτρέπονται στις προστατευόμενες ζώνες των παραγράφων αυτών, επιλέγονται και εξειδικεύονται ανά προστατευόμενη περιοχή, βάσει της ειδικής περιβαλλοντικής μελέτης της παρ. 2 του άρθρου 21 του ν. 1650/1986, με το προεδρικό διάταγμα της παρ. 3 του άρθρου 21 του ν. 1650/1986. Εξαιρούνται των απαγορεύσεων των παρ. 1 έως 4:

α) έργα και επεμβάσεις λόγω εκτάκτου ανάγκης, ιδίως σεισμών, πλημμυρών, θεομηνιών και πυρκαγιάς, εάν μετά την υλοποίησή τους λαμβάνεται μέριμνα για την αποκατάσταση του περιβάλλοντος,

β) έργα και επεμβάσεις που κρίνονται απαραίτητες για λόγους προστασίας ή αποκατάστασης του φυσικού και δασικού περιβάλλοντος.

6. Οι φάροι, οι στρατιωτικές εγκαταστάσεις, καθώς και τα έργα που εξυπηρετούν εν γένει σκοπούς εθνικής άμυνας, δεν υπόκεινται σε περιορισμούς χρήσεων γης και χωροθετούνται όπου απαιτείται για την εξυπηρέτηση της ναυσιπλοΐας και της εθνικής άμυνας αντίστοιχα.

## Άρθρο 12



**Ζώνες προστασίας και διαχείρισης που περιλαμβάνονται στις ειδικές περιβαλλοντικές μελέτες –  
Τροποποίηση παρ. 4 και 5 άρθρου 19 ν. 1650/1986**

Τα δύο τελευταία εδάφια των περ. α, β, γ και δ της παρ. 4 του άρθρου 19 του ν. 1650/1986 (Α' 160), περί επιτρεπόμενων ειδικών κατηγοριών χρήσεων προστατευόμενων περιοχών, καταργούνται, η παρ. 5 αντικαθίσταται και οι παρ. 4 και 5 διαμορφώνονται ως εξής:

«4. Στις περιοχές των παραγράφων 1 και 2 του παρόντος ορίζονται, με το προεδρικό διάταγμα της παρ. 3 του άρθρου 21, μία ή περισσότερες ζώνες προστασίας και διαχείρισης από τις παρακάτω:

α. Ζώνη απόλυτης προστασίας της φύσης: ως ζώνες απόλυτης προστασίας της φύσης ορίζονται εκτάσεις με εξαιρετικά ευαίσθητους τύπους φυσικών οικοτόπων, ή/ και με ενδιαιτήματα εξαιρετικά ευαίσθητων ειδών, των οποίων η παρουσία και αντιπροσωπευτικότητα εκτιμάται ως πολύ υψηλή ή η κατάσταση των οποίων επιτάσσει εξαιρετικά αυστηρή προστασία.

β. Ζώνη προστασίας της φύσης: ως ζώνες προστασίας της φύσης ορίζονται εκτάσεις με τύπους φυσικών οικοτόπων, ή/και με ενδιαιτήματα ειδών, των οποίων η παρουσία και αντιπροσωπευτικότητα εκτιμάται ως υψηλή ή η κατάσταση των οποίων επιτάσσει αυστηρή προστασία. Στις ζώνες αυτές προστατεύεται το φυσικό περιβάλλον από δραστηριότητες ή επεμβάσεις που μπορούν να μεταβάλουν ουσιωδώς προς το χειρότερο τη φυσική κατάσταση, σύνθεση ή εξέλιξή του. Απαγορεύονται ή περιορίζονται, σύμφωνα με τις ειδικότερες ρυθμίσεις της πράξης χαρακτηρισμού της προστατευόμενης περιοχής ή/και του οικείου Σχεδίου Διαχείρισης, δραστηριότητες όταν η άσκησή τους έχει επιπτώσεις που υπονομεύουν τους στόχους διαχείρισης ή την αποτελεσματικότητα των μέτρων διαχείρισης της προστατευόμενης περιοχής.

γ. Ζώνη διατήρησης οικοτόπων και ειδών: ως ζώνες διατήρησης οικοτόπων και ειδών ορίζονται εκτάσεις που υπόκεινται σε κατάλληλη διαχείριση για τη διασφάλιση ικανοποιητικού βαθμού διατήρησης των προστατευτέων αντικειμένων (τύπων φυσικών οικοτόπων και ειδών ενωσιακής σημασίας ή/και εθνικού ενδιαφέροντος) που αυτές φιλοξενούν. Στις Ζώνες Διαχείρισης Οικοτόπων και Ειδών απαγορεύονται ή περιορίζονται, σύμφωνα με τις ειδικότερες ρυθμίσεις της πράξης χαρακτηρισμού της προστατευόμενης περιοχής ή/και του οικείου Σχεδίου Διαχείρισης, δραστηριότητες όταν αυτές είναι σε θέση μεμονωμένα, σωρευτικά με άλλες ή σε συνέργεια με άλλες, να υποβαθμίσουν τον βαθμό διατήρησης προστατευτέου αντικειμένου και ειδικά όταν η υποβάθμιση αυτή δρα αρνητικά στην κατάσταση διατήρησης του προστατευτέου αντικειμένου σε εθνικό επίπεδο.

δ. Ζώνη βιώσιμης διαχείρισης φυσικών πόρων: ως ζώνες βιώσιμης διαχείρισης φυσικών πόρων ορίζονται εκτάσεις προστατευόμενων περιοχών, στις οποίες είναι δυνατό να συνυπάρχει το προστατευτέο αντικείμενο μαζί με σχετικές πολιτισμικές αξίες ή/και ανθρωπογενείς δραστηριότητες που προάγουν τη βιώσιμη διαχείριση φυσικών πόρων ή/και τη βιώσιμη ανάπτυξη, αυτή, δηλαδή, που υπηρετεί την προστασία του περιβάλλοντος, την οικονομική ανάπτυξη, την κοινωνική συνοχή και την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής. Ανθρωπογενείς δραστηριότητες εντός της ζώνης αυτής, όταν μπορούν να οδηγήσουν σε υποβάθμιση του βαθμού διατήρησης του προστατευτέου αντικειμένου στην προστατευόμενη περιοχή και ιδιαιτέρως της κατάστασης διατήρησης του προστατευτέου αντικειμένου σε εθνικό επίπεδο, υπόκεινται σε κατάλληλες ρυθμίσεις βάσει των σχετικών προβλέψεων της πράξης χαρακτηρισμού της προστατευόμενης περιοχής και του οικείου Σχεδίου Διαχείρισης.

5. Στις ζώνες του παρόντος περιλαμβάνονται και περιοχές που υπάγονται σε ειδικό καθεστώς προστασίας, όπως αρχαιολογικοί χώροι και οι ζώνες προστασίας Α' και Β' αυτών, Περιοχές Οργανωμένης Τουριστικής Ανάπτυξης, Ειδικά Σχέδια Χωρικής Ανάπτυξης Στρατηγικών Επενδύσεων, Ειδικά Σχέδια Χωρικής Ανάπτυξης Δημοσίων Ακινήτων. Στις ζώνες του παρόντος δεν περιλαμβάνονται περιοχές που

βρίσκονται εκτός των ορίων των προστατευόμενων περιοχών, συμπεριλαμβανομένων των περιφερειακών ζωνών των προστατευόμενων περιοχών που έχουν ορισθεί ως οικολογικοί διάδρομοι.».

### **Άρθρο 13**

#### **Ειδικές Περιβαλλοντικές Μελέτες, σχέδια διαχείρισης και καθορισμός χρήσεων γης στις προστατευόμενες περιοχές – Τροποποίηση άρθρου 21 ν. 1650/1986**

Στο άρθρο 21 του ν. 1650/1986 (Α' 160), περί σχεδίων διατήρησης των περιοχών προστασίας: α) στο τέταρτο εδάφιο της παρ. 2 προσδιορίζεται ότι οι επιτρεπόμενες χρήσεις γης δεν είναι προτεινόμενες, αλλά συνδέονται με τις αντίστοιχες ζώνες προστασίας και προστίθεται νέο πέμπτο εδάφιο, β) προστίθενται παρ. 2α, υποπερ. εε στην περ. α της παρ. 3 και παρ. 9, 10 και 11, γ) στην υποπερ. γγ της περ. α της παρ. 3 εξειδικεύεται ότι οι περιορισμοί άσκησης δραστηριοτήτων γίνονται κατ' εξουσιοδότηση του οικείου προεδρικού διατάγματος, δ) στην παρ. 4 αφαιρούνται οι αναφορές για τα διαλαμβανόμενα, στο προεδρικό διάταγμα χαρακτηρισμού, σχέδια διαχείρισης και τον καθορισμό γειτονικών εκτάσεων, ε) η προθεσμία του τελευταίου εδαφίου της παρ. 6 παρατείνεται, στ) η παρ. 7 αντικαθίσταται, ζ) στην παρ. 8 επέρχονται νομοτεχνικές βελτιώσεις, και το άρθρο 21 διαμορφώνεται ως εξής:

#### **«Άρθρο 21**

Χαρακτηρισμός περιοχών, στοιχείων ή συνόλων της φύσης και του τοπίου

1. Για την προστασία και τη διατήρηση των περιοχών προστασίας της βιοποικιλότητας και των Εθνικών Πάρκων καταρτίζονται τα σχέδια διαχείρισης της παραγράφου 3 και εκδίδονται τα προεδρικά διατάγματα της παραγράφου 4, κατόπιν της ειδικής περιβαλλοντικής μελέτης της παραγράφου 2.

2. Η Ειδική Περιβαλλοντική Μελέτη αποτελεί την επιστημονική μελέτη τεκμηρίωσης του Προεδρικού Διατάγματος μιας ή περισσότερων προστατευόμενων περιοχών και του Σχεδίου Διαχείρισης κάθε προστατευόμενης περιοχής. Ειδικότερα εστιάζει στον χαρακτηρισμό των προστατευόμενων περιοχών, στις ζώνες που ορίζονται εντός αυτών, στην αναγκαιότητα ή μη θεσμοθέτησης περιφερειακών ζωνών, οικολογικών διαδρόμων, καθώς και στην πρόταση ρύθμισης δραστηριοτήτων και λειτουργιών και πρόβλεψης κατάλληλων μέτρων και δράσεων για τη διατήρηση του προστατευτέου αντικείμενου κάθε προστατευόμενης περιοχής. Η ειδική περιβαλλοντική μελέτη εκπονείται για μία ή περισσότερες προστατευόμενες περιοχές και τίθεται υποχρεωτικά σε δημόσια διαβούλευση. Εξετάζει τις επιπτώσεις που θα έχουν στο περιβάλλον και ειδικότερα στο προστατευτέο αντικείμενο οι όροι και περιορισμοί δραστηριοτήτων που προτείνει, σε συνδυασμό με τις επιτρεπόμενες δραστηριότητες, όπως αυτές θα προκύπτουν από τις χρήσεις γης ανά ζώνη. Στις ζώνες αυτές λαμβάνονται υπόψη οι υφιστάμενες δραστηριότητες και η γειτνίαση με οικισμούς και υπάρχει μέριμνα για την εξυπηρέτηση των λειτουργιών που είναι άρρηκτα συνδεδεμένες με τον πολεοδομικό ή οικιστικό χαρακτήρα των περιοχών αυτών, οι αποφάσεις για την προστασία των περιοχών άνευ δρόμων, καθώς και οι κατευθύνσεις του περιφερειακού χωροταξικού πλαισίου της οικείας περιφέρειας και των ειδικών χωρικών πλαισίων. Επιπλέον, εξετάζει τις συνέπειες εναλλακτικών λύσεων, περιλαμβανομένης και της μηδενικής λύσης.

Η περιοχή που καλύπτει κάθε ειδική περιβαλλοντική μελέτη, η διαδικασία σύνταξης και έγκρισης, όπως και οι προδιαγραφές των ειδικών περιβαλλοντικών μελετών ορίζονται με απόφαση του αρμόδιου οργάνου του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

2α. Το αντικείμενο της ειδικής περιβαλλοντικής μελέτης και του προεδρικού διατάγματος περιλαμβάνει το σύνολο των προστατευόμενων περιοχών, εκτός των περιοχών:

α. για τις οποίες έχουν εκδοθεί Ειδικά Πολεοδομικά Σχέδια, σύμφωνα με τον ν. 4447/2016 (Α' 241),

β. εντός ορίων οικισμών ή σχεδίου πόλης ή οικισμών προ του 1923, και

γ. εντός οργανωμένων υποδοχέων παραγωγικών δραστηριοτήτων, ιδίως Περιοχών Οργανωμένης Ανάπτυξης Παραγωγικών Δραστηριοτήτων ή Οργανωμένων Υποδοχέων Μεταποιητικών Δραστηριοτήτων.

3. α. Τα σχέδια διαχείρισης περιλαμβάνουν:

αα. τους στόχους διατήρησης και την πιθανή ιεράρχηση προτεραιοτήτων διαχείρισης της προστατευόμενης περιοχής,

ββ. διαχειριστικές δράσεις, παρεμβάσεις και μέτρα που είναι απαραίτητα για να επιτευχθεί ή να διατηρηθεί η ικανοποιητική διατήρηση του προστατευτέου αντικειμένου. Οι σχετικές δράσεις και τα σχετικά μέτρα δύνανται να εξειδικεύονται για επιμέρους στοιχεία του προστατευτέου αντικειμένου ανάλογα με τις οικολογικές τους απαιτήσεις, τον βαθμό διατήρησής τους και τις πιέσεις ή απειλές που αντιμετωπίζουν,

γγ. την εξειδίκευση των όρων και περιορισμών άσκησης δραστηριοτήτων και εκτέλεσης έργων που είναι απαραίτητα για την ικανοποιητική διατήρηση του προστατευτέου αντικειμένου κατ' εξουσιοδότηση του σχετικού προεδρικού διατάγματος καθώς και, όπου είναι αναγκαίο, τις ειδικότερες μελέτες που πρέπει να εκπονηθούν για την εξειδίκευση ή/και οριστικοποίηση του περιεχομένου προτεινόμενων διαχειριστικών δράσεων και μέτρων,

δδ. τις κατευθύνσεις και τις προτεραιότητες για την υλοποίηση έργων, δράσεων και μέτρων που απαιτούνται για την αποτελεσματική προστασία, διαχείριση και αποκατάσταση των αντικειμένων που προστατεύονται κατά περίπτωση, καθώς και τα κατάλληλα προγράμματα παρακολούθησης του προστατευτέου αντικειμένου και αξιολόγησης της αποτελεσματικότητας του Σχεδίου Διαχείρισης, και  
εε. τον προσδιορισμό των έργων και δραστηριοτήτων που δεν ανήκουν στις κατηγορίες Α' και Β' της παρ. 1 του άρθρου 1 του ν. 4014/2011 (Α' 209), για την έγκρισή των οποίων δύναται να προβλέπεται στην απόφαση της περ. β της παρούσας, η διενέργεια δέουσας εκτίμησης επιπτώσεων της παρ. 10 του άρθρου 11 του ν. 4014/2011, σύμφωνα με την παρ. 11 του παρόντος.

Στα σχέδια διαχείρισης περιλαμβάνονται σχέδια δράσης στα οποία εξειδικεύονται τα αναγκαία μέτρα, δράσεις, έργα και προγράμματα, οι φάσεις, το κόστος, οι πηγές και οι φορείς χρηματοδότησής τους, καθώς και το χρονοδιάγραμμα εκτέλεσής τους και οι φορείς εφαρμογής τους.

β. Τα σχέδια διαχείρισης εγκρίνονται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Τα σχέδια διαχείρισης των περιοχών στις οποίες περιλαμβάνονται ρυθμίσεις που αφορούν στη γεωργική, αλιευτική και υδατοκαλλιεργητική δραστηριότητα, εγκρίνονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

γ. Όπου απαιτείται, με τις αποφάσεις αυτές εξειδικεύονται τα γενικά και ειδικά μέτρα που προβλέπονται στα άρθρα 5 και 6 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης του Τοπίου που κυρώθηκε με το ν. 3827/2010 (Α' 30).

4. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας και μετά από γνώμη της Επιτροπής Φύση 2000, βάσει της αντίστοιχης ειδικής περιβαλλοντικής μελέτης, γίνεται ο χαρακτηρισμός των περιοχών προστασίας της βιοποικιλότητας και των εθνικών πάρκων, η οριοθέτησή τους, καθώς και ο καθορισμός χρήσεων γης και δραστηριοτήτων μέσα στις ανωτέρω προστατευόμενες περιοχές, ανά ζώνη. Με το ως άνω προεδρικό διάταγμα γίνεται ο χαρακτηρισμός περιοχών του Εθνικού Καταλόγου Περιοχών του Ευρωπαϊκού Οικολογικού Δικτύου Natura 2000 που περιλαμβάνονται στην προστατευόμενη περιοχή ως ειδικών ζωνών διατήρησης, ζωνών ειδικής προστασίας ή/και τόπων ενωσιακής σημασίας, εφόσον αυτές δεν έχουν ήδη χαρακτηριστεί με

προηγούμενη πράξη. Όταν στην προστατευόμενη περιοχή περιλαμβάνονται και αγροτικές περιοχές (χερσαίες και υδάτινες) υψηλής φυσικής αξίας, το προεδρικό διάταγμα εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων. Με το ίδιο προεδρικό διάταγμα μπορούν να οριοθετούνται οικολογικοί διάδρομοι της περίπτωσης 11 του άρθρου 2 του ν. 3937/2011 (Α' 60).

5. Αν η εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος αφορά σε περιοχές ενδιαφέροντος του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας και των νομικών προσώπων που εποπτεύονται από αυτό, οι οποίες περιλαμβάνουν στρατιωτικές υποδομές και εκτάσεις που χρησιμοποιούνται για σκοπούς εθνικής άμυνας και ασφάλειας, το προεδρικό διάταγμα της παραγράφου 4 προτείνεται και από τον Υπουργό Εθνικής Άμυνας.

6. Για περιοχές, στοιχεία ή σύνολα της φύσης και του τοπίου, για τα οποία αρχίζει η διαδικασία χαρακτηρισμού με προεδρικό διάταγμα και έως ότου εκδοθεί η πράξη χαρακτηρισμού, ο Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας με απόφασή του, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, μπορεί να καθορίζει όρους και περιορισμούς για επεμβάσεις και δραστηριότητες που είναι δυνατόν να έχουν βλαπτική επίδραση στις παραπάνω περιοχές, στοιχεία ή σύνολα και να υλοποιεί τα σχέδια δράσης της υποπαραγράφου α' της παραγράφου 3 και συγκεκριμένες διαχειριστικές δράσεις που αποσκοπούν στη βελτίωση και διατήρηση της κατάστασης των προστατευτέων αντικειμένων. Η ισχύς της υπουργικής αυτής απόφασης δεν μπορεί να υπερβαίνει τα δύο (2) έτη. Αν συντρέχουν εξαιρετικοί λόγοι, η προθεσμία αυτή μπορεί να παρατείνεται, με όμοια υπουργική απόφαση, για τρία (3) ακόμη έτη.

7. Με απόφαση του αρμοδίου οργάνου του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας διενεργούνται οι χαρακτηρισμοί των καταφυγίων άγριας ζωής και των προστατευόμενων τοπίων και φυσικών σχηματισμών, όταν αυτές δεν εμπίπτουν σε περιοχές προστασίας της βιοποικιλότητας και εθνικά πάρκα. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας προβλέπονται όροι και περιορισμοί στις δραστηριότητες που ασκούνται εντός των ανωτέρω καταφυγίων άγριας ζωής και προστατευόμενων τοπίων και φυσικών σχηματισμών. Στα καταφύγια άγριας ζωής απαγορεύονται η θήρα και η επαγγελματική αλιεία.

8. Ειδικά ο χαρακτηρισμός και ο καθορισμός των ορίων και των ζωνών σε προστατευόμενες περιοχές, που περιλαμβάνονται σε ζώνη οικιστικού ελέγχου (ΖΟΕ), γίνεται με την πράξη καθορισμού της ΖΟΕ με τη διαδικασία του άρθρου 29 του ν. 1337/1983 (Α' 33).

9. Οι εθνικοί δρυμοί του άρθρου 78 του ν.δ. 86/1969 (Α' 7) και οι υγρότοποι διεθνούς ενδιαφέροντος του άρθρου 2 της Σύμβασης Ραμσάρ, η οποία κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν.δ. 191/1974 (Α' 350), χαρακτηρίζονται ως εθνικά πάρκα με τη διαδικασία της παρ. 3.

10. Με τα προεδρικά διατάγματα της παρ. 3 προβλέπεται ότι:

α. εξακολουθούν να λειτουργούν νομίμως έργα ή δραστηριότητες, εντός των προστατευόμενων περιοχών, οι οποίες είναι νομίμως αδειοδοτημένες και λειτουργούν, σύμφωνα με τους όρους της άδειάς τους, υπό την προϋπόθεση ότι η παραμονή τους δεν διακινδυνεύει την επίτευξη των στόχων διατήρησης της αντίστοιχης περιοχής, σύμφωνα με τις παρ. 2 και 3 του άρθρου 10 του ν. 4014/2011. Προκειμένου να διαπιστωθεί η συνδρομή της εν λόγω προϋπόθεσης, εφόσον υπάρχει σχετική απαίτηση του σχεδίου διαχείρισης της παρ. 3, ακολουθείται η διαδικασία της παρ. 9 του άρθρου 2 του ν. 4014/2011,

β. υλοποιούνται και λειτουργούν νομίμως έργα ή δραστηριότητες, εντός των προστατευόμενων περιοχών, εάν διαθέτουν Απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (ΑΕΠΟ), μετά από υποβολή και έγκριση Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ) που συνοδεύεται από Ειδική Οικολογική Αξιολόγηση (ΕΟΑ), υπό την προϋπόθεση ότι η παραμονή τους δεν διακινδυνεύει την επίτευξη των

στόχων διατήρησης της αντίστοιχης περιοχής, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 10 του ν. 4014/2011. Προκειμένου να διαπιστωθεί η συνδρομή της εν λόγω προϋπόθεσης, εφόσον υπάρχει σχετική απαίτηση του σχεδίου διαχείρισης της παρ. 3, ακολουθείται η διαδικασία της παρ. 9 του άρθρου 2 του ν. 4014/2011,

γ. υλοποιούνται και λειτουργούν νομίμως έργα ή δραστηριότητες, εντός των προστατευόμενων περιοχών, όταν διαθέτουν ΑΕΠΟ, μετά από υποβολή και έγκριση ΜΠΕ, που δεν συνοδεύεται από ΕΟΑ, υπό την προϋπόθεση ότι η παραμονή τους δεν διακινδυνεύει την επίτευξη των στόχων διατήρησης της αντίστοιχης περιοχής, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 10 του ν. 4014/2011, κατόπιν υποβολής συμπληρωματικής ΕΟΑ, εντός δεκαοκτώ (18) μηνών από τη θέση σε ισχύ του προεδρικού διατάγματος, δ. υλοποιούνται και λειτουργούν νομίμως, εντός των προστατευόμενων περιοχών, έργα ή δραστηριότητες που δεν ανήκουν στην κατηγορία Α' της παρ. 1 του άρθρου 1 του ν. 4014/2011, εάν η παραμονή τους δεν διακινδυνεύει την επίτευξη των στόχων διατήρησης της αντίστοιχης περιοχής. Η διαπίστωση αυτή γίνεται μέσω ΕΟΑ που εγκρίνεται από την αρμόδια Διεύθυνση της οικείας περιφέρειας και περιλαμβάνει τα στοιχεία που ορίζονται στην παρ. 8 του άρθρου 11 του ν. 4014/2011, εφόσον υπάρχει σχετική απαίτηση του σχεδίου διαχείρισης της παρ. 3, εντός ενός (1) έτους από τη θέση σε ισχύ του προεδρικού διατάγματος. Τα ανωτέρω έργα και οι δραστηριότητες των περ. α' έως δ' δύναται να εκσυγχρονίζονται και να επεκτείνονται σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.

11. Κάθε έργο ή δραστηριότητα που δεν ανήκει στις κατηγορίες Α' και Β' της παρ. 1 του άρθρου 1 του ν. 4014/2011, αλλά για την έγκρισή του, ενδέχεται να απαιτείται διενέργεια δέουσας εκτίμησης επιπτώσεων της παρ. 10 του άρθρου 11 του ν. 4014/2011, σύμφωνα με την υποπερ. εε' της περ. α' της παρ. 3 του παρόντος, υποβάλλεται σε διαδικασία προελέγχου από τη Γενική Διεύθυνση Χωροταξικής και Περιβαλλοντικής Πολιτικής της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, προκειμένου να εκτιμηθεί αν επηρεάζει σημαντικά την προστατευόμενη περιοχή καθαυτό ή από κοινού με άλλα έργα ή δραστηριότητες, λαμβανομένων υπόψη των στόχων διατήρησης της εν λόγω περιοχής. Για τον σκοπό αυτό, ο φορέας του έργου ή της δραστηριότητας υποβάλλει στη Γενική Διεύθυνση Χωροταξικής και Περιβαλλοντικής Πολιτικής της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, συνοπτική περιγραφή του έργου ή της δραστηριότητας. Η Γενική Διεύθυνση Χωροταξικής και Περιβαλλοντικής Πολιτικής, εντός αποκλειστικής προθεσμίας τριάντα (30) ημερών, αποφασίζει αν απαιτείται διενέργεια δέουσας εκτίμησης επιπτώσεων, άλλως τεκμαίρεται ότι το έργο ή η δραστηριότητα δεν επηρεάζει σημαντικά την προστατευόμενη περιοχή. Η δέουσα εκτίμηση επιπτώσεων υποβάλλεται στη Μονάδα Διαχείρισης Προστατευόμενης Περιοχής (ΜΔΠΠ) του άρθρου 34 του ν. 4685/2020 (Α' 92), βάσει των προδιαγραφών της υπό στοιχεία 52983/1952/23.9.2013 απόφασης του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής (Β' 2436). Εάν προκύπτει από την ΕΟΑ ότι ενδέχεται να κινδυνεύει η ακεραιότητα της προστατευόμενης περιοχής, η ΜΔΠΠ, με απόφαση του προϊσταμένου της, εκδίδει όρους για την υλοποίηση του εξεταζόμενου έργου ή δραστηριότητας, προκειμένου να διασφαλίσει ότι δεν παραβλάπτεται η ακεραιότητα της προστατευόμενης περιοχής.».

#### **Άρθρο 14**

##### **Εξειδίκευση κατηγοριών χρήσεων γης – Τροποποίηση άρθρων 1, 2, 4, 6, 7, 14 και 15 π.δ. 59/2018**

1. Οι ειδικές κατηγορίες χρήσεων γης της περ. «26.12» της παρ. ΙΙ του άρθρου 1 και των άρθρων 2, 4, 6, 7, 14 και 15 του π.δ. 59/2018 (Α' 114), όπως προστέθηκαν με την παρ. 2γ του άρθρου 44 του ν. 4685/2020 (Α' 92), εξειδικεύονται και διαμορφώνονται ως εξής:

«(26.12) Γραμμικές υποδομές μεταφορών, ιδίως οδοί κίνησης μηχανοκίνητων οχημάτων, οδοί ήπιας κυκλοφορίας, πεζόδρομοι, ποδηλατόδρομοι, πλατείες, μονοπάτια και θαλάσσιοι διάδρομοι.».

2. Η ειδική κατηγορία χρήσεων γης «33» της παρ. II του άρθρου 1 του π.δ. 59/2018, όπως προστέθηκε με την παρ. 2δ του άρθρου 44 του ν. 4685/2020, επικαιροποιείται και διαμορφώνεται ως εξής:

«33. Εγκαταστάσεις παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ορυκτά καύσιμα, εγκαταστάσεις ύδρευσης συμπεριλαμβανομένης της αφαλάτωσης, εγκαταστάσεις αποθήκευσης και μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου, τηλεπικοινωνιών, σταθμών φόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων, σταθμών μέτρησης ατμοσφαιρικής ρύπανσης, θορύβου και μετεωρολογικών παραμέτρων με τον αναγκαίο εξοπλισμό και συναφείς εγκαταστάσεις.».

### **Άρθρο 15**

#### **Ειδική κατηγορία χρήσης γης «κατοικίας» - Τροποποίηση παρ. II άρθρου 1 π.δ. 59/2018**

Στο δεύτερο εδάφιο της περ. 1 της παρ. II του άρθρου 1 του π.δ. 59/2018 (Α' 114), περί της κατ' εξαίρεση χρησιμοποίησης της ειδικής κατηγορίας χρήσεων γης «κατοικίας», διευκρινίζεται ότι αυτή δεν αφορά μόνο τη μόνιμη κατοικία, και η περ. 1 της παρ. II διαμορφώνεται ως εξής:

«1. Κατοικία

Κατ' εξαίρεση, χώροι της κατοικίας επιτρέπεται να χρησιμοποιούνται για άσκηση επαγγέλματος συμβατού προς την κύρια χρήση του κτιρίου όπως, ιατρού (που δεν διαθέτει νοσηλευτική κλίνη ή μονάδα εφαρμογής ισοτόπων ή ακτινολογικό εργαστήριο ή εγκαταστάσεις φυσικοθεραπείας), δικηγόρου, μηχανικού, λογιστή, οικονομολόγου, συγγραφέα, αναλυτή - προγραμματιστή Η/Υ, κοινωνιολόγου, κοινωνικού λειτουργού και δημοσιογράφου. Η εξαίρεση αυτή ισχύει εφόσον η άσκηση επαγγέλματος είναι επιτρεπτή από τον κανονισμό του κτιρίου, δεν απαγορεύεται από ισχύουσες διατάξεις περί υγιεινής και ασφάλειας και βρίσκεται εντός της κατοικίας αυτού που ασκεί το ελεύθερο επάγγελμα.».

### **Άρθρο 16**

#### **Εξουσιοδοτική διάταξη**

Στο πλαίσιο εξειδίκευσης της παρ. 1 του άρθρου 20 του ν. 1650/1986 (Α' 160), περί ειδών χλωρίδας και πανίδας δύναται:

α) Με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Οικονομικών, Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων να καθορίζονται μέτρα παρακολούθησης και διαχείρισης εκβρασμών θαλάσσιας άγριας πανίδας, όπου αυτά απαιτούνται βάσει των διαθέσιμων επιστημονικών στοιχείων, με σκοπό την καλύτερη και αποδοτικότερη διαχείριση του φαινομένου, την επιστημονική συνδρομή στην προστασία των εν λόγω ειδών και τη διασφάλιση της βιωσιμότητάς τους. Ειδικότερα, για την επίτευξη του σκοπού της παρούσας, μπορεί να αποφασίζεται η δημιουργία πανελλαδικού δικτύου παρακολούθησης και διαχείρισης περιπτώσεων εκβρασμών, να καθορίζεται η διαδικασία λειτουργίας και δράσης του, καθώς και να προβλέπεται κάθε ειδικότερο ή λεπτομερειακό θέμα για την εφαρμογή του παρόντος.

β) Με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Οικονομικών και του κατά περίπτωση συναρμόδιου Υπουργού, δύναται να καθορίζονται τα μέτρα και οι τρόποι εφαρμογής περιφερειακών ή τοπικών σχεδίων δράσης για την προστασία και διαχείριση των πληθυσμών ειδών της άγριας πανίδας, τη διασφάλιση της φυτογείας και της προστασίας της χλωρίδας, την αντιμετώπιση των συνεπειών προσέγγισης και αλληλεπίδρασης ειδών της άγριας πανίδας με τον άνθρωπο ή με εισβάλλοντα

ξενικά είδη, τη χρήση δηλητηριασμένων δολωμάτων, καθώς και την εν γένει προστασία του φυσικού περιβάλλοντος από τις προαναφερόμενες αιτίες.

### **Άρθρο 17**

#### **Καταργούμενες διατάξεις**

1. Η παρ. 4 του άρθρου 18 του ν. 1650/1986 (Α' 160), περί οργάνωσης μέτρων προστασίας της βιοποικιλότητας, ανά ζώνες, καταργείται.
2. Καταργούνται οι κάτωθι ειδικές κατηγορίες χρήσεων του π.δ. 59/2018 (Α' 114), όπως αυτό τροποποιήθηκε με το άρθρο 44 του ν. 4685/2020 (Α' 92):
  - α) 26.12.1. έως και 26.12.7. της παρ. ΙΙ του άρθρου 1, όπως προστέθηκαν με την περ. γ της παρ. 2 του άρθρου 44 του ν. 4685/2020,
  - β) (26.12.1) έως και (26.12.5) του άρθρου 2, όπως προστέθηκαν με την περ. α της παρ. 3 του άρθρου 44 του ν. 4685/2020,
  - γ) (26.12.1) έως και (26.12.5) του άρθρου 4, όπως προστέθηκαν με την περ. β της παρ. 5 του άρθρου 44 του ν. 4685/2020,
  - δ) (26.12.1) έως και (26.12.5) του άρθρου 6, όπως προστέθηκαν με την παρ. 7 του άρθρου 44 του ν. 4685/2020,
  - ε) (26.12.1) έως και (26.12.5) της παρ. 2 του άρθρου 7, όπως τέθηκαν με την περ. α της παρ. 8 του άρθρου 44 του ν. 4685/2020,
  - στ) (26.12.1) έως και (26.12.7) του άρθρου 14, όπως προστέθηκαν με την περ. α της παρ. 15 του άρθρου 44 του ν. 4685/2020 και
  - ζ) (26.12.1) έως και (26.12.7) του άρθρου 15, όπως προστέθηκαν με την παρ. 16 του άρθρου 44 του ν. 4685/2020.
3. Η ειδική κατηγορία χρήσεων «(36) Στρατιωτικές εγκαταστάσεις» της παρ. ΙΙ του άρθρου 1 και του άρθρου 13 του π.δ. 59/2018, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 44 του ν. 4685/2020, καταργείται.
4. Η ειδική κατηγορία χρήσεων «(55) Φάροι» της παρ. ΙΙ του άρθρου 1 του π.δ. 59/2018, όπως προστέθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 44 του ν. 4685/2020, καταργείται.
5. Τα άρθρα 14α, 14β, 14γ και 14δ του π.δ. 59/2018, περί προστατευτικών ζωνών, όπως προστέθηκαν με την παρ. 18 του άρθρου 44 του ν. 4685/2020, καταργούνται.
6. Τα άρθρα 1 έως και 11 και 21 του ν. 4519/2018 (Α' 25), περί διαχείρισης προστατευόμενων περιοχών, καταργούνται.
7. Η παρ. 3 του άρθρου 47 του ν. 4685/2020, περί σχεδίων διαχείρισης, καταργείται.
8. Οι παρ. 7 και 10 του άρθρου 15 του ν. 2742/1999 (Α' 207), περί φορέων διαχείρισης, καταργούνται.
9. Η παρ. 2 του άρθρου 6 της υπό στοιχεία 33318/3028/1998 κοινής απόφασης των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Ανάπτυξης, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, Γεωργίας, Εμπορικής Ναυτιλίας και Πολιτισμού, περί χωροθέτησης έργων και έγκρισης σχεδίων επί ειδικών ζωνών προστασίας (Β' 1289), καταργείται.

### **ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ'**

#### **ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΦΥΣΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΡΑΣΙΝΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ**

## Άρθρο 18

### Διαχείριση πόρων του Οργανισμού Φυσικού Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής – Τροποποίηση παρ. 1 και 3 άρθρου 31 ν. 4685/2020

Οι περ. ζ) και ι) της παρ. 1 του άρθρου 31 του ν. 4685/2020 (Α' 92), περί πόρων του Οργανισμού Φυσικού Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής (ΟΦΥΠΕΚΑ) αντικαθίστανται, στην παρ. 3 προστίθεται περ. ζ) και το άρθρο 31 διαμορφώνεται ως εξής:

#### «Άρθρο 31

##### Πόροι και Οικονομική Διαχείριση του ΟΦΥΠΕΚΑ

1. Οι πόροι του ΟΦΥΠΕΚΑ προέρχονται από:

- α) Τον τακτικό προϋπολογισμό του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.
- β) Κάθε είδους χρηματοδοτήσεις ή επιχορηγήσεις από τον Κρατικό Προϋπολογισμό (Τακτικό Προϋπολογισμό και Προϋπολογισμό Δημοσίων Επενδύσεων).
- γ) Χρηματοδοτήσεις, επιδοτήσεις, εισφορές και κάθε είδους ενισχύσεις ή επιχορηγήσεις από όργανα και οργανισμούς του Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα, της Ευρωπαϊκής Ένωσης και από άλλους ευρωπαϊκούς ή διεθνείς οργανισμούς, μεταξύ άλλων για τα έργα που αναλαμβάνει να υλοποιήσει.
- δ) Δωρεές, ενισχύσεις, κληρονομίες, κληροδοσίες, επιχορηγήσεις, χορηγίες και κάθε είδους εισφορές φυσικών ή νομικών προσώπων, του Δημόσιου ή του Ιδιωτικού Τομέα, της ημεδαπής ή αλλοδαπής.
- ε) Ίδια έσοδα από την παροχή των εξειδικευμένων υπηρεσιών του προς τρίτους, εκτέλεση έργων για λογαριασμό τρίτων και άσκηση ήπιας μορφής εμπορικής δραστηριότητας.
- στ) Έσοδα από την αξιοποίηση στοιχείων της κινητής ή ακίνητης περιουσίας του και από δάνεια κάθε μορφής, καθώς και από οποιεσδήποτε άλλες νόμιμες πηγές.
- ζ) Έσοδα από τα εισιτήρια επίσκεψης προστατευόμενων περιοχών. Η τιμή των εισιτηρίων αυτών, καθώς και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια, καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Οικονομικών.
- η) Έσοδα από δραστηριότητες που είναι σύμφωνες με τους σκοπούς του ΟΦΥΠΕΚΑ, συμπεριλαμβανομένων και των εσόδων από προϊόντα που παράγει ή εκμεταλλεύεται, εισιτήρια, ξεναγήσεις ομάδων επισκεπτών και άλλες οικότουριστικές δραστηριότητες, έντυπες ή ηλεκτρονικές εκδόσεις, πώληση υλικών, προβολή και εκμετάλλευση οπτικοακουστικού υλικού και, γενικότερα, από την εκμετάλλευση και προβολή του προστατευτέου αντικειμένου.
- θ) Χρηματοδότηση από το Πράσινο Ταμείο.
- ι) Ποσοστά, που καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Οικονομικών, από πόρους που αφορούν: α) την εκμετάλλευση των ενεργειακών πηγών της χώρας, β) έσοδα από τη χορήγηση σήματος ποιότητας και συνεργασίας με επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται εντός των προστατευόμενων περιοχών, γ) έσοδα από την εκμετάλλευση δημοσίων χώρων, δ) έσοδα από την επιβολή προστίμων για παραβίαση της περιβαλλοντικής νομοθεσίας, και ε) έσοδα από τις άδειες θήρας.
- ια) Έσοδα από κάθε άλλη νόμιμη πηγή.

2. Τα έργα, προγράμματα και δράσεις του ΟΦΥΠΕΚΑ χρηματοδοτούνται ή συγχρηματοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Ένωση, από διεθνείς φορείς ή και από εθνικούς πόρους ή εκτελούνται με αυτοχρηματοδότηση ή με χρηματοδότηση από ιδιώτες. Ο ΟΦΥΠΕΚΑ δύναται να ορίζεται ως δικαιούχος, συνδικαιούχος ή και ενδιάμεσος φορέας των ως άνω προγραμμάτων, έργων και δράσεων, να συμπράττει



με δημόσιους φορείς για την από κοινού υλοποίηση προγραμμάτων, έργων και δράσεων, να επιχορηγείται για την εκπλήρωση των σκοπών του από τους φορείς του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων, του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας και όλων των Υπουργείων, από άλλους φορείς του Δημοσίου, του ευρύτερου Δημοσίου τομέα και του ιδιωτικού τομέα, καθώς και από προγράμματα που συγχρηματοδοτούνται ή χρηματοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Ένωση, από άλλα διεθνή προγράμματα, από τον τακτικό προϋπολογισμό όλων των Υπουργείων, από χορηγίες και από κάθε άλλη νόμιμη πηγή. Οι επιχορηγήσεις από φορείς του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων θεωρούνται δημόσιες επενδύσεις, κατά την έννοια της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του ν. δ. 2957/1954 (Α' 186) και της παραγράφου 1 του άρθρου 18 του ν. 2515/1997 (Α' 154) και βαρύνουν τον Προϋπολογισμό Δημοσίων Επενδύσεων.

3. α) Οι αναγκαίες για τη λειτουργία του ΟΦΥΠΕΚΑ και την εκπλήρωση της αποστολής του πιστώσεις εγγράφονται στον ετήσιο προϋπολογισμό του.

β) Ο ΟΦΥΠΕΚΑ τηρεί όλα τα απαραίτητα παραστατικά και δικαιολογητικά τα οποία και θέτει στη διάθεση των αρμόδιων οργάνων, όποτε ζητηθούν. Οι επαληθεύσεις, επιθεωρήσεις και οι έλεγχοι των χρηματοδοτηθέντων προγραμμάτων και έργων πραγματοποιούνται προκειμένου να παρακολουθούνται οι πραγματοποιούμενες δράσεις και να διασφαλίζεται ότι τα διατιθέμενα από τον ΟΦΥΠΕΚΑ ποσά επενδύονται σύμφωνα με τους στόχους και τα προβλεπόμενα στον παρόντα νόμο και τις αποφάσεις των οργάνων του.

γ) Μέχρι το τέλος Μαρτίου κάθε έτους ο ΟΦΥΠΕΚΑ συντάσσει ετήσια έκθεση, η οποία περιλαμβάνει τον οικονομικό απολογισμό και τον απολογισμό πεπραγμένων του φορέα, η οποία δημοσιεύεται στον διαδικτυακό τόπο του φορέα. Ο οικονομικός απολογισμός περιλαμβάνει ισολογισμό, κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης και τις χρηματοροές του ΟΦΥΠΕΚΑ. Μέχρι το τέλος Απριλίου κάθε έτους υποβάλλεται στον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας η ετήσια έκθεση που αφορά το προηγούμενο έτος.

δ) Ο τακτικός έλεγχος της οικονομικής διαχείρισης των πόρων του ΟΦΥΠΕΚΑ και ο έλεγχος των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων γίνονται από δύο (2) ορκωτούς ελεγκτές - λογιστές που ορίζονται με απόφαση του ΟΦΥΠΕΚΑ και ενεργείται με τη διαδικασία που ορίζεται από τις κείμενες διατάξεις περί Σώματος Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών. Οι δαπάνες του ελέγχου βαρύνουν τον ΟΦΥΠΕΚΑ. Οι ορκωτοί ελεγκτές - λογιστές που ασκούν τον τακτικό διαχειριστικό έλεγχο υποβάλλουν μέχρι την 30ή Ιουνίου κάθε έτους στον Δ.Σ. του ΟΦΥΠΕΚΑ έκθεση για τη διαχείριση και τον απολογισμό του διαχειριστικού έτους που έληξε. Οι εκθέσεις υποβάλλονται από τον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου του ΟΦΥΠΕΚΑ στον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Με απόφαση του αρμόδιου οργάνου του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας μπορεί να διατάσσεται οποτεδήποτε έκτακτος έλεγχος. Με κοινή απόφαση των αρμοδίων οργάνων των Υπουργείων Οικονομικών και Περιβάλλοντος και Ενέργειας μπορεί να διατάσσεται οποτεδήποτε η διενέργεια διαχειριστικού ή άλλου οικονομικού ελέγχου και να καθορίζονται τα όργανα, η διαδικασία και ο τρόπος άσκησης αυτού.

ε) Το διαχειριστικό έτος του ΟΦΥΠΕΚΑ συμπίπτει με το ημερολογιακό έτος. Το πρώτο διαχειριστικό έτος αρχίζει από την έκδοση της απόφασης που προβλέπεται στην παράγραφο 1 του άρθρου 43 και λήγει την 31η Δεκεμβρίου του εν λόγω έτους.

στ) Ο ΟΦΥΠΕΚΑ συντάσσει Κανονισμό Οικονομικής Διαχείρισης και Προμηθειών, με τον οποίο καθορίζονται κυρίως ο τρόπος διάθεσης και διαχείρισης των πιστώσεων και ο τρόπος εκτέλεσης των κάθε είδους δαπανών του. Με τον Κανονισμό Οικονομικής Διαχείρισης και Προμηθειών, ο οποίος

εγκρίνεται από τους Υπουργούς Οικονομικών και Περιβάλλοντος και Ενέργειας, ρυθμίζονται ιδίως τα θέματα διαχείρισης υλικού, περιουσιακών στοιχείων, καταβολής μισθοδοσίας, κατάρτισης προϋπολογισμού, ισολογισμού και απολογισμού, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια σχετικά με την οικονομική διαχείριση του ΟΦΥΠΕΚΑ.

ζ) Ο ΟΦΥΠΕΚΑ, μετά από εισήγηση του Διοικητικού του Συμβουλίου και απόφαση του αρμοδίου οργάνου του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, χρηματοδοτεί: α) Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης, νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, οργανισμούς ή υπηρεσίες του δημόσιου τομέα, της περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α' 143), και τις περιβαλλοντικές οργανώσεις του άρθρου 41 του παρόντος, για την εφαρμογή δράσεων και προγραμμάτων που περιλαμβάνονται στο εγκεκριμένο Σχέδιο Δράσης, του άρθρου 42 του παρόντος, β) πανεπιστήμια της αλλοδαπής, στο πλαίσιο της υποχρέωσης συνεισφοράς της Ελλάδας προς τρίτες, αναπτυσσόμενες χώρες, και γ) τη διεθνή συνεργασία για τον μετριασμό εκπομπών των ανθρωπογενών αερίων θερμοκηπίου, και την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής, σύμφωνα με τη Συμφωνία των Παρισίων, η οποία κυρώθηκε με τον ν. 4426/2016 (Α' 187).».

#### **Άρθρο 19**

##### **Παράταση συμβάσεων εργασίας ορισμένου χρόνου του Οργανισμού Φυσικού Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής - Τροποποίηση παρ. 4 άρθρου 43 ν. 4685/2020**

Στο τέλος της παρ. 4 του άρθρου 43 του ν. 4685/2020 (Α'92), περί του προσωπικού του Οργανισμού Φυσικού Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής (ΟΦΥΠΕΚΑ), προστίθενται δύο εδάφια, και η παρ. 4 διαμορφώνεται ως εξής:

«4. Με την έκδοση της απόφασης του δεύτερου εδαφίου της παρ. 1 το πάσης φύσεως προσωπικό του ή των ΦΔΠΠ που καταργούνται μεταφέρεται, αυτοδικαίως, με την ίδια σχέση εργασίας στον ΟΦΥΠΕΚΑ και τοποθετείται στην ή στις αντίστοιχες Μονάδες Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών (ΜΔΠΠ) που συνιστώνται των οποίων η χωρική περιοχή ευθύνης απεικονίζεται στον χάρτη του Παραρτήματος ΙΙ. Με απόφαση του Δ.Σ. του ΟΦΥΠΕΚΑ τοποθετείται Προϊστάμενος κλάδου Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης (ΠΕ) ή Τεχνολογικής Εκπαίδευσης (ΤΕ) σε κάθε ΜΔΠΠ για χρονικό διάστημα τριών (3) ετών, το οποίο μπορεί να ανανεώνεται. Το προσωπικό ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου συνεχίζει να υπηρετεί εκεί που υπηρετούσε κατά την έκδοση του οργανισμού του ΟΦΥΠΕΚΑ, δεσμεύοντας παράλληλα μια από τις οργανικές θέσεις ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου που συστάθηκαν με αυτόν. Με την κάλυψη εκάστης οργανικής θέσης, λύεται αυτοδικαίως και αζημίως για τον ΟΦΥΠΕΚΑ η σύμβαση εργασίας ορισμένου χρόνου του εργαζόμενου που είχε δεσμεύσει προσωρινώς στην αντίστοιχη οργανική θέση, σύμφωνα με τα ανωτέρω.».

#### **Άρθρο 20**

##### **Αξιοποίηση των πόρων του Πράσινου Ταμείου - Τροποποίηση άρθρου 5 ν. 3889/2010**

Στην περ. ιδ της παρ. 2 και στην παρ. 6 του άρθρου 5 του ν. 3889/2010 (Α'182), περί σκοπών και αρμοδιοτήτων του Πράσινου Ταμείου επέρχονται νομοτεχνικές βελτιώσεις και προστίθενται δεύτερα εδάφια, η παρ. 3 καταργείται, η παρ. 4 αντικαθίσταται και το άρθρο 5 διαμορφώνεται ως εξής:

##### **«Άρθρο 5**

**Σκοπός - Αρμοδιότητες**

1. Σκοπός του Πράσινου Ταμείου είναι η ενίσχυση της ανάπτυξης μέσω της προστασίας του περιβάλλοντος με τη διαχειριστική, οικονομική, τεχνική και χρηματοπιστωτική υποστήριξη προγραμμάτων, μέτρων, παρεμβάσεων και ενεργειών που αποβλέπουν στην ανάδειξη και αποκατάσταση του περιβάλλοντος και την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής, η στήριξη της περιβαλλοντικής πολιτικής της Χώρας και η εξυπηρέτηση του δημόσιου και κοινωνικού συμφέροντος μέσω της διοίκησης, διαχείρισης και αξιοποίησης των πόρων που προβλέπονται στα άρθρα 3 και 8.

2. Στις αρμοδιότητες του Πράσινου Ταμείου ανήκουν ιδίως:

α. Η παρακολούθηση της είσπραξης, ο έλεγχος και η διασφάλιση της απόδοσης των Πράσινων Πόρων, σύμφωνα με τις οικείες σχετικές διατάξεις.

β. Η διαμόρφωση προγραμμάτων για τη χρηματοδότηση μέτρων και δράσεων προστασίας, αναβάθμισης και αποκατάστασης του περιβάλλοντος μέσα στο πλαίσιο της περιβαλλοντικής και ενεργειακής πολιτικής.

γ. Η αξιολόγηση και επιλογή των προτάσεων και των προς χρηματοδότηση προγραμμάτων, η παρακολούθηση και η διασφάλιση της υλοποίησής τους.

δ. Η επεξεργασία, κατάρτιση και εισήγηση προς τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας των γενικών κριτηρίων ένταξης και επιλογής προγραμμάτων.

ε. Η εισήγηση των μέτρων, δράσεων και προγραμμάτων στον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

στ. Η διενέργεια των απαραίτητων διαδικασιών για την επιλογή των επί μέρους φορέων υλοποίησης των παραπάνω δράσεων και η συμφωνία με αυτούς για τους όρους και τις προϋποθέσεις χρηματοδότησης των δράσεων αυτών από τους Πράσινους Πόρους.

ζ. Η παρακολούθηση υλοποίησης των παραπάνω συμφωνιών από τους φορείς υλοποίησης και της χρηματοδότησής τους από τους Πράσινους Πόρους, η σχετική ενημέρωση της Στρατηγικής Επιτροπής Περιβαλλοντικής Πολιτικής και του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

η. Η διαμόρφωση προτάσεων και η εισήγηση στον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας και στη Στρατηγική Επιτροπή Περιβαλλοντικής Πολιτικής σχετικά με την καλύτερη δυνατή επίτευξη των στόχων πολιτικής για την προστασία του περιβάλλοντος και την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής.

θ. Η τήρηση δημόσιας βάσης δεδομένων με τη νομοθεσία που διέπει τους Πράσινους Πόρους.

ι. Η οργάνωση και παρακολούθηση των προγραμμάτων και των δράσεων και η δημοσιότητά τους, καθώς και η σύνταξη ετήσιων εκθέσεων για την εκτέλεσή τους.

ια. Η εξεύρεση συμπληρωματικών πηγών χρηματοδότησης από δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς και η διενέργεια κάθε πράξης που είναι απαραίτητη για την εξασφάλιση χρηματικών πόρων από οποιαδήποτε πηγή, όπως αποδοχή των δωρεών, επιχορηγήσεων και εισφορών τρίτων.

ιβ. Η κατάρτιση και δημοσίευση ετήσιου οικονομικού απολογισμού των Πράσινων Πόρων.

ιγ. Η ανάθεση σε τρίτους κάθε είδους υποστηρικτικών μελετών και συμβουλευτικών υπηρεσιών, για τη βέλτιστη προετοιμασία και διαχείριση των χρηματοδοτικών προγραμμάτων και ειδικότερα για το σχεδιασμό, την αξιολόγηση και την ένταξη δράσεων, την παρακολούθηση και τον έλεγχο της εφαρμογής των δράσεων και των προγραμμάτων συνολικά, καθώς και για την υποστήριξη της Στρατηγικής Επιτροπής Περιβαλλοντικής Πολιτικής ύστερα από αίτημα αυτής.

ιδ. Η επιδότηση, επιχορήγηση, χρηματοδότηση και δανειοδότηση οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, νομικών προσώπων δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, οργανισμών κοινής ωφέλειας ή άλλων οργανισμών ή υπηρεσιών του δημόσιου τομέα, της περ. α) της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α' 143), για την εφαρμογή προγραμμάτων και την εν γένει υλοποίηση δράσεων περιβαλλοντικού χαρακτήρα. Αν

δικαιούχος της χρηματοδότησης είναι το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, η πληρωμή διενεργείται απευθείας από το Πράσινο Ταμείο προς τους αναδόχους του δικαιούχου ή έτερο αντισυμβαλλόμενο μέρος του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

ιε. Η με οποιονδήποτε τρόπο χρηματοδότηση νομικών προσώπων τα οποία εποπτεύονται από το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας ή άλλα Υπουργεία και έχουν ως ειδικότερο σκοπό την υλοποίηση δράσεων και παρεμβάσεων που αποβλέπουν στην ανάδειξη και την προστασία του φυσικού ή του οικιστικού περιβάλλοντος και την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής.

ιστ. Η εξειδίκευση της δομής και των προδιαγραφών σχεδιασμού των χρηματοδοτικών προγραμμάτων, των κριτηρίων αξιολόγησης και επιλογής, καθώς και των διαδικασιών διαχείρισης, παρακολούθησης, αξιολόγησης και ελέγχου της εφαρμογής τους.

3. (Καταργείται).

4. Η αξιοποίηση των πόρων από το Πράσινο Ταμείο γίνεται, είτε με απευθείας χρηματοδότηση περιβαλλοντικών δράσεων του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, είτε μέσω χρηματοδοτικών προγραμμάτων για την υλοποίηση από τρίτους (φορείς υλοποίησης) δράσεων προστασίας, αναβάθμισης και αποκατάστασης του περιβάλλοντος. Η ανωτέρω χρηματοδότηση μπορεί να έχει τη μορφή επιχορηγήσεων, δανείων, κεφαλαιακής συμμετοχής ή άλλης ισοδύναμης μορφής κεφαλαιακής ενίσχυσης. Οι δράσεις που χρηματοδοτούνται από το Πράσινο Ταμείο επιτρέπεται ταυτόχρονα να συγχρηματοδοτούνται ή να ενισχύονται και από άλλες δημόσιες ή ευρωπαϊκές πηγές ή και ιδιωτικούς πόρους που δανειοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων ή άλλους φορείς.

5. Το Πράσινο Ταμείο στο πλαίσιο επίτευξης των σκοπών και υλοποίησης των δράσεών του, με απόφαση του διοικητικού του συμβουλίου μπορεί να:

α) συνάπτει δάνεια με πιστωτικά ιδρύματα της ημεδαπής ή της αλλοδαπής ή με το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, τα οποία αποπληρώνονται από μελλοντικές εισφορές των Πράσινων Πόρων. Το προϊόν των δανείων αυτών προστίθεται στους λοιπούς πόρους που διαχειρίζεται το Πράσινο Ταμείο. Η σχετική απόφαση του διοικητικού συμβουλίου εγκρίνεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Περιβάλλοντος και Ενέργειας,

β) συνάπτει προγραμματικές συμβάσεις με το Δημόσιο ή με φορείς του δημόσιου τομέα της παρ. 6 του άρθρου 1 του ν. 1256/1982 (Α' 65), με αντίστοιχη απεικόνιση στους προϋπολογισμούς τους.

6. Το Πράσινο Ταμείο με απόφαση του Διοικητικού του Συμβουλίου θέτει τους όρους και τις διαδικασίες υλοποίησης και ελέγχου των δράσεων που χρηματοδοτεί. Ομοίως δύναται να τρέπει υφιστάμενα χρηματοδοτικά προγράμματα σε πολυετή, υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις του ν. 4270/2014 (Α' 143), περί δημοσίου λογιστικού.

7. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, μετά από εισήγηση του διοικητικού συμβουλίου του Πράσινου Ταμείου, επιτρέπεται για την ενίσχυση των δραστηριοτήτων του Ταμείου η ίδρυση νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου με τη μορφή θυγατρικής Ανώνυμης Εταιρείας κατά την έννοια των διατάξεων περί ανωνύμων εταιρειών που συνιστώνται από τους Ο.Τ.Α., σύμφωνα με το άρθρο 252 του ν. 3463/2006 «Κύρωση του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων» (ΦΕΚ 114 Α'). Η ίδρυση της Α.Ε. επιτρέπεται εφόσον η ιδρυόμενη Α.Ε. έχει ως αποκλειστικό σκοπό την υλοποίηση δράσης που μπορεί να χρηματοδοτηθεί σύμφωνα με το εκάστοτε εγκεκριμένο πρόγραμμα και ο σκοπός της είναι συμβατός με τις ευρωπαϊκές οδηγίες για τις κρατικές ενισχύσεις.»

## Άρθρο 21

### **Χρηματοδοτούμενες Δράσεις Πράσινου Ταμείου – Τροποποίηση παρ. 2 και 3 άρθρου 6 ν. 3889/2010**

Το δεύτερο εδάφιο της περ. β της παρ. 2 του άρθρου 6 του ν. 3889/2010 (Α' 182), περί των προγραμμάτων και δικαιούχων του Πράσινου Ταμείου, και το πρώτο εδάφιο της περ. α της παρ. 3, αντικαθίστανται, στο δεύτερο εδάφιο της περ. β της παρ. 2 προστίθεται νέο τρίτο εδάφιο, το δεύτερο εδάφιο της περ. α της παρ. 3, περί έγκρισης προγραμμάτων ποσού έως πενήντα χιλιάδων (50.000) ευρώ από το Διοικητικό Συμβούλιο (Δ.Σ.) του Πράσινου Ταμείου, καταργείται, στην παρ. 3 προστίθενται περ. γ και τελευταίο εδάφιο, και οι παρ. 2 και 3 διαμορφώνονται ως εξής:

«2. α. Η βασική δομή των χρηματοδοτικών προγραμμάτων μπορεί να περιλαμβάνει ενδεικτικώς:

αα) Άξονες προτεραιότητας που εξειδικεύουν την εθνική περιβαλλοντική στρατηγική.

ββ) Μέτρα τα οποία εξειδικεύουν τους άξονες προτεραιότητας.

γγ) Δράσεις που εξειδικεύουν τα μέτρα και στις οποίες εντάσσονται οι πράξεις και τα έργα που υλοποιούν οι δικαιούχοι.

β. Το χρηματοδοτικό πρόγραμμα συνοδεύεται από συμπλήρωμα προγραμματισμού, στο οποίο εξειδικεύεται ο προϋπολογισμός και κατανέμεται στο χρόνο ισχύος του προγράμματος. Τα χρηματοδοτικά προγράμματα του Πράσινου Ταμείου μπορούν να εκτείνονται σε περισσότερα έτη. Οι σχετικές δημοσιολογιστικές υποχρεώσεις αναλαμβάνονται σύμφωνα με τον ν. 4270/2014 (Α' 143), περί δημοσίου λογιστικού.

γ. Τα κριτήρια αξιολόγησης και επιλογής πράξεων και έργων μπορεί να εξειδικεύονται ως προς τη φύση και το είδος των δράσεων ανά πρόγραμμα. Στα κριτήρια αυτά περιλαμβάνονται υποχρεωτικά η επιλεξιμότητα, ωριμότητα, πληρότητα, σκοπιμότητα του προγράμματος, η συνεκτικότητα του με τις εκάστοτε εθνικές και ενωσιακές πολιτικές και την εθνική και ευρωπαϊκή νομοθεσία, καθώς και η διαχειριστική ικανότητα του φορέα υλοποίησης.

3. α. Κάθε χρηματοδοτικό πρόγραμμα εγκρίνεται με απόφαση του αρμοδίου οργάνου του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, ύστερα από πρόταση του Διοικητικού Συμβουλίου του Πράσινου Ταμείου. Με τις αποφάσεις αυτές καθορίζονται το ύψος και ο τρόπος καταβολής των επιχορηγήσεων ή δανείων, οι διαδικασίες και οι όροι καταβολής, καθώς και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή των προγραμμάτων.

β. Ειδικά για τη χρηματοδότηση βιώσιμων οικονομικών δραστηριοτήτων χαμηλού ανθρακικού και περιβαλλοντικού αποτυπώματος στις περιοχές μετάβασης, όπως αυτές οι περιοχές αναφέρονται στα Εδαφικά Σχέδια Δίκαιης Μετάβασης (ΕΣΔΙΜ), που συνοδεύουν το Πρόγραμμα ΕΣΠΑ-ΔΑΜ 2021-2027, τα οικεία χρηματοδοτικά προγράμματα, προϋπολογιζόμενης δαπάνης ποσού μεγαλύτερου ή ίσου των πενήντα χιλιάδων (50.000) ευρώ χωρίς Φ.Π.Α., εγκρίνονται με κοινή απόφαση του αρμοδίου για τα θέματα ΔΑΜ Υπουργού και του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, ύστερα από πρόταση του διοικητικού συμβουλίου του Πράσινου Ταμείου, η οποία διαμορφώνεται μετά από εισήγηση της Ειδικής Υπηρεσίας ΔΑΜ του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων.

γ. Ειδικά για τη χρηματοδότηση που αφορά τους κοινόχρηστους χώρους στην έννοια αυτών περιλαμβάνονται και τα αναφερόμενα στις παρ. 17, 18 και 59 του άρθρου 2 του ν. 4067/2012 (Α' 79).

Η παρούσα εφαρμόζεται και στις πάσης φύσεως εκκρεμείς υποθέσεις χρηματοδότησης του Πράσινου Ταμείου.»

### **Άρθρο 22**

#### **Διοίκηση του Πράσινου Ταμείου – Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 7 ν. 3889/2010**

Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 7 του ν. 3889/2010 (Α' 182), περί θητείας του Διοικητικού Συμβουλίου (Δ.Σ.) του Πράσινου Ταμείου, διασπάται και αντικαθίσταται από τρία εδάφια, και η παρ. 1 διαμορφώνεται ως εξής:

«1. Η διοίκηση του Ταμείου ασκείται από το διοικητικό συμβούλιο. Το διοικητικό συμβούλιο αποτελείται από τον Πρόεδρο και έξι μέλη. Ο Πρόεδρος διορίζεται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, μετά από τήρηση της διαδικασίας των άρθρων 20 έως 22 του ν. 4735/2020 (Α' 197). Τα λοιπά μέλη διορίζονται για τριετή θητεία με δυνατότητα ανανέωσης για μια ακόμη τριετία, με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Ένα μέλος είναι εκπρόσωπος, είτε φορέα των μηχανικών, είτε περιβαλλοντικής οργάνωσης εθνικής εμβέλειας και μετά τη λήξη της θητείας του τοποθετείται ως μέλος εκπρόσωπος του άλλου από τους προαναφερόμενους φορείς. Ο Πρόεδρος και τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου πρέπει να έχουν επιστημονική κατάρτιση, προσόντα και εμπειρία σχετικά με τους καταστατικούς σκοπούς του Ταμείου. Ο διορισμός του Προέδρου ή μέλους του διοικητικού συμβουλίου ανακαλείται με απόφαση του ίδιου Υπουργού για λόγο που ανάγεται στην άσκηση των καθηκόντων του σύμφωνα με την παράγραφο 6 του άρθρου 13 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 2690/1999 (Α' 45). Ο οριζόμενος Πρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου υπόκειται στη διαδικασία του άρθρου 49Α του Κανονισμού της Βουλής.».

### **Άρθρο 23**

#### **Όργανα εκκαθάρισης Πράσινου Ταμείου – Προσθήκη παρ. 1Α και 5 στο άρθρο 9 του ν. 3889/2010**

Στο άρθρο 9 του ν. 3889/2010 (Α' 182), περί οικονομικής διαχείρισης του Πράσινου Ταμείου, προστίθενται παρ. 1Α και 5, και το άρθρο 9 διαμορφώνεται ως εξής:

#### **«Άρθρο 9**

##### **Οικονομική διαχείριση**

1. Η οικονομική και λογιστική διαχείριση των ίδιων πόρων διενεργείται σύμφωνα με το ν.δ. 496/1974 (ΦΕΚ 204 Α') και κάθε άλλη σχετική διάταξη που διέπει τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, με την επιφύλαξη του τελευταίου εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου 3 του παρόντος νόμου. Ο έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων του Ταμείου διενεργείται από δύο ορκωτούς ελεγκτές – λογιστές σύμφωνα με τις διατάξεις του π.δ. 205/1998 (ΦΕΚ 163 Α'). Οι οικονομικές καταστάσεις δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και καταχωρίζονται στην ιστοσελίδα του Ταμείου. Το Ταμείο συντάσσει επίσης ετήσιες οικονομικές καταστάσεις σύμφωνα με τα διεθνή λογιστικά πρότυπα.

1Α. Για την ενίσχυση της δυνατότητας του Πράσινου Ταμείου να διαχειρίζεται τους εκάστοτε διαθέσιμους πόρους εθνικής και ευρωπαϊκής προέλευσης, και εφόσον συντρέχει περίπτωση, είτε ελλιπούς στελέχωσής των θέσεων των τακτικών υπαλλήλων με ειδικότητα τα οικονομικά, είτε έκτακτης ανάγκης για την απορρόφηση των οικείων κονδυλίων, το Διοικητικό Συμβούλιο, με απόφασή του, αναθέτει, για διάστημα που δεν υπερβαίνει τα δύο (2) έτη, καθήκοντα υπολόγου και εκκαθαριστή σε προσωπικό που απασχολείται στο Πράσινο Ταμείο με οποιαδήποτε σχέση εξαρτημένης εργασίας.

2. Το διοικητικό συμβούλιο συντάσσει και δημοσιεύει ετήσιο οικονομικό απολογισμό των Πράσινων Πόρων. Ο απολογισμός αυτός γίνεται με αναλογική εφαρμογή των σχετικών διεθνών λογιστικών προτύπων και εμφανίζει χωριστά τα στοιχεία ανά χρηματοδοτικό πρόγραμμα, ανά κατηγορία πόρων και νομικής δέσμευσης. Επιπρόσθετα στον απολογισμό αναφέρονται αναλυτικά τα ποσά που έχουν εγκριθεί

για να χρηματοδοτήσουν δράσεις σε επόμενες χρήσεις, καθώς και τυχόν δάνεια που έχουν αναληφθεί από το Πράσινο Ταμείο με τη δέσμευση να εξοφληθούν από αντίστοιχες εισροές.

3. Ο Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας μπορεί να διατάσσει οποτεδήποτε έλεγχο του Πράσινου Ταμείου για τη διαχείριση των πόρων που προβλέπονται στο άρθρο 8. Ο έλεγχος μπορεί να διενεργείται από ανεξάρτητους ορκωτούς ελεγκτές ή από τις οικονομικές υπηρεσίες του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας ή από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Ο Υπουργός Οικονομικών επίσης μπορεί να ασκεί οικονομικό έλεγχο στη διαχείριση των κεφαλαίων και της περιουσίας του Ταμείου σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στο ν.δ. 496/1974.

4. Οι συμβάσεις που συνάπτει το Ταμείο με δικαιούχους για την εκτέλεση των χρηματοδοτικών προγραμμάτων, προϋπολογιζόμενης δαπάνης, χωρίς ΦΠΑ, ποσού μεγαλύτερου ή ίσου των τριακοσίων χιλιάδων (300.000) ευρώ υπάγονται υποχρεωτικά σε προληπτικό έλεγχο από το Ελεγκτικό Συνέδριο, σύμφωνα τις οικείες σχετικές διατάξεις.

5. Αν ιδιωτικοί φορείς έχουν λάβει από το Πράσινο Ταμείο μη νόμιμη ή μη κανονική χρηματοδότηση για την υλοποίηση δράσεων περιβαλλοντικού ενδιαφέροντος, χωρίς τη μεσολάβηση δικαιούχου χρηματοδότησης που να ανήκει στον δημόσιο ή στον ευρύτερο δημόσιο τομέα, τα καταβληθέντα ποσά αναζητούνται με απόφαση του Διοικητικού του Συμβουλίου, σύμφωνα με τον ν. 4270/2014 (Α' 143), περί δημοσίου λογιστικού.».

#### **Άρθρο 24**

##### **Χρηματοδότηση Σχεδίων Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας από το Πράσινο Ταμείο**

Για την καταβολή χρηματοδότησης για την εκπόνηση Σχεδίου Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας της περ. 1 του άρθρου 2 του ν. 4784/2021 (Α' 40) από το Πράσινο Ταμείο απαιτούνται η παραλαβή του συνόλου των παραδοτέων της σύμβασης μεταξύ φορέα και αναδόχου, η έκδοση σχετικού πρωτοκόλλου παραλαβής από τον φορέα εκπόνησης και απόφαση της αρμόδιας Οικονομικής Επιτροπής του Οργανισμού Τοπικού Αυτοδιοίκησης, άνευ υποχρέωσης πλήρωσης των όρων του άρθρου 8 του ν. 4784/2021.

#### **ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε'**

##### **ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΔΑΣΩΝ**

#### **Άρθρο 25**

##### **Επιτροπή Δασολογίου - Αντικατάσταση παρ. 6, προσθήκη παρ. 7 στο άρθρο 3 του ν. 3208/2003**

Η παρ. 6 του άρθρου 3 του ν. 3208/2003 (Α' 303), περί σύνταξης δασολογίου, αντικαθίσταται, προστίθεται παρ. 7, και οι παρ. 6 και 7 διαμορφώνονται ως εξής:

«6. Από την ανάρτηση του δασικού χάρτη και μέχρι την κατάρτιση και έναρξη λειτουργίας του Δασολογίου, συστήνεται Επιτροπή Δασολογίου περιοχής, αρμοδιότητας της οικείας Διεύθυνσης Δασών. Αρμοδιότητά της αποτελεί ο ειδικότερος χαρακτηρισμός των περιλαμβανομένων στον δασικό χάρτη, περιοχών δασικού χαρακτήρα, κατά τις παρ. 1, 2, 3 και 4 του άρθρου 3, καθώς και κατά τις κατηγορίες του άρθρου 4 του ν. 998/1979 (Α' 289). Επιπλέον, γίνεται διακριτή κατάταξη των περιλαμβανομένων στον δασικό χάρτη εκτάσεων των περ. α) και β) της παρ. 5 του άρθρου 3 του ν. 998/1979. Η Επιτροπή συγκροτείται με απόφαση του Προϊσταμένου της οικείας Επιθεώρησης Εφαρμογής Δασικής Πολιτικής και αποτελείται από α) τον Προϊστάμενο της οικείας Διεύθυνσης Δασών που αφορά ο δασικός χάρτης,

ως Πρόεδρο, β) τον Προϊστάμενο ή δασολόγο ή δασοπόνο του Τμήματος Δασικών Χαρτογραφήσεων της οικείας Διεύθυνσης Δασών ή τον Προϊστάμενο του οικείου Δασαρχείου και γ) έναν δασολόγο ή δασοπόνο του οικείου Δασαρχείου, ως μέλη. Σε περίπτωση Διεύθυνσης Δασών άνευ Δασαρχείου, στην Επιτροπή συμμετέχει δασολόγος ή δασοπόνος της οικείας Διεύθυνσης Δασών ή δασολόγος ή δασοπόνος που υπηρετεί σε όμορη Διεύθυνση Δασών. Με την ίδια απόφαση ορίζονται και οι αντίστοιχοι αναπληρωτές των παραπάνω, καθώς και ο Γραμματέας της Επιτροπής, ο οποίος είναι υπάλληλος Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (Δ.Ε.) των οικείων Δασικών Υπηρεσιών. Η λειτουργία των Επιτροπών Δασολογίου διέπεται από τον Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (ν. 2690/1999, Α' 45). Κατά των ανωτέρω αποφάσεων υποβάλλεται προσφυγή ενώπιον της Τεχνικής Επιτροπής Δασολογίου της παρ. 7, εντός προθεσμίας σαράντα πέντε (45) ημερών από την ανάρτησή τους στο πρόγραμμα Διαύγεια.

7. Συστήνονται επτά (7) Τεχνικές Επιτροπές Δασολογίου στις έδρες των Επιθεωρήσεων Εφαρμογής Δασικής Πολιτικής, με αρμοδιότητα την κρίση επί των προσφυγών, κατά των αποφάσεων των Επιτροπών Δασολογίου της παρ. 6. Η Τεχνική Επιτροπή Δασολογίου συγκροτείται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Δασών του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας και αποτελείται από α) τον Προϊστάμενο της οικείας Επιθεώρησης Εφαρμογής Δασικής Πολιτικής, ως Πρόεδρο, β) τον Προϊστάμενο της οικείας Διεύθυνσης Συντονισμού και Επιθεώρησης Δασών και γ) τον Προϊστάμενο του Τμήματος Προστασίας Δασών και Δασικών Εκτάσεων ή τον Προϊστάμενο του Τμήματος Δασικών Χαρτογραφήσεων της οικείας Διεύθυνσης Συντονισμού και Επιθεώρησης Δασών, ως μέλη. Με την ίδια απόφαση ορίζονται και οι αντίστοιχοι αναπληρωτές των παραπάνω, καθώς και ο Γραμματέας της Επιτροπής, ο οποίος είναι υπάλληλος Δ.Ε. των οικείων Δασικών Υπηρεσιών. Τα μέλη των Επιτροπών της παρούσας δεν αμείβονται. Οι αποφάσεις των Επιτροπών αποτελούν αποδεικτικό υλικό για την κατάρτιση του Δασολογίου.»

## **Άρθρο 26**

### **Εξέταση αντιρρήσεων σε περίπτωση έκδοσης ακυρωτικής απόφασης – Τροποποίηση παρ. 5 άρθρου 19 ν. 3889/2010**

1. Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 5 του άρθρου 19 του ν. 3889/2010 (Α' 182), περί πράξεων κύρωσης δασικών χαρτών, αντικαθίσταται και διασπάται σε δύο εδάφια, και η παρ. 5 διαμορφώνεται ως εξής:

«5. Κατά των πράξεων κύρωσης δασικών χαρτών επιτρέπεται η άσκηση αιτήσεως ακυρώσεως ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας. Αίτηση ακυρώσεως κατά του κυρωθέντος δασικού χάρτη δύναται να ασκήσει και ο Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας, για την παράλειψη να περιληφθεί ορισμένη δασική έκταση. Σε περίπτωση έκδοσης ακυρωτικής δικαστικής απόφασης, αν η πλημμέλεια για την οποία έγινε δεκτή η αίτηση ακυρώσεως ανάγεται στο στάδιο της διαδικασίας των αντιρρήσεων, η υπόθεση παραπέμπεται στην Επιτροπή Εξέτασης Αντιρρήσεων (ΕΠ.Ε.Α.). Εφόσον έχει εκδοθεί η διαπιστωτική πράξη λήξης της θητείας των μελών της ΕΠ.Ε.Α., με απόφαση του αρμόδιου οργάνου, συγκροτείται νέα ΕΠ.Ε.Α., προκειμένου να εξετάσει τις περιπτώσεις αυτές.»

2. Εκκρεμείς κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος διαδικασίες παραπομπής μετά από ακυρωτική δικαστική απόφαση κατά κυρωμένου δασικού χάρτη και προσφυγές κατά απόφασης Επιτροπής Δασολογίου ενώπιον του Τεχνικού Συμβουλίου Δασών καταργούνται αυτοδίκαια και οι σχετικές υποθέσεις εξετάζονται από τις ΕΠ.Ε.Α. σύμφωνα με την παρ. 1 του παρόντος και τις Τεχνικές Επιτροπές Δασολογίου που συστήνονται με το άρθρο 3 του ν. 3208/2003 (Α' 303), αντίστοιχα.

## **Άρθρο 27**



### **Διόρθωση προδήλων σφαλμάτων δασικού χάρτη - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 20 ν. 3889/2010**

Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 20 του ν. 3889/2010 (Α' 182), περί περιπτώσεων αναμόρφωσης δασικών χαρτών, αντικαθίσταται, στο τελευταίο εδάφιο επικαιροποιούνται τα αρμόδια διοικητικά όργανα, και η παρ. 1 διαμορφώνεται ως εξής:

«1. Μετά τη μερική ή ολική κύρωση του δασικού χάρτη η αναμόρφωσή του επιτρέπεται μόνο σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 8 και 8.α. του άρθρου 17 και της παραγράφου 5 του άρθρου 19 του παρόντος, καθώς και του επόμενου εδαφίου. Κατ' εξαίρεση, επιτρέπεται η αναμόρφωση του κυρωμένου δασικού χάρτη με α) την προσθήκη ή διαγραφή των εκτάσεων που υπάγονται ή παύουν να υπάγονται σε αυτόν σύμφωνα με τη δασική νομοθεσία ή με δικαστικές αποφάσεις που κρίνουν επί των πράξεων αυτών, με δικαστικές αποφάσεις επί του ιδιοκτησιακού ζητήματος των εκτάσεων των περ. α) και β) της παρ. 5 του άρθρου 3 του ν. 998/1979 (Α' 289), ή με διοικητικές πράξεις της περ. ζ) των παρ. 6 και 7 του ως άνω άρθρου 3 που έπρεπε να συμπεριληφθούν στον δασικό χάρτη ή εσφαλμένα αποτυπώθηκαν κατά την κατάρτισή του και δεν απεικονίζονται σε αυτόν, καθώς και β) με τη διόρθωση προδήλων σφαλμάτων. Για τις εκτάσεις του δασικού χάρτη, που προστίθενται σύμφωνα με τα ανωτέρω και δεν υπάγονταν στο δασικό νόμο κατά το χρόνο κύρωσης αυτού, δεν διεκδικούνται δικαιώματα από το Ελληνικό Δημόσιο κατά τις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας. Η αναμόρφωση του δασικού χάρτη κυρώνεται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Δασών, που εκδίδεται ιεραρχικά μετά από εισήγηση της οικείας Διεύθυνσης Δασών και έγκρισή της από τη Γενική Διεύθυνση Δασών και Δασικού Περιβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.».

### **Άρθρο 28**

#### **Προθεσμία υποβολής αιτήματος υπαγωγής – Τροποποίηση παρ. 4 και 6 άρθρου 52 ν. 4685/2020**

Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 4 του άρθρου 52 του ν. 4685/2020 (Α' 92), περί υποβολής αιτημάτων υπαγωγής στον ως άνω νόμο, τροποποιείται ως προς την αναφορά της παρ. 3 του άρθρου 51, αντί της παρ. 4, το πρώτο εδάφιο της παρ. 6 αντικαθίσταται, και το άρθρο 52 διαμορφώνεται ως εξής:

#### **«Άρθρο 52**

##### **Υποβολή αιτήσεων**

1. Η διαδικασία υπαγωγής στη διάταξη του άρθρου 55 εκκινεί με αίτηση που υποβάλλει ο κύριος, νομέας ή κάτοχος της κατοικίας σε διαδικτυακή πλατφόρμα που τηρείται από το Ν.Π.Δ.Δ. «Ελληνικό Κτηματολόγιο». Η ίδια πλατφόρμα χρησιμοποιείται και για την ολοκλήρωση της υπαγωγής κατά το άρθρο 55. Οι όροι και προδιαγραφές λειτουργίας τής πλατφόρμας, η διαδικασία υποβολής της αίτησης και τα τυχόν απαιτούμενα δικαιολογητικά, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια, ορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Ψηφιακής Διακυβέρνησης.
2. Δικαίωμα για να υποβάλουν την αίτηση της παραγράφου 1 έχουν και όσοι ενδιαφερόμενοι έχουν υποβάλει αίτηση διόρθωσης προδήλου σφάλματος του δασικού χάρτη, αντιρρήσεις, αίτηση ακυρώσεως ή οποιοδήποτε άλλο διοικητικό ή ένδικο βοήθημα, με το οποίο αμφισβητούν ότι η ιδιοκτησία τους έχει δασικό χαρακτήρα.
3. Η αίτηση της παραγράφου 1 θα πρέπει να περιλαμβάνει τουλάχιστον τα παρακάτω στοιχεία:
  - α. την περιγραφή της κατοικίας, την οποία αφορά το αίτημα, και των κατασκευών που την συνοδεύουν, ως προς την κάλυψη, τη δομημένη επιφάνεια και το ύψος,
  - β. τη χρήση της κατοικίας,

γ. τον εντοπισμό της κατοικίας στην ιστοσελίδα του «Ελληνικό Κτηματολόγιο», στον ειδικό διαδικτυακό τόπο ανάρτησης δασικών χαρτών και υποβολής αντιρρήσεων,

δ. υπεύθυνη δήλωση του ν. 1599/1986 (Α' 75), με την οποία ο ενδιαφερόμενος δηλώνει ότι τα υποβαλλόμενα στοιχεία είναι αληθή,

ε. παράβολο διακοσίων πενήντα (250) ευρώ, το οποίο αποτελεί έσοδο του Κρατικού Προϋπολογισμού.

4. Η υποβολή του αιτήματος έχει ως συνέπεια την άμεση αναστολή των τυχόν επιβληθεισών διοικητικών κυρώσεων και τη μη επιβολή νέων, σε σχέση με την κατοικία και τις συνοδούσες αυτήν κατασκευές, συμπεριλαμβανομένης της προσωρινής εξαίρεσης από την κατεδάφιση αυτής, μέχρι την ολοκλήρωση της διαδικασίας του άρθρου 55. Η παραπάνω αναστολή και προσωρινή εξαίρεση από την κατεδάφιση δεν ισχύει για κτίρια και κατασκευές της παραγράφου 3 του άρθρου 51 ή σε περίπτωση που, με αιτιολογημένη κρίση της αρμόδιας αρχής, κρίνεται επιβεβλημένη η άμεση κατεδάφιση της κατοικίας για λόγους αποτροπής άμεσου κινδύνου στη ζωή ή την περιουσία ή το περιβάλλον.

5. Οι αρμόδιες αρχές διενεργούν δειγματοληπτικούς ελέγχους ως προς την ακρίβεια των υποβληθέντων στοιχείων. Εάν διαπιστωθεί ότι τα στοιχεία μιας δήλωσης είναι ανακριβή, επιβάλλονται οι κυρώσεις της παραγράφου 6 του άρθρου 22 του ν. 1599/1986 και το κτίριο που περιλαμβάνεται στη δήλωση αποκλείεται από την υπαγωγή στις διατάξεις του άρθρου 55.

6. Η αίτηση της παρ. 1 υποβάλλεται μετά την ημερομηνία έναρξης λειτουργίας της πλατφόρμας της ίδιας παραγράφου και έως την 31η Δεκεμβρίου 2022. Η προθεσμία αυτή δεν αναστέλλεται για ενδιαφερόμενους που έχουν υποβάλει αντιρρήσεις του άρθρου 15 του ν. 3889/2010 (Α' 182), αίτηση για τη διόρθωση πρόδηλου σφάλματος του αναρτηθέντος δασικού χάρτη, αίτηση ακυρώσεως του κυρωθέντος δασικού χάρτη ή έχουν αμφισβητήσει με οποιαδήποτε άλλη διοικητική ή δικαστική διαδικασία το δασικό χαρακτήρα της έκτασης, στην οποία βρίσκεται η κατοικία τους.»

## **Άρθρο 29**

### **Κάλυψη δαπανών αποζημίωσης των μελών των Επιτροπών Εξέτασης Αντιρρήσεων –Τροποποίηση παρ. 1, αντικατάσταση παρ. 2 άρθρου 6Α ν. 3889/2010**

1. Στην παρ. 1 του άρθρου 6Α του ν. 3889/2010 (Α' 182) προστίθεται περ. γ), αντικαθίσταται η παρ. 2, και οι παρ. 1 και 2 διαμορφώνονται ως εξής:

«1. Με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Πράσινου Ταμείου, έπειτα από εισήγηση της Γενικής Διεύθυνσης Δασών και Δασικού Περιβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, δύναται, με την επιφύλαξη του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 4 του άρθρου 6 και τηρουμένων των δημοσιονομικών στόχων του εκάστοτε ισχύοντος Μεσοπρόθεσμου Προγράμματος Δημοσιονομικής Στρατηγικής και του εκάστοτε ετήσιου προϋπολογισμού του Πράσινου Ταμείου, να καθορίζεται ποσό από τον ετήσιο προϋπολογισμό του, το οποίο αποδίδεται, ως δημόσιο έσοδο στον Κρατικό Προϋπολογισμό, εγγράφεται σε ειδικό Κωδικό Αριθμό Εσόδου και διατίθεται αποκλειστικά και κατά παρέκκλιση κάθε αντίθετης γενικής ή ειδικής διάταξης:

α) στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, για την κάλυψη των πάσης φύσεως δαπανών για ειδικά προγράμματα δασοπροστασίας, έργα, εργασίες, δραστηριότητες και ερευνητικά προγράμματα που εξυπηρετούν τους σκοπούς του Ειδικού Φορέα Δασών της παρ. 5 του άρθρου 8 του ν. 3208/2003 (Α' 303) και τις αποδοχές διανυκτέρευσης στην ύπαιθρο και υπερωριακής εργασίας για την υλοποίηση προγραμμάτων πρόληψης λαθροϋλοτομιών του απασχολούμενου προσωπικού της Γενικής Διεύθυνσης

Δασών και Δασικού Περιβάλλοντος και σύμφωνα με τις προϋποθέσεις της παρ. 3 του άρθρου 6 του ν. 3889/2010,

β) στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας για την πληρωμή στο προσωπικό των Δασικών Υπηρεσιών που απασχολείται στην υλοποίηση προγραμμάτων πρόληψης λαθρούλοτομιών πρόσθετων και παρεπόμενων παροχών που προκύπτουν κατά την ως άνω απασχόλησή του για την εξυπηρέτηση των σκοπών του Ειδικού Φορέα Δασών της παρ. 5 του άρθρου 8 του ν. 3208/2003, όπως, ιδίως, αποζημιώσεις για υπερωριακή εργασία, αμοιβών για εργασία κατά τις εξαιρέσιμες ημέρες και νυχτερινές ώρες, δαπανών μετακίνησης και διανυκτέρευσης στην ύπαιθρο, καθώς και των δαπανών προμήθειας καυσίμων και λοιπών καταναλωτικών δαπανών σχετικών με την υλοποίηση των εν λόγω προγραμμάτων και σύμφωνα με τις προϋποθέσεις της παρ. 3 του άρθρου 6 του ν. 3889/2010,

γ) στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας για την καταβολή της αποζημίωσης των παρ. 7 και 8 του άρθρου 18 στα μέλη των Επιτροπών Εξέτασης Αντιρρήσεων (ΕΠ.Ε.Α.).».

Τα ανωτέρω ποσά, μετά την εμφάνισή τους στα έσοδα του προϋπολογισμού, εγγράφονται ως πιστώσεις, κατά περίπτωση, στον τακτικό προϋπολογισμό του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας και στον τακτικό προϋπολογισμό των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων.

2. Οι δαπάνες αποζημίωσης των μελών των αμειβομένων ΕΠ.Ε.Α. του άρθρου 18 του παρόντος, οι οποίες συγκροτήθηκαν μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος, καταβάλλονται στους δικαιούχους, κατά παρέκκλιση κάθε γενικής ή ειδικής διάταξης, τηρουμένων των παρ. 7 και 8 του άρθρου 18 του παρόντος και της υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΔΔΕΥ/125557/3591/30.12.2020 κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομικών και Περιβάλλοντος και Ενέργειας (ΥΟΔΔ 1106). Τα ποσά για τις ανωτέρω δαπάνες εγγράφονται στον προϋπολογισμό του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, κατόπιν έκδοσης εγκριτικής απόφασης του Πράσινου Ταμείου για την κατανομή των αναγκαίων πιστώσεων στις οικείες Επιθεωρήσεις Εφαρμογής Δασικής Πολιτικής που εκδίδεται, μετά από εισήγηση της Γενικής Διεύθυνσης Δασών και Δασικού Περιβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Τα ως άνω εγκεκριμένα ποσά αποζημιώσεων αποδίδονται στους δικαιούχους, μετά την έκδοση αποφάσεων δημοσιονομικής δέσμευσης από τις οικείες Επιθεωρήσεις Εφαρμογής Δασικής Πολιτικής.».

### **Άρθρο 30**

#### **Επέκταση εγκαταστάσεων τουριστικού χαρακτήρα – Προσθήκη παρ. 6 στο άρθρο 49 του ν. 998/1979**

Στο άρθρο 49 του ν. 998/1979 (Α' 289), περί εγκαταστάσεων τουριστικού χαρακτήρα σε δασικές εκτάσεις προστίθεται παρ. 6 ως εξής:

«6. Σε εκτάσεις των παρ. 1 και 4, οι οποίες έχουν δεσμευθεί υπέρ δικαιούχου με σκοπό τη δημιουργία εγκαταστάσεων τουριστικού χαρακτήρα, χωρίς μεταβολή της κατά προορισμό χρήσης τους, επιτρέπεται η δημιουργία και άλλων τουριστικών εγκαταστάσεων των ανωτέρω παραγράφων, καθώς και η επέκταση των ήδη εγκεκριμένων τουριστικών εγκαταστάσεων εφόσον:

α) εγκρίνεται τροποποίηση της ήδη εγκριθείσας επέμβασης υπέρ του ίδιου δικαιούχου, η οποία αφορά συνολικά, τόσο τα νέα, όσο και τα υφιστάμενα έργα, και

β) τηρούνται οι ειδικότεροι όροι και προϋποθέσεις του παρόντος νόμου, καθώς και τα κατά περίπτωση προβλεπόμενα ανώτατα όρια επέμβασης και οι συντελεστές δόμησης της περ. δ της παρ. 4.».

### **Άρθρο 31**

**Ζητήματα συμβάσεων εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου για την αντιμετώπιση των εκτάκτων αναγκών που προκλήθηκαν από τις πυρκαγιές του Ιουλίου/Αυγούστου 2021**

Το προσωπικό που προσελήφθη με συμβάσεις εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου (Ι.Δ.Ο.Χ.) του άρθρου 36 του ν. 4765/2021 (Α' 6) από τις δασικές υπηρεσίες των Περιφερειακών Ενοτήτων Δυτικής Αττικής, Ανατολικής Αττικής και Κεντρικού Τομέα Αθηνών της Περιφέρειας Αττικής, των Περιφερειακών Ενοτήτων Αχαΐας και Ηλείας της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας και των Περιφερειακών Ενοτήτων Αρκαδίας και Λακωνίας της Περιφέρειας Πελοποννήσου, για την εκτέλεση και υποστήριξη των αναγκαίων αντιπλημμυρικών έργων και της αποκατάστασης υποδομών, καθώς και για την αντιμετώπιση των επείγουσών αναγκών που προέκυψαν από τις πυρκαγιές Ιουλίου/Αυγούστου του έτους 2021, δύναται να προσληφθεί εκ νέου για δώδεκα (12) μήνες, με απόφαση του αρμόδιου για τον διορισμό οργάνου, απαγορευμένης κάθε περίπτωση μετατροπής των συμβάσεων αυτών σε συμβάσεις αορίστου χρόνου.

**Άρθρο 32**

**Ζητήματα συμβάσεων εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου για τις επικίνδυνες περιοχές του π.δ. 575/1980 – Προσθήκη παρ. 3 στο άρθρο 37 του ν. 4765/2021**

Στο άρθρο 37 του ν. 4765/2021 (Α' 6), περί των συμβάσεων εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου (Ι.Δ.Ο.Χ.) επικίνδυνων περιοχών, προστίθεται παρ. 3 ως εξής:

«3. Για την αντιμετώπιση εποχικών ή άλλων περιοδικών ή πρόσκαιρων αναγκών από τις Δασικές Υπηρεσίες, στη χωρική αρμοδιότητα των οποίων ανήκουν οι περιοχές που ορίζονται ως επικίνδυνες, σύμφωνα με το π.δ. 575/1980 (Α' 157), προβλέπεται η δυνατότητα πρόσληψης προσωπικού με συμβάσεις εργασίας Ι.Δ.Ο.Χ., διάρκειας έως έξι (6) μηνών, κατά τη διάρκεια της αντιπυρικής περιόδου. Οι προσλήψεις του προσωπικού αυτού διενεργούνται σύμφωνα με το άρθρο 36 του παρόντος. Οι δαπάνες μισθοδοσίας του ανωτέρω προσωπικού καλύπτονται αποκλειστικά από τα δημόσια έσοδα από πλειστηριασμούς δικαιωμάτων εκπομπών αερίων θερμοκηπίου, σύμφωνα με το άρθρο 15 της υπ' αρ. 181478/965/26.9.2017 κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομίας και Ανάπτυξης, Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Υποδομών και Μεταφορών και του Αναπληρωτή Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας (Β' 3763). Με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Οικονομικών και Εσωτερικών καθορίζεται η αποζημίωση των ως άνω προσωπικού.»

**Άρθρο 33**

**Προσκόμιση εγγυητικής επιστολής από Δασικούς Συνεταιρισμούς Εργασίας και προθεσμία εγκατάστασης αυτών στο δάσος, για τις κηρυγμένες σε έκτακτη ανάγκη πολιτικής προστασίας περιοχές της Βόρειας Εύβοιας**

1. Κατά παρέκκλιση κάθε γενικής ή ειδικής διάταξης, για την εκμετάλλευση, σύμφωνα με τους τρόπους που προβλέπονται από τη δασική νομοθεσία, των δημοσίων δασών αποκλειστικά σε περιοχές που έχουν κηρυχθεί σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης πολιτικής προστασίας στα όρια αρμοδιότητας των Δασαρχείων Λίμνης και Ιστιαίας της Περιφερειακής Ενότητας Εύβοιας της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας, για τα έτη 2022 και 2023, το ύψος της προβλεπόμενης από το άρθρο 5 του π.δ. 126/1986 (Α' 44) εγγυητικής επιστολής, ορίζεται στο ένα τοις εκατό (1%) και το ύψος της προβλεπόμενης από το άρθρο 134 του ν.δ. 86/1969 (Α' 7) εγγυητικής επιστολής, ορίζεται στο πέντε τοις εκατό (5%).

2. Στις περιοχές της παρ. 1, ειδικά για το έτος 2022, η προθεσμία εγκατάστασης των Δασικών Συνεταιρισμών Εργασίας στο δάσος, του άρθρου 3 του π.δ. 126/1986, παρατείνεται έως την 31η Αυγούστου 2022.

## **ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ'** **ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΠΥΡΟΣΒΕΤΙΚΟ ΣΩΜΑ**

### **Άρθρο 34**

#### **Παράταση συμβάσεων προσωπικού της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας**

Οι συμβάσεις του προσωπικού της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας του πρώτου εδαφίου του άρθρου 49 του ν. 4807/2021 (Α' 96) παρατείνονται, υπό τους ίδιους όρους, έως την 31η Δεκεμβρίου 2022.

### **Άρθρο 35**

#### **Ημερήσιος Χάρτης Πρόβλεψης Κινδύνου Πυρκαγιάς**

1. Η Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας του Υπουργείου Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας ορίζεται ως αρμόδια αρχή έκδοσης Ημερήσιου Χάρτη Πρόβλεψης Κινδύνου Πυρκαγιάς, καθ' όλη τη διάρκεια της αντιπυρικής περιόδου, εκάστου έτους.
2. Με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Πολιτικής Προστασίας συστήνεται, κατ' έτος, Ομάδα Έκδοσης Ημερήσιου Χάρτη Πρόβλεψης Κινδύνου Πυρκαγιάς, η οποία απαρτίζεται από ειδικούς επιστήμονες, δασολόγους και μετεωρολόγους. Με την ίδια απόφαση ρυθμίζονται τα ειδικότερα θέματα συγκρότησης της Ομάδας κατ' έτος, του ορισμού των μελών της, του έργου και των αρμοδιοτήτων της.
3. Θέματα που αφορούν στις κατηγορίες κινδύνου, τις διαδικασίες έκδοσης και αποστολής του Ημερήσιου Χάρτη Πρόβλεψης Κινδύνου Πυρκαγιάς στους εμπλεκόμενους φορείς, την ενημέρωση των πολιτών, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια, ρυθμίζονται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Πολιτικής Προστασίας.

### **Άρθρο 36**

#### **Προθεσμία ολοκλήρωσης διαδικασίας μετάταξης υπαλλήλων στη Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας**

Η προθεσμία ολοκλήρωσης των εκκρεμουσών διαδικασιών μετάταξης του πρώτου εδαφίου του άρθρου 9 του ν. 4918/2022 (Α' 68) παρατείνεται από τη λήξη της έως την 8η Αυγούστου 2022, και το άρθρο 9 διαμορφώνεται ως εξής:

#### **«Άρθρο 9**

Ρύθμιση θεμάτων ολοκλήρωσης διαδικασίας μετάταξης υπαλλήλων στη Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας

Εκκρεμείς, σε οποιοδήποτε στάδιο, διαδικασίες μετάταξης υπαλλήλων που διενεργούνται βάσει της παρ. 4 του άρθρου 37 του ν. 4704/2020 (Α' 166), ολοκληρώνονται βάσει της διάταξης αυτής, έως την 8η Αυγούστου 2022. Στην έννοια της ολοκλήρωσης περιλαμβάνεται και η αποστολή εντός της ως άνω αποκλειστικής προθεσμίας της σχετικής απόφασης προς δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.».

### **Άρθρο 37**

#### **Σύνθεση Συμβουλίων Κρίσεων Πυροσβεστικού Σώματος - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 129 ν. 4662/2020**

Στην παρ. 1 του άρθρου 129 του ν. 4662/2020 (Α' 27) τροποποιούνται οι συνθέσεις των Συμβουλίων Κρίσεων των περ. γ' και δ', επέρχονται νομοτεχνικές βελτιώσεις και η παρ. 1 διαμορφώνεται ως εξής:

«1. Τα Συμβούλια Κρίσεων συγκροτούνται για ένα (1) έτος από τακτικά και αναπληρωματικά μέλη, ως εξής:

α. Κατώτερο Συμβούλιο: Απαρτίζεται από τον Αντιστράτηγο Επιτελάρχη Πυροσβεστικού Σώματος ως Πρόεδρο και δύο (2) Αρχιπυράρχους Γενικών Καθηκόντων ως μέλη. Ως αναπληρωματικά μέλη ορίζονται, αντίστοιχα, ένας (1) Υποστράτηγος Γενικών Καθηκόντων και δύο (2) Αρχιπύραρχοι Γενικών Καθηκόντων.

β. Ανώτερο Συμβούλιο: Απαρτίζεται από τον Αρχηγό Πυροσβεστικού Σώματος, ως Πρόεδρο, τον Αντιστράτηγο Υπαρχηγό Πυροσβεστικού Σώματος και έναν (1) Υποστράτηγο Γενικών Καθηκόντων ως μέλη. Ως αναπληρωματικά μέλη του Υπαρχηγού και του Υποστρατήγου Γενικών Καθηκόντων, ορίζονται ο Αντιστράτηγος Επιτελάρχης και ένας (1) Υποστράτηγος Γενικών Καθηκόντων.

γ. Πρωτοβάθμιο Ανώτατο Συμβούλιο Κρίσεων Αξιωματικών Πυροσβεστικού Σώματος: Απαρτίζεται από τον Νομικό Σύμβουλο του Κράτους στο Υπουργείο Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας ως Πρόεδρο, έναν (1) Αντιστράτηγο του Στρατού Ξηράς και τον Αρχηγό του Πυροσβεστικού Σώματος ως μέλη. Ως αναπληρωματικά μέλη, ορίζονται, αντίστοιχα, ένας (1) Νομικός Σύμβουλος του Κράτους, ένας (1) Αντιστράτηγος του Στρατού Ξηράς και ο Αντιστράτηγος Υπαρχηγός του Πυροσβεστικού Σώματος. Όταν το Συμβούλιο λειτουργεί ως Ανακριτικό, τον Αρχηγό Πυροσβεστικού Σώματος, εφόσον κωλύεται, αναπληρώνει ένας (1) Υποστράτηγος ή Αντιστράτηγος του Πυροσβεστικού Σώματος, ο οποίος ορίζεται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Πολιτικής Προστασίας. Χρέη εισηγητή εκτελεί το μέλος του Συμβουλίου που προέρχεται από το Πυροσβεστικό Σώμα.

δ. Δευτεροβάθμιο Ανώτατο Συμβούλιο Κρίσεων Αξιωματικών Πυροσβεστικού Σώματος: Απαρτίζεται από έναν (1) Αντιπρόεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους ως Πρόεδρο, τον Αρχηγό του Πυροσβεστικού Σώματος και έναν (1) Αντιστράτηγο της ΕΛ.ΑΣ., ως μέλη. Ως αναπληρωματικά μέλη ορίζονται, αντίστοιχα, ένας (1) Αντιπρόεδρος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, ο Αντιστράτηγος Υπαρχηγός του Πυροσβεστικού Σώματος και ένας (1) Αντιστράτηγος της ΕΛ.ΑΣ. Όταν το Συμβούλιο λειτουργεί ως Ανακριτικό, τον Αρχηγό Πυροσβεστικού Σώματος, εφόσον κωλύεται, αναπληρώνει ένας (1) Υποστράτηγος ή Αντιστράτηγος του Πυροσβεστικού Σώματος, ο οποίος ορίζεται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Πολιτικής Προστασίας. Χρέη εισηγητή εκτελεί μέλος του Συμβουλίου, που ορίζεται από τον Πρόεδρο.».

### **Άρθρο 38**

#### **Προσλήψεις πολιτών που διακρίνονται για εξαιρετες πράξεις – Προσθήκη άρθρου 4Α στον ν. 2840/2000**

Στον ν. 2840/2000 (Α' 202) προστίθεται άρθρο 4Α ως εξής:

#### **«Άρθρο 4Α**

##### **Προσλήψεις πολιτών που διακρίνονται για εξαιρετες πράξεις**

Αν ιδιώτης συμμετείχε οικειοθελώς σε επιχείρηση του Πυροσβεστικού Σώματος και απεβίωσε κατά τη διάρκειά της, ο σύζυγος ή το πρόσωπο με το οποίο είχε συνάψει σύμφωνο συμβίωσης ή ένα (1) τέκνο αυτού, προσλαμβάνεται κατόπιν αιτήσεώς του στο Πυροσβεστικό Σώμα ως πολιτικό προσωπικό σε θέση

ανάλογη των προσόντων του, κατ' εξαίρεση των ισχυουσών διατάξεων και ανεξαρτήτως της ύπαρξης κενής οργανικής θέσης, επιφυλασσομένων των κωλυμάτων διορισμού των άρθρων 4 έως 9 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων ν.π.δ.δ. (ν. 3528/2007, Α' 26). Αν ο κατά τα ανωτέρω αποβιώσας δεν έχει σύζυγο ή τέκνα, το δικαίωμα διορισμού παρέχεται κατά προτεραιότητα σε έναν από τους γονείς ή σε έναν αδερφό ή αδερφή αυτού. Η αίτηση για την πρόσληψη των ως άνω δικαιούμενων προσώπων υποβάλλεται μέσα σε αποκλειστική προθεσμία πέντε (5) ετών, από την απόκτηση των απαραίτητων προσόντων διορισμού τους. Η συνδρομή των προϋποθέσεων αυτών διαπιστώνεται με ένορκη διοικητική εξέταση που ενεργείται μετά την υποβολή του αιτήματος πρόσληψης. Για συμβάντα που έλαβαν χώρα πριν την έναρξη ισχύος του παρόντος και εμπíπτουν στο πεδίο εφαρμογής του, η ως άνω πενταετής προθεσμία αρχίζει από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος.».

### **Άρθρο 39**

#### **Αποζημίωση πυροσβεστικού προσωπικού για πρόσθετη εργασία – Τροποποίηση άρθρου 127 ν. 4472/2017**

Στο άρθρο 127 του ν. 4472/2017 (Α' 74), περί επιδομάτων του πυροσβεστικού σώματος, προστίθεται παρ. ΚΑ ως εξής:

«ΚΑ. Το πυροσβεστικό προσωπικό Γενικών Καθηκόντων που εκτελεί περιπολίες ή υπηρετεί σε Πεζοπόρα Τμήματα κατά τη διάρκεια της τρέχουσας αντιπυρικής περιόδου δύναται, για την κάλυψη των αυξημένων επιχειρησιακών αναγκών δασοπυρόσβεσης, και εφόσον η κατηγορία κινδύνου εκδήλωσης πυρκαγιάς ορίζεται ως υψηλή (3), πολύ υψηλή (4) ή κατάσταση συναγερμού (5) στα γεωγραφικά όρια της Περιφερειακής Πυροσβεστικής Διοίκησης όπου ανήκει, να διατίθεται για εκτέλεση πρόσθετης υπηρεσίας, εφόσον το επιθυμεί, κατόπιν έγκρισης του οικείου Διοικητή, μέχρι τέσσερα (4) οκτώωρα τον μήνα, πέραν του προβλεπόμενου ωραρίου εργασίας, με την καταβολή αποζημίωσης. Η εν λόγω αποζημίωση ορίζεται στο ύψος που προβλέπεται για την πέραν του πενθημέρου εργασία του προσωπικού αυτού, προσαυξημένη κατά είκοσι τοις εκατό (20%) και χορηγείται με τις ίδιες προϋποθέσεις. Σε κάθε περίπτωση, το ως άνω προσωπικό δύναται να εκτελεί έως δώδεκα (12) επιπλέον οκτώωρα καθ' όλη τη διάρκεια της αντιπυρικής περιόδου.».

### **Άρθρο 40**

#### **Μηνιαίο επίδομα υπηρετούντων στις Ειδικές Μονάδες Δασικών Επιχειρήσεων - Τροποποίηση παρ. 9 άρθρου 38 ν. 4892/2022**

Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 9 του άρθρου 38 του ν. 4892/2022 (Α' 28), περί του μισθολογικού καθεστώτος των Πυροσβεστών των Ειδικών Μονάδων Δασικών Επιχειρήσεων (Ε.ΜΟ.Δ.Ε.), αντικαθίσταται και διασπάται σε δύο εδάφια, και η παρ. 9 διαμορφώνεται ως εξής:

«9. Το μισθολογικό καθεστώς των Πυροσβεστών Δασικών Επιχειρήσεων εμπίπτει στην κατηγορία Δ' του άρθρου 124 του ν. 4472/2017 (Α' 74). Για τις δαπάνες μετακίνησης των Πυροσβεστών Δασικών Επιχειρήσεων εφαρμόζονται οι διατάξεις που ισχύουν για το μόνιμο πυροσβεστικό προσωπικό. Στο μόνιμο πυροσβεστικό προσωπικό και στους Πυροσβέστες Δασικών Επιχειρήσεων που υπηρετούν στις Ε.ΜΟ.Δ.Ε., χορηγείται το μηνιαίο επίδομα της παρ. 1 του άρθρου 6 της υπό στοιχεία 8002/1/520-γ'/15.3.2018 κοινής απόφασης των Αναπληρωτών Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομικών (Β' 1021).».

## Άρθρο 41

### Μεταβατική άσκηση αρμοδιότητας από το Αρχηγείο του Πυροσβεστικού Σώματος – Τροποποίηση άρθρου 44 ν. 4872/2021

Στην περ. α΄ του άρθρου 44 του ν. 4872/2021 (Α΄ 247), προβλέπεται μεταβατικά η έγκριση μελετών ενεργητικής πυροπροστασίας από το Αρχηγείο του Πυροσβεστικού Σώματος, μέχρι να στελεχωθεί το Γραφείο Ελληνικού, επέρχονται νομοτεχνικές βελτιώσεις και η περ. α) διαμορφώνεται ως εξής:

«α) Οι μελέτες παθητικής πυροπροστασίας των ψηλών κτιρίων εγκρίνονται από τη Διεύθυνση Αρχιτεκτονικής, Οικοδομικών Κανονισμών και Αδειοδοτήσεων (Δ.Α.Ο.Κ.Α.) του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, κατόπιν αίτησης του ενδιαφερόμενου φορέα. Οι μελέτες ενεργητικής πυροπροστασίας εγκρίνονται από το Γραφείο Ελληνικού, μέχρι δε τη στελέχωση του Γραφείου με το κατάλληλο προσωπικό, οι μελέτες ενεργητικής πυροπροστασίας εγκρίνονται από το Αρχηγείο του Πυροσβεστικού Σώματος. Η Δ.Α.Ο.Κ.Α., το Γραφείο Ελληνικού και το Πυροσβεστικό Σώμα δύνανται να εφαρμόζουν διεθνή πρότυπα και προδιαγραφές ή και εθνικά πρότυπα άλλων χωρών, εάν κρίνουν κατά τη διακριτική τους ευχέρεια ότι τα ελληνικά πρότυπα και κανονισμοί δεν είναι κατάλληλα ή δεν επαρκούν. Για τις ανάγκες της πυροπροστασίας και στο πλαίσιο της παρούσας περίπτωσης δεν εφαρμόζεται η παρ. 9 του άρθρου 354 του Κώδικα Βασικής Πολεοδομικής Νομοθεσίας (Κ.Β.Π.Ν., από 14.7.1999 π.δ., Δ΄ 580).».

## ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ΄

### ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ

## Άρθρο 42

### Ειδικές διατάξεις για υδατορέματα - Τροποποίηση άρθρου 5 ν. 4258/2014

Στο άρθρο 5 του ν. 4258/2014 (Α΄ 94), περί ειδικών διατάξεων για τα υδατορέματα, προστίθεται παρ. 2α, στην παρ. 3α του άρθρου 5 του ν. 4258/2014 προστίθεται η περίπτωση υδατορεμάτων σε εκτός σχεδίου γήπεδα, η παρ. 3β αντικαθίσταται, και οι παρ. 2α έως 3β διαμορφώνονται ως εξής:

«2α. Στα μικρά υδατορέματα, όπως ορίζονται στην παρ. 2 του άρθρου 1, των οποίων οι οριογραμμές δεν έχουν καθοριστεί, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, δύναται να εφαρμόζεται για τις περιπτώσεις του τρίτου εδαφίου της παρ. 2 του άρθρου 4, κατ' εξαίρεση, ύστερα από αίτημα του ενδιαφερόμενου για έκδοση οικοδομικής άδειας δόμησης πλησίον αυτών ή για έργα διευθέτησης μικρών υδατορεμάτων, η διαδικασία της προσωρινής οριοθέτησης της παρ. 2, μη εφαρμοζομένης της επιφύλαξης της υποπερ. 4 της Α και της υποπερ. 4 της παρ. Β της παρ. 4 του άρθρου 3.».

3α. Στις περιπτώσεις υδατορεμάτων που είτε απεικονίζονται σε εγκεκριμένα ρυμοτομικά σχέδια είτε σε εκτός σχεδίου γήπεδα/εκτάσεις παλαιότερα του ν. 880/1979 (Α΄ 58) και τα οποία έχουν διευθετηθεί με τεχνικά έργα κλειστής διατομής, η δόμηση επιτρέπεται στο οικοδομήσιμο τμήμα των όμορων οικοδομικών τετραγώνων είτε με τους όρους δόμησης της περιοχής, είτε με όρους δόμησης για τα εκτός σχεδίου γήπεδα/εκτάσεις, εφόσον τα τεχνικά έργα βρίσκονται κάτω από εγκεκριμένους και διαμορφωμένους κοινόχρηστους χώρους του ρυμοτομικού σχεδίου και έχουν κατασκευαστεί βάσει μελέτης αρμόδιας υπηρεσίας ή φορέα, όπως πιστοποιείται από την υπηρεσία ή το φορέα αυτόν ή από τη διάδοχη υπηρεσία ή από τον διάδοχο φορέα που διατηρεί το σχετικό αρχείο.

3β. Κατά την οριοθέτηση των υδατορεμάτων με οποιοδήποτε από τους προβλεπόμενους τρόπους, τίθεται εκτός συναλλαγής η ζώνη που προσδιορίζεται από τη φυσική κοίτη όπως αυτή έχει αποτυπωθεί



με τις όχθες και τη βαθιά γραμμή του ρέματος στο εγκεκριμένο τοπογραφικό διάγραμμα της μελέτης οριοθέτησης, η οποία αποτελεί περιοχή εκτός πολεοδομικού σχεδιασμού. Εκκρεμείς πράξεις αναλογισμού που έχουν συνταχθεί για εκτάσεις ή τμήματα εκτάσεων της ζώνης αυτής ανακαλούνται αυτοδίκαια και χωρίς άλλη διατύπωση, κατά το μέρος που δεν έχουν συντελεστεί.

Στην περίπτωση οριοθέτησης υδατορέματος με ή χωρίς έργα διευθέτησης, όπου προκύπτει τεκμηριωμένη αναγκαιότητα από τον πολεοδομικό σχεδιασμό για τη δημιουργία και διασφάλιση κοινόχρηστων χώρων, δύναται στην επιφάνεια της ζώνης μεταξύ φυσικής κοίτης και γραμμών οριοθέτησης να δημιουργείται κοινόχρηστος χώρος, ο οποίος δεν προσμετράται στο απαιτούμενο ποσοστό κοινόχρηστων χώρων της πόλης ή του οικισμού. Για τον κοινόχρηστο χώρο του προηγούμενου εδαφίου εφαρμόζεται ο ν. 1337/1983 (Α' 33).».

#### **Άρθρο 43**

#### **Πράσινοι πόροι για τις «100 κλιματικά ουδέτερες και έξυπνες πόλεις» - Τροποποίηση παρ. 4 άρθρου 3 ν. 3889/2010**

Στην παρ. 4 του άρθρου 3 του ν. 3889/2010 (Α' 182), περί πόρων του πράσινου ταμείου, προστίθεται περ. ζ) ως εξής:

«ζ) τα ποσά που αφορούν σε χρηματοδότηση των ελληνικών δράσεων της αποστολής της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τις εκατό (100) κλιματικά ουδέτερες και έξυπνες πόλεις έως το 2030 (αποστολή «πόλεις»), κατόπιν έγκρισης με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Οικονομικών.».

#### **Άρθρο 44**

#### **Κέντρα Υπερυψηλής Τάσης - Τροποποίηση παρ. 6 άρθρου 209 ν. 3463/2006**

Το πρώτο εδάφιο της παρ. 6 του άρθρου 209 του ν. 3463/2006 (Α' 114) τροποποιείται με την προσθήκη στο πεδίο εφαρμογής της των Κέντρων Υπερυψηλής Τάσης και των Υποσταθμών με τα συνοδά τους έργα, και η παρ. 6 διαμορφώνεται ως εξής:

«6. Κατά παρέκκλιση των πολεοδομικών διατάξεων, τα τεχνικά έργα και εγκαταστάσεις που εξυπηρετούν την ύδρευση και αποχέτευση, την τηλεθέρμανση δήμων, την άρδευση περιοχών τους, καθώς και η κατασκευή και λειτουργία χώρων υγειονομικής ταφής απορριμμάτων (Χ.Υ.Τ.Α.), Σταθμών Μεταφόρτωσης Απορριμμάτων και Κέντρων Υπερυψηλής Τάσης και Υποσταθμών με τα συνοδά τους έργα δεν υπόκεινται στους όρους και περιορισμούς των διατάξεων αυτών και για την κατασκευή τους δεν απαιτείται η έκδοση άδειας δόμησης από τις αρμόδιες αρχές, εφόσον προβλέπονται από τεχνικές μελέτες. Στη διάταξη του προηγούμενου εδαφίου υπάγονται και οι Πράσινες Γωνιές Ανακύκλωσης, τα Ολοκληρωμένα Κέντρα Ανακύκλωσης και τα Πολυκέντρα Ανακύκλωσης, συνολικού εμβαδού έως τριάντα (30) τετραγωνικών μέτρων, και οι συνοδοί αυτών χώροι αποθήκευσης ανακυκλώσιμου υλικού, συνολικού εμβαδού έως τριάντα (30) τετραγωνικών μέτρων και υπό την προϋπόθεση ότι, κατά την εγκατάστασή τους σε κοινόχρηστους χώρους παραμένει λωρίδα ελεύθερης διέλευσης πεζών τουλάχιστον ενός μέτρου και ογδόντα εκατοστών (1,80). Όσα από τα τεχνικά έργα και εγκαταστάσεις της παραγράφου αυτής έχουν μεγάλο όγκο ή ύψος, εκτελούνται ύστερα από γνωμοδότηση του αρμόδιου Συμβουλίου Αρχιτεκτονικής.».

#### **Άρθρο 45**

#### **Ενίσχυση της βιώσιμης ανάπτυξης της περιοχής «Ελαιώνας»**

1. Για την περιοχή του «Ελαιώνα» του Δήμου Αιγάλεω, αναστέλλεται η εφαρμογή των άρθρων 88 έως 91 του ν. 4759/2020 (Α' 245) μέχρι έξι (6) μήνες, μετά την κύρωση της πράξης εφαρμογής και σε κάθε περίπτωση όχι πέραν των δύο (2) ετών. Αν μετά την παρέλευση της προθεσμίας αυτής δεν έχει καταβληθεί αποζημίωση, άρση απαλλοτρίωσης πραγματοποιείται υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 88 του ν. 4759/2020.

2. Επιτρέπεται η εγκατάσταση Πράσινου Σημείου και Κέντρου Δημιουργικής Επαναχρησιμοποίησης Υλικών σε τμήμα εδαφικής έκτασης, επί της Οδού Στρατού, στο Οικοδομικό Τετράγωνο (Ο.Τ.) 52 της πολεοδομικής ενότητας Ελαιώνα, επιφανείας τεσσάρων χιλιάδων τετρακοσίων εβδομήντα έξι κόμμα ογδόντα (4.476,80) τετραγωνικών μέτρων, όπως εμφανίζεται στο διάγραμμα του Παραρτήματος Ι.

#### **Άρθρο 46**

##### **Παράλληλες εγκρίσεις με έγκριση Ρυμοτομικού Σχεδίου Εφαρμογής**

1. Με τις αποφάσεις της παρ. 5 του άρθρου 10 του ν. 4447/2016 (Α' 241) δύναται να εγκρίνονται και οι περιβαλλοντικοί όροι των έργων και δραστηριοτήτων που θα πραγματοποιηθούν στην υπό πολεοδόμηση περιοχή, συμπεριλαμβανομένων ιδίως των κοινόχρηστων έργων υποδομής και των έργων διευθέτησης του ν. 4014/2011 (Α' 209), όπως αυτά προβλέπονται στο Ρυμοτομικό Σχέδιο Εφαρμογής, ύστερα από υποβολή ενιαίας Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων, για το σύνολο των υπό πραγματοποίηση έργων, σύμφωνα με την παρ. 2β του άρθρου 3 του ν. 4014/2011.

2. Με τις ως άνω αποφάσεις μπορεί να εγκρίνονται και οι απαιτούμενοι ειδικότεροι όροι και μέτρα για την προστασία και ανάδειξη μνημείων, αρχαιολογικών χώρων, ιστορικών τόπων και λοιπών πολιτιστικών στοιχείων και συνόλων που υπάρχουν στις περιοχές που πολεοδομούνται, ύστερα από υποβολή των κατά περίπτωση απαιτούμενων μελετών και γνώμης των αρμοδίων υπηρεσιών και οργάνων του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού. Στις περιπτώσεις αυτές, στην έκδοση των πιο πάνω αποφάσεων συμπράττει και ο Υπουργός Πολιτισμού και Αθλητισμού.

3. Επιπροσθέτως, με τις ως άνω αποφάσεις δύναται να εγκρίνεται η χωροθέτηση λιμένων, λιμενικών εγκαταστάσεων και έργων προστατευτικών, αποκατάστασης λόγω διάβρωσης των ακτών, συμπεριλαμβανομένων και των περιβαλλοντικών όρων αυτών. Στις περιπτώσεις αυτές, στην έκδοση των πιο πάνω αποφάσεων συμπράττει και ο Υπουργός Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής.

#### **Άρθρο 47**

##### **Διενέργεια αυτοψιών από τα Κεντρικά Συμβούλια Αρχιτεκτονικής και τα Κεντρικά Συμβούλια Πολεοδομικών Θεμάτων και Αμφισβητήσεων – Προσθήκη άρθρου 25Α στον ν. 4495/2017**

Μετά το άρθρο 25 του ν. 4495/2017 (Α' 167) προστίθεται άρθρο 25Α ως εξής:

«Άρθρο 25Α

Διενέργεια αυτοψιών

Δύναται, κατόπιν απόφασης του προέδρου των συμβουλίων των άρθρων 13 και 24, να διενεργείται από τον πρόεδρο ή ορισμένο δια της απόφασης μέλος ή αναπληρωματικό μέλος του συμβουλίου ή εισηγητή αυτού, αυτοψία σχετική με θέμα για το οποίο γνωμοδοτεί το συμβούλιο.»

#### **Άρθρο 48**

##### **Ειδική διαδικασία έκδοσης οικοδομικών αδειών**

1. Με απόφαση του αρμοδίου οργάνου του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, η οποία επέχει θέση οικοδομικής άδειας, επιτρέπεται, προ της έγκρισης της κοινής απόφασης της παρ. 9 του άρθρου 2 του από 19.7.2007 π.δ. (Δ' 336) στις Ζώνες Β4, Δ2 και Δ3 του ανωτέρω π.δ., η εκτέλεση εργασιών δόμησης από το Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού για την επισκευή και διαρρύθμιση των υφισταμένων κτιρίων, καθώς και για τις απολύτως απαραίτητες προσθήκες για τη λειτουργία τους και τη συντήρηση, επισκευή και τον εκσυγχρονισμό όλων των υφισταμένων εγκαταστάσεων και δικτύων υποδομής, χωρίς αύξηση της δομημένης επιφάνειας και του όγκου των υφισταμένων κτιρίων.

2. Η έκδοση της απόφασης της παρ. 1 γίνεται κατά παρέκκλιση των πολεοδομικών διατάξεων, σύμφωνα με τις εγκεκριμένες από το Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού μελέτες και για το τμήμα της έκτασης που εμφανίζεται σε αυτές, κατόπιν σύμφωνης γνώμης της Διεύθυνσης Δασών του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, του Κεντρικού Συμβουλίου Αρχιτεκτονικής και του Κεντρικού Συμβουλίου Πολεοδομικών Θεμάτων και Αμφισβητήσεων (ΚΕ.ΣΥ.ΠΟ.Θ.Α.) της παρ. 2 του άρθρου 20 του ν. 4787/2021 (Α' 44). Για την έκδοση της ως άνω απόφασης, υποβάλλονται τα στοιχεία και δικαιολογητικά της παρ. 1 του άρθρου 40 του ν. 4495/2017 (Α' 167) εξαιρουμένων των δικαιολογητικών των περ. γ), δ), η) και ιε) και ελέγχονται το διάγραμμα κάλυψης και η πληρότητα των απαιτούμενων στοιχείων, δικαιολογητικών και εγκρίσεων. Οι προβλεπόμενες εισφορές και κρατήσεις υποβάλλονται με ευθύνη του αρμόδιου μηχανικού, χωρίς περεταίρω έλεγχο.

3. Η διαδικασία των παρ. 1 και 2 δύναται να εφαρμόζεται και για την εκτέλεση εργασιών αποκατάστασης του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού σε ακίνητα που έχουν χαρακτηρισθεί ως μνημεία, σύμφωνα με τον ν. 4858/2021 (Α' 220). Εφόσον τα ανωτέρω ακίνητα δεν βρίσκονται εντός των διοικητικών ορίων της Περιφέρειας Αττικής και της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, δεν απαιτείται προηγούμενη σύμφωνη γνώμη του ΚΕ.ΣΥ.ΠΟ.Θ.Α. της παρ. 2 του άρθρου 20 του ν. 4787/2021.

#### **Άρθρο 49**

##### **Κάλυψη σε γεωργοκτηνοτροφικά, γεωργοπτηνοτροφικά κτίρια, κτίρια υδατοκαλλιεργειών – Τροποποίηση υποπερ. α' περ. α' παρ. 3 άρθρου 33 ν. 4759/2020**

Στο τέλος της υποπερ. α' της περ. α' της παρ. 3 του άρθρου 33 του ν. 4759/2020 (Α' 245), περί παρεκκλίσεων κάλυψης, προστίθενται δύο εδάφια, και η υποπερ. α' διαμορφώνεται ως εξής:

«α) Σε γεωργοκτηνοτροφικά, γεωργοπτηνοτροφικά κτίρια, κτίρια υδατοκαλλιεργειών, στέγαστρα σφαγής, γεωργικές αποθήκες, δεξαμενές, θερμοκήπια και λοιπές γεωργικές κατασκευές του άρθρου 2 του από 24.5.1985 προεδρικού διατάγματος (Δ' 270), η παρέκκλιση του συντελεστή δόμησης που προβλέπεται στην περ. ε' της παρ. 1 του ίδιου άρθρου δεν μπορεί να υπερβεί το 0,8. Σε γεωργοκτηνοτροφικά, γεωργοπτηνοτροφικά κτίρια και κτίρια υδατοκαλλιεργειών ο μέγιστος συντελεστής κάλυψης ορίζεται σε τριάντα τοις εκατό (30%), υπό την επιφύλαξη των ειδικότερων διατάξεων περί θερμοκηπίων.»

#### **Άρθρο 50**

##### **Έγκριση παρέκκλισης ύψους σε ιερούς ναούς σε περιοχές εκτός σχεδίου δόμησης – Προσθήκη άρθρου 148Α στον ν. 4759/2020**

Μετά το άρθρο 148 του ν. 4759/2020 (Α' 245) προστίθεται άρθρο 148Α, ως εξής:

«Άρθρο 148Α

Έγκριση παρέκκλισης ύψους σε ιερούς ναούς σε περιοχές εκτός σχεδίου δόμησης

Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, κατόπιν γνώμης του Κεντρικού Συμβουλίου Πολεοδομικών Θεμάτων και Αμφισβητήσεων (ΚΕ.ΣΥ.ΠΟ.Θ.Α.) του άρθρου 24 του ν. 4495/2017 (Α' 167) και, κατά περίπτωση, του Κεντρικού Συμβουλίου Εκκλησιαστικής Αρχιτεκτονικής (ΚΕ.Σ.Ε.Α.) ή του Συμβουλίου Εκκλησιαστικής Αρχιτεκτονικής Κρήτης και Δωδεκανήσου (Σ.Ε.Α.Κ.Δ.) των παρ. 5 και 6 του άρθρου 32 του ν. 4495/2017, εγκρίνεται η καθ' ύψος υπέρβαση για την ανέγερση ιερών ναών των ν. 590/1977 (Α' 146) και 4149/1961 (Α' 41) και των Ιερών Μητροπόλεων της Δωδεκανήσου: α) Ιεράς Μητρόπολης Ρόδου, β) Ιεράς Μητρόπολης Κώου και Νισύρου, γ) Ιεράς Μητρόπολης Λέρου, Καλύμνου και Αστυπάλαιας, δ) Ιεράς Μητρόπολης Καρπάθου και Κάσου, και ε) Ιεράς Μητρόπολης Σύμης και της Πατριαρχικής Εξαρχίας Πάτμου, σε περιοχές εκτός σχεδίου πόλεως, εκτός ορίων των νομίμως υφισταμένων οικισμών.».

### **Άρθρο 51**

#### **Αλλαγή χρήσης και λειτουργική αναβάθμιση κτισμάτων**

Δύναται να πραγματοποιείται αλλαγή της υφιστάμενης χρήσης ανθοπωλείων, καθώς και λειτουργική αναβάθμιση των κτισμάτων που βρίσκονται στην πρασιά του οικοδομικού τετραγώνου 132 του ρυμοτομικού σχεδίου της Αθήνας, όπως αναθεωρήθηκε με το από 1.12.1948 β.δ. (Α' 313), τα οποία είναι δημόσια κτήματα με αριθμούς καταχώρισης ΒΚ 226 μέχρι και ΒΚ 236 και εμπίπτουν εντός του περιγράμματος του προαυλίου χώρου του Μεγάρου της Βουλής, όπως έχει εγκριθεί η οριοθέτησή του με το άρθρο τρίτο του ν. 2274/1994 (Α' 237). Στα ανωτέρω κτίσματα δύναται να εγκαθίστανται χρήσεις εκθετηρίων – καταστήματος και βοηθητικών λειτουργιών εξυπηρέτησης κατά τμήμα που δεν υπερβαίνει ποσοστό εβδομήντα τοις εκατό (70%) του συνολικού εμβαδού των κτισμάτων, κατόπιν έγκρισης της αρχιτεκτονικής μελέτης από το αρμόδιο όργανο του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού και θετικής γνωμοδότησης του Κεντρικού Συμβουλίου Αρχιτεκτονικής.

### **Άρθρο 52**

#### **Ειδικές περιπτώσεις παραχώρησης**

Ακίνητα ιδιοκτησίας του Δημοσίου που βρίσκονται ή πρόκειται να υπαχθούν σε καθεστώς παραχώρησης για τριάντα (30) έτη τουλάχιστον κατά χρήση για αναπτυξιακούς, βιομηχανικούς και κτηνοτροφικούς σκοπούς δύναται, σε περίπτωση που παραχωρούνται σε ιδιοκτήτη όμορου ακινήτου, να λογίζονται ως ενιαία έκταση με το όμορο ακίνητο υπό την προϋπόθεση της βελτίωσης της αρτιότητας και της οικοδομησιμότητας αυτού. Μετά τη λήξη της παραχώρησης και σε περίπτωση μη ανανέωσης αυτής, ο ιδιοκτήτης οφείλει να καθαιρέσει κάθε κατασκευή ή χρήση που πραγματοποιήθηκε καθ' υπέρβαση των όρων δόμησης της ιδιόκτητης έκτασης, όπως αυτοί ίσχυαν επί της ιδιόκτητης έκτασης κατά την εγκατάσταση της κατασκευής ή κατά τον χρόνο λήξης της παραχώρησης.

### **Άρθρο 53**

#### **Ενιαία έκταση βιομηχανικών εγκαταστάσεων σε περίπτωση μίσθωσης ή κτήσης όμορων γηπέδων ή οικοπέδων**

Όμορα γήπεδα ή οικόπεδα σε περιοχές με βιομηχανική χρήση ή με χρήση αιολικών πάρκων που ανήκουν στον ίδιο ιδιοκτήτη ή έχουν μισθωθεί με μακροχρόνια μίσθωση από τον ίδιο μισθωτή, θεωρούνται ενιαία έκταση, εφαρμόζονται οι ισχύοντες στην περιοχή, για τις βιομηχανικές εγκαταστάσεις ή για τα αιολικά πάρκα αντιστοίχως, όροι δόμησης, για το σύνολο της έκτασης αυτής και εκδίδονται όλες οι απαιτούμενες

άδειες και οι προβλεπόμενες κατά περίπτωση εγκρίσεις από τις αρμόδιες υπηρεσίες για το σύνολο της έκτασης αυτής. Μετά τη λήξη της μίσθωσης και σε περίπτωση μη ανανέωσης αυτής ή αλλαγής του ιδιοκτησιακού καθεστώτος με αποτέλεσμα τα γήπεδα ή οικόπεδα να μην ανήκουν στον ίδιο ιδιοκτήτη, ο ιδιοκτήτης οφείλει να καθαιρέσει κάθε κατασκευή ή χρήση που πραγματοποιήθηκε καθ' υπέρβαση των όρων δόμησης της ιδιόκτητης έκτασης, όπως αυτοί ίσχυαν επί της ιδιόκτητης έκτασης κατά την εγκατάσταση της κατασκευής ή κατά τον χρόνο λήξης της μίσθωσης ή μεταβολής του ιδιοκτησιακού καθεστώτος.

#### **Άρθρο 54**

##### **Εγκαταστάσεις Χώρων Τροφοδοσίας Πτωματοφάγων Αρπακτικών Πτηνών σε δασικού χαρακτήρα εκτάσεις**

Στο άρθρο 57 του ν. 998/1979 (Α' 289), περί επεμβάσεων σε δασικές εκτάσεις, προστίθεται παρ. 11 ως εξής:

«11. Επιτρέπεται η επέμβαση σε δάση, δασικές εκτάσεις και δημόσιες εκτάσεις των περ. α και β της παρ. 5 του άρθρου 3 για την εγκατάσταση των απαιτούμενων υλικοτεχνικών υποδομών μετά των συνοδών έργων τους για τη λειτουργία Χώρων Τροφοδοσίας Πτωματοφάγων Αρπακτικών Πτηνών, προς τον σκοπό σίτισης νεκροφάγων/πτωματοφάγων αρπακτικών πτηνών, καθώς και πυρήνων προσαρμογής για την επανένταξη - επανεισαγωγή ειδών της άγριας πανίδας και δομών φιλοξενίας μη επανεντάξιμων ειδών της άγριας πανίδας, από φορείς που υλοποιούν προγράμματα και δράσεις του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, συναφών με την προστασία, διαχείριση και διατήρηση της άγριας πανίδας, κατόπιν έγκρισης της οικείας Δασικής Αρχής, εξαιρουμένων των υποχρεώσεων της παρ. 8 του άρθρου 45 του παρόντος».

#### **Άρθρο 55**

##### **Έγκριση Επιχειρηματικών Πάρκων – Προσθήκη παρ. 5 και 6 στο άρθρο 155 του ν. 4759/2020**

1. Στο άρθρο 155 του ν. 4759/2020 (Α' 245) προστίθενται παρ. 5 και 6 ως εξής:

«5. Κατ' εξαίρεση της παρ. 3, επιτρέπεται η έγκριση ανάπτυξης δύο Επιχειρηματικών Πάρκων (ΕΠ) τύπου «Επιχειρηματικό Πάρκο Μεμονωμένης Μεγάλης Μονάδας (ΕΠΜΜΜ)» της περ. ζ της παρ. 1 του άρθρου 41 του ν. 3982/2011 (Α' 143), σύμφωνα με το άρθρο 47 του ιδίου νόμου και την υπό στοιχεία Φ/Α.15/3/οικ.112239/1270/23.10.2020 κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Περιβάλλοντος και Ενέργειας (Β' 4863), σε ακίνητα ιδιοκτησίας του Ελληνικού Δημοσίου και της «ΔΕΗ Α.Ε.» και ειδικότερα: α) στη Δημοτική Ενότητα Μεγαλόπολης του Δήμου Μεγαλόπολης της Περιφερειακής Ενότητας Αρκαδίας της Περιφέρειας Πελοποννήσου σε τρεις γειτονικές εκτάσεις εμβαδού εκατόν ενενήντα επτά (197) στρεμμάτων, ως «Πιλοτικό Ε.Π. Μεγαλόπολης» και β) στην Δημοτική Κοινότητα Ποντοκώμης της Δημοτικής Ενότητας Δημητρίου Υψηλάντη του Δήμου Κοζάνης της Περιφερειακής Ενότητας Κοζάνης της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας, σε έκταση εμβαδού οκτακοσίων (800) στρεμμάτων, ως «Πιλοτικό ΕΠ Ποντοκώμης», για την εγκατάσταση αντίστοιχα, υποδομών αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας και για την παραγωγή συστημάτων αποθήκευσης ενέργειας. Οι εκτάσεις των ως άνω ακινήτων που απεικονίζονται στους χάρτες του αποσπάσματος του Παραρτήματος ΙΙ, δύνανται να μεταβάλλονται, σύμφωνα με την παρ. 7 του άρθρου 47 του ν. 3982/2011.

Για την ανάπτυξη των ΕΠΜΜΜ δεν απαιτείται, κατά τις ως άνω διατάξεις, πολεοδόμηση και για τη δόμησή τους εφαρμόζονται η παρ. 3 του άρθρου 32 και η περ. β της παρ. 3. του άρθρου 33 του ν. 4759/2020 (Α' 245). Κατά τα λοιπά εφαρμόζεται το άρθρο 4 του από 24.5.1985 π.δ. (Δ' 270).

6. Κατά παρέκκλιση της υπό στοιχεία Φ/Α.15/3/οικ.112239/1270/23.10.2020 κοινής απόφασης, ως Εταιρεία Ανάπτυξης των Επιχειρηματικών Πάρκων (ΕΑΝΕΠ) της παρ. 5 ορίζεται, σύμφωνα με το άρθρο 15 του ν. 4872/2021 (Α' 247), η «ΜΕΤΑΒΑΣΗ Α.Ε.».

Υπέρ της Εταιρείας Ανάπτυξης Επιχειρηματικού Πάρκου (ΕΑΝΕΠ) των ως άνω ΕΠ, δύναται να συστήνεται στα ακίνητα της παρ. 5, δικαίωμα επιφανείας, σύμφωνα με τα άρθρα 18 έως 26 του ν. 3986/2011 (Α' 152) και το δικαίωμα αυτό να αντιστοιχείται, για την εφαρμογή του άρθρου 45 και κάθε άλλης σχετικής διάταξης του ν. 3982/2011 (Α' 143), προς το ιδιοκτησιακό δικαίωμα κυριότητας της ΕΑΝΕΠ. Αναλόγως δύναται να εφαρμόζονται τα φορολογικά κίνητρα της παρ. 1 του άρθρου 62 του ν. 3982/2011, αντί της παρ. 2 του άρθρου 26 του ν. 3986/2011.».

### **Άρθρο 56**

#### **Έκδοση οικοδομικών εργασιών εντός Τεχνολογικού Πάρκου 4ης γενιάς – Προσθήκη παρ. 12 στο άρθρο 18 του ν. 4690/2020**

Στο τέλος του άρθρου 18 του ν. 4690/2020 (Α' 104), περί δημιουργίας Τεχνολογικού Πάρκου 4ης γενιάς, προστίθεται παρ. 12 ως εξής:

«12. Μετά τη δημοσίευση της απόφασης έγκρισης για την ανάπτυξη επιχειρηματικού πάρκου και μετά την έγκριση της πολεοδομικής μελέτης, της υψομετρικής μελέτης και της διάνοιξης των αντίστοιχων δρόμων, επιτρέπεται, κατά παρέκκλιση της παρ. 6 του άρθρου 47 του ν. 3982/2011 (Α' 143), να εκδίδονται οικοδομικές άδειες για όλες τις επιχειρήσεις ή να συνεχίζεται η εκτέλεση οικοδομικών εργασιών, ύστερα από γραπτή έγκριση της Εταιρείας Ανάπτυξης Επιχειρηματικού Πάρκου που αποστέλλεται στο αρμόδιο πολεοδομικό γραφείο.».

### **Άρθρο 57**

#### **Οικοδόμηση σε περιπτώσεις ανενεργών ιστών ραδιοφωνικών σταθμών – Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 13 ν. 3188/1955**

Στο άρθρο 13 του ν. 3188/1955 (Α' 95) καταργείται η εξουσιοδότηση του δευτέρου εδαφίου και το υφιστάμενο άρθρο διαμορφώνεται ως παρ. 1, προστίθεται παρ. 2, και το άρθρο 13 διαμορφώνεται ως εξής:

#### **«Άρθρον 13**

1. Εις ακτίνα 300 μ. από της βάσεως των Ραδιοφωνικών ιστών του Ε.Ι.Ρ., ελαχίστου ύψους 70 μ. απαγορεύεται πάσα ανοικοδόμησις εις τρίτους. Μεταξύ δε ακτίνας 300 μέχρι και 500 μ. επιτρέπεται η ανέγερσις διωρόφων οικοδομών.

Κατ' εξαίρεση, επιτρέπεται η ανοικοδόμηση σε τρίτους, σύμφωνα με τις κείμενες πολεοδομικές διατάξεις, σε γήπεδα που βρίσκονται μεταξύ ακτίνας 200 έως 500 μέτρα από τη βάση του ιστού του Ραδιοφωνικού Σταθμού Χανίων Κρήτης. Το μέγιστο ύψος των κτιρίων αυτών δεν μπορεί να υπερβεί τα 7,50 μέτρα και σε περίπτωση κατασκευής στέγης τα 9,00 μέτρα.

Επιτρέπεται επίσης η συντήρηση, χωρίς αύξηση του όγκου τους, κτισμάτων που βρίσκονται στην ίδια περιοχή και σε ακτίνα μέχρι 200 μέτρων από τη βάση του ιστού του Ραδιοφωνικού Σταθμού Χανίων.

2. Τα όρια και οι περιορισμοί του πρώτου εδαφίου της παρ. 1 δεν εφαρμόζονται:

- α) σε ιστούς ραδιοφωνικών σταθμών που χαρακτηρίζονται ως ανενεργοί με απόφαση της «Ε.Ρ.Τ. Α.Ε.» περί οριστικής διακοπής της λειτουργίας αυτών,
- β) σε περιπτώσεις που υφίσταται έκθεση μετρήσεων της Ελληνικής Επιτροπής Ατομικής Ενέργειας των επιπέδων των υψισυχνών ηλεκτρομαγνητικών πεδίων στο περιβάλλον σύμφωνα με την οποία δεν διαπιστώνεται υπέρβαση ή πιθανή υπέρβαση των ορίων ασφαλούς έκθεσης του κοινού.

### **Άρθρο 58**

#### **Ανάθεση δράσεων στη «Νέα Μητροπολιτική Αττική Α.Ε. – Αναπτυξιακός Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης»**

1. Για την ταχεία υλοποίηση, στις περιοχές της Περιφερειακής Ενότητας Ανατολικής Αττικής που επλήγησαν από τις πυρκαγιές της 23ης και 24ης Ιουλίου 2018, των δράσεων με γενικό τίτλο:

- α) ενεργειακή αυτονομία-αναβάθμιση χώρου δασικής αναψυχής,  
β) αποκατάσταση κτιρίων εντός Ναυτικού Απομαχικού Ταμείου (NAT),  
γ) δημιουργία παραλιακού περιπάτου,  
δ) δίκτυο πυρόσβεσης πόλης,  
ε) ψηφιακές εφαρμογές και εξοπλισμός έξυπνης πόλης,  
στ) διαμόρφωση παραρεμάτιας περιοχής,

εξουσιοδοτείται ο Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας να υπογράψει προγραμματική σύμβαση με τη «Νέα Μητροπολιτική Αττική Α.Ε. – Αναπτυξιακός Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης». Για την άμεση υλοποίηση του έργου του παρόντος, προς αποκατάσταση των καταστροφικών συνεπειών στις περιοχές της περιφέρειας Αττικής που επλήγησαν από τις πυρκαγιές της 23ης και 24ης Ιουλίου 2018, η «Νέα Μητροπολιτική Αττική Α.Ε. – Αναπτυξιακός Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης» μπορεί να προβαίνει σε διαδικασίες απευθείας ανάθεσης ή διαπραγμάτευσης, ανεξάρτητα από την εκτιμώμενη αξία του εκάστοτε έργου, κατά παρέκκλιση του ν. 4412/2016 (Α' 147), υπό την επιφύλαξη του ενωσιακού δικαίου. Οι δαπάνες για την υλοποίηση των δράσεων του παρόντος δύνανται να βαρύνουν τον Ειδικό Λογαριασμό Αρωγής Πυρόπληκτων που συστάθηκε με την υπό στοιχεία οικ.2/57679/ΔΛΓΚ/25.7.2018 κοινή απόφαση του Υπουργού και του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών (Β' 3014).».

2. Στην περ. γ' της παρ. 3 του άρθρου 3 της υπό στοιχεία οικ.2/57679/ΔΛΓΚ/25.7.2018 κοινής απόφασης, προστίθενται νέα εδάφια έκτο, έβδομο και όγδοο και η παρ. 3 διαμορφώνεται ως εξής:

«3. Η Επιτροπή έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

α. Εγκρίνει τις δράσεις και τις αντίστοιχες δαπάνες που προτείνουν τα Υπουργεία και οι Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού ο αναπτυξιακός οργανισμός με την επωνυμία «Νέα Μητροπολιτική Αττική Α.Ε. –Αναπτυξιακός Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης», καθώς και η αστική μη κερδοσκοπική εταιρεία που προβλέπεται στο άρθρο δεύτερο της από 24.07.2019 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου «Λήψη μέτρων για την αντιμετώπιση άμεσων κινδύνων και αναγκών στις περιοχές της Περιφερειακής Ενότητας Ανατολικής Αττικής που επλήγησαν από τις πυρκαγιές της 23 ης Ιουλίου 2018» (Α' 127). Για την έγκριση των δράσεων και των αντίστοιχων δαπανών οι φορείς του προηγούμενου εδαφίου, υποβάλλουν στην Επιτροπή τα ακόλουθα στοιχεία:

αα) την τεκμηρίωση της σκοπιμότητας εκτέλεσης του έργου ή λήψης της υπηρεσίας και την επιλογή της διαδικασίας ανάθεσης, ββ) τον εκτιμώμενο προϋπολογισμό της σύμβασης που πρόκειται να συναφθεί και την τεκμηρίωσή του, γγ) την τεχνική περιγραφή του αντικειμένου της σύμβασης που πρόκειται να

συναφθεί και δδ) τις υπάρχουσες εγκεκριμένες μελέτες και πίνακα με τις τυχόν απαιτούμενες περαιτέρω μελέτες.

β. Εγκρίνει τον ετήσιο οικονομικό απολογισμό κίνησης του λογαριασμού.

γ. Εντέλλεται προς τον Υπουργό Οικονομικών πληρωμές προς τους φορείς του πρώτου εδαφίου της περ. α' για τις δράσεις και μέχρι του εγκεκριμένου ύψους δαπανών που προβλέπονται στην περ. α'. Για την έκδοση της εντολής του προηγούμενου εδαφίου, οι φορείς του πρώτου εδαφίου της περίπτωσης α' της παρούσας παραγράφου υποβάλλουν στην Επιτροπή τα ακόλουθα στοιχεία: αα) την έγκριση της Επιτροπής που προβλέπεται στην περίπτωση α', ββ) τη σύμβαση και τις τυχόν τροποποιήσεις της, καθώς και τα έγγραφα που αποδεικνύουν ότι τηρήθηκε η διαδικασία ανάθεσης που επιλέχθηκε, γγ) τις αποφάσεις των φορέων του πρώτου εδαφίου της περ. α' με τις οποίες ορίζονται επιβλέποντες και επιτροπή παραλαβής του αντικειμένου της σύμβασης, δδ) βεβαίωση για τη μερική ή συνολική περάτωση και επιμέτρηση των εργασιών που εκτελέστηκαν ή των υπηρεσιών που παρασχέθηκαν, την έγκρισή τους από τον φορέα του πρώτου εδαφίου της περ. α' και τα έγγραφα που αποδεικνύουν την παραλαβή, μερική ή συνολική του αντικειμένου της σύμβασης, εε) το αίτημα πληρωμής του αναδόχου προς τον φορέα του πρώτου εδαφίου της περ. α' με τα δικαιολογητικά που το συνοδεύουν και σστ) βεβαίωση του φορέα προς την Επιτροπή, ότι η πληρωμή είναι σύμφωνη με τη σύμβαση που έχει συναφθεί.

Στην περίπτωση της δράσης της υλοποίησης της σύνταξης Πολεοδομικού Σχέδιου Εφαρμογής (δεύτερο στάδιο Ειδικού Πολεοδομικού Σχεδίου) του άρθρου 86 του ν. 4722/2020 (Α' 177) μέσω άλλων αναδόχων μελετών ή γενικών υπηρεσιών πέραν του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας, η Επιτροπή εντέλλεται προς τον Υπουργό Οικονομικών τη μεταφορά ποσού ύψους του προϋπολογισμού των συμβάσεων, που πρόκειται να συναφθούν σε λογαριασμό του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος μέσω του οποίου καλύπτονται οι αμοιβές αυτών. Εντός ενός (1) μηνός από την παράδοση του Πολεοδομικού Σχεδίου Εφαρμογής πραγματοποιείται εκκαθάριση του ποσού και το υπολειπόμενο επιστρέφεται στον ειδικό λογαριασμό για την αρωγή πληγέντων από τις πυρκαγιές. Για την ολοκλήρωση της εκκαθάρισης, οι φορείς του πρώτου εδαφίου της περ. α' υποβάλλουν στην Επιτροπή τα ακόλουθα στοιχεία: αα) την έγκριση της Επιτροπής της περ. α', ββ) τη σύμβαση και τις τυχόν τροποποιήσεις της, καθώς και τα έγγραφα που αποδεικνύουν ότι τηρήθηκε η διαδικασία ανάθεσης που επιλέχθηκε, γγ) την απόφαση του αρμόδιου οργάνου του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, με την οποία ορίζονται επιβλέποντες και επιτροπή παραλαβής του αντικειμένου της σύμβασης, δδ) βεβαίωση για τη μερική ή συνολική περάτωση και επιμέτρηση των εργασιών που εκτελέστηκαν ή των υπηρεσιών που παρασχέθηκαν, την έγκρισή τους από τον φορέα του πρώτου εδαφίου της περ. α' και τα έγγραφα που αποδεικνύουν την παραλαβή, μερική ή συνολική, του αντικειμένου της σύμβασης, εε) το αίτημα εκκαθάρισής του προς την Επιτροπή με τα δικαιολογητικά που το συνοδεύουν και σστ) βεβαίωση του αρμόδιου οργάνου του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας προς την Επιτροπή, ότι η πληρωμή είναι σύμφωνη με τη σύμβαση που έχει συναφθεί.

Ειδικά για την περίπτωση των δράσεων με γενικό τίτλο:

- α) ενεργειακή αυτονομία-αναβάθμιση χώρου δασικής αναψυχής,
- β) αποκατάσταση κτιρίων εντός NAT,
- γ) δημιουργία παραλιακού περιπάτου,
- δ) δίκτυο πυρόσβεσης πόλης,
- ε) ψηφιακές εφαρμογές και εξοπλισμός έξυπνης πόλης,
- στ) διαμόρφωση παραρεμάτιας περιοχής,



η Επιτροπή εντέλλεται προς τον Υπουργό Οικονομικών τη μεταφορά ποσού ύψους του προϋπολογισμού των δράσεων που η «Νέα Μητροπολιτική Αττική Α.Ε. – Αναπτυξιακός Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης» υλοποιεί με ίδια μέσα και σε έτερο λογαριασμό τη μεταφορά ποσού ύψους της προεκτιμώμενης αξίας των συμβάσεων, που πρόκειται να συναφθούν με τρίτους, μέσω του οποίου καλύπτονται οι αμοιβές αυτών. Εντός ενός (1) μηνός από την παράδοση του φυσικού αντικειμένου εκάστης δράσης πραγματοποιείται εκκαθάριση του ποσού και το τυχόν υπολειπόμενο επιστρέφεται στον ειδικό λογαριασμό για την αρωγή πληγέντων από τις πυρκαγιές. Για την ολοκλήρωση της εκκαθάρισης, οι φορείς του πρώτου εδαφίου της περ. α' υποβάλλουν στην Επιτροπή τα ακόλουθα στοιχεία: αα) την έγκριση της Επιτροπής της περ. α, ββ) τη σύμβαση και τις τυχόν τροποποιήσεις της, καθώς και τα έγγραφα που αποδεικνύουν ότι τηρήθηκε η διαδικασία ανάθεσης που επιλέχθηκε, σε περίπτωση ανάθεσης σε τρίτους, γγ) την απόφαση του αρμόδιου οργάνου του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, με την οποία ορίζονται επιβλέποντες και επιτροπή παραλαβής του αντικειμένου των δράσεων ή των συμβάσεων, δδ) βεβαίωση για τη μερική ή συνολική περάτωση και επιμέτρηση των εργασιών που εκτελέστηκαν ή των υπηρεσιών που παρασχέθηκαν, την έγκρισή τους από τον φορέα του πρώτου εδαφίου της περ. α' και τα έγγραφα που αποδεικνύουν την παραλαβή, μερική ή συνολική, του αντικειμένου της δράσης ή σύμβασης, εε) το αίτημα εκκαθάρισής του προς την Επιτροπή με τα δικαιολογητικά που το συνοδεύουν και στστ) βεβαίωση του αρμόδιου οργάνου του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας προς την Επιτροπή, ότι η πληρωμή είναι σύμφωνη με τη σύμβαση που έχει συναφθεί.

Οι αναγκαίες συμβάσεις για την υλοποίηση των δράσεων, οι οποίες χρηματοδοτούνται από το λογαριασμό υπογράφονται από τον Πρόεδρο της Επιτροπής.».

#### **Άρθρο 59**

##### **Όροι δόμησης και παρεκκλίσεις σε εκτός σχεδίου περιοχές – Τροποποίηση άρθρου 33 ν. 4759/2020**

Στο άρθρο 33 του ν. 4759/2020 (Α' 245), περί όρων δόμησης και παρεκκλίσεις σε εκτός σχεδίου περιοχές, προστίθενται περ. ια) και ιβ) στην παρ. 3, και παρ. 3Α ως εξής:

«ια) Σε κτίρια κοινωνικής πρόνοιας που δεν είναι ευαγή ιδρύματα, επιτρέπεται παρέκκλιση από την παρ. 1 ως προς την ανέγερση περισσότερων του ενός κτιρίων επί του γηπέδου, το ποσοστό κάλυψης το οποίο δεν δύναται να υπερβαίνει το είκοσι τοις εκατό (20%) για το ισόγειο και τους ορόφους και το πενήντα τοις εκατό (50%) για υπόγειους χώρους, τις αποστάσεις των κτιρίων από τα όρια του γηπέδου, οι οποίες δεν επιτρέπεται να μειώνονται περισσότερο των πέντε (5) μέτρων, τον συντελεστή δόμησης του γηπέδου ο οποίος δεν δύναται να υπερβαίνει το μηδέν κόμμα πενήντα τέσσερα (0,54), το ύψος του κτιρίου, το οποίο δεν μπορεί να υπερβαίνει τα έντεκα (11) μέτρα και τον αριθμό των ορόφων, ο οποίος δεν μπορεί να υπερβαίνει τα τρία (3). Η παρέκκλιση χορηγείται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, ύστερα από πρόταση της αρμόδιας υπηρεσίας του αρμόδιου για τη λειτουργικότητα του κτιρίου φορέα και γνωμοδότηση του Κεντρικού Συμβουλίου Πολεοδομικών Θεμάτων και Αμφισβητήσεων (ΚΕ.ΣΥ.ΠΟ.Θ.Α.). Τα ανωτέρω ισχύουν και στις περιπτώσεις της παρ. 2 του άρθρου 32.

ιβ) Στην περίπτωση ανέγερσης στο ίδιο γήπεδο εκπαιδευτηρίου και κτιρίου κοινωνικής πρόνοιας, τότε εφαρμόζονται στο σύνολο του γηπέδου οι όροι δόμησης του άρθρου 5 του από 6.10.1978 π.δ. (Δ' 538).

3Α. Στις περιπτώσεις γηπέδου για το οποίο προβλέπεται χορήγηση παρεκκλίσεων από τον Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης και τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας, όταν υφίσταται σώρευση

αιτημάτων παρεκκλίσεων που χορηγούνται από διαφορετικά όργανα, αρμόδιος είναι ο Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας, κατόπιν σύμφωνης γνώμης του ΚΕ.ΣΥ.ΠΟ.Θ.Α..».

#### **Άρθρο 60**

##### **Αλλαγή χρήσης– Τροποποίηση παρ. 9 άρθρου 107 ν. 4495/2017**

Στο πρώτο εδάφιο της παρ. 9 του άρθρου 107 του ν. 4495/2017 (Α' 167), προστίθεται νέα επιτρεπόμενη περίπτωση αλλαγής χρήσης, προστίθεται νέο τελευταίο εδάφιο, και η παρ. 9 διαμορφώνεται ως εξής:  
«9. Στις περιπτώσεις της παραγράφου 5 του παρόντος άρθρου επιτρέπεται η αλλαγή χρήσης εφόσον η νέα χρήση δεν απαγορεύεται από ειδικότερες διατάξεις που ισχύουν για το συγκεκριμένο ακίνητο ή την περιοχή του ακινήτου ή δεν απαγορευόταν κατά τον χρόνο έκδοσης της οικοδομικής άδειας ή κατά τον χρόνο εγκατάστασης της νέας χρήσης. Από την αρμόδια Υ.Δομ. βεβαιώνεται ότι η νέα χρήση δεν απαγορεύεται από ειδικότερες διατάξεις που ισχύουν για το συγκεκριμένο ακίνητο ή την περιοχή του ακινήτου ή δεν απαγορευόταν κατά το χρόνο έκδοσης της οικοδομικής άδειας ή κατά το χρόνο εγκατάστασης της αυθαίρετης χρήσης. Τυχόν εργασίες για την αλλαγή της χρήσης στους ανωτέρω χώρους, εφόσον δεν έχουν εξαιρεθεί οριστικά από την κατεδάφιση, δύναται να εκτελεστούν σύμφωνα με την παράγραφο 5β. Η δυνατότητα αλλαγής χρήσης, σύμφωνα με τα παραπάνω, εφαρμόζεται ανεξαρτήτως των επιτρεπόμενων όρων δόμησης της περιοχής του ακινήτου.».

#### **Άρθρο 61**

##### **Προϋποθέσεις μεταβίβασης αυτοτελών ιδιοκτησιών – Αντικατάσταση παρ. 11 άρθρου 18 ν. 4276/2014**

Η παρ. 11 του άρθρου 18 του ν. 4276/2014 (Α' 155), περί μεταβίβασης ξενοδοχείων συνιδιοκτησίας αντικαθίσταται ως εξής:

«11. Η μεταβίβαση της κυριότητας ή η εκμίσθωση των αυτοτελών διηρημένων ιδιοκτησιών ξενοδοχείων συνιδιοκτησίας επιτρέπεται μόνο μετά: α) την έκδοση των οικοδομικών αδειών και των λοιπών προαπαιτούμενων εγκρίσεων για την εκτέλεση των οικοδομικών εργασιών του ξενοδοχειακού καταλύματος, β) τη σύσταση οριζοντίων και καθέτων ιδιοκτησιών επί του ξενοδοχείου συνιδιοκτησίας και γ) την έγκριση του Κανονισμού Συνιδιοκτησίας και Λειτουργίας του ξενοδοχείου συνιδιοκτησίας, σύμφωνα με την παρ. 4.».

#### **Άρθρο 62**

##### **Διοικητικές ρυθμίσεις για δομές**

Για τις δομές των άρθρων 8 και 10 του ν. 4375/2016 (Α' 51) η έγκριση επέμβασης της παρ. 2 του άρθρου 45 του ν. 998/1979 (Α' 289), το πρωτόκολλο εγκατάστασης και κάθε άλλη συναφής διοικητική πράξη εκδίδονται από τη Γενική Διεύθυνση Δασών και Δασικού Περιβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, κατά παρέκκλιση κάθε αντίθετης γενικής ή ειδικής διάταξης.

#### **Άρθρο 63**

##### **Ρυθμίσεις για ενεργειακά στέγαστρα – Προσθήκη παρ. 26α στο άρθρο 2 και άρθρου 19Α στον ν. 4067/2012**

1. Στο άρθρο 2 του ν. 4067/2012 (Α' 79) προστίθεται παρ. 26α για τον ορισμό του «ενεργειακού στεγάστρου» ως εξής:

«26α. Ενεργειακό στέγαστρο είναι η πάνω από το δώμα ειδικού κτιρίου μεγάλης κλίμακας- κατασκευή, η οποία το επικαλύπτει εν όλω ή εν μέρει και περιλαμβάνει εγκαταστάσεις παθητικών ή και ενεργητικών συστημάτων που συμβάλλουν στην ενεργειακή του απόδοση.».

2. Στον ν. 4067/2012 προστίθεται άρθρο 19Α ως εξής:

**«Άρθρο 19Α**

**Ενεργειακό στέγαστρο**

Η έγκριση της μορφής, της ογκοπλασίας και της ένταξης του ενεργειακού στεγάστρου στη μορφολογία του κτιρίου και του δομημένου περιβάλλοντός του, καθώς και οι παρεκκλίσεις του δεύτερου εδαφίου του παρόντος χορηγούνται από το Κεντρικό Συμβούλιο Αρχιτεκτονικής. Το ενεργειακό στέγαστρο δύναται να εγκαθίσταται κατά παρέκκλιση του μέγιστου επιτρεπόμενου ύψους της περιοχής και του ιδεατού στερεού, να εξέχει του επιτρεπόμενου περιγράμματος του κτιρίου, και να έχει φέροντα ή διακοσμητικά στοιχεία στήριξης που εδράζονται πάνω στο κτίριο ή στον περιβάλλοντα αυτού χώρο, εντός του οικοπέδου ή γηπέδου. Τυχόν χώροι που δημιουργούνται εξ αυτού δεν προσμετρώνται στην κάλυψη, στη δόμηση και στο ποσοστό των ημιμπαιθρίων.».

**Άρθρο 64**

**Παράταση αναστολής οικοδομικών εργασιών στον Υμηττό – Τροποποίηση άρθρου 72 ν. 4843/2021**

Η προθεσμία του άρθρου 72 του ν. 4843/2021 (Α' 193) παρατείνεται και το άρθρο 72 διαμορφώνεται ως εξής:

**«Άρθρο 72**

**Παράταση αναστολής οικοδομικών εργασιών στον Υμηττό**

Παρατείνεται η αναστολή της έκδοσης εγκρίσεων δόμησης, αδειών δόμησης και της εκτέλεσης κάθε οικοδομικής εργασίας, που ορίζεται στην υπ' αρ. 40399/29.9.2017 κοινή απόφαση του Υπουργού και του Αναπληρωτή Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας (Α.Π.Π. 229), όπως η ισχύς αυτής παρατάθηκε με την υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΔΝΕΠ/60327/3187/1.10.2018 κοινή απόφαση του Υπουργού και του Αναπληρωτή Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας (Α.Α.Π. 213), με το άρθρο τέταρτο της από 30.9.2019 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου, η οποία κυρώθηκε με το άρθρο 2 του ν. 4638/2019 (Α' 181) και με το άρθρο 85 του ν. 4722/2020 (Α' 177) από τη λήξη της και έως τη θεσμοθέτηση του νέου προεδρικού διατάγματος περί καθορισμού μέτρων προστασίας της περιοχής του όρους Υμηττού και των Μητροπολιτικών Πάρκων Γουδή - Ιλισίων και πάντως όχι πέραν της 15ης.3.2023.».

**Άρθρο 65**

**Παρατάσεις οικοδομικών αδειών – Τροποποίηση άρθρου 52 ν. 4710/2020**

Οι προθεσμίες του άρθρου 52 του ν. 4710/2020 (Α' 142), περί ισχύος των οικοδομικών αδειών, παρατείνονται και το άρθρο 52 διαμορφώνεται ως εξής:

**«Άρθρο 52**

**Παρατάσεις οικοδομικών αδειών**

Η ισχύς των οικοδομικών αδειών, των αδειών δόμησης και των τυχόν αναθεωρήσεων αυτών που προβλέπονται στις παρ. 5 και 6 του άρθρου 50 του ν. 4495/2017, καθώς και όσων εκδόθηκαν σύμφωνα με τον ν. 4495/2017 έως τις 30.12.2020, παρατείνεται έως τις 31.12.2024.».

**Άρθρο 66**

**Παράταση προθεσμίας εκσυγχρονισμού και κτιριακής επέκτασης κτιρίων και εγκαταστάσεων –  
Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 51 ν. 4178/2013**

Η προθεσμία του πρώτου εδαφίου της περ. γ της παρ. 2 του άρθρου 51 του ν. 4178/2013 (Α' 174), περί εκσυγχρονισμού και κτιριακής επέκτασης κτιρίων και εγκαταστάσεων, παρατείνεται, διευκρινίζεται η ισχύς της διατάξης έναντι άλλων διατάξεων και η περ. γ διαμορφώνεται ως εξής:

«γ. Σε νομίμως υφιστάμενες χρήσεις κτιρίων ή εγκαταστάσεων, οι οποίες διατηρούνται, καθώς και σε χρήσεις, οι οποίες προβλέπονται από οικοδομικές άδειες που εκδόθηκαν με τις διατάξεις του άρθρου 26 του ν. 2831/2000, επιτρέπεται έως 31.12.2023 ο εκσυγχρονισμός και η κτιριακή τους επέκταση, με τους όρους δόμησης που ίσχυαν κατά τον χρόνο έγκρισης της παρέκκλισης, κατισχύει λοιπών διατάξεων, μετά από έγκριση του αρμόδιου για τη λειτουργικότητα φορέα, καθώς και εργασίες συντήρησης, επισκευής, ενεργειακής αναβάθμισης και διαρρυθμίσεων των κτιρίων, που αποσκοπούν στη βελτίωση των επιπτώσεων στο περιβάλλον, τη λειτουργική τους αναβάθμιση, την ασφάλεια και την υγιεινή των διαβιούντων και εργαζομένων σε αυτά. Η επέκταση σε όμορο ακίνητο του ίδιου ιδιοκτήτη, επιτρέπεται μόνο υπό την προϋπόθεση, ότι το όμορο ακίνητο αποκτήθηκε μέχρι την 30ή.9.2021.».

**Άρθρο 67**

**Παράταση προθεσμίας παράδοσης Πολεοδομικού Σχεδίου Εφαρμογής περιοχών Ανατολικής Αττικής**

Η προθεσμία του άρθρου 86 του ν. 4722/2020 (Α' 177), περί παράδοσης Πολεοδομικού Σχεδίου Εφαρμογής για περιοχές της Ανατολικής Αττικής που επλήγησαν από τις πυρκαγιές της 23ης Ιουλίου 2018, δύναται να παρατείνεται από τη λήξη της έως την 23<sup>η</sup> Νοεμβρίου 2022, κατ' εφαρμογή σύμβασης του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας με το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδος που υπογράφεται έως τις 5 Αυγούστου 2022.

**Άρθρο 68**

**Παράταση προθεσμίας ολοκλήρωσης της διαδικασίας θεσμοθέτησης Περιοχών Οργανωμένης  
Ανάπτυξης Υδατοκαλλιεργειών**

Η προθεσμία ολοκλήρωσης της διαδικασίας θεσμοθέτησης Περιοχών Οργανωμένης Ανάπτυξης Υδατοκαλλιεργειών, που προβλέπεται στο τελευταίο εδάφιο της περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 15 της από 30.12.2015 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου (Α' 184), η οποία κυρώθηκε με το άρθρο δεύτερο του ν. 4366/2016 (Α' 18), παρατείνεται από τη λήξη της για δύο (2) έτη.

**Άρθρο 69**

**Ορισμός Φέρουσας Ικανότητας**

1. Ως Φέρουσα Ικανότητα (ΦΙ) ενός χωρικού συστήματος, νοούνται τα μέγιστα ανεκτά όρια επιβαρύνσεων ή και μεταβολών των συνθηκών που επικρατούν σε αυτό, πέραν των οποίων παύει να υπάρχει ισορροπία ανάμεσα στο φυσικό περιβάλλον, την οικονομία και την κοινωνία που διαβιεί σε αυτό, με αποτέλεσμα να προκαλούνται υπέρμετρες ή μη αναστρέψιμες φθορές στο φυσικό περιβάλλον και να ασκούνται αρνητικές πιέσεις στο ανθρωπογενές περιβάλλον και στην κοινωνία.
2. Με προεδρικό διάταγμα, κατόπιν πρότασης του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, προσδιορίζονται η μεθοδολογία για την εκτίμηση της ΦΙ της παρ. 1, οι βασικές παράμετροι που την καθορίζουν ανάλογα με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του εξεταζόμενου κάθε φορά χωρικού

συστήματος και τα ανεκτά όρια των δεικτών – στόχων των βασικών παραμέτρων της βιώσιμης ανάπτυξής του.

## **ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η΄** **ΠΛΑΙΣΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΥΠΕΡΑΚΤΙΩΝ ΑΙΟΛΙΚΩΝ ΠΑΡΚΩΝ**

### **Άρθρο 70** **Ορισμοί**

Για τους σκοπούς του παρόντος Κεφαλαίου χρησιμοποιούνται οι εξής ορισμοί:

1. Άδεια Έρευνας Υπεράκτιων Αιολικών Πάρκων (Άδεια Έρευνας ΥΑΠ): Η άδεια που χορηγείται για την εκπόνηση τεχνικών μελετών, ιδίως μελετών βυθού, ανεμολογικών, γεωτεχνικών, γεωφυσικών, κυματολογικών, περιβαλλοντικών και λοιπών μελετών που είναι αναγκαίες για τον σχεδιασμό, την ανάπτυξη, την εγκατάσταση και τη λειτουργία Υπεράκτιων Αιολικών Πάρκων, εντός μιας Περιοχής Οργανωμένης Ανάπτυξης ΥΑΠ (ΠΟΑΥΑΠ).
2. Επενδυτής ΥΑΠ: Ο κάτοχος Άδειας Έρευνας Υπεράκτιων Αιολικών Πάρκων που λαμβάνει το αποκλειστικό δικαίωμα ανάπτυξης και εκμετάλλευσης Έργων Υπεράκτιων Αιολικών Πάρκων, εντός συγκεκριμένης Περιοχής Εγκατάστασης ΥΑΠ.
3. Έργο Υπεράκτιων Αιολικών Πάρκων: Το έργο που αποτελείται από ένα Υπεράκτιο Αιολικό Πάρκο (ΥΑΠ), μετά των αναγκαίων συνοδών έργων στον θαλάσσιο, υποθαλάσσιο και χερσαίο χώρο, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών εγκαταστάσεων και έργων διασύνδεσης με το Ελληνικό Σύστημα Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας (ΕΣΜΗΕ).
4. Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης Υπεράκτιων Αιολικών Πάρκων: Το πρόγραμμα που εγκρίνεται με την κοινή απόφαση της παρ. 1 του άρθρου 84, με σκοπό την ανάπτυξη της δραστηριότητας ΥΑΠ.
5. Έργα Διασύνδεσης Επενδυτή Υπεράκτιων Αιολικών Πάρκων: Οι υποδομές δικτύων που υλοποιούνται για τη διασύνδεση ενός ΥΑΠ με το Σημείο Διασύνδεσης Περιοχής Οργανωμένης Ανάπτυξης ΥΑΠ και, μέσω αυτού, με το ΕΣΜΗΕ.
6. Έργα Διασύνδεσης Περιοχής Οργανωμένης Ανάπτυξης ΥΑΠ: Οι υποδομές δικτύων που υλοποιούνται για τη διασύνδεση μιας Περιοχής Οργανωμένης Ανάπτυξης ΥΑΠ, με το ΕΣΜΗΕ.
7. Περιοχή Οργανωμένης Ανάπτυξης ΥΑΠ (ΠΟΑΥΑΠ): Η θαλάσσια περιοχή εντός της οποίας το Δημόσιο δύναται να καθορίζει μια ή περισσότερες Περιοχές Εγκατάστασης ΥΑΠ.
8. Περιοχή Εγκατάστασης ΥΑΠ: Η θαλάσσια περιοχή εντός Περιοχής Οργανωμένης Ανάπτυξης ΥΑΠ, στην οποία παραχωρείται από το Δημόσιο το δικαίωμα έρευνας και εκμετάλλευσης Έργων ΥΑΠ.
9. Σημείο Διασύνδεσης Περιοχής Οργανωμένης Ανάπτυξης: Ο υποσταθμός ζεύξης εντός της ΠΟΑΥΑΠ ή κατά το δυνατόν εγγύτερα από τεχνοοικονομική άποψη προς αυτήν, η οποία αποτελεί το σημείο σύνδεσης ενός Έργου ΥΑΠ με το ΕΣΜΗΕ.
10. Τέλος Άδειας Έρευνας Υπεράκτιων Αιολικών Πάρκων: Το Τέλος που καταβάλλει εφάπαξ ο αιτών την έκδοση Άδειας Υπεράκτιων Αιολικών Ερευνών, στον Φορέα Υπεράκτιων Αιολικών Πάρκων.
11. Υπεράκτιο Αιολικό Πάρκο (ΥΑΠ): Η συστοιχία ανεμογεννητριών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας που βρίσκεται στον θαλάσσιο χώρο, είτε αυτές εδράζονται σταθερά στον βυθό, είτε επιπλέον οντας συνδεδεμένες με τον βυθό με κινητά μέσα.
12. Φορέας ΥΑΠ: Ο φορέας που αναλαμβάνει τη διαχείριση για λογαριασμό του Δημοσίου των δικαιωμάτων που απορρέουν από την άσκηση των αρμοδιοτήτων του παρόντος.

## **Άρθρο 71**

### **Αρμοδιότητες του Ελληνικού Δημοσίου ως προς τα δικαιώματα Υπεράκτιων Αιολικών Πάρκων και διαχείριση αυτών**

1. Το Ελληνικό Δημόσιο έχει την αποκλειστική αρμοδιότητα για την έρευνα, την αναζήτηση και τον προσδιορισμό των Περιοχών Οργανωμένης Ανάπτυξης Υπεράκτιων Αιολικών Πάρκων (ΥΑΠ) και Περιοχών Εγκατάστασης ΥΑΠ.
2. Το Ελληνικό Δημόσιο έχει την αποκλειστική αρμοδιότητα παραχώρησης των δικαιωμάτων έρευνας και εκμετάλλευσης Έργων ΥΑΠ, εντός των Περιοχών Οργανωμένης Ανάπτυξης Υπεράκτιων Αιολικών Πάρκων (ΠΟΑΥΑΠ).
3. Οι κατά τις παρ. 1 και 2 αρμοδιότητες του Ελληνικού Δημοσίου ασκούνται από τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας.
4. Η διαχείριση για λογαριασμό του Ελληνικού Δημοσίου των δικαιωμάτων που απορρέουν από την άσκηση των αρμοδιοτήτων των παρ. 1 και 2 ανατίθεται στην ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία «Ελληνική Διαχειριστική Εταιρεία Υδρογονανθράκων Α.Ε.» (ΕΔΕΥ Α.Ε.) του άρθρου 145 του ν. 4001/2011 (Α' 179), που ορίζεται ως Φορέας ΥΑΠ. Για τον σκοπό αυτό η ΕΔΕΥ Α.Ε. μετονομάζεται σε «Ελληνική Διαχειριστική Εταιρεία Υδρογονανθράκων και Ενεργειακών Πόρων Α.Ε.» με διακριτικό τίτλο «ΕΔΕΥΕΠ Α.Ε.», προσαρμόζοντας αντίστοιχα και το καταστατικό της. Για τις σχέσεις και συναλλαγές της με την αλλοδαπή η Εταιρεία χρησιμοποιεί την επωνυμία «Hellenic Hydrocarbons and Energy Resources Management Company», και τον διακριτικό τίτλο «HEREMA». Από την έναρξη ισχύος του παρόντος, όπου στην κείμενη νομοθεσία αναφέρεται η επωνυμία «Ελληνική Διαχειριστική Εταιρεία Υδρογονανθράκων Α.Ε.» ή «ΕΔΕΥ Α.Ε.» νοείται η επωνυμία «Ελληνική Διαχειριστική Εταιρεία Υδρογονανθράκων και Ενεργειακών Πόρων Α.Ε.» ή «ΕΔΕΥΕΠ Α.Ε.», αντιστοίχως.»

## **Άρθρο 72**

### **Σχεδιασμός Ανάπτυξης Υπεράκτιων Αιολικών Πάρκων**

1. Ο σχεδιασμός και η ανάπτυξη της δραστηριότητας Υπεράκτιων Αιολικών Πάρκων (ΥΑΠ) τελούνται σύμφωνα με:
  - (α) τον ενεργειακό σχεδιασμό και τους στόχους της χώρας, όπως αποτυπώνονται στο Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΕΚ, Β' 4893/2019),
  - (β) τον ευρύτερο σχεδιασμό της χώρας για την προστασία του περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας,
  - (γ) τον χωροταξικό σχεδιασμό της χώρας, συμπεριλαμβανομένων της Εθνικής Χωρικής Στρατηγικής για τον χερσαίο χώρο, του Ειδικού Χωροταξικού Πλαισίου για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΑΠΕ), του άρθρου 13Α του ν. 4269/2014 (Α' 142), της Εθνικής Χωρικής Στρατηγικής για τον Θαλάσσιο Χώρο και τα Θαλάσσια Χωροταξικά Πλαίσια του ν. 4546/2018 (Α' 101), καθώς και τις διεθνείς πρακτικές και τα πορίσματα της έκθεσης αξιολόγησης του Ειδικού Χωροταξικού Πλαισίου για τις ΑΠΕ, της παρ. 4 του άρθρου 5 του ν. 4447/2016 (Α' 241),
  - (δ) τις απαιτήσεις της εθνικής ασφάλειας,
  - (ε) άλλα κριτήρια, όπως η ύπαρξη μνημείων και ναυαγίων, θαλάσσιων και υποθαλάσσιων κρίσιμων υποδομών, θαλάσσιων πεδίων που υπόκεινται σε περιορισμούς, η θαλάσσια κυκλοφορία για την εξασφάλιση των όρων και συνθηκών της ασφαλούς ναυσιπλοΐας, καθώς και κριτήρια που αφορούν σε παραγωγικές και αναπτυξιακές δραστηριότητες.

2. Ο Φορέας ΥΑΠ μεριμνά για την εκπόνηση τεχνικής μελέτης και στη βάση αυτής, σχεδίου Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης ΥΑΠ, βάσει των κριτηρίων και δεσμεύσεων της παρ. 1.
3. Το Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης ΥΑΠ θέτει τους βασικούς άξονες σε εθνικό επίπεδο για τον σχεδιασμό, την ανάπτυξη, χωροθέτηση, εγκατάσταση και εκμετάλλευση ΥΑΠ, καθώς και μεσοπρόθεσμους και μακροπρόθεσμους στόχους εγκατεστημένης ισχύος για Έργα ΥΑΠ. Παράλληλα, περιέχει τις περιοχές που μπορούν να υποδεχτούν Έργα ΥΑΠ ως εν δυνάμει Περιοχές Οργανωμένης Ανάπτυξης ΥΑΠ (ΠΟΑΥΑΠ) και προβαίνει σε εκτίμηση της ισχύος Έργων ΥΑΠ που μπορεί να εγκατασταθεί σε αυτές. Το σχέδιο του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης ΥΑΠ υποβάλλεται από τον Φορέα ΥΑΠ στη Διεύθυνση Χωροταξικού Σχεδιασμού του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.
4. Το Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης ΥΑΠ υπόκειται σε διαδικασία Στρατηγικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης. Ο Φορέας ΥΑΠ μεριμνά για την εκπόνηση Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Στη Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων εκτιμώνται ιδίως η προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος και των εν γένει οικοσυστημάτων, με έμφαση στη βιωσιμότητα της θαλάσσιας χλωρίδας, πανίδας και ορνιθοπανίδας, καθώς και του πολιτιστικού και κοινωνικοοικονομικού περιβάλλοντος, η εθνική ασφάλεια, η κατά προτεραιότητα ενεργειακή εξασφάλιση των νησιών και η ασφάλεια των θαλάσσιων μεταφορών. Ο Φορέας ΥΑΠ υποβάλλει τη Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων στη Διεύθυνση Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, η οποία ακολουθώντας διαβιβάζει την εισήγησή της επί της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων στη Διεύθυνση Χωροταξικού Σχεδιασμού της Γενικής Γραμματείας Χωρικού Σχεδιασμού και Αστικού Περιβάλλοντος.
5. Η Γενική Γραμματεία Χωρικού Σχεδιασμού και Αστικού Περιβάλλοντος εισηγείται στον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας επί του σχεδίου Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης ΥΑΠ της παρ. 2, λαμβάνοντας υπόψη και την εισήγηση της Διεύθυνσης Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης επί της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων της παρ. 4, την οποία διαβιβάζει στον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

### **Άρθρο 73**

#### **Προσδιορισμός Περιοχών Οργανωμένης Ανάπτυξης Υπεράκτιων Αιολικών Πάρκων και καθορισμός Περιοχών Εγκατάστασης αυτών**

1. Ο Φορέας Υπεράκτιων Αιολικών Πάρκων (ΥΑΠ) εκπονεί τεχνικές μελέτες για τον προσδιορισμό και την οριοθέτηση των Περιοχών Οργανωμένης Ανάπτυξης ΥΑΠ. Με τις μελέτες αυτές καθορίζονται επίσης οι όροι ανάπτυξης Έργων ΥΑΠ σε κάθε Περιοχή Οργανωμένης Ανάπτυξης Υπεράκτιων Αιολικών Πάρκων (ΠΟΑΥΑΠ), λαμβάνοντας υπόψη το Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης ΥΑΠ και τις ειδικές συνθήκες κάθε ΠΟΑΥΑΠ, ενώ εκτιμάται η ελάχιστη και μέγιστη ισχύς Έργων ΥΑΠ που μπορούν να εγκατασταθούν σε αυτήν. Με την τεχνική μελέτη των ΠΟΑΥΑΠ προτείνονται Περιοχές Εγκατάστασης ΥΑΠ, εντός αυτών, σύμφωνα με κριτήρια που διασφαλίζουν την τεχνική και οικονομική αυτοτέλεια, καθώς και τη βιωσιμότητα των Έργων ΥΑΠ που εγκαθίστανται εντός αυτών.
2. Επί των σχεδίων των τεχνικών μελετών της παρ. 1 ζητείται γνώμη της Επιτροπής Συντονισμού Ανάπτυξης Σύνδεσης και Ανάπτυξης Έργων ΥΑΠ της παρ. 1 του άρθρου 79, η οποία χορηγείται εντός προθεσμίας είκοσι (20) ημερών από τη διατύπωση του σχετικού αιτήματος, μετά την πάροδο της οποίας, σε περίπτωση που δεν διατυπωθεί γνώμη, θεωρείται ότι η ανωτέρω Επιτροπή δεν έχει αντιρρήσεις επί αυτών.

3. Η τεχνική μελέτη κάθε Περιοχής Οργανωμένης Ανάπτυξης ΥΑΠ υποβάλλεται από τον Φορέα ΥΑΠ στη Διεύθυνση Χωροταξικού Σχεδιασμού του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.
4. Η κάθε τεχνική μελέτη υποβάλλεται, με μέριμνα του Φορέα ΥΑΠ, σε διαδικασία Στρατηγικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης μέσω Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων, στην οποία, μεταξύ άλλων, αξιολογούνται οι επιπτώσεις της ανάπτυξης Έργων ΥΑΠ εντός αυτής. Ο Φορέας ΥΑΠ υποβάλλει τη Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων στη Διεύθυνση Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.
5. Η Διεύθυνση Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης διαβιβάζει την εισήγησή της επί της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων για τον προσδιορισμό εκάστου ΠΟΑΥΑΠ στη Διεύθυνση Χωροταξικού Σχεδιασμού της Γενικής Γραμματείας Χωρικού Σχεδιασμού και Αστικού Περιβάλλοντος. Η Γενική Γραμματεία Χωρικού Σχεδιασμού και Αστικού Περιβάλλοντος εισηγείται στον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας, επί της τεχνικής μελέτης της παρ. 1, λαμβάνοντας υπόψη και διαβιβάζοντας στον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας και την εισήγηση της Διεύθυνσης Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης της παρ. 4.
6. Με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται μετά από πρόταση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας και γνώμη του Κεντρικού Συμβουλίου Χωροταξικών Θεμάτων και Αμφισβητήσεων (ΚΕ.ΣΥ.ΧΩ.ΘΑ), οριοθετούνται οι Περιοχές Οργανωμένης Ανάπτυξης ΥΑΠ και ορίζονται οι όροι ανάπτυξης Έργων ΥΑΠ σε αυτές που θα αναπτυχθούν Έργα ΥΑΠ μέχρι το έτος 2030. Με το προεδρικό διάταγμα του πρώτου εδαφίου εγκρίνονται επίσης οι κατευθύνσεις, οι όροι και τα μέτρα για την προστασία του περιβάλλοντος, τα οποία πρέπει να τηρούνται κατά την ανάπτυξη των ΥΑΠ, σύμφωνα με τη σχετική Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων.
7. Οι Περιοχές Οργανωμένης Ανάπτυξης ΥΑΠ στις οποίες θα αναπτυχθούν Έργα ΥΑΠ μετά το έτος 2030 ορίζονται σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 6 με σχετική τροποποίηση του ως άνω προεδρικού διατάγματος.
8. Με το προεδρικό διάταγμα οριοθέτησης των Περιοχών Οργανωμένης Ανάπτυξης ΥΑΠ καθορίζονται επίσης η εκτιμώμενη μέγιστη ισχύς των Έργων ΥΑΠ που δύναται να υλοποιηθούν σε καθεμία εξ αυτών.

#### **Άρθρο 74**

##### **Αιτήσεις για χορήγηση Άδειας Έρευνας Υπεράκτιων Αιολικών Πάρκων σε Περιοχές Οργανωμένης Ανάπτυξης αυτών**

1. Η διενέργεια έρευνας και η εκπόνηση τεχνικών μελετών και μετρήσεων που είναι αναγκαίες για τον σχεδιασμό, την ανάπτυξη, την εγκατάσταση και τη λειτουργία Έργων Υπεράκτιων Αιολικών Πάρκων (ΥΑΠ) σε κάθε Περιοχή Οργανωμένης Ανάπτυξης ΥΑΠ (ΠΟΑΥΑΠ) επιτρέπεται σε όσους έχει χορηγηθεί Άδεια Έρευνας ΥΑΠ, μετά από σχετική αίτηση στον Φορέα ΥΑΠ κατά τις διατάξεις του παρόντος.
2. Με απόφαση του Φορέα ΥΑΠ, η οποία εκδίδεται εντός δύο (2) μηνών από την δημοσίευση του προεδρικού διατάγματος οριοθέτησης των Περιοχών Οργανωμένης Ανάπτυξης ΥΑΠ του άρθρου 73, ορίζονται η ημέρα έναρξης και η χρονική διάρκεια της προθεσμίας υποβολής αιτήσεων από τους ενδιαφερόμενους για τη χορήγηση Αδειών Έρευνας ΥΑΠ εντός των οριοθετημένων Περιοχών Οργανωμένης Ανάπτυξης ΥΑΠ (ΠΟΑΥΑΠ) στις οποίες επιθυμούν την ανάπτυξη Έργου ΥΑΠ. Κάθε χρονική περίοδος υποβολής αιτήσεων έχει διάρκεια δύο (2) μήνες. Νέοι περίοδοι υποβολής αιτήσεων δύναται να εκκινούν μετά την παρέλευση έξι (6) μηνών, από το τέλος του ως άνω διμήνου.



3. Ο κάθε ενδιαφερόμενος δύναται να υποβάλει αίτηση για έκδοση Άδειας Έρευνας ΥΑΠ σε περισσότερες από μια ΠΟΑΥΑΠ. Ο Φορέας ΥΑΠ αξιολογεί τις αιτήσεις και εκδίδει Άδειες Έρευνας ΥΑΠ για όλους τους ενδιαφερόμενους που πληρούν τα κριτήρια του παρόντος.

4. Δικαίωμα υποβολής αίτησης για έκδοση Άδειας Έρευνών ΥΑΠ έχουν φυσικά ή νομικά πρόσωπα εγκατεστημένα σε:

α) κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.),

β) τρίτες χώρες που έχουν συνάψει πολυμερείς ή διμερείς διεθνείς συμφωνίες με την Ε.Ε. στον τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, που προβλέπουν το αμοιβαίο άνοιγμα της αγοράς και στο μέτρο που η υπό έκδοση Άδεια εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής των συμφωνιών αυτών.

5. Οι αιτήσεις υποβάλλονται ηλεκτρονικά σε σχετική πλατφόρμα που τηρεί ο Φορέας ΥΑΠ.

Με απόφαση του Φορέα ΥΑΠ προσδιορίζονται τα κριτήρια επαγγελματικής και τεχνικής ικανότητας και χρηματοοικονομικής και οικονομικής επάρκειας των αιτούντων, τα οποία διασφαλίζουν ότι οι Επενδυτές ΥΑΠ είναι φυσικά ή νομικά πρόσωπα, που διαθέτουν τα απαιτούμενα εχέγγυα τεχνικής και οικονομικής επάρκειας για την ανάπτυξη έργων καινοτόμων τεχνολογίας Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ), όπως τα ΥΑΠ. Τα κριτήρια δύναται να διαφοροποιούνται για κάθε τεχνολογία ΥΑΠ (τεχνολογία σταθερής έδρασης ή πλωτά).

Ως προς την επαγγελματική και τεχνική ικανότητα, απαιτείται κατ' ελάχιστον:

α) Αποδεδειγμένη ή δάνεια εμπειρία κατά τα τελευταία δέκα (10) έτη στην ανάπτυξη και λειτουργία Έργων ΥΑΠ, εκ των οποίων ενός κατ' ελάχιστον Έργου ΥΑΠ ισχύος εκατό (100) MW, και

β) αποδεδειγμένη ή δάνεια εμπειρία λειτουργίας και συντήρησης έργων ΥΑΠ ισχύος μεγαλύτερης των είκοσι πέντε (25) MW.

Ως προς τη χρηματοοικονομική και οικονομική επάρκεια, απαιτούνται κατ' ελάχιστον:

α) ετήσιος κύκλος εργασιών του φυσικού ή νομικού προσώπου ή των μετόχων και των συνδεδεμένων μερών αυτού, οπότε και λαμβάνεται υπόψη ο αθροιστικός κύκλος εργασιών, ο οποίος είναι μεγαλύτερος των δύο δισεκατομμυρίων ευρώ (2.000.000.000 €), για ένα τουλάχιστον έτος εντός των τριών τελευταίων ετών. Στην περίπτωση μετόχων εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου και εταιρειών επιχειρηματικών συμμετοχών (funds), κατά τον υπολογισμό του ως άνω αθροίσματος, δύναται να λαμβάνεται εναλλακτικά υπόψη το σύνολο των κεφαλαίων που οι εταιρείες αυτές διαχειρίζονται,

β) αναλογία ιδίων προς δανειακών κεφαλαίων μεγαλύτερη του είκοσι τοις εκατό (20%), και

γ) υποβολή της εγγυητικής επιστολής του άρθρου 76.

6. Οι οικονομικοί φορείς που υποβάλλουν αίτηση για έκδοση Άδειας Έρευνας ΥΑΠ πληρούν επίσης τα κριτήρια επιλογής και ποιοτικής αξιολόγησης του άρθρου 39 του ν. 4413/2016 (Α' 148), τα οποία αποδεικνύουν με τα μέσα του άρθρου 40 του ίδιου νόμου.

7. Η αίτηση υποβάλλεται παραδεκτως και η εκδοθείσα άδεια καταχωρείται στο Μητρώο Αδειών Έρευνας ΥΑΠ, υπό την προϋπόθεση ότι σωρευτικά:

α) είναι τυπικά πλήρης σύμφωνα με τον παρόντα νόμο και την απόφαση του Φορέα ΥΑΠ της παρ. 6.

β) συνοδεύεται από αποδεικτικό κατάθεσης εφάπαξ Τέλους Άδειας Έρευνας Υπεράκτιων Αιολικών Έρευνών που ανέρχεται σε ποσό δέκα χιλιάδων ευρώ (10.000 €),

γ) ο αιτών δεν έχει λυθεί, πτωχέψει, τεθεί σε (ειδική) εκκαθάριση, αναγκαστική και ειδική διαχείριση, παύση πληρωμών, συνδιαλλαγή-εξυγίανση και δεν έχει κατατεθεί αίτηση ενώπιον αρμόδιου δικαστηρίου για οποιοδήποτε από τα ανωτέρω,

δ) αναφέρονται οι Περιοχές Οργανωμένης Ανάπτυξης ΥΑΠ στις οποίες ο ενδιαφερόμενος επιθυμεί την έρευνα και διενέργεια τεχνικών μελετών και μετρήσεων για τον σχεδιασμό, την εγκατάσταση και λειτουργία έργων ΥΑΠ,

ε) οι μέτοχοι/εταίροι νομικών προσώπων, πλην των εισηγμένων εταιρειών, των ανωνύμων εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου και των χρηματοδοτικών εταιρειών συμμετοχών, γνωστοποιούνται μέχρι φυσικού προσώπου,

στ) υποβάλλονται στοιχεία που τεκμηριώνουν τη δυνατότητα του αιτούντος ή των μετόχων ή εταίρων αυτού, ή των συνεργαζομένων με αυτόν εταιρειών, να υλοποιήσουν το έργο ΥΑΠ με βάση την τεχνική τους επάρκεια και τη δυνατότητα εξασφάλισης από τον αιτούντα της απαιτούμενης χρηματοδότησης, ιδίως ίδια κεφάλαια και τραπεζική χρηματοδότηση, σύμφωνα με την απόφαση του Φορέα ΥΑΠ της παρ. 6, και

ζ) συνοδεύεται από την εγγυητική επιστολή του άρθρου 76.

8. Εφόσον η αίτηση για έκδοση Άδειας Έρευνας ΥΑΠ υποβάλλεται παραδεκτώς κατά τα ανωτέρω, περίληψη αυτής αναρτάται στην ιστοσελίδα του Φορέα ΥΑΠ, εντός πέντε (5) ημερών από την ημερομηνία ολοκλήρωσης της περιόδου υποβολής αιτήσεων. Ο Φορέας ΥΑΠ δύναται, εντός δέκα (10) εργάσιμων ημερών από την υποβολή της αίτησης, να ζητά διευκρινίσεις ή συμπληρωματικά έγγραφα, επί των ήδη υποβληθέντων εντός τακτής προθεσμίας, άλλως η αίτηση θεωρείται πλήρης. Η μη προσκόμισή τους από τον αιτούντα εντός της τεθείσας προθεσμίας καθιστά την αίτηση अपαράδεκτη.

9. Με απόφαση του Φορέα ΥΑΠ εξειδικεύονται τα δικαιολογητικά και στοιχεία, τα οποία υποβάλλει ο αιτών, καθώς και κάθε άλλη διαδικασία και λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος.

## **Άρθρο 75**

### **Έκδοση Άδειας Έρευνας Υπεράκτιων Αιολικών Πάρκων**

1. Η Άδεια Έρευνας Υπεράκτιων Αιολικών Πάρκων (ΥΑΠ) χορηγείται υπό την προϋπόθεση ότι σωρευτικά:

α) δεν τίθενται θέματα σχετικά με: αα) την εθνική ασφάλεια, αβ) τη δημόσια υγεία και ασφάλεια, β) ικανοποιούνται τα κριτήρια των παρ. 5 έως 7 του άρθρου 74.

2. Η Άδεια Έρευνας ΥΑΠ εκδίδεται ή απορρίπτεται από το Φορέα ΥΑΠ εντός τριάντα (30) ημερών από την υποβολή της σχετικής αίτησης.

3. Σε περίπτωση απόρριψης από τον Φορέα ΥΑΠ της αίτησης για χορήγηση Άδειας Έρευνών ΥΑΠ, ο Φορέας ΥΑΠ εκδίδει σχετική πράξη που αποστέλλεται στον αιτούντα, η οποία δημοσιεύεται και στην ιστοσελίδα του Φορέα ΥΑΠ.

4. Κατά της απόφασης χορήγησης ή άρνησης χορήγησης, παύσης ισχύος ή ανάκλησης Άδειας Έρευνών ΥΑΠ χωρεί ενδικοφανής προσφυγή ενώπιον του Φορέα ΥΑΠ, εντός προθεσμίας τριάντα (30) ημερών από τη δημοσίευση ή την κοινοποίηση της απόφασης του Φορέα ΥΑΠ. Η απόφαση που εκδίδεται επί της ενδικοφανούς προσφυγής προσβάλλεται με αίτησης ακύρωσης ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών. Επί της αίτησης ακύρωσης χωρεί έφεση ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας.

5. Η Άδεια Έρευνας ΥΑΠ δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα του Φορέα ΥΑΠ και περιλαμβάνει κατ' ελάχιστον τα εξής στοιχεία:

α) το όνομα/την επωνυμία του αιτούντος,

β) τη γεωπληροφοριακή απεικόνιση και τις συντεταγμένες οριοθέτησης των ΠΟΑΥΑΠ στις οποίες ο αιτών επιθυμεί τη διενέργεια έρευνών για τον σχεδιασμό, την αδειοδότηση, εγκατάσταση και λειτουργία έργων ΥΑΠ,

- γ) τη διάρκεια ισχύος της Άδειας Έρευνών ΥΑΠ,
- δ) τους γενικούς όρους διενέργειας υπεράκτιων αιολικών ερευνών που ορίζονται με απόφαση του Φορέα ΥΑΠ,
- ε) τυχόν ειδικούς όρους που επιβάλλονται με το προεδρικό διάταγμα καθορισμού Περιοχής Οργανωμένης Ανάπτυξης ΥΑΠ (ΠΟΑΥΑΠ) ή με την απόφαση του Φορέα ΥΑΠ.
6. Ο Φορέας ΥΑΠ τηρεί Μητρώο Αδειών Έρευνας ΥΑΠ στο οποίο καταχωρούνται τα στοιχεία των Αδειών Έρευνών ΥΑΠ και η κατάσταση στην οποία βρίσκονται. Ο Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας έχει πρόσβαση στο Μητρώο Αδειών Έρευνας ΥΑΠ.
7. Η Άδεια Έρευνας ΥΑΠ δεν μπορεί να μεταβιβαστεί σε άλλα φυσικά ή νομικά πρόσωπα από τον κάτοχό της.
8. Η Άδεια Έρευνας ΥΑΠ παύει αυτοδικαίως να ισχύει μετά την πάροδο τριών (3) ετών από την ημερομηνία έκδοσής της ή μετά από σχετικό αίτημα του κατόχου αυτής ή μετά από απόφαση ακύρωσης αυτής εφόσον, μετά από σχετικό έλεγχο του Φορέα ΥΑΠ, δεν ικανοποιούνται τα κριτήρια του άρθρου 74 ή οι όροι της Άδειας Έρευνας ΥΑΠ.
9. Η εγκατάσταση ενός έργου ΥΑΠ επιτρέπεται αποκλειστικά στους κατόχους (φυσικά ή νομικά πρόσωπα) Άδειας Έρευνας ΥΑΠ για την ΠΟΑΥΑΠ που αφορά η Άδεια αυτή.

## **Άρθρο 76**

### **Εγγυητική Επιστολή Άδειας Έρευνας Υπεράκτιων Αιολικών Πάρκων**

1. Για τη χορήγηση Άδειας Έρευνας Υπεράκτιων Αιολικών Πάρκων (ΥΑΠ), απαιτείται η προσκόμιση Εγγυητικής Επιστολής Άδειας Έρευνας ΥΑΠ.
2. Η Εγγυητική Επιστολή Άδειας Έρευνας ΥΑΠ αποτελεί στοιχείο τυπικής πληρότητας της αίτησης χορήγησης Άδειας Έρευνας ΥΑΠ και συνυποβάλλεται με αυτή.
3. Το ύψος της Εγγυητικής Επιστολής Άδειας Έρευνας ΥΑΠ ορίζεται σε δέκα χιλιάδες ευρώ ανά μεγαβάτ (10,000 €/MW) βάσει της μέγιστης ισχύος Έργων ΥΑΠ που δύναται να εγκατασταθούν σε κάθε ΠΟΑΥΑΠ, σύμφωνα με το προεδρικό διάταγμα της παρ. 6 του άρθρου 73, για την οποία ο ενδιαφερόμενος έχει αιτηθεί την έκδοση Άδειας Έρευνας ΥΑΠ.
4. Το συνολικό ποσό της απαιτούμενης Εγγυητικής Επιστολής δύναται να καλύπτεται από περισσότερες Εγγυητικές Επιστολές.
5. Το ύψος της Εγγυητικής Επιστολής Άδειας Έρευνας ΥΑΠ δύναται να μεταβάλλεται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας.
6. Η Εγγυητική Επιστολή Άδειας Έρευνας ΥΑΠ επιστρέφεται στις κάτωθι περιπτώσεις:
  - α) κατόπιν αιτήματος του κατόχου της Άδειας Έρευνας ΥΑΠ. Στην περίπτωση αυτή παύει αυτοδικαίως να ισχύει η Άδεια Έρευνας ΥΑΠ,
  - β) με τη λήξη ή ακύρωση της Άδειας Έρευνας ΥΑΠ,
  - γ) με την υποβολή αίτησης για έκδοση Βεβαίωσης Ειδικού Έργου από τον κάτοχο της Άδειας, σύμφωνα με τον παρόντα.
7. Εντός ενός (1) μήνα από την έναρξη ισχύος του παρόντος ο Φορέας ΥΑΠ, με απόφασή του, καθορίζει το υπόδειγμα της Εγγυητικής Επιστολής Άδειας Έρευνας ΥΑΠ και δύναται να ρυθμίζει ειδικότερα θέματα σχετικά με τη διάρκεια, την υποβολή, την ανανέωση και την επιστροφή της Εγγυητικής Επιστολής Άδειας Έρευνας ΥΑΠ.

## Άρθρο 77

### Ανταγωνιστική διαδικασία επιλογής επενδυτή Υπεράκτιων Αιολικών Πάρκων

1. Ο Φορέας Υπεράκτιων Αιολικών Πάρκων (ΥΑΠ), εντός δύο (2) ετών από τη λήξη του πρώτου κύκλου υποβολής αιτήσεων για τη χορήγηση Άδειας Έρευνών ΥΑΠ, θέτει σε δημόσια διαβούλευση τις Περιοχές Εγκατάστασης ΥΑΠ κάθε Περιοχής Οργανωμένης Ανάπτυξης ΥΑΠ (ΠΟΑΥΑΠ).
2. Εντός τεσσάρων (4) μηνών από την έκδοση της απόφασης της παρ. 2 του άρθρου 84, η Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας (ΡΑΕ) προκηρύσσει ανταγωνιστική διαδικασία υποβολής προσφορών για τη χορήγηση λειτουργικής ενίσχυσης στα Έργα ΥΑΠ που θα αναπτυχθούν εντός των Περιοχών Εγκατάστασης ΥΑΠ που ορίζονται με την απόφαση της παρ. 2 του άρθρου 84.
3. Δικαιούμενοι συμμετοχής σε κάθε διακριτή διαγωνιστική διαδικασία είναι οι κάτοχοι Άδειας Έρευνας ΥΑΠ για τη συγκεκριμένη ΠΟΑΥΑΠ. Ο κάθε συμμετέχων υποβάλλει διακριτές προσφορές για κάθε Περιοχή Εγκατάστασης ΥΑΠ που βρίσκεται εντός της ΠΟΑΥΑΠ που έχει λάβει Άδεια Έρευνας ΥΑΠ και για την οποία επιθυμεί την εγκατάσταση Έργου ΥΑΠ.
4. Για τη χορήγηση λειτουργικής ενίσχυσης, κριτήριο επιλογής για την επιλογή του Επενδυτή ΥΑΠ είναι η χαμηλότερη τιμή προσφοράς σε ευρώ ανά μεγαβατώρα για την αποζημίωση της παραγόμενης ενέργειας από το Έργο ΥΑΠ που αναπτύσσεται εντός της συγκεκριμένης Περιοχής Εγκατάστασης ΥΑΠ. Ο συμμετέχων που επιλέγεται από την ανταγωνιστική διαδικασία υποβολής προσφορών για συγκεκριμένη Περιοχή Εγκατάστασης ΥΑΠ έχει το αποκλειστικό δικαίωμα για την αδειοδότηση, ανάπτυξη και εκμετάλλευση του Έργου ΥΑΠ εντός της Περιοχής Εγκατάστασης ΥΑΠ (Επενδυτής ΥΑΠ).
5. Η ανταγωνιστική διαδικασία υποβολής προσφορών προκηρύσσεται με απόφαση της ΡΑΕ, στην οποία καθορίζονται:
  - α) τα κριτήρια συμμετοχής και αξιολόγησης,
  - β) στοιχεία για τις απαιτούμενες εγγυητικές επιστολές για τη συμμετοχή στην ανταγωνιστική διαδικασία και την κατασκευή και ενεργοποίηση της σύνδεσης των Έργων ΥΑΠ από το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που συμμετείχε σε αυτή,
  - γ) ρήτρες που επιβάλλονται σε περίπτωση μη εμπρόθεσμης υλοποίησης των έργων,
  - δ) ειδικότερα θέματα σχετικά με τη διενέργεια της ανταγωνιστικής διαδικασίας,
  - ε) αντίγραφο της εγγυητικής επιστολής για την έκδοση της Άδειας Έρευνας ΥΑΠ του άρθρου 75,Για τη διενέργεια των ανταγωνιστικών διαδικασιών υποβολής προσφορών και την κατακύρωση των αποτελεσμάτων τους αρμόδια είναι η ΡΑΕ.
6. Αν ο συμμετέχων στην ανταγωνιστική διαδικασία της παρ. 3 δεν τηρεί τους όρους συμμετοχής, των αποφάσεων των παρ. 4 και 5 του άρθρου 84, οι εγγυητικές επιστολές που λαμβάνονται υπόψη για τη συμμετοχή, την κατασκευή και ενεργοποίηση της σύνδεσης (θέση σε κανονική ή δοκιμαστική λειτουργία) των σταθμών που επελέγησαν από την ανταγωνιστική διαδικασία, καταπίπτουν υπέρ του Υπολογαριασμού Ενισχύσεων του Ειδικού Λογαριασμού Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ) και Συμπαραγωγής Ηλεκτρισμού Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης (ΣΗΘΥΑ) του Διασυνδεδεμένου Συστήματος και Δικτύου του άρθρου 143 του ν. 4001/2011 (Α' 179).
7. Η ΡΑΕ, με απόφασή της, μπορεί να διαθέτει ποσοστό του τέλους συμμετοχής στον Ειδικό Λογαριασμό του άρθρου 143 του ν. 4001/2011.
8. Μέχρι κάλυψης της συνολικής δημοπρατηθείσας ισχύος, η ΡΑΕ, με την ολοκλήρωση κάθε ανταγωνιστικής διαδικασίας υποβολής προσφορών, εκδίδει και αναρτά στην ιστοσελίδα της, πίνακα

αποτελεσμάτων για κάθε Περιοχή ΥΑΠ και τον επιλεγέντα για την υλοποίηση του Έργου ΥΑΠ σε κάθε Περιοχή ΥΑΠ.

9. Τα Έργα ΥΑΠ που εντάσσονται σε καθεστώς στήριξης με τη μορφή Λειτουργικής Ενίσχυσης, συνάπτουν Σύμβαση Λειτουργικής Ενίσχυσης Διαφορικής Προσαύξησης (ΣΕΔΠ), σύμφωνα με το άρθρο 3 του ν. 4414/2016 (Α' 149), η οποία διέπεται από την Τιμή Αναφοράς (ΤΑ) που προέκυψε από την αντίστοιχη προσφορά που υπέβαλαν στο πλαίσιο ανταγωνιστικής διαδικασίας για την Περιοχή Εγκατάστασης ΥΑΠ που επελέγησαν. Η ΣΕΔΠ ισχύει για είκοσι (20) έτη.

## **Άρθρο 78**

### **Αδειοδοτική ωρίμανση έργων Υπεράκτιων Αιολικών Πάρκων**

1. Ο Επενδυτής Υπεράκτιων Αιολικών Πάρκων (ΥΑΠ) υποβάλλει στον Φορέα Αδειοδότησης Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ) και Συμπαράγωγής Ηλεκτρισμού Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης (ΣΗΘΥΑ) - Α' Φάση, της παρ. 11 του άρθρου 10 του ν. 4685/2020 (Α' 92), αίτηση για χορήγηση Βεβαίωσης Παραγωγού Ειδικών Έργων, σύμφωνα με το άρθρο 11 του ν. 4685/2020 και τον Κανονισμό Βεβαιώσεων Παραγωγού. Με απόφαση του Φορέα Αδειοδότησης ΑΠΕ και ΣΗΘΥΑ - Α' Φάση, που εκδίδεται εντός τριών (3) μηνών από την υποβολή της αίτησης του πρώτου εδαφίου, χορηγείται στον Επενδυτή ΥΑΠ Βεβαίωση Παραγωγού Ειδικών Έργων για χρονικό διάστημα μέχρι τριάντα (30) έτη, η οποία μπορεί να ανανεώνεται μέχρι ίσο χρόνο.
2. Η Βεβαίωση Παραγωγού Ειδικών Έργων εκδίδεται για έργο με ισχύ έως των εκτιμώμενων ανώτατων ορίων που έχουν οριστεί με το προεδρικό διάταγμα της παρ. 6 του άρθρου 73.
3. Οι Επενδυτές ΥΑΠ που λαμβάνουν Βεβαίωση Παραγωγού Ειδικών Έργων υποχρεούνται να λάβουν όλες τις αναγκαίες άδειες και εγκρίσεις εντός των προθεσμιών που ορίζονται στον Κανονισμό Βεβαιώσεων Παραγωγού ΑΠΕ, στον ν. 4685/2020 και ειδικότερα στο άρθρο 12 αυτού, και στο γενικότερο νομικό πλαίσιο που διέπει την αδειοδότηση των σταθμών ΑΠΕ και ΣΗΘΥΑ.

## **Άρθρο 79**

### **Θέματα σύνδεσης με το Σύστημα - Σύσταση Επιτροπής Συντονισμού Σύνδεσης και Ανάπτυξης Δικτύων Έργων Υπεράκτιων Αιολικών Πάρκων**

1. Συνιστάται Επιτροπή Συντονισμού Σύνδεσης και Ανάπτυξης Δικτύων Έργων Υπεράκτιων Αιολικών Πάρκων (ΥΑΠ), αποστολή της οποίας είναι η υποστήριξη του Φορέα ΥΑΠ και η διευκόλυνση της συνεργασίας του με τον Διαχειριστή του Συστήματος Μεταφοράς, τη Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας (ΡΑΕ) και τους λοιπούς αρμόδιους φορείς για την ανάπτυξη των ΥΑΠ και ειδικότερα για:
  - α) τον προσδιορισμό της μέγιστης δυνατότητας απορρόφησης αιολικής ισχύος από κάθε θαλάσσια περιοχή που περιγράφεται στο Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης ΥΑΠ,
  - β) τον προσδιορισμό ενδεικτικού χρονοδιαγράμματος και ενδεικτικού κόστους της διασύνδεσης των περιοχών αυτών με το Ελληνικό Σύστημα Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας (ΕΣΜΗΕ),
  - γ) τον προσδιορισμό διασυνδετικών λύσεων για την ισχύ των ΥΑΠ, κατά τον τεχνικά και οικονομικά βέλτιστο τρόπο,
  - δ) την επίτευξη συνεργειών με τα δίκτυα υποθαλάσσιων διασυνδέσεων για τη διασύνδεση των Μη Διασυνδεδεμένων Νησιών,
  - ε) την κάλυψη της ζήτησης ηλεκτρικής ενέργειας στα νησιωτικά ηλεκτρικά συστήματα και την απορρόφηση της παραγωγής των τοπικά εγκατεστημένων σταθμών,

στ) τη διερεύνηση της συμβατότητας με τις τεχνικές δυνατότητες των υποδομών του ηπειρωτικού συστήματος και τις δυνατότητες περαιτέρω ανάπτυξής τους,

ζ) τη διερεύνηση της συμβατότητας και συνέργειας με μεγάλης κλίμακας διασυνδεδετικά έργα, όπως οι διασυνοριακές διασυνδέσεις,

η) την εκτίμηση της αναγκαίας δέσμευσης ηλεκτρικού χώρου στο δίκτυο του ΕΣΜΗΕ, ώστε να είναι δυνατή η εφαρμογή του παρόντα και η ανάπτυξη και λειτουργία των Έργων ΥΑΠ, σύμφωνα με τους στόχους του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης ΥΑΠ και του Εθνικού Σχεδίου για την Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΕΚ, Β' 4893/2019).

2. Η Επιτροπή Συντονισμού Σύνδεσης και Ανάπτυξης Δικτύων Έργων ΥΑΠ αποτελείται από:

α) έναν (1) εκπρόσωπο του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας,

β) έναν (1) εκπρόσωπο της ΡΑΕ,

γ) έναν (1) εκπρόσωπο του Ανεξάρτητου Διαχειριστή Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας (ΑΔΜΗΕ),

δ) έναν (1) εκπρόσωπο του Φορέα ΥΑΠ,

ε) μέχρι τρεις (3) ειδικούς εμπειρογνώμονες,

καθώς και τα αντίστοιχα αναπληρωματικά μέλη.

3. Η Επιτροπή Συντονισμού Σύνδεσης και Ανάπτυξης Δικτύων Έργων ΥΑΠ δύναται να διατυπώνει προτάσεις και εισηγήσεις προς τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας και κάθε αρμόδιο φορέα για τον βέλτιστο τρόπο ανάπτυξης των Περιοχών Οργανωμένης Ανάπτυξης ΥΑΠ, για την εξυπηρέτηση της ανάπτυξης Έργων ΥΑΠ, κατά τον τεχνικά και οικονομικά βέλτιστο τρόπο, σύμφωνα με την παρ. 1.

4. Οι φορείς της παρ. 2, εκπρόσωποι των οποίων συμμετέχουν στην Επιτροπή Συντονισμού Σύνδεσης και Ανάπτυξης Έργων ΥΑΠ δύναται να απευθύνουν ερωτήματα στην Επιτροπή της παρ. 1 για θέματα που άπτονται της αρμοδιότητάς της, κοινοποιώντας τα παράλληλα και στους λοιπούς φορείς της παρ. 2. Η Επιτροπή απαντά στο ερώτημα εντός ενός (1) μήνα από την παραλαβή του και η απάντησή της συνεκτιμάται απ' όλους τους φορείς της παρ. 2.

5. Ο ΑΔΜΗΕ είναι αποκλειστικά υπεύθυνος για τον σχεδιασμό, την ανάπτυξη, κατασκευή και λειτουργία των έργων διασύνδεσης από το ΕΣΜΗΕ, μέχρι το Σημείο Διασύνδεσης Περιοχών Οργανωμένης Ανάπτυξης ΥΑΠ. Ο ΑΔΜΗΕ, αφού λάβει υπόψη την εισήγηση της Επιτροπής Συντονισμού Σύνδεσης και Ανάπτυξης Δικτύων Έργων ΥΑΠ, εφόσον αυτή έχει διατυπωθεί, εκπονεί μελέτη στρατηγικού σχεδιασμού ανάπτυξης των απαιτούμενων Έργων Διασύνδεσης Περιοχών Οργανωμένης Ανάπτυξης ΥΑΠ (ΠΟΑΥΑΠ) και υποβάλλει προς έγκριση στη ΡΑΕ τις αναγκαίες τροποποιήσεις του ισχύοντος Δεκαετούς Προγράμματος Ανάπτυξης, καθώς και εκτίμηση του προϋπολογιζόμενου κόστους ανάπτυξης των δικτύων αυτών.

6. Η ΡΑΕ, με απόφασή της, εγκρίνει το τροποποιημένο Δεκαετές Πρόγραμμα Ανάπτυξης του ΑΔΜΗΕ. Το κόστος κατασκευής των Έργων Διασύνδεσης Περιοχών Οργανωμένης Ανάπτυξης ΥΑΠ επιβαρύνει τον ΑΔΜΗΕ και ανακτάται από αυτόν μέσω των Χρεώσεων Χρήσης του Συστήματος (ΧΧΣ). Με απόφαση της ΡΑΕ εξειδικεύονται οι όροι και προϋποθέσεις εφαρμογής της παρούσας.

7. Η ΡΑΕ παρακολουθεί και αξιολογεί την εφαρμογή των χρονοδιαγραμμάτων υλοποίησης των Έργων Διασύνδεσης ΠΟΑΥΑΠ και λαμβάνει μέτρα για τη διασφάλιση της υλοποίησής τους βάσει των άρθρων 108 και 108Α του ν. 4001/2011 (Α' 179). Περαιτέρω, η ΡΑΕ δύναται να επιβάλλει πρόστιμο σε περίπτωση απόκλισης από το χρονοδιάγραμμα. Με απόφαση της ΡΑΕ εξειδικεύονται οι όροι και προϋποθέσεις για την εφαρμογή της παρούσας.

8. Μετά από αίτημα του Φορέα ΥΑΠ, ο ΑΔΜΗΕ, λαμβάνοντας υπόψη την εισήγηση της Επιτροπής Συντονισμού Σύνδεσης και Ανάπτυξης Δικτύων Έργων ΥΑΠ, εφόσον έχει διατυπωθεί, εκδίδει εντός δύο (2) μηνών από την έκδοση του προεδρικού διατάγματος της παρ. 6 του άρθρου 73, απόφαση δέσμευσης ηλεκτρικού χώρου για τη σύνδεση με το ΕΣΜΗΕ της εκτιμώμενης ισχύος Έργων ΥΑΠ που αντιστοιχεί στις ΠΟΑΥΑΠ που εγκρίθηκαν με το οικείο προεδρικό διάταγμα. Η απόφαση δέσμευσης ηλεκτρικού χώρου παραμένει σε ισχύ μέχρι να αποσταλεί δήλωση από τον Φορέα ΥΑΠ στον ΑΔΜΗΕ ότι η συγκεκριμένη Περιοχή Εγκατάστασης ΥΑΠ δεν είναι πλέον δεκτική ανάπτυξης της συγκεκριμένης δραστηριότητας, οπότε και ο δεσμευθείς ηλεκτρικός χώρος αποδεσμεύεται.
9. Για κάθε Περιοχή Εγκατάστασης ΥΑΠ ο επιτυχών στη διαγωνιστική διαδικασία του άρθρου 77 υποβάλλει στον ΑΔΜΗΕ αίτηση για την έκδοση οριστικής προσφοράς σύνδεσης, η οποία συνοδεύεται από μελέτη διασύνδεσης του Έργου ΥΑΠ με το ΕΣΜΗΕ (Έργα Διασύνδεσης Επενδυτή ΥΑΠ) και Απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων.
10. Έκαστος Επενδυτής ΥΑΠ επιβαρύνεται με το κόστος της κατασκευής των Έργων Διασύνδεσης, όπως προσδιορίζεται στην οριστική προσφορά σύνδεσης που εκδίδεται από τον ΑΔΜΗΕ.
11. Εντός δύο (2) μηνών από \*\*την υποβολή της αίτησης για την έκδοση οριστικής προσφοράς σύνδεσης, ο ΑΔΜΗΕ εκδίδει κατά προτεραιότητα οριστική προσφορά σύνδεσης του Έργου ΥΑΠ, την οποία ο Επενδυτής ΥΑΠ αποδέχεται εντός δύο (2) μηνών, καταθέτοντας τη σχετική εγγυητική επιστολή όρων σύνδεσης.
12. Η οριστική προσφορά σύνδεσης παραμένει σε ισχύ, μέχρι την έκδοση της Άδειας Εγκατάστασης και την υπογραφή της Σύμβασης Σύνδεσης, οπότε και επιστρέφεται στον Επενδυτή ΥΑΠ η εγγυητική επιστολή της παρ. 11.
13. Μετά την έκδοση της οριστικής προσφοράς σύνδεσης του Έργου ΥΑΠ, ο ΑΔΜΗΕ και ο Επενδυτής ΥΑΠ υπογράφουν Σύμβαση Σύνδεσης, στην οποία εξειδικεύονται τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των συμβαλλομένων μερών.

## **Άρθρο 80**

### **Ειδικό Τέλος Υπεράκτιων Αιολικών Πάρκων**

1. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 25α του ν. 3468/2006 (Α' 129) το οποίο δεν εφαρμόζεται στα Έργα Υπεράκτιων Αιολικών Πάρκων (ΥΑΠ), από την έναρξη της δοκιμαστικής λειτουργίας του Έργου ΥΑΠ, έως το τέλος της λειτουργίας του, κάθε παραγωγός ηλεκτρικής ενέργειας από Έργο ΥΑΠ επιβαρύνεται με Ειδικό Τέλος ΥΑΠ που αντιστοιχεί σε ποσοστό δυο τοις εκατό (2%), επί των προ του Φόρου Προστιθέμενης Αξίας εσόδων, από την πώληση της ηλεκτρικής ενέργειας, το οποίο δεν είναι μικρότερο από δύο ευρώ (2€) ανά παραγόμενη MWh.
2. Το Ειδικό Τέλος ΥΑΠ διατίθεται από τον φορέα που αποζημιώνει τον κάτοχο του Έργου ΥΑΠ απευθείας σε διακριτό λογαριασμό που τηρεί ο Διαχειριστής Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας και Εγγυήσεων Προέλευσης.

## **Άρθρο 81**

### **Διατάξεις για την ενίσχυση των Έργων Υπεράκτιων Αιολικών Πάρκων – Αναστολή νέων αιτήσεων για Έργα Υπεράκτιων Αιολικών Πάρκων**

1. Για τις περιπτώσεις κατόχων Έργων Υπεράκτιων Αιολικών Πάρκων (ΥΑΠ) οι οποίοι λαμβάνουν επενδυτική ενίσχυση, υπό τη μορφή κεφαλαιακής ενίσχυσης ή ενίσχυση άλλης ισοδύναμης μορφής που

ανάγεται σε όρους κεφαλαιακής ενίσχυσης, τα έσοδα της λειτουργικής Ενίσχυσης στη βάση Διαφορικής Προσαύξησης απομειώνονται κατά το ποσό που υπολογίζεται βάσει του Συντελεστή Απομείωσης Κεφαλαίου, σύμφωνα με την παρ. 7 του άρθρου 3 του ν. 4414/2016 (Α' 149).

2. Για τα Έργα ΥΑΠ, για τα οποία συνάπτεται Σύμβαση Λειτουργικής Ενίσχυσης Διαφορικής Προσαύξησης, η Ειδική Τιμή Αγοράς τεχνολογίας Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας υπολογίζεται με βάση την ανηγμένη μηνιαία μεσοσταθμική αξία ηλεκτρικής ενέργειας της τεχνολογίας αυτής, σύμφωνα με το άρθρο 6 του ν. 4414/2016.

3. Αναστέλλεται η υποβολή νέων αιτήσεων για τη χορήγηση Βεβαιώσεων Ειδικών Έργων για Έργα ΥΑΠ, εκτός και εάν έχουν επιλεγεί με τη διαγωνιστική διαδικασία του άρθρου 87.

4. Το άρθρο 11Α του ν. 4685/2020 (Α' 92), περί Εγγυητικής Επιστολής Βεβαίωσης Παραγωγής δεν εφαρμόζεται στα Έργα ΥΑΠ που συμμετέχουν στην ανταγωνιστική διαδικασία του άρθρου 77.

### **Άρθρο 82**

#### **Γνωμοδότηση του Κεντρικού Συμβουλίου Χωροταξικών Θεμάτων και Αμφισβητήσεων - Τροποποίηση παρ. 3 άρθρου 4Α ν. 4447/2016**

Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 3 του άρθρου 4Α του ν. 4447/2016 (Α' 241) τροποποιείται ως προς τις αρμοδιότητες του Κεντρικού Συμβουλίου Χωροταξικών Θεμάτων και Αμφισβητήσεων (ΚΕ.ΣΥ.ΧΩ.Θ.Α.) με την προσθήκη της φράσης «Περιοχών Οργανωμένης Ανάπτυξης Υπεράκτιων Αιολικών Πάρκων (ΠΟΑΥΑΠ)» και η παρ. 3 διαμορφώνεται ως εξής:

«3. Κύρια αρμοδιότητα του ΚΕ.ΣΥ.ΧΩ.Θ.Α. είναι η, κατόπιν αιτήματος του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας ή του Γενικού Γραμματέα Χωρικού Σχεδιασμού και Αστικού Περιβάλλοντος, παροχή γνώμης σε περίπτωση αντικρουόμενων ή ασαφών διατάξεων μεταξύ χωροταξικών πλαισίων ή σχετικά με τη συμβατότητα χωρικών πλαισίων ή σχεδίων όλων των κατηγοριών και επιπέδων προς τον υπερκείμενο χωροταξικό σχεδιασμό ή παράλειψης ή έκδοσης αντικρουόμενων γνωμοδοτήσεων ή ερμηνειών από τις αρμόδιες υπηρεσίες ή επί οποιουδήποτε άλλου ζητήματος σχετικού με χωροταξικά θέματα, τα οποία παραπέμπονται προς γνωμοδότηση από τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας ή από τον αρμόδιο Γενικό Γραμματέα. Το ΚΕ.ΣΥ.ΧΩ.Θ.Α. γνωμοδοτεί, επίσης, για την οριοθέτηση Περιοχών Οργανωμένης Ανάπτυξης Υδατοκαλλιεργειών (Π.Ο.Α.Υ.), για τον χαρακτηρισμό θαλάσσιων περιοχών, με τον αντίστοιχο πυθμένα, ως καταδυτικών πάρκων και για τον χαρακτηρισμό και την οριοθέτηση Περιοχών Ολοκληρωμένης Τουριστικής Ανάπτυξης (Π.Ο.Τ.Α.), Περιοχών Ολοκληρωμένης Ανάπτυξης Παραγωγικών Δραστηριοτήτων (Π.Ο.Α.Π.Δ.), Περιοχών Οργανωμένης Ανάπτυξης Υπεράκτιων Αιολικών Πάρκων (ΠΟΑΥΑΠ) και Σύνθετων Τουριστικών Καταλυμάτων (Σ.Τ.Κ.). Στην περίπτωση του προηγούμενου εδαφίου, η γνωμοδότηση παρέχεται εντός αποκλειστικής προθεσμίας ενός (1) μηνός, άλλως, η άπρακτη πάροδος της προθεσμίας δεν εμποδίζει την πρόοδο των διαδικασιών. Το ΚΕ.ΣΥ.ΧΩ.Θ.Α. μπορεί να καλεί στις συνεδριάσεις του όργανα και φορείς του δημόσιου ή και του ιδιωτικού τομέα που σχετίζονται με τα αντικείμενα, επί των οποίων παρέχει γνώμη.».

### **Άρθρο 83**

#### **Παραχώρηση άνευ οικονομικού ανταλλάγματος - Εξουσιοδοτική διάταξη - Προσθήκη περ. ια στην παρ. 2 του άρθρου 14 του ν. 2971/2001**

Στην παρ. 2 του άρθρου 14 του ν. 2971/2001 (Α' 285), περί χρήσης αιγιαλού για την εκτέλεση έργων, προστίθεται περ. ια ως εξής:



«ια. Με απόφαση του αρμοδίου οργάνου του Υπουργείου Οικονομικών είναι δυνατή η παραχώρηση της χρήσης αιγιαλού, παραλίας, όχθης, παρόχθιας ζώνης πυθμένα και υδάτινου στοιχείου θάλασσας, για την εγκατάσταση μετεωρολογικών ιστών πακτωμένων στον πυθμένα ή πλωτών εξεδρών για την εγκατάσταση μετεωρολογικών ιστών, με σκοπό την καταγραφή και μέτρηση των κλιματολογικών συνθηκών και ιδίως του αιολικού δυναμικού, για όσο χρόνο διαρκεί η χρήση. Για τα έργα της παρούσας, κατά παρέκκλιση των παρ. 6 έως 10, ο ενδιαφερόμενος υποβάλλει αίτηση προς την αρμόδια Κτηματική Υπηρεσία, μετά την έκδοση της απόφασης περιβαλλοντικής αδειοδότησης ή απαλλαγής από την εν λόγω διαδικασία του έργου, στην οποία περιλαμβάνονται όλα τα έργα, για τα οποία ζητείται η παραχώρηση του ανωτέρω δικαιώματος, συμπεριλαμβανομένων και όσων χαρακτηρίζονται ως συνοδά. Η Κτηματική Υπηρεσία διαβιβάζει την ανωτέρω αίτηση αμελλητί, εντός είκοσι (20) ημερών, μαζί με την απόφαση περιβαλλοντικής αδειοδότησης ή απαλλαγής, στα Υπουργεία Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Πολιτισμού και Αθλητισμού, Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής και στο Γενικό Επιτελείο Ναυτικού, εκτός αν οι υπηρεσίες αυτές έχουν ήδη γνωμοδοτήσει κατά την περιβαλλοντική αδειοδότηση του έργου και οι γνωμοδοτήσεις τους έχουν συνυποβληθεί από τον ενδιαφερόμενο με την αίτηση. Μετά τη συγκέντρωση των γνωμών ή την άπρακτη παρέλευση προθεσμίας τριάντα (30) ημερών από την ημερομηνία αποστολής στις υπηρεσίες αυτές της αίτησης, η αρμόδια Κτηματική Υπηρεσία ενεργεί για την έκδοση της απόφασης παραχώρησης. Κατά παρέκκλιση κάθε άλλης σχετικής διάταξης δεν καθορίζεται αντάλλαγμα για την παραχώρηση του δικαιώματος χρήσης αιγιαλού, παραλίας, συνεχόμενου ή παρακείμενου θαλάσσιου χώρου και πυθμένα. Ο φάκελος της αίτησης για την παραχώρηση που υποβάλλεται από τον ενδιαφερόμενο περιλαμβάνει τοπογραφικό διάγραμμα κατάλληλης κλίμακας, εξαρτημένο σε ΕΓΣΑ' 87, θεωρημένο από τη Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών της οικείας Περιφέρειας, όπου απεικονίζονται οι γραμμές αιγιαλού, παραλίας, όχθης, και παρόχθιας ζώνης και ο αιτούμενος προς παραχώρηση χώρος, συνοδευόμενο από τεχνική περιγραφή των προς εγκατάσταση εξοπλισμών, των γεωμετρικών του χαρακτηριστικών και διαστάσεων, του τρόπου θεμελίωσης ή αγκύρωσης και του τρόπου ενεργειακής τροφοδοσίας και επικοινωνίας.

#### **Άρθρο 84**

##### **Εξουσιοδοτικές διατάξεις**

1. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Οικονομικών, Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Εξωτερικών, Εθνικής Άμυνας, Πολιτισμού και Αθλητισμού, Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και Τουρισμού εγκρίνεται το Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης Υπεράκτιων Αιολικών Πάρκων (ΥΑΠ), μαζί με τη Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 72.
2. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, η οποία εκδίδεται εντός δύο (2) μηνών από το πέρας της δημόσιας διαβούλευσης της παρ. 1 του άρθρου 77, ορίζεται η κατανομή των Περιοχών Εγκατάστασης ΥΑΠ, εντός των Περιοχών Οργανωμένης Ανάπτυξης Υπεράκτιων Αιολικών Πάρκων (ΠΟΑΥΑΠ) για τις οποίες έχουν εκδοθεί Άδειες Έρευνας ΥΑΠ, και η μέγιστη ισχύς Έργων ΥΑΠ που εκτιμάται ότι μπορεί να εγκατασταθεί σε κάθε μια από αυτές.
3. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, μετά από γνώμη της Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας (ΡΑΕ), τροποποιείται ο Κανονισμός Βεβαιώσεων Παραγωγού Ηλεκτρικής Ενέργειας από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΑΠΕ) και Συμπαραγωγής Ηλεκτρισμού Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης (ΣΗΘΥΑ), καθώς και Βεβαιώσεων Παραγωγού Ηλεκτρικής Ενέργειας Ειδικών Έργων ΑΠΕ και ΣΗΘΥΑ

(εφεξής Κανονισμός), ώστε να καταλαμβάνονται και τα Έργα ΥΑΠ, τα οποία κατατάσσονται στα Ειδικά Έργα, όπως ορίζονται στον Κανονισμό Βεβαιώσεων Παραγωγού.

4. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, κατόπιν γνώμης της ΡΑΕ, καθορίζονται, για την εφαρμογή του άρθρου 77:

- α) το χρονοδιάγραμμα πραγματοποίησης των ανταγωνιστικών διαδικασιών,
  - β) το ελάχιστο χρονικό διάστημα από την προκήρυξη μέχρι τη λήξη της προθεσμίας υποβολής προσφορών,
  - γ) το ελάχιστο ποσοστό ανταγωνισμού, καθώς και λοιποί κανόνες για τη διασφάλιση συνθηκών υγιούς ανταγωνισμού μεταξύ των συμμετεχόντων,
  - δ) η ανώτατη ή/και η κατώτατη επιτρεπόμενη τιμή προσφοράς για κάθε ανταγωνιστική διαδικασία υποβολής προσφορών, οι οποίες υπολογίζονται για ορισμένο εσωτερικό βαθμό απόδοσης, ως προς το σύνολο της επένδυσης για κάθε ανταγωνιστική διαδικασία υποβολής προσφορών,
  - ε) ο χρονικός ορίζοντας θέσης σε λειτουργία των έργων των επιλεγέντων Έργων ΥΑΠ,
  - στ) το τέλος συμμετοχής υπέρ της ΡΑΕ που καταβάλλουν οι συμμετέχοντες,
  - ζ) τα όρια ισχύος Έργων ΥΑΠ ή Περιοχών Εγκατάστασης ΥΑΠ κατακύρωσης στους συμμετέχοντες,
  - η) κάθε άλλο ειδικό ζήτημα.
- θ) η μέγιστη ισχύς Έργων ΥΑΠ που εκτιμάται ότι μπορεί να εγκατασταθεί σε κάθε μια από τις Περιοχές Εγκατάστασης ΥΑΠ.

5. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας που εκδίδεται εντός δύο (2) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος ορίζονται, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 79, τα μέλη της Επιτροπής Συντονισμού, Σύνδεσης και Ανάπτυξης Δικτύων Έργων ΥΑΠ και οι αναπληρωτές τους, ο Πρόεδρος της Επιτροπής και ο αναπληρωτής του και ανατίθενται τα καθήκοντα γραμματειακής υποστήριξης της Επιτροπής. Με την ίδια απόφαση καθορίζονται η θητεία των μελών της Επιτροπής Συντονισμού Σύνδεσης και Ανάπτυξης Έργων ΥΑΠ, οι κανόνες λειτουργίας της, ο τρόπος λήψης αποφάσεων και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την άσκηση των αρμοδιοτήτων της.

6. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας ορίζονται ο τρόπος και το ποσοστό κατανομής των εσόδων του ειδικού διακριτού λογαριασμού που τηρεί ο Διαχειριστής Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας και Εγγυήσεων Προέλευσης, κατά την παρ. 2 του άρθρου 80:

- α) στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ) Α' βαθμού που είναι παρακαείμενοι των Έργων ΥΑΠ,
- β) στους κατοίκους των ΟΤΑ αυτών, κατ' αναλογία των τετραγωνικών μέτρων των κατοικιών τους, όπως έχουν δηλωθεί στον οικείο ΟΤΑ Α' βαθμού,
- γ) στους επαγγελματίες αλιείας με έδρα τους ΟΤΑ που είναι παρακαείμενοι των Έργων ΥΑΠ,
- δ) για την ενίσχυση του ειδικού λογαριασμού με την ονομασία «Ταμείο Ενεργειακής Μετάβασης»,
- ε) για την ενίσχυση του έργου του Φορέα ΥΑΠ.

Με την ίδια απόφαση δύνανται να εξειδικεύονται περαιτέρω οι όροι και προϋποθέσεις για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου και να αναπροσαρμόζονται τα ποσοστά κατανομής των εσόδων του λογαριασμού της παρ. 2 του άρθρου 80.

## **Άρθρο 85**

### **Καταργούμενες διατάξεις**

Από την έναρξη ισχύος του παρόντος καταργούνται οι εξής διατάξεις, περί θαλάσσιων αιολικών πάρκων:

- α) το άρθρο 6Α του ν. 3468/2006 (Α' 129),

β) η παρ. 17 του άρθρου 15 του ν. 3851/2010 (Α' 85), και  
γ) η περ. δ της παρ. 8 του άρθρου 11Α του ν. 4685/2020.

## **ΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ'**

### **ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ**

#### **Άρθρο 86**

##### **Κάλυψη μέρους της αύξησης του κόστους κατανάλωσης ηλεκτρικού ρεύματος σε λογαριασμούς ηλεκτρικού ρεύματος οικιακών καταναλωτών - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 36 ν. 4936/2022**

Η προθεσμία του πρώτου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου 36 του ν. 4936/2022 (Α' 105), περί έκτακτης οικονομικής ενίσχυσης, παρατείνεται, προστίθεται δεύτερο εδάφιο και η παρ. 1 διαμορφώνεται ως εξής: «1. Παρέχεται έκτακτη οικονομική ενίσχυση από τον κρατικό προϋπολογισμό για την κάλυψη μέρους της αύξησης του κόστους κατανάλωσης ηλεκτρικού ρεύματος σε λογαριασμούς ηλεκτρικού ρεύματος οικιακών καταναλωτών του εσωτερικού, που έχουν εκδοθεί κατά τη χρονική περίοδο από 1ης Δεκεμβρίου 2021 έως 30η Ιουνίου 2022, εφεξής οριζόμενης ως «περίοδος αναφοράς». Αν το ποσό ενίσχυσης που προκύπτει με βάση την περίοδο υπολογισμού από 1ης Δεκεμβρίου 2021 έως 31η Μαΐου 2022, είναι μεγαλύτερο από το ποσό που προκύπτει με βάση την περίοδο υπολογισμού από 1ης Δεκεμβρίου 2021 έως 30 Ιουνίου 2022, ο δικαιούχος λαμβάνει την ενίσχυση με βάση την περίοδο υπολογισμού από 1ης Δεκεμβρίου 2021 έως 31 Μαΐου 2022.».

#### **Άρθρο 87**

##### **Χρηματοδότηση έργων υποδομών ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου**

Τα έργα και οι υποδομές δικτύου διανομής ηλεκτρικής ενέργειας που υλοποιούνται από τον Διαχειριστή του Δικτύου τα έργα και οι υποδομές δικτύων διανομής φυσικού αερίου που περιλαμβάνονται στα προγράμματα ανάπτυξης των διαχειριστών δικτύων διανομής φυσικού αερίου, καθώς και μεμονωμένες ενισχύσεις ή επιχορηγήσεις για έργα υποδομών μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου που έχουν τον χαρακτήρα φυσικού μονοπωλίου, δύναται να χρηματοδοτούνται από εθνικούς ή ενωσιακούς πόρους μέσω του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (Π.Δ.Ε.), εντός των εκάστοτε ετησίων ορίων του Π.Δ.Ε. του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας και, στην περίπτωση εθνικών πόρων, εντός του ορίου του προϋπολογισμού του Τομεακού Προγράμματος Ανάπτυξης του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

#### **Άρθρο 88**

##### **Υποχρεώσεις του Διαχειριστή Δικτύου Διανομής που απορρέουν από την εφαρμογή του καθεστώτος επιβολής υποχρεώσεων ενεργειακής απόδοσης - Τροποποίηση άρθρου 80 ν. 4001/2011**

Στην παρ. 7 του άρθρου 80 του ν. 4001/2011 (Α' 179), περί υποχρεώσεων του Διαχειριστή Δικτύου Διανομής, προστίθεται περ. ιβ ως εξής:

«ιβ) Των υποχρεώσεων του που απορρέουν από την εφαρμογή του καθεστώτος επιβολής υποχρέωσης ενεργειακής απόδοσης κατ' εφαρμογή του άρθρου 9 του ν. 4342/2015 (Α' 143) και των πράξεων που εκδίδονται κατ' εξουσιοδότησή του.».

## Άρθρο 89

### **Ερμηνευτική διάταξη για τη διάθεση των πόρων της παρ. 2α του άρθρου 19 του ν. 3054/2002**

Η αληθής έννοια της περ. 15 της υποπαρ. Δ12 της παρ. Δ του άρθρου 2 του ν. 4336/2015 (Α'94) είναι ότι από την έναρξη ισχύος του ν. 4336/2015, καταργείται η διάθεση των πόρων της παρ. 2α του άρθρου 19 του ν. 3054/2002 (Α' 230) που αφορά στην επιδότηση κατόχων Άδειας Εμπορίας που αναλαμβάνουν την υποχρέωση να καλύπτουν τις ανάγκες σε πετρελαιοειδή προϊόντα των «προβληματικών περιοχών» της χώρας, την κάλυψη κοινωφελών σκοπών, δαπανών μελετών και ερευνών στον τομέα της ενέργειας, τις δαπάνες αποζημίωσης, πέραν των ήδη προβλεπόμενων, για μετάβαση εκτός έδρας των υπαλλήλων των Επιθεωρήσεων Μεταλλείων, τις λειτουργικές δαπάνες των Κλιμακίων Ελέγχου Διακίνησης και Αποθήκευσης Καυσίμων (Κ.Ε.Δ.Α.Κ.) και αμοιβών των μελών τους, τη χρηματοδότηση προγραμμάτων και την παροχή κινήτρων που έχουν σχέση με τον ν. 3054/2002, ιδίως συγχωνεύσεις εταιρειών, κατασκευή νέων αγωγών μεταφοράς, νέων αποθηκών, δημιουργία πρατηρίων που εφαρμόζουν, με πρωτοποριακό και ιδιαίτερα προβαλλόμενο τρόπο, νέες ηλεκτρονικές και περιβαλλοντικά φιλικές τεχνολογίες και το ποσοστό ύψους 15% της εισφοράς για ετήσια ενίσχυση περιβαλλοντικών προγραμμάτων των δήμων, στην περιφέρεια των οποίων είναι εγκατεστημένα και λειτουργούν διυλιστήρια. Επίσης, καταργείται η διάθεση των πόρων της παρ. 2α του άρθρου 19 του ν. 3054/2002 για τους σκοπούς της παρ. 4 του άρθρου 16 του ν. 1571/1985 (Α' 192), όπως αυτή έχει προστεθεί με την παρ. 5 του άρθρου 14 του ν. 2289/1995 (Α' 27), καθώς και για τη χρηματοδότηση του Ταμείου Επικουρικής Ασφάλισης Προσωπικού Εταιριών Εμπορίας Πετρελαιοειδών και Υγραερίων.

## Άρθρο 90

### **Κατασκευές σε δημόσιους χώρους- Προσθήκη παρ. 8 στο άρθρο 20 του ν. 4067/2012**

Στο άρθρο 20 του ν. 4067/2012 (Α' 79), περί κατασκευών σε δημόσιους κοινόχρηστους χώρους, προστίθεται παρ. 8 ως εξής:

«8. Στις περιπτώσεις υπέργειων και υπόγειων κατασκευών δικτύων υποδομής και εγκαταστάσεων κοινής ωφέλειας μετά των παραρτημάτων αυτών, συμπεριλαμβανομένων των σταθμών μέτρησης ατμοσφαιρικής ρύπανσης, θορύβου και μετεωρολογικών παραμέτρων, σταθμών διανομής και μέτρησης φυσικού αερίου, κεντρικών λεβητών ή μονάδων συμπαραγωγής για συστήματα τηλεθέρμανσης και σημείων επαναφόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων, στις οποίες δεν απαιτείται οικοδομική άδεια, αλλά αυτές εκτελούνται βάσει μελετών και σχεδιαγραμμάτων της αρμόδιας κατά περίπτωση αρχής, μετά από κοινοποίηση της μελέτης στην οικεία Υπηρεσία Δόμησης, δεν απαιτείται έγκριση του οικείου Συμβουλίου Αρχιτεκτονικής (ΣΑ). Το προηγούμενο εδάφιο εφαρμόζεται και σε κατασκευές δικτύων υποδομής και εγκαταστάσεων κοινής ωφέλειας μετά των παραρτημάτων αυτών (υπέργειων και υπόγειων) που είναι προϋφιστάμενοι της έναρξης ισχύος του παρόντος.»

## Άρθρο 91

### **Θέματα αναγκαστικών απαλλοτριώσεων - Προσκόμιση εγγυητικής επιστολής**

Ο φορέας που έχει αναλάβει τη δαπάνη αναγκαστικών απαλλοτριώσεων που έχουν κηρυχθεί με σκοπό την κατασκευή έργων μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας, και για τις οποίες δεν έχει υποβληθεί εμπρόθεσμα η εγγυητική επιστολή που προβλέπεται στην παρ. 7 του άρθρου 3 του ν. 2882/2001 (Α' 17), δύναται να υποβάλλει την εγγυητική επιστολή έως τρεις (3) μήνες μετά τη θέση σε ισχύ του παρόντος.

## Άρθρο 92

### Ειδικό Τέλος Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας

1. Κάθε παραγωγός ηλεκτρικής ενέργειας από σταθμό Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ) και υβριδικό σταθμό επιβαρύνεται, από την έναρξη λειτουργίας του σταθμού, με ετήσιο ειδικό τέλος, όπως ορίζεται για τις κάτωθι κατηγορίες σταθμών:

α) Για σταθμούς που μέχρι τη θέση σε ισχύ του παρόντος δεν έχουν συνάψει Σύμβαση Λειτουργικής Ενίσχυσης των άρθρων 9 ή 10 του ν. 4414/2016 (Α' 149), ή Σύμβαση Πώλησης Ηλεκτρικής Ενέργειας του άρθρου 12 του ν. 3468/2006 (Α' 129), ή αντίστοιχη σύμβαση αγοραπωλησίας ηλεκτρικής ενέργειας προ της θέσης σε ισχύ του ν. 3468/2006, ή δεν έχουν επιλεγεί για ένταξη σε καθεστώς λειτουργικής ενίσχυσης μέσω ανταγωνιστικής διαδικασίας υποβολής προσφορών του άρθρου 7 του ν. 4414/2016 ή λειτουργούν σύμφωνα με το άρθρο 12Α του ν. 4414/2016, το ειδικό τέλος υπολογίζεται επί τη βάσει αξίας δύο (2) €/MWh παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας που εγχέεται στο Διασυνδεδεμένο Σύστημα και το Διασυνδεδεμένο Δίκτυο ή στο Δίκτυο του Μη Διασυνδεδεμένου Νησιού.

β) Για σταθμούς που μέχρι τη θέση σε ισχύ του παρόντος έχουν συνάψει Σύμβαση Λειτουργικής Ενίσχυσης των άρθρων 9 ή 10 του ν. 4414/2016, ή Σύμβαση Πώλησης Ηλεκτρικής Ενέργειας του άρθρου 12 του ν. 3468/2006, ή αντίστοιχη σύμβαση αγοραπωλησίας ηλεκτρικής ενέργειας προ της θέσης σε ισχύ του ν. 3468/2006 ή έχουν επιλεγεί για ένταξη σε καθεστώς λειτουργικής ενίσχυσης μέσω ανταγωνιστικής διαδικασίας υποβολής προσφορών του άρθρου 7 του ν. 4414/2016, καθώς και ειδικά για σταθμούς που μετά τη θέση σε ισχύ του παρόντος συνάπτουν Σύμβαση Λειτουργικής Ενίσχυσης των άρθρων 9 ή 10 του ν. 4414/2016, εκτός ανταγωνιστικών διαδικασιών υποβολής προσφορών του άρθρου 7 του ν. 4414/2016, το ειδικό τέλος αντιστοιχεί σε ποσοστό τρία τοις εκατό (3%) επί της Τιμής Αναφοράς για την εγχόμενη ηλεκτρική ενέργεια στο Διασυνδεδεμένο Σύστημα και το Διασυνδεδεμένο Δίκτυο ή στο Δίκτυο Μη Διασυνδεδεμένου Νησιού (ΜΔΝ).

γ) Για σταθμούς που μέχρι τη θέση σε ισχύ του παρόντος έχουν συνάψει Σύμβαση Πώλησης Ηλεκτρικής Ενέργειας του άρθρου 12 του ν. 3468/2006, ή αντίστοιχη σύμβαση αγοραπωλησίας ηλεκτρικής ενέργειας προ του ν. 3468/2006, το ειδικό τέλος αντιστοιχεί σε ποσοστό τρία τοις εκατό (3%) επί των εσόδων προ Φόρου Προστιθέμενης Αξίας, από την πώληση της ηλεκτρικής ενέργειας.

2. Εξαιρούνται από την επιβάρυνση του ειδικού τέλους:

α) σταθμοί ΑΠΕ που εγκαθίστανται σε κτίρια, ανεξαρτήτως ισχύος,

β) σταθμοί ΑΠΕ που εγκαθίστανται από αυτοπαραγωγούς,

γ) φωτοβολταϊκοί σταθμοί με εγκατεστημένη ισχύ μικρότερη του ενός (1) MW,

δ) φωτοβολταϊκοί σταθμοί οι οποίοι, κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος, έχουν ήδη συνάψει σύμβαση Λειτουργικής Ενίσχυσης των άρθρων 9 ή 10 του ν. 4414/2016 ή Σύμβαση Πώλησης Ηλεκτρικής Ενέργειας του άρθρου 12 του ν. 3468/2006, ή αντίστοιχη σύμβαση αγοραπωλησίας ηλεκτρικής ενέργειας προ του ν. 3468/2006 ή έχουν επιλεγεί για ένταξη σε καθεστώς ενίσχυσης μέσω ανταγωνιστικής διαδικασίας υποβολής προσφορών του άρθρου 7 του ν. 4414/2016, πλην των φωτοβολταϊκών σταθμών που λαμβάνουν Λειτουργική Ενίσχυση με βάση τον ν. 4414/2016, ύστερα από συμμετοχή τους σε κοινή ανταγωνιστική διαδικασία υποβολής προσφορών.

3. Τα ποσά που αντιστοιχούν στο ειδικό τέλος:

α) από σταθμούς οι οποίοι έχουν συνάψει ή συνάπτουν σύμβαση Λειτουργικής Ενίσχυσης των άρθρων 9 ή 10 του ν. 4414/2016, ή Σύμβαση Πώλησης Ηλεκτρικής Ενέργειας του άρθρου 12 του ν. 3468/2006, ή

αντίστοιχη σύμβαση αγοραπωλησίας ηλεκτρικής ενέργειας προ του ν. 3468/2006, παρακρατούνται από τη «ΔΑΠΕΕΠ ΑΕ» και, για την περίπτωση των ΜΔΝ, από τη «ΔΕΔΔΗΕ ΑΕ»,

β) από σταθμούς οι οποίοι δεν συνάπτουν Σύμβαση Λειτουργικής Ενίσχυσης των άρθρων 9 ή 10 του ν. 4414/2016, ή Σύμβαση Πώλησης Ηλεκτρικής Ενέργειας του άρθρου 12 του ν. 3468/2006, ή αντίστοιχη σύμβαση αγοραπωλησίας ηλεκτρικής ενέργειας προ του ν. 3468/2006 ή λειτουργούν σύμφωνα με το άρθρο 12Α του ν. 4414/2016 καταβάλλονται από τους παραγωγούς στη «ΔΑΠΕΕΠ ΑΕ» και για την περίπτωση των ΜΔΝ, στη «ΔΕΔΔΗΕ ΑΕ», εντός του πρώτου διμήνου του επόμενου έτους.

4. Τα ποσά που αντιστοιχούν στο ειδικό τέλος αποδίδονται από τη «ΔΑΠΕΕΠ ΑΕ» και, για την περίπτωση των ΜΔΝ, από τη «ΔΕΔΔΗΕ ΑΕ» ως εξής:

α) Ποσό μέχρι ποσοστού σαράντα τοις εκατό (40%) του ειδικού τέλους αποδίδεται στους κατόχους άδειας προμήθειας που προμηθεύουν ηλεκτρική ενέργεια σε οικιακούς καταναλωτές των περιοχών, όπου λειτουργούν οι σταθμοί, με σκοπό το ανωτέρω ποσό να αποδοθεί στους οικιακούς καταναλωτές μέσω των λογαριασμών κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας. Δικαιούχοι του ανωτέρω ποσού είναι οι οικιακοί καταναλωτές, οι οποίοι βρίσκονται εντός των διοικητικών ορίων της Δημοτικής Κοινότητας του Οργανισμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ) Α' βαθμού, όπου λειτουργούν οι σταθμοί, για το χρονικό διάστημα, που έχουν ενεργή σύνδεση προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας. Το ποσό που αναλογεί σε κάθε δικαιούχο συμψηφίζεται με τις χρεώσεις που περιλαμβάνονται στον λογαριασμό κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας.

β) Το υπόλοιπο ποσό του ειδικού τέλους αποδίδεται στον ή στους ΟΤΑ Α' βαθμού, εντός των διοικητικών ορίων που είναι εγκατεστημένοι οι σταθμοί. Τα ποσά εγγράφονται σε χωριστό κωδικό του προϋπολογισμού εσόδων του οικείου ΟΤΑ Α' βαθμού («Έσοδα από σταθμούς παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας ή υβριδικούς σταθμούς») και διατίθενται υποχρεωτικά και αποκλειστικά, για την εκτέλεση περιβαλλοντικών δράσεων, έργων τοπικής ανάπτυξης και κοινωνικής υποστήριξης. Το ποσό διατίθεται για την εκτέλεση περιβαλλοντικών δράσεων, έργων τοπικής ανάπτυξης και κοινωνικής υποστήριξης κατά ποσοστό τουλάχιστον εξήντα τοις εκατό (60%) σε περιοχές εντός των ορίων της Δημοτικής Κοινότητας όπου είναι εγκατεστημένος ο σταθμός και το υπολειπόμενο ποσοστό δύναται να διατίθεται για την εκτέλεση αντίστοιχων δράσεων και έργων στην υπόλοιπη περιφέρεια της οικείας Δημοτικής Ενότητας. Μετά την παρέλευση πέντε (5) ετών από την έναρξη λειτουργίας του σταθμού, τα ποσά του πρώτου εδαφίου διατίθενται υποχρεωτικά και αποκλειστικά, σε ποσοστό τουλάχιστον εξήντα τοις εκατό (60%), για την εκτέλεση αντίστοιχων δράσεων και έργων σε περιοχές εντός των ορίων της Δημοτικής Ενότητας, όπου είναι εγκατεστημένος ο σταθμός και το υπολειπόμενο ποσοστό δύναται να διατίθεται για την εκτέλεση αντίστοιχων δράσεων και έργων στην υπόλοιπη περιφέρεια του οικείου ΟΤΑ Α' βαθμού. Αν στον οικείο ΟΤΑ δεν λειτουργεί ταμειακή υπηρεσία, τα ποσά κατατίθενται στην οικεία Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία, υπέρ του δικαιούχου ΟΤΑ, ο οποίος και ενημερώνεται εγγράφως από τον καταθέτη. Ο Συντονιστής της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης ασκεί έλεγχο νομιμότητας, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, για την αξιοποίηση, από τους δικαιούχους ΟΤΑ, των ποσών που προέρχονται από το ειδικό τέλος. Οι δικαιούχοι ΟΤΑ υποβάλλουν στον Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, εντός του πρώτου τριμήνου κάθε επόμενου έτους, έκθεση με τον απολογισμό της αξιοποίησης των εσόδων που προέρχονται από το ειδικό τέλος. Ο Συντονιστής της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης υποβάλλει στον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας και κοινοποιεί στη «ΔΑΠΕΕΠ ΑΕ» και, για την περίπτωση των ΜΔΝ, στη «ΔΕΔΔΗΕ ΑΕ», σχετική έκθεση, στο τέλος κάθε έτους, με τα αποτελέσματα του ελέγχου νομιμότητας και της αξιοποίησης των ποσών που

αντιστοιχούν στο ειδικό τέλος από τους δικαιούχους ΟΤΑ. Η εμπρόθεσμη υποβολή των εκθέσεων των ΟΤΑ Α' βαθμού στις οικείες Αποκεντρωμένες Διοικήσεις αποτελεί προϋπόθεση για την απόδοση από τη «ΔΑΠΕΕΠ ΑΕ» και, για την περίπτωση των ΜΔΝ, από τη «ΔΕΔΔΗΕ ΑΕ», των ποσών που αντιστοιχούν στο ειδικό τέλος υπέρ ΟΤΑ του επόμενου έτους.

5. Στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας συστήνεται Επιτροπή Επιμερισμού του ειδικού τέλους. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, που εκδίδεται μέσα στο πρώτο δίμηνο κάθε έτους, συγκροτείται η ανωτέρω Επιτροπή και ορίζονται ο Πρόεδρος και ο γραμματέας αυτής.

Η Επιτροπή Επιμερισμού αποτελείται από:

α) τρεις (3) εκπροσώπους του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, ένας (1) τουλάχιστον από τη Διεύθυνση Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας και Εναλλακτικών Καυσίμων, ο οποίος εκτελεί χρέη Προέδρου, και ένας (1) από τη Διεύθυνση Γεωχωρικών Πληροφοριών, κλάδου Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης (ΠΕ) Μηχανικών, κατά προτίμηση ειδικότητας Τοπογράφων Μηχανικών,

β) έναν (1) εκπρόσωπο από τη Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας (ΡΑΕ),

γ) δύο (2) εκπροσώπους από τη «ΔΕΔΔΗΕ ΑΕ», από τους οποίους ένας (1) τουλάχιστον από τη Διεύθυνση Διαχείρισης Νησιών, και

δ) έναν (1) εκπρόσωπο από τη «ΔΑΠΕΕΠ ΑΕ».

Η Επιτροπή Επιμερισμού υποβάλλει εισήγηση στον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας για τον προσδιορισμό και τον επιμερισμό του ειδικού τέλους της παρ. 1 σε μια ή περισσότερες Δημοτικές Κοινότητες στις οποίες λειτουργούν σταθμοί ΑΠΕ και υβριδικοί σταθμοί και εποπτεύει τη διαδικασία επιμερισμού ανά δικαιούχο οικιακό καταναλωτή και ανά δικαιούχο ΟΤΑ Α' βαθμού. Εφόσον γίνει αποδεκτή η εισήγηση, εκδίδεται απόφαση του αρμοδίου οργάνου του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας σχετικά με τον προσδιορισμό και επιμερισμό του ειδικού τέλους. Για τον προσδιορισμό και επιμερισμό η Επιτροπή χρησιμοποιεί τα ψηφιοποιημένα διοικητικά όρια των Δημοτικών Κοινοτήτων. Αν δεν υπάρχουν τα ανωτέρω όρια, χρησιμοποιεί τα απογραφικά όρια των Δημοτικών Κοινοτήτων της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής. Η Επιτροπή Επιμερισμού λαμβάνει υπόψη της τις αποφάσεις του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας που έχουν εκδοθεί βάσει των εισηγήσεων των Επιτροπών Εξέτασης Ενστάσεων του ειδικού τέλους και τις γνωμοδοτήσεις του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, περί διοικητικής υπαγωγής γεωγραφικών περιοχών σε Δημοτικές Κοινότητες. Εάν κατά τη διαδικασία επιμερισμού διαπιστωθούν περιπτώσεις σταθμών για τους οποίους εκκρεμεί διαδικασία εξέτασης ενστάσεων από τις Επιτροπές Εξέτασης Ενστάσεων Ορίων της παρ. 6, τότε η Επιτροπή Επιμερισμού δεν προχωρά στον προσδιορισμό και επιμερισμό του ειδικού τέλους για αυτούς τους σταθμούς έως την ολοκλήρωση της σχετικής διαδικασίας.

Κατά των αποφάσεων επιμερισμού, σχετικά με τον προσδιορισμό και επιμερισμό του ειδικού τέλους δύναται να υποβληθούν ενστάσεις. Αν οι υποβληθείσες ενστάσεις αφορούν τα διοικητικά όρια μεταξύ των Δημοτικών Κοινοτήτων, εξετάζονται από τις Επιτροπές της παρ. 6. Στις υπόλοιπες περιπτώσεις οι ενστάσεις εξετάζονται από την αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

6. α) Συγκροτούνται Επιτροπές Εξέτασης Ενστάσεων Ορίων, οι οποίες είναι αρμόδιες για την αξιολόγηση των ενστάσεων που αφορούν τα διοικητικά όρια μεταξύ των Δημοτικών Κοινοτήτων, σύμφωνα με:

αα) απόφαση του Δημάρχου, εάν στις ενστάσεις τίθενται θέματα που αφορούν τα διοικητικά όρια μεταξύ Δημοτικών Κοινοτήτων που υπάγονται στον ίδιο ΟΤΑ Α' βαθμού,

αβ) απόφαση του Περιφερειάρχη, εάν στις ενστάσεις τίθενται θέματα που αφορούν τα διοικητικά όρια μεταξύ Δημοτικών Κοινοτήτων που υπάγονται σε διαφορετικούς ΟΤΑ Α' βαθμού της ίδιας Περιφέρειας,

αγ) απόφαση του Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, εάν στις ενστάσεις τίθενται θέματα που αφορούν τα διοικητικά όρια μεταξύ Δημοτικών Κοινοτήτων που υπάγονται σε διαφορετικές Περιφέρειες της ίδιας Αποκεντρωμένης Διοίκησης,

αδ) κοινή απόφαση των Συντονιστών των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων, εάν στις ενστάσεις τίθενται θέματα που αφορούν τα διοικητικά όρια μεταξύ Δημοτικών Κοινοτήτων που υπάγονται σε διαφορετικές Αποκεντρωμένες Διοικήσεις.

Οι Επιτροπές Εξέτασης Ενστάσεων Ορίων, μετά την αξιολόγηση των ενστάσεων, υποβάλλουν εισήγηση προς αυτόν που τις συγκρότησε και εφόσον η εισήγηση γίνει αποδεκτή, αυτή κοινοποιείται στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, το οποίο εκδίδει απόφαση σχετικά με τον προσδιορισμό και επιμερισμό του ειδικού τέλους για τις περιπτώσεις των σταθμών για τις οποίες είχαν υποβληθεί οι ενστάσεις.

β) Οι Επιτροπές Εξέτασης Ενστάσεων Ορίων συγκροτούνται ως εξής:

βα) εάν στις ενστάσεις τίθενται θέματα που αφορούν τα διοικητικά όρια μεταξύ Δημοτικών Κοινοτήτων που υπάγονται στον ίδιο ΟΤΑ Α' βαθμού, από τρεις (3) εκπροσώπους του ΟΤΑ Α' βαθμού,

ββ) εάν στις ενστάσεις τίθενται θέματα που αφορούν τα διοικητικά όρια μεταξύ Δημοτικών Κοινοτήτων που υπάγονται σε διαφορετικούς ΟΤΑ Α' βαθμού της ίδιας Περιφέρειας, από τρεις (3) εκπροσώπους της Περιφέρειας,

βγ) εάν στις ενστάσεις τίθενται θέματα που αφορούν τα διοικητικά όρια μεταξύ Δημοτικών Κοινοτήτων που υπάγονται σε διαφορετικές Περιφέρειες της ίδιας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, από τρεις (3) εκπροσώπους της Αποκεντρωμένης Διοίκησης,

βδ) εάν στις ενστάσεις τίθενται θέματα που αφορούν τα διοικητικά όρια μεταξύ Δημοτικών Κοινοτήτων που υπάγονται σε διαφορετικές Αποκεντρωμένες Διοικήσεις, από τρεις (3) εκπροσώπους κάθε Αποκεντρωμένης Διοίκησης.

Στις ανωτέρω περιπτώσεις οι δύο (2) από τους τρεις (3) εκπροσώπους είναι κλάδου ΠΕ ή Τεχνολογικής Εκπαίδευσης (ΤΕ) Μηχανικών, κατά προτίμηση ειδικότητας Τοπογράφων Μηχανικών,

βε) έναν (1) εκπρόσωπο από κάθε Δημοτική Κοινότητα, οι οποίες διεκδικούν τη διοικητική υπαγωγή της γεωγραφικής περιοχής εγκατάστασης των σταθμών. Οι εκπρόσωποι αυτοί υποδεικνύονται με απόφαση του συμβουλίου κάθε Δημοτικής Κοινότητας. Για Δημοτικές Κοινότητες στις οποίες δεν προβλέπεται εκ του νόμου συγκρότηση και λειτουργία συμβουλίου, ο εκπρόσωπος υποδεικνύεται από τον πρόεδρο της Δημοτικής Κοινότητας. Αν η Δημοτική Κοινότητα δεν υποδεικνύει εκπρόσωπο ή ο εκπρόσωπος δεν παρίσταται, η Επιτροπή συνεδριάζει και αποφασίζει έγκυρα.

Οι αποφάσεις, ύστερα από εισήγηση των ανωτέρω Επιτροπών, λαμβάνονται μόνο για σκοπούς επιμερισμού του αναλογούντος ποσού του ειδικού τέλους.

7. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Εσωτερικών καθορίζονται τα ακριβή ποσοστά των περ. α) και β) της παρ. 4, ο τρόπος παρακράτησης και απόδοσης του αναλογούντος ειδικού τέλους από τους υπόχρεους παραγωγούς, ο τρόπος προσδιορισμού και επιμερισμού των αναλογούντων ποσών του ειδικού τέλους σε μια ή περισσότερες Δημοτικές Κοινότητες, η διαδικασία υποβολής, αξιολόγησης και εξέτασης ενστάσεων, η διαδικασία προσδιορισμού των δικαιούχων οικιακών καταναλωτών, η διαδικασία επιμερισμού των αναλογούντων ποσών ανά δικαιούχο οικιακό καταναλωτή, η διαδικασία απόδοσης προς τους δικαιούχους οικιακούς καταναλωτές και ΟΤΑ, η εξειδίκευση των περιβαλλοντικών δράσεων, έργων τοπικής ανάπτυξης και κοινωνικής υποστήριξης και το περιεχόμενο



και ο τρόπος υποβολής εκθέσεων αξιοποίησης των εσόδων των ΟΤΑ που προέρχονται από το ειδικό τέλος, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

Με την ίδια απόφαση μπορεί να προβλέπεται η έκδοση αποφάσεων από τη ΡΑΕ για τον καθορισμό της τεκμαρτής μοναδιαίας πίστωσης για οικιακούς καταναλωτές σε ευρώ ανά μεγαβατώρα, βάσει της μεθοδολογίας που ορίζεται σε αυτήν, καθώς και ο τρόπος διάθεσης τυχόν υπολειπόμενου ποσού που προκύπτει από τη μεθοδολογία επιμερισμού του ειδικού τέλους προς τους οικιακούς καταναλωτές, συμπεριλαμβανομένης και της δυνατότητας διάθεσης στον οικείο ΟΤΑ Α' βαθμού.

8. α) Η διαδικασία που περιγράφεται στις παρ. 4, 5 και 6 εφαρμόζεται για τον προσδιορισμό και επιμερισμό του ειδικού τέλους για το έτος 2023 και μετά. Για τα έτη μέχρι και το 2022, ισχύουν οι παρ. Α3, Α4, Α5, Α6 και Α7 του άρθρου 25 του ν. 3468/2006.

β) Η διαδικασία εξέτασης ενστάσεων κατά της απόφασης προσδιορισμού και επιμερισμού του ειδικού τέλους για τα έτη 2021 και 2022, διενεργείται σύμφωνα με το παρόν.

9. Τα δικαιώματα που έχουν παρασχεθεί στους ΟΤΑ δυνάμει του άρθρου 15 του ν. 4915/2022 (Α' 63) ισχύουν και για το ειδικό τέλος του παρόντος.

### **Άρθρο 93**

#### **Εκτέλεση εργασιών για έργα δικτύου διανομής ηλεκτρικής ενέργειας - Προσθήκη άρθρου 129Α ν. 4819/2021**

Μετά το άρθρο 129 του ν. 4819/2021 (Α' 129) προστίθεται άρθρο 129Α για τον καθορισμό του προσωπικού που εκτελεί τις επιμέρους εργασίες στο δίκτυο διανομής ηλεκτρικής ενέργειας ως εξής:

#### **«Άρθρο 129Α**

##### **Έργα δικτύου διανομής ηλεκτρικής ενέργειας**

Ο Διαχειριστής του Ελληνικού Δικτύου Διανομής Ηλεκτρικής Ενέργειας (Ε.Δ.Δ.Η.Ε.) δύναται να αναθέσει την εκτέλεση επιμέρους εργασιών αναγκαίων για την κατασκευή ηλεκτρολογικών εγκαταστάσεων, υφιστάμενων ή νέων εγκαταστάσεων επί εδάφους, επί στύλου, επί κτηρίων, και ιδίως βοηθητικών εργασιών όπως εργασίες στερέωσης εξοπλισμού, χρωματουργικές, δομικές, όπως κατασκευή βάσεων στήριξης και παρασκευή δομικών μιγμάτων, μεταφοράς υλικών στον τόπο εκτέλεσης του έργου και καθαρισμού. Η εκτέλεση των εργασιών αυτών δύναται να ανατίθεται και σε μη αδειοδοτημένα πρόσωπα εφόσον: α) η εκτέλεση των εν λόγω εργασιών δεν απαιτεί αδειοδοτημένο προσωπικό σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, β) το εν λόγω προσωπικό εποπτεύεται από τον εγκαταστάτη ηλεκτρολόγο που έχει αναλάβει την υλοποίηση της ηλεκτρολογικής εγκατάστασης και γ) τα μέρη της ηλεκτρολογικής εγκατάστασης δεν είναι υπό τάση. Οι εργασίες αυτές δεν προσμετρώνται ως προϋπηρεσία σε ηλεκτρολογικές εγκαταστάσεις για τους σκοπούς του παρόντος.».

### **Άρθρο 94**

#### **Μετακίνηση προσωπικού ΔΕΗ σε ΔΕΔΔΗΕ -Τροποποίηση παρ. 3Α άρθρου 125 ν. 4001/2011**

Το πρώτο εδάφιο της παρ. 3Α του άρθρου 125 του ν. 4001/2011 (Α' 179) τροποποιείται ως προς την ημερομηνία υποβολής αίτησης μετακίνησης προσωπικού της ΔΕΗ και η παρ. 3Α διαμορφώνεται ως ακολούθως:

«3Α. Κατά παρέκκλιση κάθε άλλης διάταξης και διαδικασίας, για μεμονωμένες περιπτώσεις μεταφοράς προσωπικού από τη ΔΕΗ ΑΕ προς την ΔΕΔΔΗΕ ΑΕ, η μετακίνηση πραγματοποιείται με αποφάσεις των Διοικητικών Συμβουλίων των δύο εταιρειών μετά από σχετική αίτηση του ενδιαφερομένου προς αυτά,

η οποία υποβάλλεται μέχρι τις 31.12.2022. Η προϋπηρεσία που έχει αναγνωριστεί από την εταιρεία προέλευσης αναγνωρίζεται πλήρως για όλα τα δικαιώματα που απορρέουν από αυτήν.».

#### **Άρθρο 95**

##### **Μισθολογικά θέματα του προσωπικού του Κέντρου Ανανεώσιμων Πηγών και Εξοικονόμησης Ενέργειας**

1. Οι καταβληθείσες αποδοχές, συμπεριλαμβανομένων των πάσης φύσεως επιδομάτων, στο προσωπικό του Κέντρου Ανανεώσιμων Πηγών και Εξοικονόμησης Ενέργειας έως και την 31η Μαρτίου 2014, θεωρούνται νόμιμες και δεν αναζητούνται.
2. Αποδοχές που καταβλήθηκαν αχρεωστήτως από την 1η Απριλίου 2014 και εφεξής, αναζητούνται, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 24 του ν. 4354/2015 (Α' 176). Οι παρ. 3 και 4 του ίδιου άρθρου εφαρμόζονται αναλόγως.

#### **Άρθρο 96**

##### **Απαλλαγή από άδεια Περιφερειάρχη για μισθώσεις με σκοπό τη διάνοιξη δρόμων, εγκατάσταση εξοπλισμών ή εκτέλεση επενδύσεων ή έργων – Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 29 ν. 1892/1990**

1. Στην παρ. 1 του άρθρου 29 του ν. 1892/1990 (Α' 101), περί απαλλαγής μισθώσεων από την άδεια του Περιφερειάρχη, προστίθεται νέο τελευταίο εδάφιο, επέρχονται νομοτεχνικές βελτιώσεις και η παρ. 1 διαμορφώνεται ως εξής:

«1. Για την απόκτηση με δικαιοπραξία εν ζωή οποιωνδήποτε εμπράγματων ή ενοχικών δικαιωμάτων, για τη διάνοιξη δρόμων ή την εκτέλεση οποιωνδήποτε μεταλλευτικών ή λατομικών εργασιών σε ακίνητα των περιοχών που καλύπτουν τους ορεινούς όγκους Καμβουνίων, Πιερίων, Ολύμπου, Βερμίου, Δυσσόρου, Βερτίσκου, Κερδυλλίων, Μενικίου, Παγγαίου και Ορέων Λεκάνης καθώς και σε περιοχές της Κρήτης που αναφέρονται στο άρθρο 32, απαιτείται σχετική άδεια του Περιφερειάρχη, που παρέχεται ύστερα από αίτηση του ενδιαφερόμενου και σύμφωνη γνώμη της αρμόδιας στρατιωτικής υπηρεσίας- Διοικητής της Στρατιωτικής, Ναυτικής ή Αεροπορικής μονάδας, στη ζώνη ευθύνης του οποίου ευρίσκεται η συγκεκριμένη περιοχή.

Από την ανωτέρω διαδικασία, εξαιρούνται, από της ισχύος των διατάξεων του παρόντος άρθρου, οι πωλήσεις προς το Δημόσιο, τους Ο.Τ.Α. και τα Ν.Π.Δ.Δ., οι συμβάσεις γονικής παροχής, μισθώσεως μέχρι έξι έτη, κανονισμού ορίων, διανομής κοινού και οι συμβάσεις μεταβίβασης ποσοστού εξ αδιαίρετου μεταξύ συγγενών. Για τις περιπτώσεις των ακινήτων του πρώτου εδαφίου οι οποίες αφορούν σε εγκατάσταση σταθμών ηλεκτροπαραγωγής και των συνοδών αυτών έργων, καθώς και για εργασίες διάνοιξης δρόμων και εγκατάστασης εξοπλισμών, δεν απαιτείται η άδεια του Περιφερειάρχη για τη σύναψη μίσθωσης διάρκειας κατ' ελάχιστον έξι (6) ετών, αν έχει χορηγηθεί θετική γνωμοδότηση, από το Γενικό Επιτελείο Εθνικής Άμυνας, στο πλαίσιο της περιβαλλοντικής αδειοδότησης, και έγκριση περιβαλλοντικών όρων ή ένταξη στις πρότυπες περιβαλλοντικές δεσμεύσεις των έργων αυτών.».

2. Η παρ. 1 ισχύει από την έναρξη ισχύος του άρθρου 29 του ν. 1892/1990.

#### **Άρθρο 97**

##### **Παρατάσεις προθεσμιών έργων Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας – Τροποποίηση παρ. 3δ άρθρου 7 ν. 4414/2016**

1. Η προθεσμία της παρ. 3δ του άρθρου 7 του ν. 4414/2016 (Α' 149), περί σύναψης συμβάσεων λειτουργικής ενίσχυσης, παρατείνεται και η παρ. 3δ διαμορφώνεται ως εξής:

«3δ. Ειδικά για φωτοβολταϊκούς σταθμούς που αναπτύσσονται από Ενεργειακές Κοινότητες (Ε.Κοιν.), εξαιρουμένων των περιπτώσεων της παρ. 3ε', και επιπροσθέτως των οριζόμενων στην παρ. 3β', η ίδια Ε.Κοιν. δεν δύναται, μετά την 30η Νοεμβρίου 2022, να συνάψει περισσότερες από δύο (2) συμβάσεις λειτουργικής ενίσχυσης για φωτοβολταϊκούς σταθμούς ισχύος έως μισό (0,5) MW έκαστος, χωρίς την προηγούμενη συμμετοχή σε ανταγωνιστική διαδικασία υποβολής προσφορών.»

2. Η προθεσμία της παρ. 3στ του άρθρου 7 του ν. 4414/2016, περί υποβολής αιτήσεων για φωτοβολταϊκούς σταθμούς που αναπτύσσονται στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας, παρατείνεται και η παρ. 3στ διαμορφώνεται ως εξής:

«3στ. Ειδικά για φωτοβολταϊκούς σταθμούς που αναπτύσσονται στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας, δεν εφαρμόζεται η παρ. 3δ' και οι προθεσμίες που αναγράφονται στις παρ. 3β' και 3ζ' παρατείνονται κατά είκοσι ένα (21) μήνες.»

3. Η εφαρμογή των τιμών αναφοράς, οι οποίες ορίζονται στην υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΔΑΠΕΕΚ/30971/1190/26.3.2020 απόφαση του Υφυπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας (Β' 1045) για τις κατηγορίες 29α, 29β, 30α, 30β, 30γ του Πίνακα 1 της περ. β' της παρ. 1 του άρθρου 4 του ν. 4414/2016, εκκινεί από την 1η Σεπτεμβρίου 2023.

#### **Άρθρο 98**

##### **Εξουσιοδοτική διάταξη**

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Περιβάλλοντος και Ενέργειας, καθορίζονται το ύψος και η διαδικασία χορήγησης και καταβολής της χρηματοδότησης, καθώς και κάθε θέμα σχετικό με την εφαρμογή του άρθρου 87.

#### **Άρθρο 99**

##### **Καταργούμενες διατάξεις**

Από την έναρξη ισχύος του παρόντος και υπό την επιφύλαξη της περ. α) της παρ. 8 του άρθρου 76 του παρόντος, οι παρ. Α1, Α3, Α4, Α5, Α6, Α7 και Α8 του άρθρου 25 του ν. 3468/2006 (Α' 129), περί ειδικού τέλους των σταθμών Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας και υβριδικών σταθμών, καταργούνται.

### **ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι'**

#### **ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΚΥΚΛΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ**

#### **Άρθρο 100**

##### **Αρμόδιες ελεγκτικές αρχές για τα πλαστικά μιας χρήσης – Αντικατάσταση άρθρου 17 ν. 4736/2020**

Το άρθρο 17 του ν. 4736/2020 (Α' 200) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 17

Έλεγχοι και αρμόδιες αρχές ελέγχου

1. Για τον έλεγχο της εφαρμογής του παρόντος νόμου αρμόδιες αρχές είναι:

α) Ο Ε.Ο.ΑΝ., σύμφωνα με το άρθρο 67 του ν. 4819/2021 (Α' 129), για τη συμμόρφωση των υπόχρεων με όσα προβλέπονται από:

αα) το άρθρο 4, περί μείωσης της κατανάλωσης των πλαστικών προϊόντων μίας χρήσης,

αβ) την παρ. 1 του άρθρου 5, περί περιορισμού της διάθεσης των πλαστικών μίας χρήσης στην αγορά,  
αγ) το άρθρο 6, περί απαιτήσεων για τα πλαστικά προϊόντα μίας χρήσης,  
αδ) το άρθρο 7, περί απαιτήσεων σχετικά με τη σήμανση πλαστικών προϊόντων μίας χρήσης,  
αε) τα άρθρα 8 έως 14, περί τήρησης και εφαρμογής των μέτρων και υποχρεώσεων που προβλέπονται στα προγράμματα διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού προϊόντων, καθώς και την οργάνωση και λειτουργία των φορέων ΣΕΔ, και  
αστ) την τήρηση από τους Ο.Τ.Α. α' βαθμού των υποχρεώσεων του άρθρου 4.

Για τη διενέργεια των ελέγχων, ο Ε.Ο.ΑΝ. μπορεί να ζητά τη συνδρομή κάθε άλλης αρμόδιας δημόσιας αρχής,

β) η Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.), για τον έλεγχο της εφαρμογής των υποχρεώσεων της παρ. 3 του άρθρου 4, περί εισφοράς για την προστασία του περιβάλλοντος για τα πλαστικά μίας χρήσης,

γ) η Διυπηρεσιακή Μονάδα Ελέγχου Αγοράς (Δι.Μ.Ε.Α.) του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων για τον έλεγχο της εφαρμογής των υποχρεώσεων των παρ. 4 έως 6 του άρθρου 4 στις επιχειρήσεις λιανικού εμπορίου, μαζικής εστίασης και τροφοδοσίας (catering).

2. Οι αρχές της παρ. 1 συντάσσουν και αποστέλλουν στα Υπουργεία Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Περιβάλλοντος και Ενέργειας ετήσια έκθεση, στην οποία αναφέρονται πληροφορίες και στατιστικά στοιχεία σχετικά με το πλήθος των ελέγχων, τα αποτελέσματά τους και το ύψος των κυρώσεων που επιβλήθηκαν.».

### **Άρθρο 101**

#### **Κυρώσεις για παραβάσεις του ν. 4736/2020 – Αντικατάσταση άρθρου 18 ν. 4736/2020**

Το άρθρο 18 του ν. 4736/2020 (Α' 200) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 18

Κυρώσεις (άρθρο 14 της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/904)

1. Στους υπόχρεους που δεν συμμορφώνονται με όσα προβλέπονται στις παρ. 3 έως 6 του άρθρου 4, επιβάλλεται πρόστιμο ύψους πεντακοσίων (500) ευρώ ανά παράβαση.

2.α) Στους παραγωγούς πλαστικών προϊόντων μίας χρήσης που δεν συμμορφώνονται με την παρ. 1 του άρθρου 5, επιβάλλεται πρόστιμο ύψους ένα τοις εκατό (1 %) επί του συνολικού κύκλου εργασιών της τελευταίας χρήσης της επιχείρησης με βάση τον κύκλο εργασιών της τελευταίας υποβληθείσας δήλωσης φορολογίας εισοδήματος.

β) Σε κάθε άλλο φυσικό ή νομικό πρόσωπο που δεν συμμορφώνεται με την παρ. 1 του άρθρου 5 επιβάλλεται πρόστιμο ύψους χιλίων (1.000) ευρώ εάν διαθέτει μέχρι και διακόσια (200) τεμάχια. Σε περίπτωση που τα ανωτέρω πρόσωπα διαθέτουν άνω των διακοσίων (200) τεμαχίων το πρόστιμο προσαυξάνεται κατά πέντε (5) ευρώ για κάθε επιπλέον τεμάχιο.

3.α) Στους παραγωγούς πλαστικών προϊόντων μίας χρήσης που δεν συμμορφώνονται με την παρ. 1 του άρθρου 6 επιβάλλεται πρόστιμο ύψους ένα τοις εκατό (1 %) επί του συνολικού κύκλου εργασιών της τελευταίας χρήσης της επιχείρησης με βάση τον κύκλο εργασιών της τελευταίας υποβληθείσας δήλωσης φορολογίας εισοδήματος.

β) Σε κάθε άλλο φυσικό ή νομικό πρόσωπο που δεν συμμορφώνεται με την παρ. 1 του άρθρου 6 επιβάλλεται πρόστιμο ύψους πεντακοσίων (500) ευρώ εφόσον διαθέτουν μέχρι και εκατό (100) τεμάχια. Σε περίπτωση που διαθέτουν άνω των εκατό (100) τεμαχίων το πρόστιμο προσαυξάνεται κατά πέντε (5) ευρώ για κάθε επιπλέον τεμάχιο.

4. Στους παραγωγούς πλαστικών προϊόντων μίας χρήσης που δεν συμμορφώνονται με την υποχρέωση της παρ. 2 του άρθρου 6 ή με τις απαιτήσεις του συστήματος διασφάλισης της ποιότητας των διεργασιών ανακύκλωσης και ιχνηλασιμότητας των ανακυκλωμένων πλαστικών, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) 282/2008 της Επιτροπής και το πρότυπο ΕΛΟΤ EN 15343, όπως αυτό καθορίζεται με την απόφαση της παρ. 4 του άρθρου 19, επιβάλλεται πρόστιμο ύψους ένα τοις εκατό (1 %) επί του ειδικού κύκλου εργασιών των διεργασιών παραγωγής πλαστικής φιάλης χωρητικότητας έως τρία (3) λίτρα όπως προκύπτει από τα, κατά τις ισχύουσες διατάξεις, τηρούμενα βιβλία εκ μέρους της εταιρείας.

5. Στους παραγωγούς πλαστικών προϊόντων μίας χρήσης που δεν συμμορφώνονται με τις υποχρεώσεις της παρ. 1 του άρθρου 7, επιβάλλεται πρόστιμο ύψους:

α) χιλίων (1.000) ευρώ, για απουσία σήμανσης ή ελλιπή ή πλημμελή σήμανση, εάν διαθέτουν μέχρι και διακόσια (200) τεμάχια. Σε περίπτωση που διαθέτουν άνω των διακοσίων (200) τεμαχίων, το πρόστιμο προσαυξάνεται κατά πέντε (5) ευρώ για κάθε επιπλέον τεμάχιο.

β) Για παραπλανητική σήμανση πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ, για χρήση παραπλανητικής σήμανσης, εάν διαθέτουν μέχρι και πεντακόσια (500) τεμάχια. Σε περίπτωση που διαθέτουν άνω των πεντακοσίων (500) τεμαχίων, το πρόστιμο προσαυξάνεται κατά δέκα (10) ευρώ για κάθε επιπλέον τεμάχιο.

6. Σε περίπτωση επανάληψης της παράβασης εντός τριετίας, το ύψος των προστίμων των παρ. 1 έως 6 διπλασιάζεται. Σε περίπτωση επανειλημμένης υποτροπής εντός του ίδιου χρονικού διαστήματος τα ποσά των προστίμων τριπλασιάζονται.

7. Οι κυρώσεις των παρ. 1 έως 6 επιβάλλονται από τις αρμόδιες αρχές ελέγχου της παρ. 1 του άρθρου 17, ύστερα από κλήση του ενδιαφερόμενου σε προηγούμενη ακρόαση σύμφωνα με όσα προβλέπονται από το άρθρο 6 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (ν. 2690/1999, Α' 45). Τα αντίστοιχα πρόστιμα βεβαιώνονται και εισπράττονται σύμφωνα με το ν.δ. 356/1974, (Κώδικας Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων – Κ.Ε.Δ.Ε., Α' 90), μετά την αποστολή χρηματικού καταλόγου στην αρμόδια Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία, κατά το άρθρο 2 του Κ.Ε.Δ.Ε. και του άρθρου 55 του π.δ. 16/1989 (Α' 6) και διατίθενται ως έσοδα της αρμόδιας αρχής ελέγχου σε ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%) και τα υπόλοιπα ως έσοδα του Ε.Ο.ΑΝ., σύμφωνα με την περ. γ' της παρ. 1 του άρθρου 98 του ν. 4819/2021 (Α' 129), προκειμένου να διατεθούν για έργα και δράσεις που αποσκοπούν στη μείωση του αντίκτυπου των πλαστικών προϊόντων μίας χρήσης του παραρτήματος Ι στο περιβάλλον.».

## **Άρθρο 102**

### **Επίτευξη στόχου για την επίδοση των συστημάτων εναλλακτικής διαχείρισης συσκευασιών -**

#### **Τροποποίηση παρ. 14 άρθρου 12 ν. 4819/2021**

Στην παρ. 14 του άρθρου 12 του ν. 4819/2021 (Α' 129) προστίθεται νέο τελευταίο εδάφιο και η παρ. 14 διαμορφώνεται ως εξής:

«14. Σε περίπτωση μη επίτευξης του στόχου από φορέα ΣΣΕΔ που έχει συμπληρώσει ένα (1) έτος λειτουργίας, όπως διαπιστώνεται κατά την αξιολόγηση της ετήσιας απολογιστικής του έκθεσης της παρ. 11, ο Ε.Ο.ΑΝ. απευθύνει σύσταση συμμόρφωσης και, σε περίπτωση που εξακολουθεί η μη επίτευξη του ποσοτικού στόχου ή των ποσοτικών στόχων της περ. ια' της παρ. 2 του άρθρου 13 για πλέον του ενός πλήρους ημερολογιακού έτους, πρόστιμο αναλογικό της απόκλισης από τον στόχο. Ειδικότερα, εφόσον η μη επίτευξη του στόχου συνεχίζεται για δεύτερο συνεχόμενο έτος, επιβάλλεται πρόστιμο το οποίο αντιστοιχεί σε ποσοστό των χρηματικών εισφορών της προηγούμενης ετήσιας διαχειριστικής περιόδου που ισούται με το 20% της απόκλισης από τον στόχο. Εφόσον η μη επίτευξη του στόχου εξακολουθεί για

τρίτο συνεχόμενο έτος, επιβάλλεται πρόστιμο το οποίο αντιστοιχεί σε ποσοστό των χρηματικών εισφορών της προηγούμενης ετήσιας διαχειριστικής περιόδου που ισούται με το 40% της απόκλισης από τον στόχο. Εφόσον η μη επίτευξη του στόχου εξακολουθεί για τέταρτο συνεχόμενο έτος, επιβάλλεται πρόστιμο, το οποίο αντιστοιχεί σε ποσοστό των χρηματικών εισφορών της προηγούμενης ετήσιας διαχειριστικής περιόδου που ισούται με το 100% της απόκλισης από τον στόχο. Σε περίπτωση που ο φορέας ΣΣΕΔ εξακολουθεί και δεν επιτυγχάνει τουλάχιστον το 80% του στόχου του, όπως διαπιστώνεται κατά την αξιολόγηση της ετήσιας απολογιστικής του έκθεσης της παρ. 11, ο Ε.Ο.ΑΝ. ανακαλεί την έγκρισή του και προχωρεί σε κατάπτωση της εγγυητικής επιστολής της παρ. 18. Εφόσον επιτυγχάνει άνω του 80% του στόχου του, επιβάλλεται πρόστιμο το οποίο αντιστοιχεί σε ποσοστό των χρηματικών εισφορών της προηγούμενης ετήσιας διαχειριστικής περιόδου που ισούται με το 100% της απόκλισης από τον στόχο. Στους φορείς ΑΣΕΔ που δεν έχουν επιτύχει τους ποσοτικούς στόχους που είχαν την υποχρέωση να επιτύχουν κατά το προηγούμενο πλήρες ημερολογιακό έτος, όπως διαπιστώνεται κατά την αξιολόγηση της ετήσιας απολογιστικής έκθεσης της παρ. 11 και οι οποίοι έχουν συμπληρώσει δύο (2) έτη λειτουργίας, ο Ε.Ο.ΑΝ. απευθύνει σύσταση συμμόρφωσης. Σε περίπτωση που ο φορέας ΑΣΕΔ εξακολουθεί να μην επιτυγχάνει τον στόχο του το επόμενο έτος, ο Ε.Ο.ΑΝ. επιβάλλει πρόστιμο που ισούται με το 100% της απόκλισης από τον στόχο του προηγούμενου ημερολογιακού έτους. Ως βάση υπολογισμού θεωρείται το σύνολο των χρηματικών εισφορών της προηγούμενης ετήσιας διαχειριστικής περιόδου αντίστοιχου ΣΣΕΔ συσκευασιών ή προϊόντων. Στην περίπτωση αυτή ανακαλείται η έγκριση του ΣΕΔ. Στην περίπτωση αυτή, ο υπόχρεος οφείλει να ενταχθεί αμελλητί σε ΣΣΕΔ. Για την επιβολή των ανωτέρω κυρώσεων ακολουθείται η διαδικασία των παρ. 16 και 17 του άρθρου 69. Τα ποσά που περιέρχονται στον Ε.Ο.ΑΝ. από την επιβολή των προστίμων της παρούσας χρησιμοποιούνται υποχρεωτικά για τη χρηματοδότηση δράσεων που αποσκοπούν στην επίτευξη των στόχων του ΣΕΔ στο οποίο επιβλήθηκε το πρόστιμο. Στην περίπτωση φορέων ΣΕΔ αποβλήτων συσκευασιών η επίτευξη του στόχου που αναφέρεται στην παρούσα αφορά στην επίτευξη του στόχου της περ. γ' της παρ. 1 του άρθρου 82.».

#### **Άρθρο 103**

##### **Τέλος Αξιολόγησης – Τροποποίηση περ. Γ παρ. 1 άρθρου 13 ν. 4819/2021**

Η περ. Γ της παρ. 1 του άρθρου 13 του ν. 4819/2021 (Α' 129) τροποποιείται ως προς την αντικατάσταση του ανταποδοτικού τέλους με το «τέλος αξιολόγησης» και η περ. Γ διαμορφώνεται ως εξής:

«Γ. Για την εξέταση του αιτήματος για την έγκριση ή την ανανέωση της έγκρισης ΣΕΔ απαιτείται καταβολή από τον φορέα στον Ε.Ο.ΑΝ. τέλους αξιολόγησης, το ύψος του οποίου ανέρχεται:

- α) σε έξι χιλιάδες (6.000) ευρώ για την περίπτωση ΑΣΕΔ με γεωγραφική κάλυψη μιας περιφέρειας και σε δεκαοκτώ χιλιάδες (18.000) ευρώ σε μεγαλύτερη γεωγραφική κάλυψη,
- β) σε δώδεκα χιλιάδες (12.000) ευρώ για την περίπτωση ΣΣΕΔ με γεωγραφική κάλυψη μιας περιφέρειας και σε τριάντα έξι χιλιάδες (36.000) ευρώ σε μεγαλύτερη γεωγραφική κάλυψη.».

#### **Άρθρο 104**

##### **Υποχρέωση τήρησης αρχείων για μη επικίνδυνα απόβλητα - Τροποποίηση παρ. 4 άρθρου 62 ν. 4819/2021**

Στην παρ. 4 του άρθρου 62 του ν. 4819/2021 (Α' 129) προστίθεται νέο τελευταίο εδάφιο αναφορικά με το διάστημα τήρησης των αρχείων για μη επικίνδυνα απόβλητα και η παρ. 4 διαμορφώνεται ως ακολούθως:

«4. Οργανισμοί και επιχειρήσεις, που μεταφέρουν μη επικίνδυνα απόβλητα, υποχρεούνται να τηρούν τα σχετικά αρχεία της παρ. 1, τα οποία περιλαμβάνουν πληροφορίες σχετικά με τις ποσότητες, τη φύση (κωδικός ΕΚΑ), την προέλευση και, ανάλογα με την περίπτωση, τον τρόπο μεταφοράς, τον τελικό αποδέκτη και τη μέθοδο επεξεργασίας, για τουλάχιστον ένα (1) έτος. Οι οργανισμοί και οι επιχειρήσεις της παρ. 1 διατηρούν επί τουλάχιστον ένα (1) έτος τα αρχεία που αφορούν σε εργασίες διαχείρισης μη επικινδύνων αποβλήτων.».

#### **Άρθρο 105**

##### **Βελτίωση χωριστής συλλογής αποβλήτων συσκευασίας από Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης- Τροποποίηση περ. γ' και δ' παρ. 2 άρθρου 86 ν. 4819/2021**

Το δεύτερο εδάφιο της περ. γ' και το πρώτο εδάφιο της περ. δ' της παρ. 2 του άρθρου 86 του ν. 4819/2021 (Α' 129) τροποποιούνται με τη διαγραφή των γωνιών ανακύκλωσης και οι περ. γ' και δ' διαμορφώνονται ως εξής:

«γ) Οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) α' βαθμού οργανώνουν τη χωριστή συλλογή των αποβλήτων συσκευασίας σε διακριτά ρεύματα, σύμφωνα με τις απαιτήσεις της παρ. 5 του άρθρου 84, σε δημοτικές αθλητικές εγκαταστάσεις, παιδικές χαρές, βρεφονηπιακούς σταθμούς και άλλες δημοτικές εγκαταστάσεις συνάθροισης κοινού. Η χωριστή συλλογή πραγματοποιείται σε περιέκτες κατάλληλου μεγέθους ανάλογα με την περίπτωση, όπως μικρούς κάδους ανακύκλωσης εσωτερικού και εξωτερικού χώρου.

δ) Η χωριστή συλλογή των περ. α', β' και γ' πραγματοποιείται με περιέκτες ή κάδους ή άλλα μέσα κατάλληλου μεγέθους, ανάλογα με τα χαρακτηριστικά του χώρου και την επισκεψιμότητά του, και κατάλληλου χρωματισμού. Αναφορικά με τις προδιαγραφές των χρωμάτων και των συμβόλων των κάδων ή περιεκτών για κάθε υλικό που συλλέγεται χωριστά σύμφωνα με το παρόν εφαρμόζονται το άρθρο 26 και το Παράρτημα V του Μέρους Β'.».

#### **Άρθρο 106**

##### **Διοικητικές κυρώσεις - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 91 ν. 4819/2021**

Η παρ. 1 του άρθρου 91 του ν. 4819/2021 (Α' 129) τροποποιείται με την επιβολή κυρώσεων σε Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) που έχουν λάβει απόφαση οργάνωσης της εναλλακτικής διαχείρισης αποκλειστικά σε συνεργασία με φορέα Συλλογικού Συστήματος Εναλλακτικής Διαχείρισης, αλλά δεν συνάπτουν σχετική σύμβαση συνεργασίας και η παρ. 1 διαμορφώνεται ως εξής:

«1. Για τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) α' βαθμού που έχουν λάβει την απόφαση οργάνωσης της εναλλακτικής διαχείρισης των δημοτικών αποβλήτων συσκευασιών αποκλειστικά σε συνεργασία με φορέα Συλλογικού Συστήματος Εναλλακτικής Διαχείρισης (ΣΣΕΔ) και δεν συνάπτουν σύμβαση με το φορέα ΣΣΕΔ επιβάλλεται πρόστιμο από χίλια (1.000) έως εκατό χιλιάδες (100.000) ευρώ, σύμφωνα με την απόφαση της παρ. 12 του άρθρου 92.».

#### **Άρθρο 107**

**Διοικητική διάρθρωση του Ελληνικού Οργανισμού Ανακύκλωσης - Τροποποίηση παρ. 1 και 2 άρθρου 100 ν. 4819/2021**

Στο άρθρο 100 του ν. 4819/2021 (Α' 129): α) στην παρ. 1 αα) στο εισαγωγικό εδάφιο επικαιροποιείται ο αριθμός των Διευθύνσεων, αβ) προστίθεται νέα περ. γα), αγ) στην περ. δ) απαλείφεται η λέξη «Παραγωγών», β) στην παρ. 2 προστίθεται η πρόβλεψη σύστασης Γραφείου Προέδρου ΔΣ και Γραφείου Γενικού Διευθυντή και το άρθρο 100 διαμορφώνεται ως εξής:

«1. Ο Ελληνικός Οργανισμός Ανακύκλωσης (Ε.Ο.ΑΝ.) διαρθρώνεται σε μια Γενική Διεύθυνση, η οποία αποτελείται από τις κάτωθι έξι (6) Διευθύνσεις που έχουν την ευθύνη για τον σχεδιασμό, την εφαρμογή και την υποστήριξη όλων των διαδικασιών που απαιτούνται για τη λειτουργία του Ε.Ο.ΑΝ.:

α) Διεύθυνση Οικονομικών-Διοικητικών Υπηρεσιών και Πληροφορικής.

β) Διεύθυνση Α' Προγραμμάτων Διευρυμένης Ευθύνης του Παραγωγού (ΠΔΕΠ).

γ) Διεύθυνση Β' Προγραμμάτων Διευρυμένης Ευθύνης του Παραγωγού (ΠΔΕΠ).

γα) Διεύθυνση Γ' Προγραμμάτων Διευρυμένης Ευθύνης του Παραγωγού (ΠΔΕΠ) Συστήματος επιστροφής εγγύησης.

δ) Διεύθυνση Έρευνας Επικοινωνίας και Μητρώου.

ε) Διεύθυνση Επιθεωρήσεων και Ελέγχων.

2. Στον Ε.Ο.ΑΝ. συστήνονται Νομική Υπηρεσία, Γραφείο Προέδρου Δ.Σ., Γραφείο Διευθύνοντος Συμβούλου, Γραμματεία Διοικητικού Συμβουλίου (Δ.Σ.), Γραφείο Γενικού Διευθυντή και Γραφείο Διαχείρισης Ποιότητας.

3. Ο Ε.Ο.ΑΝ., κατά τη διενέργεια μέρους ή του συνόλου των ελέγχων, κατά την αξιολόγηση των επιχειρησιακών σχεδίων των φορέων για την εξέταση των αιτημάτων έγκρισης ή ανανέωσης της οργάνωσης και λειτουργίας Ατομικών Συστημάτων Εναλλακτικής Διαχείρισης (ΑΣΕΔ) και Συλλογικών Συστημάτων Εναλλακτικής Διαχείρισης (ΣΣΕΔ) και κατά την αξιολόγηση των ετήσιων απολογιστικών εκθέσεων των Φορέων ΑΣΕΔ και ΣΣΕΔ, επιτρέπεται να υποβοηθείται από νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου ή φυσικά πρόσωπα που διαθέτουν τα απαιτούμενα τυπικά και ουσιαστικά προσόντα, τα οποία συνάπτουν σχετική σύμβαση με τον Ε.Ο.ΑΝ...».

**ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΑ'**

**ΛΟΙΠΕΣ ΕΠΕΙΓΟΥΣΕΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ**

**Άρθρο 108**

**Οικοτουριστικά προγράμματα και δράσεις υποδοχής - Τροποποίηση περ. ιε) παρ. 2 άρθρου 34 ν. 4685/2020**

Η περ. ιε) της παρ. 2 του άρθρου 34 του ν. 4685/2020 (Α'92), περί αρμοδιοτήτων των Μονάδων Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών, αντικαθίσταται ως εξής:

«ιε) Προώθηση, υποστήριξη, οργάνωση και υλοποίηση οικοτουριστικών δράσεων και έγκριση δραστηριοτήτων ξενάγησης, καθώς και η παροχή υπηρεσιών και η διοργάνωση δραστηριοτήτων θεματικού τουριστικού χαρακτήρα και συγκεκριμένα η υποστήριξη και η υλοποίηση με ιδία μέσα και προσωπικό, οικοτουριστικών προγραμμάτων και δράσεων υποδοχής, ενημέρωσης και συνοδείας επισκεπτών στις Προστατευόμενες περιοχές του δικτύου Natura 2000.»

**Άρθρο 109**



### **Ασφάλιση εργατών σμύριδας**

1. Κατά παρέκκλιση κάθε κείμενης διάταξης για το έτος 2022, το σμυριγδεργατικό δικαίωμα και οι αντίστοιχες ασφαλιστικές εισφορές, καταβάλλονται, χωρίς την καταβολή πρόσθετων τελών ή προσαυξήσεων, αποκλειστικά για εργασίες περισυλλογής και διαλογής της ήδη εξορυγμένης ή φυσικά αποθεμιμένης σμύριδας, η οποία πρόκειται να παραδοθεί, κατόπιν διαλογής έως την 31η Δεκεμβρίου 2022 στην αποθήκη του Δημοσίου, στο Καμπί Απειράνθου Νάξου, από τον προϋπολογισμό του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας του οικονομικού έτους 2022. Ως προς τον καθορισμό της μέγιστης ποσότητας ανά ποιότητα και περιοχή της παραλαμβανόμενης σμύριδας και της τιμής του σμυριγδεργατικού δικαιώματος ισχύουν και για το έτος 2022 οι οριζόμενες ποσότητες και τιμές της υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΔΜΕΒΟ/109117/ 1523/12.11.2020 κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομικών και Περιβάλλοντος και Ενέργειας (Β' 5024).

2. Για την εν λόγω δαπάνη, κατά παρέκκλιση κάθε κείμενης διάταξης, λογίζεται ως νόμιμη και κανονική η ανάληψη υποχρέωσης, καθώς και η πληρωμή με Χρηματικό Ένταλμα Προπληρωμής, εντός του οικονομικού έτους 2022 δαπάνης ύψους τετρακοσίων είκοσι χιλιάδων ευρώ (420.000 €) που αντιστοιχεί στο σμυριγδεργατικό δικαίωμα και τις αντίστοιχες ασφαλιστικές εισφορές, αποκλειστικά για εργασίες περισυλλογής, διαλογής και παράδοσης των στατήρων σμύριδας που αναλογούν σε έκαστο δικαιούχο σμυριδορύκτη, εγγεγραμμένο στο οικείο μητρώο που τηρείται στο Τμήμα Επιθεώρησης Μεταλλείων, το έτος 2022. Οι ασφαλιστικές εισφορές καταβάλλονται με αναλογική εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 96 του Κανονισμού Ασφάλισης π. ΙΚΑ – ΕΤΑΜ (Β' 816/1965). Πλέον της ανωτέρω δαπάνης, στο ανωτέρω συνολικό ποσό περιλαμβάνεται η δαπάνη μεταφοράς της σμύριδας από τους χώρους συγκέντρωσης στην αποθήκη του Δημοσίου και η δαπάνη του αρμόδιου μηχανικού επιβλέποντα και τεχνικού ασφαλείας.

### **Άρθρο 110**

#### **Υπαγωγή ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων επεξεργασίας λατομικών ορυκτών σε καθεστώς γνωστοποίησης**

1. Ηλεκτρομηχανολογικές εγκαταστάσεις επεξεργασίας λατομικών ορυκτών που κατασκευάστηκαν εκτός λατομικών χώρων και αδειοδοτήθηκαν, σύμφωνα με τους ν. 3325/2005 (Α' 68) και 3982/2011 (Α' 143), ενώ στη συνέχεια η έκταση του χώρου εγκατάστασης, αποτέλεσε τμήμα λατομικού χώρου ή λατομικής περιοχής, εντάσσονται στο καθεστώς γνωστοποίησης του άρθρου 65 του ν. 4442/2016 (Α' 230) και του άρθρου 56 του ν. 4512/2018 (Α' 18), υπό την προϋπόθεση της περιβαλλοντικής αδειοδότησής τους, αν ο κάτοχος του δικαιώματος εκμετάλλευσης του λατομικού χώρου, υποβάλει προς έγκριση, τεχνική μελέτη εκμετάλλευσης του λατομικού χώρου στην αρμόδια αρχή, εντός αποκλειστικής προθεσμίας ενός (1) έτους, από την έναρξη ισχύος του παρόντος. Η τεχνική μελέτη συνοδεύεται από:

α) δικαιολογητικά που αποδεικνύουν ότι έχει στην κυριότητά του, τον εγκατεστημένο ηλεκτρομηχανολογικό εξοπλισμό,

β) τα νομιμοποιητικά παραστατικά αδειοδότησης των ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων,

γ) παράβολο ύψους πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ, το οποίο αποτελεί έσοδο του κρατικού προϋπολογισμού. Ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%) επί αυτού αποδίδεται στον προϋπολογισμό της Γενικής Διεύθυνσης Ορυκτών Πρώτων Υλών του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας για την κάλυψη δαπανών που σχετίζονται με δράσεις για την ορθολογική αξιοποίηση και βιωσιμότητα της

εκμετάλλευσης των ορυκτών πρώτων υλών. Το παράβολο επιστρέφεται σε περίπτωση που δεν εγκριθεί η υποβληθείσα τεχνική μελέτη.

Η γνωστοποίηση εγκατάστασης και λειτουργίας των ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων πραγματοποιείται παραδεκτώς μόνον, αφότου ολοκληρωθεί η διαδικασία έγκρισης της τεχνικής μελέτης και υπό την προϋπόθεση ότι ο εκμεταλλευτής έχει εξασφαλίσει όλα τα απαραίτητα δικαιολογητικά, σύμφωνα με το άρθρο 65 του ν. 4442/2016 (Α' 230).

2. Λατομικοί χώροι εντός λατομικών περιοχών, που εξυπηρετούνται για τις ανάγκες επεξεργασίας των εξορυσσόμενων αδρανών υλικών από παρακείμενες και εκτός λατομικών περιοχών προϋφιστάμενες ηλεκτρομηχανολογικές εγκαταστάσεις, οι οποίες λειτουργούν ως βιομηχανικές εγκαταστάσεις, εξακολουθούν και συνεχίζουν να εξυπηρετούνται από τις ίδιες εγκαταστάσεις, εφόσον ανήκουν στον ίδιο φορέα εκμετάλλευσης και ο υπολογισμός των αναλογικών μισθωμάτων γίνεται επί των επεξεργασμένων προϊόντων από αυτές τις εγκαταστάσεις. Στην περίπτωση αυτή δεν υποχρεούνται οι φορείς εκμετάλλευσης των λατομικών χώρων σε μετεγκατάσταση των προϋφιστάμενων εγκαταστάσεων ή ανέγερση νέων εγκαταστάσεων εντός των ως άνω λατομικών χώρων.

Η παρούσα εφαρμόζεται επί των συμβάσεων εκμίσθωσης λατομικών χώρων που βρίσκονται σε ισχύ και των τυχόν παρατάσεών τους και μέχρι της λήξης τους.

### **Άρθρο 111**

#### **Νομοτεχνικές βελτιώσεις συνεπεία του ν. 4951/2022**

1. Στον ν. 4951/2022 (Α' 129) επέρχονται οι εξής νομοτεχνικές βελτιώσεις:

α) Στο τελευταίο εδάφιο της παρ. 3 του άρθρου 6 η φράση «στο σημείο σύνδεσης με το Δίκτυο ή Σύστημα» αντικαθίσταται από τη φράση «του σταθμού αποθήκευσης» και το εδάφιο διαμορφώνεται ως εξής:

«Ειδικά στην περίπτωση σταθμού αποθήκευσης, ως ισχύς του αιτήματος, νοείται η μέγιστη ισχύς έγχυσης του σταθμού αποθήκευσης.»

β) Στο πρώτο εδάφιο της περ. ι) της παρ. 6 του άρθρου 6 μετά τη λέξη «επιστροφή» προστίθεται η φράση «, εν όλω ή εν μέρει,» και η φράση «της περ. 3 της υποπαρ. Ι.1 της παρ. Ι του άρθρου πρώτου του ν. 4152/2013 (Α' 107) ή μέρους αυτής» αντικαθίσταται από τη φράση «του παρόντος», και η περ. ι) διαμορφώνεται ως εξής:

«ι) Για σταθμούς βιομάζας που εγκαθίστανται εντός Ζώνης Απολιγνιτοποίησης επιτρέπεται η επιστροφή, εν όλω ή εν μέρει, της εγγυητικής επιστολής του παρόντος. Με την επιστροφή της εγγυητικής επιστολής, η Οριστική Προσφορά Σύνδεσης παύει αυτοδικαίως να ισχύει. Σε περίπτωση επιστροφής μέρους αυτής, σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο, η ως άνω Οριστική Προσφορά Σύνδεσης τροποποιείται και απομειώνεται αντίστοιχα για ισχύ ανάλογη με την μείωση της σχετικής εγγυητικής επιστολής.»

γ) Στην παρ. 7 του άρθρου 10 η φράση «ή εξαιρούνται των ανταγωνιστικών διαδικασιών υποβολής προσφορών του άρθρου 7 του ν. 4414/2016, και κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος,» αντικαθίσταται από τη φράση «ή εξαιρούνται των ανταγωνιστικών διαδικασιών υποβολής προσφορών του άρθρου 7 του ν. 4414/2016 και μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος είτε έχουν συνάψει σύμβαση σύνδεσης είτε έχουν υποβάλλει πλήρες αίτημα για σύμβαση σύνδεσης στον αρμόδιο Διαχειριστή», και η παρ. 7 διαμορφώνεται ως εξής:

«7. Οι παρ. 1 και 2 εφαρμόζονται για σταθμούς Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α. που έχουν λάβει ή λαμβάνουν οριστική προσφορά σύνδεσης από τον αρμόδιο Διαχειριστή, εξαιρουμένων των σταθμών που

λειτουργούν ή έχουν υποβάλει ή θα υποβάλλουν μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2022 δήλωση ετοιμότητας του άρθρου 4α του ν. 4414/2016 (Α' 149) ή έχουν επιλεγεί πριν την έναρξη ισχύος του παρόντος για ένταξη σε καθεστώς λειτουργικής ενίσχυσης μέσω ανταγωνιστικής διαδικασίας υποβολής προσφορών του άρθρου 7 του ν. 4414/2016 ή εξαιρούνται των ανταγωνιστικών διαδικασιών υποβολής προσφορών του άρθρου 7 του ν. 4414/2016 και μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος είτε έχουν συνάψει σύμβαση σύνδεσης είτε έχουν υποβάλλει πλήρες αίτημα για σύμβαση σύνδεσης στον αρμόδιο Διαχειριστή, είτε έχουν συνάψει σύμβαση σύνδεσης, είτε έχουν υποβάλλει πλήρες αίτημα για σύμβαση σύνδεσης στον αρμόδιο Διαχειριστή.».

δ) Στο άρθρο 14 προστίθεται παρ. 5 ως εξής:

«5. Επιτρέπεται η διάσπαση κοινού αιτήματος, εφόσον η ισχύς των αιτημάτων που προκύπτουν μετά την διάσπαση υπερβαίνει το όριο ισχύος της παρ. 1 ή οι επιμέρους σταθμοί που προκύπτουν μετά τη διάσπαση καλύπτουν τις προϋποθέσεις του τρίτου εδαφίου της παρ. 2 του άρθρου 5.».

ε) Στο δεύτερο εδάφιο της παρ. 5 του άρθρου 24 μετά τη φράση «του σχετικού αιτήματος» προστίθεται η φράση «εξαιρουμένης της Απόφασης Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης» και διαγράφεται η φράση «αποκλειστικής», στο τρίτο εδάφιο διαγράφεται η φράση «αποκλειστική» και στο πέμπτο εδάφιο η φράση «του άρθρου 5» αντικαθίσταται από την φράση «του άρθρου 4» και η παρ. 5 διαμορφώνεται ως εξής:

«5. Για τις περιπτώσεις του παρόντος, συνεχίζεται η διαδικασία υλοποίησης της επένδυσης, κατόπιν της κατά προτεραιότητας έκδοσης ή τροποποίησης των σχετικών αδειών και εγκρίσεων, καθώς και της Οριστικής Προσφοράς Σύνδεσης από τον αρμόδιο Διαχειριστή, ανεξαρτήτως τεχνολογίας Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α. και ακολουθεί η κατά προτεραιότητα σύναψη ή τροποποίηση των συμβάσεων που καταρτίζουν με τον αρμόδιο Διαχειριστή του Συστήματος ή του Δικτύου και τον Διαχειριστή Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας και Εγγυήσεων Προέλευσης. Η έκδοση ή τροποποίηση των αδειών, εγκρίσεων και προσφορών, καθώς και η σύναψη ή τροποποίηση των συμβάσεων του πρώτου εδαφίου γίνονται εντός προθεσμίας τριάντα (30) ημερών από την ημερομηνία υποβολής του σχετικού αιτήματος, εξαιρουμένης της Απόφασης Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης. Η κατά προτεραιότητα έκδοση ή τροποποίηση των σχετικών αδειών, εγκρίσεων, προσφορών σύνδεσης, συμβάσεων και η προθεσμία των τριάντα (30) ημερών του πρώτου και δεύτερου εδαφίου αφορά αποκλειστικά άδειες, εγκρίσεις, προσφορές σύνδεσης και συμβάσεις, οι οποίες είχαν εκδοθεί, χορηγηθεί και συναφθεί, αντιστοίχως, ως προς την αρχική θέση εγκατάστασης του σταθμού. Ειδικότερα, η αίτηση για έκδοση Βεβαίωσης ή Βεβαίωσης Ειδικών Έργων ως προς τη νέα θέση εγκατάστασης του σταθμού υποβάλλεται από τον ενδιαφερόμενο στο Ηλεκτρονικό Μητρώο του Φορέα Αδειοδότησης του άρθρου 20 του ν. 4685/2020 (Α' 92) εκτός κύκλου. Σε κάθε περίπτωση, οι κάτοχοι των σταθμών που εμπίπτουν στην περ. β' της παρ. 1 δύνανται να προβούν σε αναγκαστική απαλλοτρίωση του γηπέδου εγκατάστασης σύμφωνα με την παρ. 7 του άρθρου 4 του παρόντος.».

στ) Στην περ. α) της παρ. 1 του άρθρου 38 μετά τη φράση «Σταθμών Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας» προστίθεται η φράση «και Συμπαραγωγής Ηλεκτρισμού Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης», και η περ. α) διαμορφώνεται ως εξής:

«α) Σταθμών Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας και Συμπαραγωγής Ηλεκτρισμού Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης ισχύος έως και πενήντα (50) κιλοβάτ (kW), με την εξαίρεση της περ. β',».

ζ) Στο πρώτο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 38 μετά τη φράση «δικαιολογητικά του άρθρου 34» προστίθεται η φράση «, εκτός αν ορίζεται ειδικότερα» και η παρ. 2 διαμορφώνεται ως εξής:

«2. Για τη σύνδεση των σταθμών της παρ. 1, ο ενδιαφερόμενος ενημερώνει τον αρμόδιο Διαχειριστή για την πρόθεσή του να εγκαταστήσει τον εν λόγω σταθμό, υποβάλλοντας τα απαραίτητα δικαιολογητικά του άρθρου 34 εκτός αν ορίζεται ειδικότερα. Με τον οικείο Κανονισμό δύναται να επανακαθορίζονται τα απαιτούμενα δικαιολογητικά.».

η) Στη παρ. 10 του άρθρου 54 του ν. 4951/2022, μετά τη λέξη «εφόσον» προστίθεται η φράση «υφίσταται διαθέσιμος ηλεκτρικός χώρος και» και η παρ. 10 διαμορφώνεται ως εξής:

«10. Οριστικές Προσφορές Σύνδεσης η διάρκεια των οποίων έληξε μετά την 1η Ιουνίου 2022 και μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος, δύναται να αναβιώσουν και να παραταθούν, εφόσον υφίσταται διαθέσιμος ηλεκτρικός χώρος και ο ενδιαφερόμενος καταβάλλει το Τέλος Παράτασης Εγκατάστασης και Δέσμευσης Ηλεκτρικού Χώρου.».

θ) Στην παρ. 1 του άρθρου 55 η φράση «ούτε σε» αντικαθίσταται από τη φράση «για την» και η φράση «της παρ. 1» διαγράφεται, στην παρ. 2 η φράση «με την παρ. 1 του άρθρου» αντικαθίσταται από τη φράση «με το άρθρο», στην παρ. 3 η φράση «με την παρ. 1 του άρθρου» αντικαθίσταται από τη φράση «με το άρθρο», και το άρθρο 55 διαμορφώνεται ως εξής:

#### «Άρθρο 55

#### Μεταβατικές διατάξεις ως προς υφιστάμενες Βεβαιώσεις ή Βεβαιώσεις Ειδικών Έργων ή Άδειες Παραγωγής

1. Οι υφιστάμενες Βεβαιώσεις ή Βεβαιώσεις Ειδικών Έργων ή Άδειες Παραγωγής, για τις οποίες έχει εκδοθεί Απόφαση Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης πριν την έναρξη ισχύος του παρόντος, δεν υποχρεούνται σε τροποποίηση αυτής, για την τήρηση των αποστάσεων ασφαλείας ανεμογεννητριών του άρθρου 21.

2. Αν σε υφιστάμενες Βεβαιώσεις ή σε Βεβαιώσεις Ειδικών Έργων ή Άδειες Παραγωγής, για τις οποίες έχει εκδοθεί Απόφαση Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης, πριν την έναρξη ισχύος του παρόντος, προκύψει τροποποίησή τους μετά τη θέση σε ισχύ του παρόντος, συμμορφώνονται με το άρθρο 21.

3. Οι υφιστάμενες Βεβαιώσεις ή Βεβαιώσεις Ειδικών Έργων ή Άδειες Παραγωγής, για τις οποίες δεν έχει εκδοθεί Απόφαση Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης, συμμορφώνονται με το άρθρο 21.».

ι) Στην παρ. 3 του άρθρου 98 η φράση «το κόστος επιβαρύνει αρχικώς τον ΔΕΔΔΗΕ, εντάσσεται στη ρυθμιζόμενη περιουσιακή του βάση και ανακτάται πλήρως μέσω των Χρεώσεων Χρήσης Δικτύου σύμφωνα με την παρ. 1.» αντικαθίσταται ως εξής :

«ε) κατασκευή νέων υποσταθμών και επέκταση υφιστάμενων υποσταθμών.

Το κόστος επιβαρύνει αρχικώς τον ΔΕΔΔΗΕ, εντάσσεται στη ρυθμιζόμενη περιουσιακή του βάση και ανακτάται πλήρως μέσω των Χρεώσεων Χρήσης Δικτύου σύμφωνα με την παρ. 1.».

ια) Στο τέλος της παρ. 5 του άρθρου 98 προστίθεται εδάφιο ως εξής: «Τα ανωτέρω εφαρμόζονται ανεξάρτητα από τον φορέα υλοποίησης των έργων επέκτασης ή ενίσχυσης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην οικεία οριστική προσφορά σύνδεσης ή την οικεία σύμβαση σύνδεσης».

ιβ) Στο τέλος της παρ. 6 του άρθρου 98 προστίθεται εδάφιο ως εξής: «Τα ανωτέρω εφαρμόζονται ανεξάρτητα από τον φορέα υλοποίησης των έργων επέκτασης ή ενίσχυσης σύμφωνα με τα οριζόμενα στην οικεία οριστική προσφορά σύνδεσης ή την οικεία σύμβαση σύνδεσης».

ιγ) Στο πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 120, μετά τη φράση «μεταξύ του Διαχειριστή του Ε.Σ.Μ.Η.Ε.», προστίθεται η φράση «και των κατόχων άδειας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας» και η παρ. 1 διαμορφώνεται ως εξής:

«1. Για τη διασφάλιση του εφοδιασμού των νησιωτικών περιοχών που διασυνδέονται με το Ελληνικό Σύστημα Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας (Ε.Σ.Μ.Η.Ε.) και δεν εμπίπτουν πλέον στα Μη Διασυνδεδεμένα Νησιά (Μ.Δ.Ν.), συνάπτονται συμβάσεις Εφεδρείας Δυναμικού Εκτάκτων Αναγκών, μεταξύ του Διαχειριστή του Ε.Σ.Μ.Η.Ε. και των κατόχων άδειας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας για σταθμούς παραγωγής από ορυκτά καύσιμα που βρίσκονται στα ηλεκτρικά συστήματα των εν λόγω νησιωτικών περιοχών. Οι ανωτέρω συμβάσεις υποβάλλονται προς έγκριση στη Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας (Ρ.Α.Ε.). Οι πάροχοι εφεδρείας δυναμικού εκτάκτων αναγκών δικαιούνται αποζημίωσης, η οποία καταβάλλεται μέσω του Ειδικού Λογαριασμού Υπηρεσιών Κοινής Ωφέλειας (Υ.Κ.Ω.) της παρ. 8 του άρθρου 55 του ν. 4001/2011 (Α' 179).». ια) Στο πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 165 η φράση «δύνανται να» διαγράφεται, στο δεύτερο εδάφιο η φράση «, στο αντικείμενο των συμβάσεων, περιλαμβάνονται» αντικαθίσταται από τη φράση «, δύναται στο αντικείμενο των συμβάσεων, να περιλαμβάνονται», στο τρίτο εδάφιο η φράση «, δύνανται να» καταργείται και η παρ. 1 διαμορφώνεται ως εξής:

«1. Οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φορείς κατά την έννοια του ν. 4412/2016 (Α' 147) για την ανάθεση συμβάσεων εκτέλεσης έργων υποδομής διαχείρισης λυμάτων που εντάσσονται σε Επιχειρησιακά Προγράμματα του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς, καθώς και λοιπά προγράμματα που χρηματοδοτούνται από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων, περιλαμβάνουν στο αντικείμενο των εν λόγω συμβάσεων, πέραν της κατασκευής, την κανονική λειτουργία και τη συντήρηση των εγκαταστάσεων για διάρκεια τουλάχιστον τριών (3) ετών, ως υποχρέωση του αναδόχου. Ειδικότερα, όσον αφορά τα έργα κατασκευής του δικτύου αποχέτευσης, δύναται στο αντικείμενο των σχετικών συμβάσεων, να περιλαμβάνονται η κατασκευή, η κανονική λειτουργία και συντήρηση του δικτύου και των αντλιοστασίων. Στο αντικείμενο των συμβάσεων, στην περίπτωση εγκαταστάσεων επεξεργασίας λυμάτων περιλαμβάνονται η κατασκευή, η κανονική λειτουργία και συντήρηση των εγκαταστάσεων αυτών. Η δαπάνη για την κανονική λειτουργία και συντήρηση των έργων υποδομής διαχείρισης λυμάτων βαρύνει τον Κύριο των έργων. Η υποχρέωση των ανωτέρω εδαφίων δεν καταλαμβάνει τις δημόσιες συμβάσεις των οποίων η διαδικασία ανάθεσης έχει εκκινήσει πριν την έναρξη ισχύος του παρόντος.».

2.

α) Στην παρ. 1 του άρθρου 132Η του ν. 4001/2011 (Α' 179), μετά το πρώτο εδάφιο, προστίθεται νέο δεύτερο εδάφιο, στο τρίτο εδάφιο μετά την φράση «που εκδίδονται» προστίθεται η φράση «από την έναρξη ισχύος του παρόντος» και η παρ. 1 διαμορφώνεται ως εξής:

«1. Ως προς τις άδειες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, οι οποίες έχουν χορηγηθεί για την άσκηση δραστηριότητας αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας, δυνάμει της υπό στοιχεία Δ5/Φ1/οικ.17951/8.12.2000 απόφασης του Υπουργού Ανάπτυξης (Β' 1498) και βρίσκονται σε ισχύ κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος, καθώς και τις εκκρεμείς αιτήσεις για τη χορήγηση σχετικών αδειών, εφαρμόζονται τα άρθρα 132Ε έως 132Ζ, υπό την επιφύλαξη των παρ. 2 και 3, αντίστοιχα. Για τις άδειες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, οι οποίες έχουν χορηγηθεί για την άσκηση δραστηριότητας αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας, δυνάμει της υπό στοιχεία Δ5/Φ1/οικ.17951/8.12.2000 απόφασης και οι οποίες έχουν εκδοθεί μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος, οι προθεσμίες της παρ. 7 του άρθρου 132Ζ εκκινούν από την ημερομηνία έκδοσης των αδειών αποθήκευσης που εκδίδονται σύμφωνα με την παρ. 2. Για τις άδειες αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας που εκδίδονται από την έναρξη ισχύος του παρόντος μέχρι και την 31η Δεκεμβρίου 2022, οι προθεσμίες της παρ. 7 του άρθρου 132Ζ παρατείνονται κατά έξι (6) μήνες. Εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την έναρξη ισχύος του παρόντος, η Ρ.Α.Ε., με

ανακοίνωσή της, την οποία δημοσιεύει στην ιστοσελίδα της, αναρτά κατάλογο των αδειών και των αιτήσεων της παρ. 1.».

β) Στην παρ. 3 του άρθρου 132Η του ν. 4001/2011 μετά την αναφορά στο άρθρο «132ΣΤ» προστίθεται η φράση «, εκτός των προβλεπόμενων στις περ. δ), ε) και στ) της παρ. 1 αυτού» και η παρ. 3 διαμορφώνεται ως εξής:

«3. Εντός τριών (3) μηνών από την ανακοίνωση της Π.Α.Ε., οι ενδιαφερόμενοι επί εκκρεμών αιτήσεων της παρ. 1 συμπληρώνουν και υποβάλλουν το σύνολο των απαιτούμενων εγγράφων και στοιχείων των άρθρων 132Ε, 132ΣΤ, εκτός των προβλεπόμενων στις περ. δ), ε) και στ) της παρ. 1 αυτού και 132Ζ, σύμφωνα με τα οποία αξιολογούνται για την έκδοση αδειών αποθήκευσης.».

3. Στην περ. α' της παρ. 6 του άρθρου 56 του ν. 2637/1998 (Α' 200), στο έκτο εδάφιο και μετά τη φράση «κοινής απόφασης των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Εσωτερικών και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (Β' 3149),» διαγράφεται η φράση «δεν υπερβαίνουν το μηδέν κόμμα οχτώ τοις εκατό (0,8%),» και η φράση «δεν υπερβαίνουν το ένα τοις εκατό (1%)» αντικαθίσταται από τη φράση «δεν υπερβαίνουν το μηδέν κόμμα οχτώ τοις εκατό (0,8%)».

4. Στην παρ. 1 του άρθρου 3 του από 20/9-30/11/1995 π.δ. (Δ' 1049) προστίθεται πριν από το τελευταίο εδάφιο η χρήση γης «- Τριτοβάθμια εκπαίδευση Ερευνητικές δραστηριότητες.».

## **Άρθρο 112**

### **Ρήτρα αναπροσαρμογής – Τροποποίηση άρθρου 138 ν. 4951/2022**

1. Στο πρώτο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 138 του ν. 4951/2022 (Α' 129) τροποποιείται το ορόσημο ανακοίνωσης μηνιαίας βάσης των προμηθευτών ηλεκτρικής ενέργειας, και η παρ. 2 διαμορφώνεται ως εξής:

«2. Οι προμηθευτές ηλεκτρικής ενέργειας ανακοινώνουν σε μηνιαία βάση και σε ευδιάκριτο σημείο στην ιστοσελίδα τους, έως την εικοστή ημέρα (20<sup>η</sup>) ημέρα του προηγούμενου μήνα (Μ-1), πριν από τον μήνα εφαρμογής (Μ), τις πάγιες χρεώσεις και τις χρεώσεις προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας για το σκέλος ισχύος και ενέργειας που εφαρμόζονται στα τιμολόγια προμήθειας της παρ. 1. Ειδικώς ενημερώνουν με ατομική ενημέρωση τους πελάτες με σύμβαση προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας με εξειδικευμένες χρεώσεις τιμολογίου προμήθειας που διαμορφώνονται κατόπιν διαπραγμάτευσης με τον προμηθευτή, σύμφωνα με τον Κώδικα Προμήθειας Ηλεκτρικής Ενέργειας σε Πελάτες (Β' 832/2013).

2. Στο τελευταίο εδάφιο της περ. (β) της παρ. 4 τροποποιείται το ορόσημο ανακοίνωσης μηνιαίας βάσης των προμηθευτών ηλεκτρικής ενέργειας και η περ. (β) διαμορφώνεται ως εξής:

«(β) Δεν ισχύει το άρθρο 30 του Κώδικα Προμήθειας Ηλεκτρικής Ενέργειας σε Πελάτες (Β' 832/2013) ως προς τον χρόνο, την υποχρέωση ατομικής ενημέρωσης των πελατών και την έναρξη ισχύος τροποποίησης όρων της σύμβασης προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας. Ειδικότερα για την πρώτη περίοδο εφαρμογής, η ανακοίνωση των χρεώσεων προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας διενεργείται έως την 25η Ιουλίου 2022.»

3. Στην παρ. 4 του άρθρου 138 του ν. 4951/2022 προστίθεται περ. (στ) ως εξής:

«στ) Αναστέλλεται η εφαρμογή του άρθρου 6Α της υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΓΔΕ/57469/2612/17.6.2020 απόφασης του Υφυπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας για την κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας από την 1η Αυγούστου 2022 έως την 1η Ιουλίου 2023, εκτός αν η περίοδος αυτή οριστεί άλλως δυνάμει του παρόντος άρθρου.».

4. Στο άρθρο 138 του ν. 4951/2022 προστίθεται παρ. 6 ως εξής:

«6. Κατά την περίοδο εφαρμογής του πρώτου εδαφίου της παρ. 1 για τον προσδιορισμό των χρεώσεων προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας των προμηθευτών καθολικής υπηρεσίας, λαμβάνονται υπόψη τα τιμολόγια προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας των ανωτέρω προμηθευτών ανά κατηγορία πελατών και επιλέγεται, το τιμολόγιο με την ανώτερη τιμή χρέωσης προμήθειας, εκπεφρασμένη σε ευρώ ανά μεγαβατώρα (€/MWh) σε κλίμακα κατανάλωσης από μηδέν (0) έως δυο (2) MWh. Για την εφαρμογή του πρώτου εδαφίου η Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας δημοσιεύει μηνιαίως στην ιστοσελίδα της, υπό τη μορφή πίνακα και έως την εικοστή έβδομη (27η) ημέρα του μήνα (Μ-1), πριν από τον μήνα εφαρμογής (Μ), τις πάγιες χρεώσεις και τις χρεώσεις προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας για το σκέλος ισχύος και ενέργειας, τις οποίες ανακοινώνουν οι προμηθευτές ηλεκτρικής ενέργειας και εφαρμόζονται στα τιμολόγια προμήθειας κατά την παρ. 1. Εφόσον στο προκρινόμενο τιμολόγιο, το οποίο εφεξής καλείται «Τιμολόγιο Αναφοράς», περιλαμβάνονται επιπλέον είτε πάγιες χρεώσεις είτε χρεώσεις νυχτερινής κατανάλωσης, τότε οι χρεώσεις αυτές μεταφέρονται και στο τιμολόγιο προμήθειας καθολικής υπηρεσίας. Οι εφαρμοζόμενες χρεώσεις προμήθειας καθολικής υπηρεσίας υπολογίζονται με βάση το Τιμολόγιο Αναφοράς, προσαυξημένο κατά πέντε τοις εκατό (5%), ανά κατηγορία πελατών.»

5. Η έναρξη ισχύος του παρόντος ανατρέχει στην έναρξη ισχύος του ν. 4951/2022.

### **Άρθρο 113**

#### **Μεταβατική διάταξη ως προς την υποβολή αιτήσεων για Οριστική Προσφορά Σύνδεσης μετά την έναρξη ισχύος του ν. 4951/2022 – Προσθήκη άρθρου 52Α στον ν. 4951/2022**

Μετά το άρθρο 52 του ν. 4951/2022 (Α' 129) εισάγεται άρθρο 52Α με μεταβατικές διατάξεις ως εξής:

#### **«Άρθρο 52Α**

Μεταβατικές διατάξεις ως προς την υποβολή αίτησης για Οριστική Προσφορά Σύνδεσης  
Για τις αιτήσεις που υποβάλλονται στους αρμόδιους Διαχειριστές από την πρώτη έως και τη δέκατη μέρα του Ιουλίου του 2022 για Οριστική Προσφορά Σύνδεσης, σύμφωνα με τα άρθρα 5 και 34, η Εγγυητική Επιστολή του άρθρου 6, το αποδεικτικό πληρωμής διαχειριστικού τέλους υποβολής αίτησης υπέρ του αρμόδιου Διαχειριστή, καθώς και η Βεβαίωση Τεκμηρίωσης Νόμιμης Χρήσης, όπου απαιτείται, δεν αποτελούν στοιχεία πληρότητας των αιτήσεων. Προς τον σκοπό αυτό ο αρμόδιος Διαχειριστής, παραλαμβάνει και εξετάζει κανονικά τις σχετικές αιτήσεις χωρίς τα έγγραφα του πρώτου εδαφίου, λαμβάνοντας υπόψη ως ημερομηνία υποβολής την ημερομηνία της αρχικής υποβολής τους σε αυτόν. Αν οι αιτήσεις είναι πλήρεις κατά τα άρθρα 5 και 34, κατά περίπτωση, ο αρμόδιος Διαχειριστής εκδίδει και αποστέλλει στους αιτούντες τις αντίστοιχες βεβαιώσεις πληρότητας, στις οποίες αναγράφεται η ημερομηνία που οι αιτήσεις κατέστησαν πλήρεις και τις οποίες κοινοποιεί στον Φορέα Αδειοδότησης του άρθρου 20 του ν. 4685/2020 (Α' 92). Στις περιπτώσεις του πρώτου εδαφίου, οι αιτούντες υποβάλλουν την Εγγυητική Επιστολή του άρθρου 6 εντός των προθεσμιών και σύμφωνα με τη διαδικασία της παρ. 2 του άρθρου 52, απαλλάσσονται από την πληρωμή του διαχειριστικού τέλους υποβολής αίτησης υπέρ του αρμόδιου Διαχειριστή, ο οποίος, ως προς την τεκμηρίωση της νόμιμης χρήσης του γηπέδου εγκατάστασης, λαμβάνει υπόψη τα αποδεικτικά έγγραφα και στοιχεία του άρθρου 18, τα οποία αποτελούν στοιχεία πληρότητας, εκτός της Βεβαίωσης Τεκμηρίωσης Νόμιμης Χρήσης, εφόσον έχουν προσκομιστεί από τον αιτούντα.»

### **Άρθρο 114**

**Επιστροφή εγγυητικής επιστολής άρθρου 6 του ν. 4951/2022 - Τροποποίηση παρ. 8 άρθρου 7  
ν. 4414/2016**

Η παρ. 8 του άρθρου 7 του ν. 4414/2016 (Α' 149), περί δυνατότητας επιστροφής της εγγυητικής επιστολής, αντικαθίσταται ως εξής:

«8. Οι κάτοχοι σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΑΠΕ) και Συμπαγωγής Ηλεκτρισμού - Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης (ΣΗΘΥΑ) που συμμετέχουν, από την έναρξη ισχύος της υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΓΔΕ/66576/5877/28.6.2022 απόφασης του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας (Β' 3522), στην πρώτη ή και στη δεύτερη ή και στην τρίτη ανταγωνιστική διαδικασία υποβολής προσφορών του παρόντος άρθρου, οι οποίες διενεργούνται μετά την ημερομηνία αποδοχής της Οριστικής Προσφοράς Σύνδεσης, και οι σταθμοί των οποίων δεν επιλέγονται για ένταξη σε καθεστώς στήριξης με τη μορφή Λειτουργικής Ενίσχυσης, δικαιούνται την επιστροφή της εγγυητικής επιστολής του άρθρου 6 του ν. 4951/2022 (Α' 129), κατόπιν υποβολής σχετικού αιτήματος στον αρμόδιο Διαχειριστή.

Οι εν λόγω κάτοχοι σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ και ΣΗΘΥΑ μπορούν να ασκήσουν το ανωτέρω δικαίωμα, αποκλειστικά εντός χρονικού διαστήματος δύο (2) μηνών από την οριστική κατακύρωση του αποτελέσματος της ανταγωνιστικής διαδικασίας υποβολής προσφορών.

Το δικαίωμα του πρώτου εδαφίου δύναται να ασκηθεί και μετά την έκδοση δικαστικής απόφασης, επί αιτήσεως ακυρώσεως κατά οποιασδήποτε άδειας ή έγκρισης, αν από την έναρξη ισχύος της υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΓΔ Ε/66576/5877/28.6.2022 απόφασης και μέχρι την ημερομηνία της έκδοσης της δικαστικής απόφασης, οι εν λόγω σταθμοί δεν έχουν συμμετάσχει σε καμία ανταγωνιστική διαδικασία.

Με την επιστροφή της εγγυητικής επιστολής παύουν να ισχύουν αυτοδικαίως η Άδεια Παραγωγής, η Απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων, η Άδεια Εγκατάστασης και γενικότερα όλες οι άδειες και εγκρίσεις που έχουν χορηγηθεί για τον εν λόγω σταθμό.»

**Άρθρο 115**

**Ειδικότερες ρυθμίσεις για πλωτούς φωτοβολταϊκούς σταθμούς - Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 12  
ν. 4685/2020**

Στο τέλος της περ. γ) της παρ. 2 του άρθρου 12 του ν. 4685/2020 (Α' 92), περί σταθμών Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργεια (ΑΠΕ), προστίθενται τρία εδάφια και η περ. γ) διαμορφώνεται ως εξής:

«γ) Για τους σταθμούς ΑΠΕ και ΣΗΘΥΑ, που ανήκουν στην κατηγορία των Ειδικών Έργων και για υβριδικούς σταθμούς που συμπεριλαμβάνουν στο έργο τους την κατασκευή υποθαλάσσιων διασύνδεσης δύο (2) ή περισσότερων Μη Διασυνδεδεμένων Νησιών, με την παρέλευση του διπλάσιου χρονικού διαστήματος από τα οριζόμενα στην περίπτωση α) της παραγράφου 2 χρονικά διαστήματα.

Ειδικά για σταθμούς ΑΠΕ και ΣΗΘΥΑ που δεν δύναται να υποβληθεί αίτημα για χορήγηση προσφοράς σύνδεσης λόγω του θεσμικού και κανονιστικού πλαισίου που διέπει τα κορεσμένα δίκτυα, που συνδέονται σε περιοχές που έχουν χαρακτηριστεί ως κορεσμένα δίκτυα, οι υποχρεώσεις της υποπερίπτωσης (ββ) της περίπτωσης α) της παραγράφου 2, καθώς και των περιπτώσεων β) και γ) της ίδιας παραγράφου πληρούνται, εφόσον ο κάτοχος Βεβαίωσης ή Βεβαίωσης Ειδικών Έργων υποβάλλει στον αρμόδιο Διαχειριστή εντός των ως άνω προθεσμιών αίτημα εκδήλωσης ενδιαφέροντος για σύνδεση συνοδευόμενο από την απόφαση περιβαλλοντικής αδειοδότησης. Το αίτημα εξετάζεται ως αίτημα χορήγησης οριστικής προσφοράς σύνδεσης όταν πληρούνται οι προϋποθέσεις εξέτασης κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 14 και τον Κανονισμό Βεβαίωσης.



Επίσης, ειδικά για τους σταθμούς της περ. γ' της παρ. 5 του άρθρου 10, η άδεια παραγωγής των οποίων εκδόθηκε πριν από την έναρξη ισχύος του ν. 3468/2006 (Α' 129), οι προθεσμίες της περ. α' εκκινούν μετά την έγκριση του τελικού προγράμματος εκμετάλλευσης, το οποίο προβλέπεται στους όρους της οικείας πράξης, δυνάμει της οποίας έχει παραχωρηθεί στον παραγωγό το δικαίωμα έρευνας, εκμετάλλευσης και διαχείρισης του γεωθερμικού δυναμικού για την περιοχή στην οποία αφορά η οικεία άδεια παραγωγής. Ο παραγωγός ενημερώνει αμελλητί, και σε κάθε περίπτωση, εντός αποκλειστικής προθεσμίας δέκα (10) ημερών, τη ΡΑΕ για την ημερομηνία έγκρισης του τελικού προγράμματος εκμετάλλευσης. Για τους εν ισχύ πλωτούς φωτοβολταϊκούς σταθμούς σε λιμνοδεξαμενές ή τεχνητά υδάτινα σώματα που έχουν δημιουργηθεί σε εξαντλημένες εξορυκτικές εκμεταλλεύσεις, για τους οποίους οι άδειες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας ή Βεβαιώσεις Παραγωγού έχουν εκδοθεί πριν την έναρξη ισχύος της υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/17185/1069/2022 απόφασης του Υφυπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας (Β' 841), οι προθεσμίες της περ. α) εκκινούν τρεις (3) μήνες από την έκδοση της ανωτέρω απόφασης.».

### **Άρθρο 116**

#### **Επιλογή ανεξάρτητου μηχανικού πιστοποίησης - Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 143ΣΤ ν. 4001/2011**

Το δύο τελευταία εδάφια της περ. 2Β της παρ. 2 του άρθρου 143ΣΤ του ν. 4001/2011 (Α' 179), περί του τρόπου επιλογής του ανεξάρτητου μηχανικού πιστοποίησης, αντικαθίστανται και η περ. 2Β διαμορφώνεται ως εξής:

«2Β. Σε περιπτώσεις μεμονωμένων ενισχύσεων σταθμών αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, καθορίζονται ιδίως:

α) η διάρκεια χορήγησης της λειτουργικής ενίσχυσης, β) οι κανόνες για τη διαμόρφωση της μεθοδολογίας υπολογισμού του επιτρεπόμενου εσόδου, με βάση την αξία της ρυθμιζόμενης περιουσιακής βάσης του έργου, της λειτουργικής ενίσχυσης των σταθμών αυτών, όπως και των μεγεθών στα οποία βασίζεται ο υπολογισμός, ήτοι, των καθαρών εσόδων αγοράς, κατά την παρ. 3,

γ) τα κίνητρα αποδοτικής και επωφελούς για το σύστημα ηλεκτρικής ενέργειας δραστηριοποίησης, τα οποία παρέχονται στον κάτοχο κάθε ενισχυόμενου σταθμού, καθώς και το επιτρεπτό εύρος διακύμανσης του ετήσιου επιτρεπόμενου εσόδου, ως αποτέλεσμα εφαρμογής των κινήτρων αυτών, κατά την υποπαρ. 3Γ της παρ. 3,

δ) εφόσον στην εγκριτική απόφαση της παρ. 1 προβλέπεται μηχανισμός πιστοποίησης του κόστους και παρακολούθησης του χρονοδιαγράμματος κατασκευής των έργων, καθορίζονται:

δα) η μεθοδολογία προσαρμογής του επιτρεπόμενου εσόδου του αποθηκευτικού σταθμού σε συνάρτηση με το κόστος κατασκευής που προκύπτει από τη διενέργεια της πιστοποίησης, σύμφωνα με την οικεία εγκριτική απόφαση της παρ. 1,

δβ) τα προσόντα, οι προϋποθέσεις και η διαδικασία ορισμού φυσικού ή νομικού προσώπου ως ανεξάρτητου μηχανικού πιστοποίησης και κάθε άλλο αναγκαίο σχετικό ζήτημα,

δγ) οι υποχρεώσεις και οι ελάχιστοι όροι δραστηριοποίησης του εν λόγω ανεξάρτητου μηχανικού, που, εκτός από την πιστοποίηση του επενδυτικού και λειτουργικού κόστους του αποθηκευτικού σταθμού, δύναται να περιλαμβάνουν τον ποιοτικό έλεγχο και τη βεβαίωση της τήρησης του χρονοδιαγράμματος και των οροσήμων υλοποίησης του έργου,

ε) κάθε άλλο ειδικό ζήτημα κατ' εφαρμογή των όρων της εγκριτικής απόφασης της παρ. 1 και του παρόντος άρθρου.

Για την εφαρμογή της περ. δ), ο ανεξάρτητος μηχανικός πιστοποίησης επιλέγεται από τον δικαιούχο της ενίσχυσης και εγκρίνεται από το αρμόδιο όργανο του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Ο δικαιούχος της ενίσχυσης αναλαμβάνει στο ακέραιο τις δαπάνες για την αμοιβή του ανεξάρτητου μηχανικού και τα συναφή έξοδα.».

#### **Άρθρο 117**

#### **Αποζημίωση Μικρών Υδροηλεκτρικών Σταθμών για χρονικό διάστημα από τη λήξη μέχρι και την ανανέωση της Άδειας Λειτουργίας**

Μικροί Υδροηλεκτρικοί Σταθμοί για τους οποίους κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος έχει ανανεωθεί η Άδεια Λειτουργίας τους, και εφόσον έχει υποβληθεί το αίτημα ανανέωσης εμπροθέσμως και εν ισχύ της αρχικής Άδειας Λειτουργίας, αποζημιώνονται από τη «ΔΑΠΕΕΠ ΑΕ» για το χρονικό διάστημα από την ημερομηνία λήξης της αρχικής Άδειας Λειτουργίας, έως και την ημερομηνία ανανέωσης αυτής.

#### **ΜΕΡΟΣ Β΄**

#### **ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ**

#### **Άρθρο 118**

#### **Ευθύνη των οργάνων της υπό ειδικής διαχείρισης εταιρείας δυνάμει του άρθρου 21 του ν. 4664/2020 - Τροποποίηση περ. β και προσθήκη περ. γ στην παρ. 2 του άρθρου 9 ν. 4224/2013**

Στην περ. β΄ της παρ. 2 του άρθρου 9 του ν. 4224/2013 (Α΄ 288), επέρχονται νομοτεχνικές βελτιώσεις και προστίθεται τελευταίο εδάφιο, προστίθεται περ. γ΄ και οι περ. β΄ και γ΄ διαμορφώνονται ως εξής:

«β. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου ή άλλου συλλογικού οργάνου διοίκησης της υπό ειδική διαχείριση εταιρείας δυνάμει του άρθρου 21 του ν. 4664/2020 (Α΄ 32) συμπεριλαμβανομένου και του Ειδικού Διαχειριστή ή οι μέτοχοι και τα μέλη των Διοικητικών Συμβουλίων αυτών δεν υπέχουν καμία ευθύνη ποινική, αστική, διοικητική ή άλλη κατά την άσκηση των καθηκόντων ή δικαιωμάτων τους που αφορούν στη διαδικασία αποκρατικοποίησης ή στην αξιοποίηση επιμέρους περιουσιακών στοιχείων της άνω εταιρείας ή στην υπαγωγή της σε λύση και εκκαθάριση ή σε πτωχευτική ή προπτωχευτική διαδικασία. Επίσης, δεν υπέχουν ποινική, αστική, διοικητική ή άλλη ευθύνη και δεν λαμβάνονται ατομικά διοικητικά μέτρα ή μέτρα αναγκαστικής εκτέλεσης κατά αυτών για χρέη της εταιρείας, ανεξαρτήτως του χρόνου γενέσεως ή βεβαιώσεως αυτών. Χρέη και οφειλές της διοίκησης της υπό ειδική διαχείριση εταιρείας δυνάμει του άρθρου 21 του ν. 4664/2020 που έχουν προκύψει κατά τον χρόνο που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο της περ. α του παρόντος, συμπεριλαμβανομένων ληξιπρόθεσμων ευρωπαϊκών ή εθνικών υποχρεώσεων που απορρέουν από την άσκηση της δραστηριότητας της ανωτέρω εταιρείας, ικανοποιούνται μέσω των διαδικασιών που ορίζονται στις παρ. 9 και 10 του άρθρου 21 του ν. 4664/2020 (Α΄ 32).

γ. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος την αστική ευθύνη έναντι τρίτων, της διοίκησης της υπό ειδική διαχείριση εταιρείας δυνάμει του άρθρου 21 του ν. 4664/2020, συμπεριλαμβανομένου και του Ειδικού Διαχειριστή, καθώς και των στελεχών και εργαζομένων της, που έχει προκύψει κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, υπέχει αδιαίρετα και αποκλειστικά η ως άνω εταιρεία. Κατά των προσώπων του πρώτου εδαφίου δεν λαμβάνονται μέτρα αναγκαστικής εκτέλεσης για αξιώσεις που αφορούν στην αστική ευθύνη της εταιρείας, ανεξαρτήτως του χρόνου γενέσεώς τους. Η υπό ειδική διαχείριση εταιρεία

δυνάμει του άρθρου 21 του ν. 4664/2020 φέρει και την υποχρέωση πληρωμής των βεβαιωμένων από τα ποινικά δικαστήρια, σε βάρος των ως άνω προσώπων, μετατραπεισών ποινών, χρηματικών ποινών και δικαστικών εξόδων.».

### **Άρθρο 119**

#### **Ειδικές ρυθμίσεις για τις εταιρείες Ε.Υ.Δ.Α.Π. Α.Ε. και την Ε.Υ.Α.Θ. Α.Ε. – Προσθήκη άρθρου 197Α στον ν. 4389/2016**

Στον ν. 4389/2016 (Α' 94), προστίθεται άρθρο 197Α ως εξής:

#### **«Άρθρο 197Α**

Ειδικές ρυθμίσεις για την Ε.Υ.Δ.Α.Π. Α.Ε. και την Ε.Υ.Α.Θ. Α.Ε.

1. Οι μετοχές των εταιρειών Ε.Υ.Δ.Α.Π. Α.Ε. και Ε.Υ.Α.Θ. Α.Ε. που μεταβιβάζονται στην εταιρεία δυνάμει της παρ. 1 του άρθρου 197 του παρόντος, είναι αμεταβίβαστες και ακατάσχετες.
2. Οποιαδήποτε απόφαση περί μεταβολής του μετοχικού κεφαλαίου των εταιρειών Ε.Υ.Δ.Α.Π. και Ε.Υ.Α.Θ. δεν μπορεί να οδηγήσει σε μείωση του ποσοστού συμμετοχής της Ε.Ε.Σ.Υ.Π. στις εταιρείες αυτές και απώλεια της απόλυτης πλειοψηφίας της επί του μετοχικού κεφαλαίου των εν λόγω εταιρειών. Απόφαση που τυχόν επιφέρει τις συνέπειες του προηγούμενου εδαφίου είναι άκυρη και δεν παράγει έννομα αποτελέσματα.
3. Η Ε.Ε.Σ.Υ.Π. ασκεί τα δικαιώματα ψήφου στις γενικές συνελεύσεις των εταιρειών Ε.Υ.Δ.Α.Π. Α.Ε. και Ε.Υ.Α.Θ. Α.Ε. για τις μετοχές που έχουν μεταβιβαστεί δυνάμει της παρ. 1 του άρθρου 197 κατόπιν προηγούμενης έγκρισης από τη γενική συνέλευση του μοναδικού μετόχου της Ε.Ε.Σ.Υ.Π., δηλαδή του ελληνικού Δημοσίου.
4. Η Ε.Ε.Σ.Υ.Π. προτείνει στη γενική συνέλευση των μετόχων των εταιρειών Ε.Υ.Δ.Α.Π. Α.Ε. και Ε.Υ.Α.Θ. Α.Ε. τα προς εκλογή μέλη του διοικητικού συμβουλίου τους, ως μέτοχος πλειοψηφίας, κατόπιν προηγούμενης έγκρισης από τη Γενική Συνέλευση του μοναδικού μετόχου της ελληνικού Δημοσίου. Η διάταξη του δευτέρου εδαφίου της παρ. 4 του άρθρου 197 δεν θίγεται από τη ρύθμιση του πρώτου εδαφίου της παρούσας. Τα μέλη των διοικητικών συμβουλίων των δύο παραπάνω εταιρειών που αποκτούν την ιδιότητα αυτή μετά από πρόταση της Ε.Ε.Σ.Υ.Π. με βάση την παραπάνω διαδικασία, ενεργούν εντός του πλαισίου που θέτουν η παρ. 5 του άρθρου 5 και η παρ. 3 του άρθρου 21 του Συντάγματος για τη διαρκή παροχή υψηλού επιπέδου υπηρεσιών ύδρευσης και αποχέτευσης προς το κοινωνικό σύνολο.
5. Η γενική συνέλευση του μοναδικού μετόχου της εταιρείας, ελληνικού Δημοσίου, δύναται, πλην των στρατηγικών κατευθύνσεων που προβλέπονται στην περ. α' της παρ. 2 του άρθρου 190, να απευθύνει στην εταιρεία και δεσμευτικές έγγραφες οδηγίες ή συστάσεις σχετικά με θέματα διαχείρισης των συμμετοχών του Δημοσίου στις εταιρείες Ε.Υ.Δ.Α.Π. Α.Ε. και Ε.Υ.Α.Θ. Α.Ε..
6. Η Ε.Ε.Σ.Υ.Π. έχει υποχρέωση, κατά τη διαχείριση των συμμετοχών της στις εταιρείες Ε.Υ.Δ.Α.Π. Α.Ε. και Ε.Υ.Α.Θ. Α.Ε. να συμβάλλει ουσιαστικά στην εκπλήρωση της συνταγματικής υποχρέωσης του κράτους για αδιάλειπτη και υψηλής ποιότητας παροχή στο κοινωνικό σύνολο υπηρεσιών ύδρευσης και αποχέτευσης.»

### **Άρθρο 120**

#### **Ρύθμιση θεμάτων για τη μεταβίβαση από το Δημόσιο στην Ε.Ε.Σ.Υ.Π. μετοχών των εταιρειών Ε.Υ.Δ.Α.Π. Α.Ε. και Ε.Υ.Α.Θ. Α.Ε.**

1. Η μεταβίβαση προς την Ε.Ε.Σ.Υ.Π. Α.Ε. των μετοχών των εταιρειών Ε.Υ.Δ.Α.Π. Α.Ε. και Ε.Υ.Α.Θ. Α.Ε., κυριότητας του ελληνικού Δημοσίου, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 197 του ν. 4389/2016 (Α' 94), θεωρείται από της ισχύος του παρόντος σύνομη και ισχυρή ως προς όλες τις συνέπειες. Επανάληψη των προβλεπόμενων από τη νομοθεσία ενεργειών και διαδικασιών που προηγούνται ή έπονται της μεταβίβασης των ανωτέρω μετοχών στην Ε.Ε.Σ.Υ.Π. και συνάπτονται με αυτήν δεν απαιτείται.

2. Αναγνωρίζονται ως έγκυρες και σύνομες όλες οι πράξεις και αποφάσεις, οι οποίες έλαβαν χώρα μετά τη μεταβίβαση προς την Ε.Ε.Σ.Υ.Π. Α.Ε. των μετοχών των εταιρειών Ε.Υ.Δ.Α.Π. Α.Ε. και Ε.Υ.Α.Θ. Α.Ε. κυριότητας του ελληνικού Δημοσίου, βάσει της παρ. 1 του άρθρου 197 του ν. 4389/2016, και μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος:

α. των εταιρειών Ε.Υ.Δ.Α.Π. Α.Ε. και Ε.Υ.Α.Θ. Α.Ε..

β. της εταιρείας Ε.Ε.Σ.Υ.Π. Α.Ε. σχετικά με τη διοίκηση και διαχείριση των εταιρειών Ε.Υ.Δ.Α.Π. Α.Ε. και Ε.Υ.Α.Θ. Α.Ε., καθώς και την είσπραξη και διανομή εκ μέρους της των κερδών που αντιστοιχούν στο χαρτοφυλάκιο μετοχών των εταιρειών Ε.Υ.Δ.Α.Π. Α.Ε. και την Ε.Υ.Α.Θ. Α.Ε..

3. Η αναγνώριση του έγκυρου και σύνομου, κατά την παρ. 2, αφορά σε αμφισβητήσιες πράξεις και αποφάσεων των εταιρειών Ε.Ε.Σ.Υ.Π. Α.Ε., Ε.Υ.Δ.Α.Π. Α.Ε. και Ε.Υ.Α.Θ. Α.Ε. που συνάπτονται αποκλειστικά με τη νομιμότητα κατοχής εκ μέρους της Ε.Ε.Σ.Υ.Π. Α.Ε. της πλειοψηφίας των μετοχών των εταιρειών Ε.Υ.Δ.Α.Π. και Ε.Υ.Α.Θ., καθώς και την άσκηση των δικαιωμάτων που ανήκουν στην Ε.Ε.Σ.Υ.Π. ως μέτοχο που κατέχει την πλειοψηφία του μετοχικού κεφαλαίου των εταιρειών αυτών.»

## Άρθρο 121

### Διόρθωση πρόδηλων σφαλμάτων – Τροποποίηση του άρθρου 79 του ν. 4941/2022

1. Στο άρθρο 79 του ν. 4941/2022 (Α' 113) με το οποίο τροποποιήθηκε το άρθρο 17 του ν. 3833/2010 (Α' 40), επέρχονται οι εξής διορθώσεις πρόδηλων σφαλμάτων:

1. Στην περ. ιβ) του πίνακα της εσωτερικής παρ. 1 αντικαθίσταται το ποσοστό «10%» από το ποσοστό «20%» και η περ. ιβ) διαμορφώνεται ως εξής :

«ιβ) Αεροπλάνα, υδροπλάνα και ελικόπτερα ιδιωτικής χρήσης. Δ.Κ. Ε.Χ. 88.02	20%
---	-----

2. Στην εσωτερική παρ. 5 αντικαθίσταται η εσφαλμένη αναφορά στην «περ. ια'» με την ορθή αναφορά στην «περ. ιβ'» και η εσωτερική παρ. 5 διαμορφώνεται ως εξής:

«5. Ο φόρος πολυτελείας των μεταφορικών μέσων της περ. ιβ' του πίνακα της παρ. 1, ανεξάρτητα από τη χώρα προέλευσης, βεβαιώνεται και εισπράττεται από τις αρμόδιες τελωνειακές αρχές παράλληλα με τη βεβαίωση και είσπραξη των οφειλόμενων φορολογικών επιβαρύνσεων και ως προς τις κυρώσεις εφαρμογή έχουν οι διατάξεις των άρθρων 142 και επόμενα του ν. 2960/2001.»

3. Η ισχύς του παρόντος άρθρου εκκινεί από την ημερομηνία δημοσίευσης του ν. 4941/2022 (Α' 113), ήτοι την 16η.6.2022.

## Άρθρο 122

**Παροχή εγγύησης του ελληνικού Δημοσίου για δάνεια της εταιρείας «Διαχειριστής του Ελληνικού Δικτύου Διανομής Ηλεκτρικής Ενέργειας Ανώνυμη Εταιρεία»**

Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, μετά από σύμφωνη γνώμη της Διυπουργικής Επιτροπής του άρθρου 96 του ν. 4549/2018 (Α'105), δύναται να παρέχεται η εγγύηση του ελληνικού Δημοσίου προς την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, για τη χορήγηση δανείων στην εταιρεία «Διαχειριστής του Ελληνικού Δικτύου Διανομής Ηλεκτρικής Ενέργειας Ανώνυμη Εταιρεία», για τη συνέχιση και ολοκλήρωση του έργου «PPC Distribution VIII», το οποίο αφορά στην αναβάθμιση και τον εκσυγχρονισμό του δικτύου διανομής ηλεκτρικής ενέργειας, στο πλαίσιο δανειακών συμβάσεων οι οποίες έχουν υπογραφεί ή πρόκειται να υπογραφούν.

Για την παροχή της εγγύησης του πρώτου εδαφίου, εφαρμόζονται τα άρθρα 92, 93, 94, 96, 97, 99, η παρ. 3 του άρθρου 100, οι παρ. 1 έως και 3 του άρθρου 101 και το άρθρο 102 του ν. 4549/2018. Η εγγύηση του πρώτου εδαφίου εξαιρείται από το ετήσιο όριο εγγυήσεων του άρθρου 104 του ν. 4549/2018. Σε περίπτωση κατάπτωσης της εγγύησης, το ελληνικό Δημόσιο, ως εγγυητής, προβαίνει σε εξόφληση των υποχρεώσεών του, αφού αυτές βεβαιωθούν. Αρμόδια υπηρεσία για την έκδοση της απόφασης του πρώτου εδαφίου, καθώς και για θέματα σχετικά με την εγγύηση και την κατάπτωσή της, είναι η Διεύθυνση Κρατικών Εγγυήσεων και Κίνησης Κεφαλαίων της Γενικής Γραμματείας Δημοσιονομικής Πολιτικής του Υπουργείου Οικονομικών.

**Άρθρο 123**

**Αναστολή προθεσμιών λήξης, εμφάνισης και πληρωμής αξιογράφων και ρυθμίσεις για την παροχή ευεργετήματος μη καταχώρισης αξιογράφων σε αρχεία δεδομένων οικονομικής συμπεριφοράς**

1. α) Από την 1η.8.2022 και μέχρι την 31η.12.2022, για τις επιχειρήσεις που λειτουργούν με Κύριους Κωδικούς Αριθμούς Δραστηριότητας (ΚΑΔ) την 30.06.2022 τους 79.11 (δραστηριότητες ταξιδιωτικών πρακτορείων) και 79.12 (δραστηριότητες γραφείων οργανωμένων ταξιδιών), συμπεριλαμβανομένων των αντίστοιχων υποκατηγοριών εξαψήφιων και οκταψήφιων ΚΑΔ, και οι οποίες εμφανίζουν μειωμένο κύκλο εργασιών από συναλλαγές με πολίτες ή ταξιδιωτικά γραφεία της Ρωσίας ή της Ουκρανίας, όπως και μείωση στο συνολικό κύκλο εργασιών τους, κατά το πρώτο εξάμηνο του έτους 2022, κατά ποσοστό τουλάχιστον 50% σε σχέση με τον αντίστοιχο κύκλο εργασιών του πρώτου εξαμήνου του έτους 2019, αναστέλλονται οι προθεσμίες λήξης, εμφάνισης και πληρωμής οφειλόμενων από αυτές αξιογράφων έως την 31η.5.2023. Επιπλέον, από την 1η.8.2022 και μέχρι την 31η.12.2022, για τις επιχειρήσεις που λειτουργούν με Κύριους Κωδικούς Αριθμούς Δραστηριότητας (ΚΑΔ) την 30.06.2022 τους 01.49.19.02 (Εκτροφή γουνοφόρων ζώων (αλεπούς, μινκ, μμοκάστορα, τσιντσιλά και άλλων)), 01.49.3 (Παραγωγή ακατέργαστων γουνοδερμάτων και διάφορων ακατέργαστων προβιών και δερμάτων), 14.20 (Κατασκευή γούνινων ειδών), 15.11 (Κατεργασία και δέψη δέρματος κατεργασία και βαφή γουναρικών), 46.42.11.27 (Χονδρικό εμπόριο δεψασμένων ή κατεργασμένων γουνοδερμάτων), 46.42.11.29 (Χονδρικό εμπόριο ειδών ένδυσης, εξαρτημάτων ρουχισμού και άλλων ειδών από γουνόδερμα (εκτός από καλύμματα κεφαλιού)), 46.42.11.36 (Χονδρικό εμπόριο εξαρτημάτων ρουχισμού από γουνόδερμα (εκτός από καλύμματα κεφαλιού)), 46.42.11.40 (Χονδρικό εμπόριο ημιέτοιμων γουναρικών) και 46.42.11.58 (Χονδρικό εμπόριο χονδράδων (αποκομμάτων) γουναρικών), συμπεριλαμβανομένων των αντίστοιχων υποκατηγοριών εξαψήφιων και οκταψήφιων ΚΑΔ, αναστέλλονται οι προθεσμίες λήξης, εμφάνισης και πληρωμής οφειλόμενων από αυτές αξιογράφων έως την 31η.5.2023.

β) Όσα ορίζονται στην περ. α' ισχύουν για τις επιταγές, τις συναλλαγματικές και τα γραμμάτια σε διαταγή, τα οποία διαβιβάζονται ηλεκτρονικά από όποιον έχει δικαίωμα ή υποχρέωση, όπως από τους εκδότες ή αποδέκτες ή κοιμιστές τους, στα πιστωτικά ιδρύματα που λειτουργούν στην Ελλάδα με οποιαδήποτε μορφή, περιλαμβανομένων των υποκαταστημάτων αλλοδαπών πιστωτικών ιδρυμάτων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ν. 4621/2014 (Α' 107), του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων, των ιδρυμάτων πληρωμών του ν. 4537/2018 (Α' 84), των ιδρυμάτων ηλεκτρονικού χρήματος του ν. 4021/2011 (Α' 218), καθώς και των υποκαταστημάτων και των αντιπροσώπων ιδρυμάτων πληρωμών και ιδρυμάτων ηλεκτρονικού χρήματος που εδρεύουν σε άλλα κράτη και λειτουργούν νόμιμα στην Ελλάδα, εντός έξι (6) εργάσιμων ημερών από την επόμενη της έναρξης ισχύος του παρόντος. Η διαβίβαση και γνωστοποίηση των αξιογράφων, σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο της παρούσας πραγματοποιείται μέσω ειδικής ηλεκτρονικής εφαρμογής των πιστωτικών ιδρυμάτων μέσω του συστήματος πληρωμών της εταιρίας «ΔΙΑΣ ΑΕ», η οποία λειτουργεί σύμφωνα με τις οδηγίες των πιστωτικών ιδρυμάτων, με σκοπό τη διευκόλυνση εφαρμογής της παρούσας και ιδίως τη διαβίβαση των αξιογράφων στα πιστωτικά ιδρύματα, προκειμένου να ισχύσει για αυτά η αναστολή των προθεσμιών της περ. α'. Για τον σκοπό εφαρμογής της παρούσας, τα πιστωτικά ιδρύματα δύνανται να λαμβάνουν τα απαιτούμενα στοιχεία από τη Φορολογική Διοίκηση.

γ) Κατά παρέκκλιση του δευτέρου και τρίτου εδαφίου της περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 40 του ν. 3259/2004 (Α' 149), αξιόγραφα που οφείλονται από επιχειρήσεις, οι οποίες εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της περ. α' της παρ. 1 του παρόντος, για τα οποία έχει βεβαιωθεί αδυναμία πληρωμής από την πληρώτρια Τράπεζα από την 24η.2.2022 έως και την 31η.7.2022, δεν καταχωρούνται σε αρχεία δεδομένων οικονομικής συμπεριφοράς που τηρούνται από πιστωτικά και χρηματοδοτικά ιδρύματα, ή από φορείς που λειτουργούν νόμιμα χάριν αυτών, εάν αποδεδειγμένα εξοφληθούν έως την 31η.5.2023. Αξιόγραφα που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας, τα οποία δεν εξοφλήθηκαν και καταχωρήθηκαν σε αρχεία δεδομένων οικονομικής συμπεριφοράς, διαγράφονται από την έναρξη ισχύος του παρόντος και δεν καταχωρούνται εκ νέου σε αυτά, εάν αποδεδειγμένα εξοφληθούν έως την 31η.5.2023. Για τις απαιτήσεις που απορρέουν από τα αξιόγραφα της παρούσας, η έκδοση διαταγής πληρωμής, η λήψη πάσης φύσεως μέτρων ή η διενέργεια πράξεων αναγκαστικής εκτέλεσης αναστέλλονται έως την 31η.5.2023.

δ) Κατά παρέκκλιση του δευτέρου και τρίτου εδαφίου της περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 40 του ν. 3259/2004, αξιόγραφα με προθεσμία λήξης, εμφάνισης και πληρωμής που αναστέλλονται δυνάμει της περ. α' της παρ. 1 του παρόντος, για τα οποία ενδέχεται να βεβαιωθεί αδυναμία πληρωμής από την πληρώτρια Τράπεζα, δεν καταχωρίζονται σε αρχεία δεδομένων οικονομικής συμπεριφοράς που τηρούνται από πιστωτικά και εν γένει χρηματοδοτικά ιδρύματα, ή από φορείς που λειτουργούν νόμιμα χάριν αυτών, εάν αποδεδειγμένα εξοφληθούν έως την 31η.5.2023. Αξιόγραφα που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της περ. α' της παρ. 1 του παρόντος, τα οποία ενδέχεται να καταχωρηθούν σε αρχεία δεδομένων οικονομικής συμπεριφοράς, διαγράφονται από την έναρξη ισχύος του παρόντος και δεν καταχωρούνται εκ νέου σε αυτά, εάν αποδεδειγμένα εξοφληθούν έως την 31η.5.2023. Για τις απαιτήσεις που απορρέουν από τα αξιόγραφα της παρούσας, η έκδοση διαταγής πληρωμής, η λήψη πάσης φύσεως μέτρων ή η διενέργεια πράξεων αναγκαστικής εκτέλεσης αναστέλλονται έως την 31η.5.2023.

2.α) Για τους κομιστές αξιογράφων, οι οποίοι κατά την έκδοση της παρούσας δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των επιχειρήσεων της περ. α' της παρ. 1 του παρόντος, εάν το σύνολο της αξίας των αξιογράφων που αναστέλλονται, σύμφωνα με τη διαδικασία της παρ. 1, είναι μεγαλύτερο του είκοσι τοις εκατό (20%) του μέσου μηνιαίου κύκλου συναλλαγών τους του αμέσως προηγούμενου φορολογικού έτους, όπως αυτός υπολογίζεται είτε με βάση τις συνολικές εκροές που έχουν περιληφθεί σε αρχικές και τροποποιητικές, εμπρόθεσμες ή εκπρόθεσμες δηλώσεις Φ.Π.Α., είτε με βάση άλλες δηλώσεις από τις οποίες προκύπτει ο κύκλος εργασιών τους, αν δεν υποβάλλουν δηλώσεις Φ.Π.Α., οι προθεσμίες καταβολής Φ.Π.Α. παρατείνονται ως εξής:

αα) Μέχρι και την 31η.1.2023 οι προθεσμίες καταβολής των βεβαιωμένων στις Δ.Ο.Υ. ή τα Ελεγκτικά Κέντρα οφειλών από δηλώσεις Φ.Π.Α. με ποσό φόρου προς καταβολή (χρεωστικές), οι οποίες λήγουν ή έληξαν από 1η.8.2022 έως και 31η.12.2022,

αβ) για Φ.Π.Α. που βεβαιώθηκε ή πρόκειται να βεβαιωθεί στις Δ.Ο.Υ ή τα Ελεγκτικά Κέντρα, βάσει εμπρόθεσμης υποβολής δηλώσεων Φ.Π.Α., με καταληκτική ημερομηνία υποβολής από την 30η.9.2022 έως και την 31η.12.2022, ώστε οι οφειλές που βεβαιώνονται κατά τη διάρκεια του Σεπτεμβρίου 2022 να καταβάλλονται μέχρι την 31η Ιανουαρίου 2023, ενώ οι οφειλές που βεβαιώνονται τους μήνες Οκτώβριο, Νοέμβριο και Δεκέμβριο του έτους 2022, να καταβάλλονται μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα των μηνών Φεβρουαρίου, Μαρτίου και Απριλίου του έτους 2023, αντίστοιχα.

Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, που εκδίδεται ύστερα από εισήγηση του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων, καθορίζονται τα απαιτούμενα στοιχεία και δικαιολογητικά για την εφαρμογή της παρούσας, οι διαδικασίες αποστολής ή διαβίβασής τους στη Φορολογική Διοίκηση από τους φορολογουμένους ή τρίτους, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια τεχνικού ή διαδικαστικού χαρακτήρα.

β) Οι κομιστές αξιογράφων, οι οποίοι κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των επιχειρήσεων της περ. α' της παρ. 1, εάν το σύνολο της αξίας των αξιογράφων που αναστέλλονται, σύμφωνα με τη διαδικασία της παρ. 1, είναι μεγαλύτερο του πενήντα τοις εκατό (50%) του μέσου μηνιαίου κύκλου συναλλαγών τους του αμέσως προηγούμενου φορολογικού έτους, όπως αυτός υπολογίζεται είτε με βάση τις συνολικές εκροές που έχουν περιληφθεί σε αρχικές και τροποποιητικές, εμπρόθεσμες ή εκπρόθεσμες δηλώσεις Φ.Π.Α., είτε με βάση άλλες δηλώσεις από τις οποίες προκύπτει ο κύκλος εργασιών τους, αν δεν υποβάλλουν δηλώσεις Φ.Π.Α., απολαμβάνουν κατά παρέκκλιση του δεύτερου και τρίτου εδαφίου της περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 40 του ν. 3259/2004, το ευεργέτημα της μη καταχώρισης των οφειλόμενων από αυτούς αξιογράφων σε αρχεία δεδομένων οικονομικής συμπεριφοράς που τηρούνται από τα πιστωτικά και χρηματοδοτικά ιδρύματα ή από φορείς που λειτουργούν νόμιμα χάριν αυτών, εάν αποδεδειγμένα εξοφλήσουν έως την 31η.5.2023, αξιόγραφα τα οποία οφείλουν και για τα οποία έχει βεβαιωθεί ή πρόκειται να βεβαιωθεί αδυναμία πληρωμής από την πληρώτρια τράπεζα, από την 24η.2.2022 έως και την 31η.12.2022. Αξιόγραφα που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας, τα οποία δεν εξοφλήθηκαν και καταχωρίστηκαν σε αρχεία δεδομένων οικονομικής συμπεριφοράς, διαγράφονται από την έναρξη ισχύος του παρόντος και δεν καταχωρίζονται εκ νέου σε αυτά, εάν αποδεδειγμένα εξοφληθούν έως την 31η.5.2023. Για τις απαιτήσεις που απορρέουν από τα αξιόγραφα της παρούσας, η έκδοση διαταγής πληρωμής, η λήψη πάσης φύσεως μέτρων ή η διενέργεια πράξεων αναγκαστικής εκτέλεσης αναστέλλονται έως την 31η.5.2023. Για την εφαρμογή της παρούσας οι κομιστές των αξιογράφων λαμβάνουν σχετική βεβαίωση από τη

Φορολογική Διοίκηση, σχετικά με τον μέσο μηνιαίο κύκλο συναλλαγών τους του αμέσως προηγούμενου φορολογικού έτους.

3. Οι παρ. 1 και 2 δεν εμποδίζουν τον υπόχρεο να χορηγήσει εντολή πληρωμής του αξιογράφου προς τα πιστωτικά ιδρύματα της περ. β` της παρ. 1 ή τον υπόχρεο και τον δικαιούχο να συμφωνήσουν μεταξύ τους την απευθείας πληρωμή του αξιογράφου από τον υπόχρεο στον δικαιούχο στην αρχικά αναγραφόμενη ημερομηνία λήξης. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών δύναται να ρυθμίζεται κάθε αναγκαίο, διαδικαστικό και τεχνικό ζήτημα, καθώς και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παρούσας.

4. α) Η διαδικασία εφαρμογής, η διασταύρωση των φορολογικών στοιχείων και ο έλεγχος για την πλήρωση των προϋποθέσεων πραγματοποιούνται με μηχανογραφικό τρόπο από την Α.Α.Δ.Ε.. Ακολούθως, διαβιβάζονται προς τα πιστωτικά και χρηματοδοτικά ιδρύματα ή φορείς που λειτουργούν νόμιμα χάριν αυτών και τηρούν αρχεία δεδομένων οικονομικής συμπεριφοράς, συγκεντρωτικοί κατάλογοι με στοιχεία και πληροφορίες των δικαιούχων.

β) Η διαβίβαση των στοιχείων της περ. α' γίνεται απευθείας από την Α.Α.Δ.Ε. μέσω ασφαλούς συστήματος μεταφοράς αρχείων. Ειδικά για χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, η ανωτέρω διαβίβαση γίνεται μέσω της εταιρείας «Διατραπεζικά Συστήματα Α.Ε.» (ΔΙΑΣ).

#### **Άρθρο 124**

##### **Μεσοπρόθεσμο Πλαίσιο Δημοσιονομικής Πολιτικής – Ανώτατα δημοσιονομικά όρια φυσικών παραλαβών εξοπλιστικών προγραμμάτων - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 43 του ν. 4270/2014**

Στην παρ. 1 του άρθρου 43 του ν. 4270/2014 (Α' 143) προστίθεται περ. η' ως εξής:

«η. Τα προβλεπόμενα ανώτατα δημοσιονομικά όρια των φυσικών παραλαβών των εξοπλιστικών προγραμμάτων του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας, πέραν των τεσσάρων (4) ετών και για κυλιόμενη περίοδο των επόμενων, κάθε φορά, δέκα (10) ετών.»

#### **Άρθρο 125**

##### **Επεξηγηματική έκθεση του Μ.Π.Δ.Σ - Ανώτατα δημοσιονομικά όρια φυσικών παραλαβών εξοπλιστικών προγραμμάτων - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 44 του ν. 4270/2014**

Στην παρ. 1 του άρθρου 44 του ν. 4270/2014 (Α' 143) προστίθεται περ. ια' ως εξής:

«ια. Τα προβλεπόμενα ανώτατα δημοσιονομικά όρια των φυσικών παραλαβών των εξοπλιστικών προγραμμάτων του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας, για κυλιόμενη περίοδο δέκα (10) ετών, πέραν των τεσσάρων (4) ετών.»

#### **Άρθρο 126**

##### **Προσθήκη στο πεδίο εφαρμογής του Προϋπολογισμού Δημοσίων Επενδύσεων (Π.Δ.Ε.) έτους 2023 - Τροποποίηση άρθρου 55Α του ν. 4270/2014**

Το άρθρο 55Α του ν. 4270/2014 (Α' 143) τροποποιείται με την προσθήκη στο πεδίο εφαρμογής του Προϋπολογισμού Δημοσίων Επενδύσεων (Π.Δ.Ε.) έτους 2023 και το άρθρο 55 Α διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 55Α

Ειδικές διατάξεις



Ειδικά για τον Προϋπολογισμό Δημοσίων Επενδύσεων (Π.Δ.Ε.) οικονομικών ετών 2022 και 2023, οι πιστώσεις ψηφίζονται συγκεντρωτικά στη μείζονα κατηγορία 29 “πιστώσεις υπό κατανομή” σε επίπεδο φορέα και ειδικού φορέα.»

### **Άρθρο 127**

#### **Διαδικασία ένταξης και χρηματοδότησης από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων έργων και προγραμμάτων χρηματοδοτούμενων από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 42 του ν. 4772/2021**

Στην παρ. 1 του άρθρου 42 του ν. 4772/2021 (Α'17) τροποποιείται το τρίτο εδάφιο α) με τη διαγραφή των λέξεων «και αποκλειστικά και μόνο», πριν τις λέξεις «για τον κρατικό προϋπολογισμό», β) με τη διεύρυνση του πεδίου εφαρμογής, πέραν του έτους 2022, μέσω της προσθήκης των λέξεων «και εφεξής» και η παρ. 1 διαμορφώνεται ως εξής:

«1. Η υλοποίηση των έργων και προγραμμάτων, τα οποία εντάσσονται στο χρηματοδοτικό σκέλος των επιχορηγήσεων του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, χρηματοδοτείται από τον κρατικό προϋπολογισμό μέσω του εθνικού σκέλους του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων. Η ψήφιση και εγγραφή των απαιτούμενων πιστώσεων διενεργείται στο υποσύνολο του εθνικού σκέλους του Π.Δ.Ε., που δημιουργείται προς τον σκοπό αυτό, ως «Εθνικό Π.Δ.Ε. Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας». Μέχρι την προσαρμογή των σχετικών ηλεκτρονικών εφαρμογών του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος Δημοσιονομικής Πολιτικής, προκειμένου να είναι δυνατή, μέσω αυτού, η διακριτή παρακολούθηση των πιστώσεων του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, δημιουργούνται, αποκλειστικά για τον σκοπό αυτό, ειδικοί φορείς στο εθνικό σκέλος εκάστου φορέα του προϋπολογισμού για τον κρατικό προϋπολογισμό του οικονομικού έτους 2022 και εφεξής. Οι δαπάνες οικονομικού έτους 2021 εμφανίζονται απολογιστικά στους νέους ειδικούς φορείς που δημιουργούνται κατά το δεύτερο εδάφιο.»

### **Άρθρο 128**

#### **Παράταση έναρξης εφαρμογής του Λογιστικού Πλαισίου της Γενικής Κυβέρνησης (ΛΠΓΚ) στις Οντότητες Γενικής Κυβέρνησης εκτός Κεντρικής Διοίκησης - Τροποποίηση του άρθρου 15 του π.δ. 54/2018**

Στο άρθρο 15 του π.δ. 54/2018 (Α' 103) τροποποιούνται α) στο πρώτο εδάφιο της παρ. 2, αα) ο χρόνος που τίθενται σε εφαρμογή οι εξαιρέσεις της παρ. 1 και αβ) η αντικατάσταση της προθεσμίας λήξης των λογιστικών πολιτικών από αίρεση πλήρους εφαρμογής του Λογιστικού Πλαισίου Γενικής Κυβέρνησης, β) η παρ. 4, βα) ως προς την προθεσμία πλήρους εφαρμογής του άρθρου από τις λοιπές οντότητες της Γενικής Κυβέρνησης, βγ) με τη διαγραφή της αναφοράς σε προθεσμία πλήρους εφαρμογής του άρθρου και σε έκδοση πδ, ως μελλοντικού γεγονότος, γ) η παρ. 4 με την προσθήκη δεύτερου και τρίτου εδαφίου, δ) η παρ. 5 με την παράταση της ισχύος όσων πδ αναφέρονται στο δεύτερο εδάφιο της και οι παρ. 2, 4 και 5 διαμορφώνονται ως εξής:

«2. Οι διατάξεις των περ. α), β), γ) και δ) της παρ. 1, εφαρμόζονται από 1.1.2025.

Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, κατόπιν εισήγησης της Διεύθυνσης Λογιστικής Γενικής Κυβέρνησης του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, καθορίζονται οι λογιστικές πολιτικές, σύμφωνα με την περ. γ' της παρ. 4 του άρθρου 156 του ν. 4270/2014, που εφαρμόζονται κατά τη μεταβατική περίοδο από 1.1.2019 και μέχρι την πλήρη εφαρμογή του Λογιστικού Πλαισίου Γενικής Κυβέρνησης.»

«4. Οι λοιπές οντότητες της Γενικής Κυβέρνησης, οι οποίες εμπíπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος π.δ, υποχρεούνται να θέσουν σε πλήρη εφαρμογή τις διατάξεις του παρόντος από 1.1.2025. Κατά τη διάρκεια της μεταβατικής περιόδου δύναται να παρασχεθεί σε οντότητες αναφοράς της Γενικής Κυβέρνησης (εκτός της Κεντρικής Διοίκησης), η δυνατότητα συμμετοχής σε πιλοτικό πρόγραμμα αναδιατύπωσης (restatement) των χρηματοοικονομικών τους αναφορών, βάσει του Λογιστικού Πλαισίου Γενικής Κυβέρνησης.

Επίσης δύναται να παρασχεθεί σε οντότητες αναφοράς της Γενικής Κυβέρνησης (εκτός της Κεντρικής Διοίκησης), η δυνατότητα να συμμετάσχουν σε πιλοτικό πρόγραμμα εφαρμογής σε τρέχουσα βάση (day-to-day operation), του Λογιστικού Πλαισίου Γενικής Κυβέρνησης.»

«5. Το π.δ. 15/2011 (Α΄ 30) «Περί ορισμού του περιεχομένου και του χρόνου έναρξης της Διπλογραφικής Λογιστικής Τροποποιημένης Ταμειακής Βάσης», παραμένει σε ισχύ μέχρι την 31.12.2018. Τα π.δ. 80/1997 (Α΄ 68) «Ορισμός του περιεχομένου και του χρόνου έναρξης της εφαρμογής του Κλαδικού Λογιστικού Σχεδίου για τους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης», 205/1998 (Α΄ 163) «Περί ορισμού του περιεχομένου και του χρόνου έναρξης της εφαρμογής του Κλαδικού Λογιστικού Σχεδίου Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου», 146/2003 (Α΄ 122) «Περί ορισμού του περιεχομένου και του χρόνου έναρξης εφαρμογής του Κλαδικού Λογιστικού Σχεδίου Δημοσίων Μονάδων Υγείας» και 315/1999 (Α΄ 302) «Περί ορισμού του περιεχομένου και του χρόνου έναρξης εφαρμογής του Κλαδικού Λογιστικού Σχεδίου Δήμων και Κοινοτήτων (Ο.Τ.Α. Α΄ Βαθμού)» για τους Ο.Τ.Α. Α΄ Βαθμού και κατ' αναλογία για τους Ο.Τ.Α. Β΄ βαθμού, παραμένουν σε ισχύ μέχρι τις 31.12.2024.»

#### **Άρθρο 129**

##### **Ρύθμιση για τη ναυπήγηση του Ταχέος Περιπολικού Κατευθυνόμενων Βλημάτων (ΤΠΚ) υπ' αρ. 7 του Πολεμικού Ναυτικού – Προσθήκη παρ. 18 στο στοιχείο Α΄ του άρθρου 32 του ν. 4361/2016**

Στο στοιχείο Α΄ του άρθρου 32 του ν. 4361/2016 (Α΄ 10), προστίθεται παρ. 18 ως εξής:

«18. Επιπλέον ποσό μέχρι τρία εκατομμύρια εβδομήντα πέντε χιλιάδες (3.075.000) ευρώ διατίθεται από πιστώσεις του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (Εθνικό Σκέλος) του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας για την ομαλή εξέλιξη ναυπήγησης του Ταχέος Περιπολικού Κατευθυνόμενων Βλημάτων (ΤΠΚ) υπ' αρ. 7 και η υπό στοιχείο Β΄ του παρόντος άρθρου κυρωθείσα τριμερής συμφωνία μεταξύ του Πολεμικού Ναυτικού, της εταιρείας «Ναυπηγικές και Βιομηχανικές Επιχειρήσεις Ελευσίνας Α.Ε.» και των εκπροσώπων των εργαζομένων της NBEE Α.Ε. παρατείνεται έως την 30η Σεπτεμβρίου 2022. Ειδικότερα, εντός τριάντα (30) ημερών από την έναρξη ισχύος του παρόντος, ολοκληρώνονται οι ενέργειες ένταξης του πλοίου στο Πολεμικό Ναυτικό, προκειμένου στη συνέχεια, εντός του πλαισίου της ανωτέρω τριμερούς συμφωνίας, να συνεχισθεί η ναυπήγησή του και να εκτελεσθούν απρόσκοπτα οι δοκιμές εν όρμω και εν πλω των συστημάτων αυτού. Για τη συνέχιση της κατασκευής του ΤΠΚ υπ' αρ. 7 και για την κάλυψη των επισκευαστικών αναγκών των λοιπών ΤΠΚ τ. ΡΟΥΣΣΕΝ, με σκοπό τη διατήρηση της επιχειρησιακής ετοιμότητάς τους, εξουσιοδοτείται το Γενικό Επιτελείο Ναυτικού για την αξιοποίηση του συνόλου των πιστώσεων που διατέθηκαν, για τη χρηματοδοτική υποστήριξη, τόσο της Σύμβασης 001B/2000 και των τροποποιήσεων αυτής όσο και της κυρωθείσας τριμερούς συμφωνίας δυνάμει του άρθρου 32 του παρόντος, καθώς και των άρθρων 62 του ν. 4557/2018 (Α΄ 139), 23 του ν. 4618/2019 (Α΄ 89), 216 του ν. 4635/2019 (Α΄ 167), 67 του ν. 4688/2020 (Α΄ 101), 80 του ν. 4712/2020 (Α΄ 146), 37 του ν. 4734/2020 (Α΄ 196), 151 του ν. 4764/2020 (Α΄ 256), 248 του ν. 4798/2021 (Α΄ 68), 60 του ν. 4818/2021 (Α΄ 124), 187 του ν. 4855/2021 (Α΄ 215) και 10 του ν. 4890/2022 (Α΄ 23). Η σύναψη των αναγκαίων

δημοσίων συμβάσεων για τους ανωτέρω σκοπούς πραγματοποιείται σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 3 της κυρωθείσας τριμερούς συμφωνίας. Τα ποσά που διατίθενται από τις ανωτέρω χρηματοδοτήσεις με σκοπό την ανάθεση συμβάσεων προμήθειας υλικών και παροχής υπηρεσιών προς αποκατάσταση των εκκρεμοτήτων του κατασκευαστικού έργου του ΤΠΚ υπ' αρ. 7, συμπεριλαμβανομένων της μισθοδοσίας και των εξόδων μετακίνησης προσωπικού και πληρωμής των λογαριασμών κοινής ωφέλειας (ΔΕΗ, ΕΥΔΑΠ), καταλογίζονται στην εταιρεία «Ναυπηγικές και Βιομηχανικές Επιχειρήσεις Ελευσίνας Α.Ε.» (NBEE Α.Ε.). Η καταβολή από το Πολεμικό Ναυτικό των μηνιαίων αμοιβών των εργαζομένων παρατείνεται εκ νέου για χρονικό διάστημα τριών (3) μηνών από την 1η Ιουλίου 2022, όσο και το χρονικό διάστημα παράτασης του προγράμματος ναυπήγησης. Η ισχύς των υπογραφείσων και συναφθεισών ατομικών δηλώσεων αποδοχής ενασχόλησης μεταξύ του Πολεμικού Ναυτικού και των εργαζομένων της NBEE Α.Ε. παρατείνεται έως την 30η Σεπτεμβρίου 2022. Το ελληνικό Δημόσιο επιφυλάσσεται παντός νομίμου ή συμβατικού δικαιώματός του, είτε αυτό απορρέει από τη σύμβαση υπό στοιχεία 001B/2000 είτε από την κυρωθείσα τριμερή συμφωνία. Επί των εγκριθεισών με τα άρθρα 62 του ν. 4557/2018, 23 του ν. 4618/2019, 216 του ν. 4635/2019, 67 του ν. 4688/2020, 80 του ν. 4712/2020, 37 του ν. 4734/2020, 151 του ν. 4764/2020, 248 του ν. 4798/2021, 60 του ν. 4818/2021, 187 του ν. 4855/2021 και 10 του ν. 4890/2022 πιστώσεων, χορηγείται παράταση ανάληψης νομικών δεσμεύσεων δαπανών έως και τον Σεπτέμβριο 2022.»

### **Άρθρο 130**

#### **Ρύθμιση για την ολοκλήρωση εργασιών σε υποβρύχια (Υ/Β) του Πολεμικού Ναυτικού – Προσθήκη εδαφίων στην παρ. 5 και προσθήκη νέας παρ. 5Α στο άρθρο 26 του ν. 4258/2014**

1. Στην παρ. 5 του άρθρου 26 του ν. 4258/2014 (Α' 94), προστίθενται εδάφια εικοστό όγδοο και εικοστό ένατο ως εξής:

«Επιπλέον ποσό μέχρι δέκα εκατομμύρια τριακόσιες χιλιάδες (10.300.000) ευρώ, διατίθεται από πιστώσεις του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας, για την ολοκλήρωση πρόσθετων εργασιών για την πλήρη επιχειρησιακή απόδοση των υποβρυχίων (Υ/Β), την αντιμετώπιση βλαβών που προκύπτουν από τις εν εξελίξει δοκιμές, καθώς και για τη συντήρηση των συνοδών πλοίων που απαιτούνται για την ολοκλήρωση των δοκιμών των Υ/Β, κατ' εφαρμογή των διαδικασιών των παρ. 3 και 4. Επί των εγκριθέντων με τα άρθρα 61 του ν. 4557/2018, 22 του ν. 4618/2019, 215 του ν. 4635/2019, 66 του ν. 4688/2020, 38 του ν. 4734/2020, 152 του ν. 4764/2020, 249 του ν. 4798/2021, 61 του ν. 4818/2021, 188 του ν. 4855/2021, 11 του ν. 4890/2022 και 70 του ν. 4931/2022 πιστώσεων, χορηγείται παράταση ανάληψης νομικών δεσμεύσεων δαπανών έως και τον Σεπτέμβριο 2022.

2. Στο άρθρο 26 του ν. 4258/2014 προστίθεται παρ. 5Α, ως εξής:

«5Α. Η μεταβίβαση των ναυπηγείων σε νέα ιδιοκτησία επιφέρει αυτοδίκαια την ολοκλήρωση του συνόλου των διαδικασιών και προβλέψεων των παρ. 1 έως 4 και κατά συνέπεια:

α. Την άμεση παραλαβή των Υ/Β ΠΙΠΙΝΟΣ, ΜΑΤΡΩΖΟΣ, ΚΑΤΣΩΝΗΣ και ΩΚΕΑΝΟΣ από το Πολεμικό Ναυτικό στην κατάσταση στην οποία ευρίσκονται κατά την ημερομηνία πραγματοποίησης της μεταβίβασης.

β. Την άμεση απόδοση της χρήσης χώρων και υποδομών του ναυπηγείου που ήταν απαραίτητοι για την ολοκλήρωση των εργασιών στα Υ/Β.

γ. Τη λύση των συμβάσεων που έχουν συναφθεί με τους εργαζόμενους της ΕΝΑΕ, κατά τα οριζόμενα στην παρ. 3 και με τρίτους εργαζόμενους, εκτός της ΕΝΑΕ, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 4. Η

εκκαθάριση των μηνιαίων αποζημιώσεων στο σύνολο των εργαζομένων, καθώς και των αναλογουσών σε αυτές ασφαλιστικών και φορολογικών εισφορών υπολογίζεται μέχρι και την προηγούμενη της ημερομηνίας, κατά την οποία πραγματοποιείται η μεταβίβαση της κυριότητας. Οι σχετικές διαδικασίες ολοκληρώνονται εντός τριών (3) μηνών από τη μεταβίβαση.».

### **Άρθρο 131**

#### **Προθεσμία καταχώρησης στο Ο.Π.Σ.Α.Α. στοιχείων των λαϊκών αγορών – Κάτοχοι θέσεων αδειών επαγγελματία πωλητή -Προσωρινές θέσεις – Έννοια κενών θέσεων -Κάτοχοι άδειας παραγωγού πωλητή αυγών και μελιού- Τροποποίηση του άρθρου 66 του ν. 4849/2021**

Στο άρθρο 66 του ν. 4849/2021 (Α' 207), α) στην παρ. 1 αα) το πρώτο εδάφιο τροποποιείται ως προς την προθεσμία και τα στοιχεία καταχώρισης στο Ο.Π.Σ.Α.Α. από τους αρμόδιους φορείς λειτουργίας των λαϊκών αγορών, αβ) προστίθεται τρίτο εδάφιο, β) τροποποιείται η περ. β' της παρ. 2, προκειμένου να υπάρχει ομοιόμορφη ρύθμιση της ανανέωσης της άδειας για τους κατόχους άδειας παραγωγού και επαγγελματία πωλητή, γ) στην παρ. 4 γα) η λέξη «αδειούχους» αντικαθίσταται από τις λέξεις «κατόχους άδειας», γβ) καταργείται το στοιχείο ii, γγ) το στοιχείο i τίθεται ως δεύτερο εδάφιο και προστίθεται η πρόβλεψη της κατοχής μόνιμης θέσης, γδ) στο τέλος του τέταρτου εδαφίου τίθεται αποκλειστική προθεσμία για την αποστολή της πρόσκλησης και προστίθεται νέο πέμπτο εδάφιο, γε) στο υφιστάμενο πέμπτο εδάφιο προβλέπεται ανώτατη προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών, γστ) τροποποιείται το δέκατο εδάφιο ως προς τον ορισμό των κενών θέσεων γζ) τροποποιείται το δέκατο έκτο εδάφιο με τη διαγραφή της απαίτησης ασφαλιστικής ενημερότητας για την υποβολή της αίτησης για απόδοση θέσης δραστηριοποίησης και προστίθεται τελευταίο εδάφιο, γη) προστίθεται νέο εικοστό τρίτο εδάφιο, γθ) στο υφιστάμενο εικοστό τρίτο εδάφιο απαλείφεται η φράση «καταγράφει τους πωλητές της περ. ii) και», γι) στο υφιστάμενο εικοστό τέταρτο εδάφιο προστίθεται καταληκτική προθεσμία, γκ) προστίθεται νέο τελευταίο εδάφιο, δ) αντικαθίσταται η παρ. 6, ε) προστίθεται παρ. 8Α, στ) προστίθεται έκτο εδάφιο στην παρ. 9, ζ) τροποποιείται η παρ. 10, ως προς την πρόβλεψη έκδοσης προεδρικού διατάγματος αντί αποφάσεων των Περιφερειών Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας, η) καταργείται η παρ. 15, θ) προστίθεται παρ. 16 και το άρθρο 66 διαμορφώνεται ως εξής:

### **«Άρθρο 66**

#### **Μεταβατικές διατάξεις**

1. Μέχρι την 31<sup>η</sup>.10.2022 οι αρμόδιοι φορείς λειτουργίας των υπαίθριων οργανωμένων αγορών οφείλουν να καταχωρήσουν στο Ο.Π.Σ.Α.Α. τα στοιχεία των υποπερ. περ. αα', αβ' και αγ' της περ. α της παρ. 2 του άρθρου 56. Αν οι αρμόδιοι φορείς λειτουργίας παραλείψουν να εκπληρώσουν την υποχρέωση του πρώτου εδαφίου, υπόκεινται στις κυρώσεις της παρ. 7 του άρθρου 62. Για τις λαϊκές αγορές, για τις οποίες δεν έχουν καταχωρισθεί τα ως άνω στοιχεία μέχρι την 31<sup>η</sup>.10.2022, θεωρείται ότι η αρμόδια αρχή δεν επιθυμεί τη συνέχιση της λειτουργίας τους, και καταργούνται αυτοδικαίως.
2. Οι κάτοχοι υφιστάμενων αδειών υπαίθριου εμπορίου, κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος, δραστηριοποιούνται στο εξής σύμφωνα με τα ακόλουθα:
  - α) Υφιστάμενοι κάτοχοι αδειών παραγωγού πωλητή διατηρούν τις θέσεις τους στις λαϊκές αγορές όπου δραστηριοποιούνται, σύμφωνα με τα στοιχεία της άδειάς τους, καθώς και τη θέση τους στο στάσιμο εμπόριο ή το δικαίωμα δραστηριοποίησης στο πλανόδιο εμπόριο για χρονικό διάστημα ίσο με αυτό που

αναγράφεται στην άδειά τους από την έναρξη ισχύος του παρόντος, εφόσον καταβάλλουν αντίστοιχο τέλος όπως αυτό ορίζεται στον κανονισμό λειτουργίας της λαϊκής αγοράς, την απόφαση του δήμου ή της περιφέρειας, κατά περίπτωση.

β) Υφιστάμενοι κάτοχοι αδειών επαγγελματία πωλητή διατηρούν τις θέσεις τους στις λαϊκές αγορές όπου δραστηριοποιούνται, σύμφωνα με τα στοιχεία της άδειάς τους, καθώς και τη θέση τους στο στάσιμο εμπόριο ή το δικαίωμα δραστηριοποίησης στο πλανόδιο εμπόριο για χρονικό διάστημα ίσο με αυτό που αναγράφεται στην άδειά τους, εφόσον καταβάλλουν αντίστοιχο τέλος όπως αυτό ορίζεται στον κανονισμό λειτουργίας της λαϊκής αγοράς, την απόφαση του Δήμου ή της Περιφέρειας, κατά περίπτωση.

γ) Υφιστάμενοι κάτοχοι αδειών παραγωγού και επαγγελματία πωλητή, οι οποίες κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος δεν έχουν ανανεωθεί, μπορούν να ανανεωθούν εντός έξι (6) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 17. Αν η ως άνω προθεσμία παρέλθει άπρακτη, οι παλαιότερες άδειες καταργούνται οριστικά.

δ) Η περ. γ) δεν ισχύει για όσες από τις παλαιότερες άδειες έχουν ανακληθεί οριστικά ή οι κάτοχοί τους έχουν συνταξιοδοτηθεί λόγω γήρατος.

Τα ανωτέρω δεν ισχύουν: i) για όσες άδειες έχουν ανακληθεί οριστικά, σύμφωνα με προγενέστερο νομοθετικό πλαίσιο, ii) για τις άδειες οι κάτοχοι των οποίων έχουν συνταξιοδοτηθεί λόγω γήρατος, iii) για τους παραγωγούς που είχαν υπαχθεί στην παρ.4 του άρθρου 13 του ν. 4497/2017 (Α' 171).

3. Θέσεις που έχουν προκηρυχθεί πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος, σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 59 του ν. 4497/2017, χορηγούνται σύμφωνα με τους όρους της προκήρυξης που έχει εκδοθεί. Η Περιφέρεια δύναται να επαναπροκηρύξει τις θέσεις, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην περ. δ) της παρ. 1 του άρθρου 14.

4. Για υφιστάμενους κατόχους άδειας οι οποίοι δραστηριοποιούνται, σύμφωνα με τα στοιχεία της άδειάς τους σε λαϊκή αγορά, διενεργείται, εντός της ίδιας λαϊκής αγοράς, η διαδικασία αρχικά της «βελτίωσης θέσης» και στη συνέχεια της «χορήγησης θέσης».

Για υφιστάμενους κατόχους άδειας οι οποίοι δραστηριοποιούνται, σύμφωνα με τα στοιχεία της άδειάς τους σε λαϊκή αγορά και στους οποίους έχει χορηγηθεί η θέση που κατέχουν μόνιμα με διοικητική πράξη, διενεργείται η διαδικασία βελτίωσης θέσης. Η βελτίωση θέσης αφορά τις κενές θέσεις μίας (1) λαϊκής αγοράς.

Η διαδικασία βελτίωσης και χορήγησης θέσης διενεργείται ως ακολούθως:

α) Με απόφαση του οικείου Περιφερειάρχη ή Δημάρχου (ανάλογα με τον φορέα λειτουργίας), συγκροτούνται πενταμελείς επιτροπές, που αποτελούνται από τρία (3) αιρετά μέλη του φορέα λειτουργίας της λαϊκής αγοράς και ορίζονται από τον Περιφερειάρχη ή τον Δήμαρχο και δύο (2) εκπροσώπους των πωλητών, έναν παραγωγό και έναν επαγγελματία, που υποδεικνύονται από τα συλλογικά όργανα των πωλητών κατόπιν πρόσκλησης του φορέα λειτουργίας, εντός αποκλειστικής προθεσμίας δεκαπέντε (15) ημερών από την αποστολή της πρόσκλησης. Αν η ως άνω προθεσμία παρέλθει άπρακτη, στη θέση των εκπροσώπων των πωλητών ορίζονται δύο (2) επιπρόσθετα αιρετά μέλη του φορέα λειτουργίας.

β) Με την απόφαση της περ. α) ορίζεται προθεσμία εκδήλωσης ενδιαφέροντος, που δεν υπερβαίνει τις δεκαπέντε (15) ημέρες, για όσους πωλητές κατέχουν θέση που τους έχει αποδοθεί με διοικητική πράξη και επιθυμούν βελτίωση αυτής. Η εκδήλωση ενδιαφέροντος για συμμετοχή στη διαδικασία βελτίωσης καθιστά αυτομάτως τη θέση την οποία κατείχαν μέχρι εκείνη τη στιγμή κενή. Με το πέρας της

διαδικασίας ο πωλητής επανέρχεται είτε στην αρχική θέση που κατείχε είτε σε όποια του αποδοθεί μέσω της διαδικασίας.

Μετά την παρέλευση της προθεσμίας εκδήλωσης ενδιαφέροντος, η επιτροπή της περ. α) καταγράφει τους πωλητές και τις θέσεις που καταλαμβάνουν, καθώς και τις κενές θέσεις στις λαϊκές αγορές που υπάγονται στην αρμοδιότητά της. Ως κενές θέσεις νοούνται όσες δεν έχουν αποδοθεί σε πωλητή με διοικητική πράξη και όσες καταλαμβάνονται από πωλητές που συμμετέχουν στη διαδικασία βελτίωσης θέσης της παρούσας και μέχρι την ολοκλήρωση της διαδικασίας.

γ) Η ανωτέρω επιτροπή καταγράφει τους πωλητές της περ. ι και καταρτίζει προσωρινό πίνακα ο οποίος αναρτάται στη λαϊκή αγορά, καθώς και στην ιστοσελίδα του φορέα λειτουργίας. Τυχόν ενστάσεις υποβάλλονται εντός δεκαπέντε (15) ημερών και εξετάζονται από την ίδια επιτροπή. Μετά την εξέταση των ενστάσεων αναρτάται, ως ανωτέρω, ο οριστικός πίνακας καταγραφής. Ακολουθεί αξιολόγηση των πωλητών από την επιτροπή, με κριτήρια ως εξής: γα) παλαιότητα άδειας (αφορά στο έτος έκδοσης της άδειας): πέντε (5) μόρια, ανά έτος παλαιότητας, γβ) ενημερότητα του άρθρου 12 του ν. 4174/2013 (Α' 170) (φορολογική ενημερότητα): τριάντα (30) μόρια. Για την απόδειξη των ανωτέρω ο πωλητής υποβάλλει στον φορέα λειτουργίας με την αίτησή του αντίγραφο της άδειάς του, καθώς και τις ενημερότητες εντός προθεσμίας που καθορίζει ο φορέας λειτουργίας από την ημερομηνία ανάρτησης του οριστικού πίνακα. Ο υποψήφιος οφείλει να είναι φορολογικά ενήμερος μέχρι και την καταληκτική ημερομηνία υποβολής των αιτήσεων.

Κατόπιν της αξιολόγησης η επιτροπή καταρτίζει πίνακα με τους πωλητές σε φθίνουσα σειρά προτεραιότητας, καθώς και τη θέση τους στην αγορά. Σε περίπτωση ισοβαθμίας διενεργείται δημόσια κλήρωση. Στον πίνακα περιλαμβάνονται και οι κενές θέσεις (θέσεις που δεν κατέχει πωλητής). Οι πωλητές, κατά σειρά προτεραιότητας, επιλέγουν από τον πίνακα θέση στην αγορά. Η Επιτροπή καταρτίζει πίνακα στον οποίο αναγράφονται οι πωλητές με τις θέσεις επιλογής τους. Μετά και την εξέταση τυχόν ενστάσεων η επιτροπή καταρτίζει οριστικό πίνακα, σύμφωνα με τον οποίο ο φορέας λειτουργίας χορηγεί με απόφασή του θέση στους πωλητές.

Μετά το πέρας της διαδικασίας της βελτίωσης θέσης η επιτροπή της περ. α) διενεργεί τη διαδικασία χορήγησης θέσης, σύμφωνα με την περ. γ). Μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας της βελτίωσης και της χορήγησης θέσης σε κάθε λαϊκή αγορά, και σε κάθε περίπτωση όχι αργότερα από την 31<sup>η</sup>.12.2022, όλοι οι δραστηριοποιούμενοι πωλητές κατέχουν θέση που τους έχει χορηγηθεί με διοικητική πράξη. Οι θέσεις αυτές είναι αριθμημένες από τον φορέα λειτουργίας, ο οποίος καταρτίζει το τοπογραφικό διάγραμμα της αγοράς. Ο φορέας λειτουργίας της αγοράς αναρτά αμελλητί πίνακα των πωλητών που αντιστοιχούν στις θέσεις της λαϊκής αγοράς, στο Ο.Π.Σ.Α.Α., στον οποίο περιλαμβάνονται αριθμημένες οι κενές θέσεις.

5. Δεν επιτρέπεται η προκήρυξη για τη χορήγηση θέσεων δραστηριοποίησης επαγγελματιών πωλητών σε λαϊκές αγορές, σύμφωνα με τα άρθρα 13 έως 16, χωρίς προηγουμένως να έχει διενεργηθεί η διαδικασία της περ. δ) της παρ. 1 του άρθρου 14 και της παρ. 4 του παρόντος. Για τους παραγωγούς πωλητές απαιτείται επίσης να έχει προηγουμένως διενεργηθεί η διαδικασία της παρ. 4.

6. Οι λαϊκές αγορές, για τις οποίες η διαδικασία της βελτίωσης και της χορήγησης θέσης της παρ. 4 δεν έχει ολοκληρωθεί μέχρι την 31<sup>η</sup>.12.2022, και δεν έχει αναρτηθεί ο πίνακας του τελευταίου εδαφίου της παρ. 4, τίθενται αυτοδικαίως σε καθεστώς προσωρινής απαγόρευσης λειτουργίας. Η προσωρινή απαγόρευση λειτουργίας αίρεται με απόφαση του αρμοδίου οργάνου του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων, μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας της βελτίωσης και της χορήγησης θέσης της παρ. 4,

την ανάρτηση του πίνακα του τελευταίου εδαφίου της παρ. 4 στο Ο.Π.Σ.Α.Α. και τη διατύπωση έγγραφου αιτήματος του φορέα λειτουργίας της αγοράς.

7. Κάτοχοι άδειας και θέσης χειροτέχνη καλλιτέχνη που χορηγήθηκαν σύμφωνα με τον ν. 4497/2017, δραστηριοποιούνται σε θέση αγοράς χειροτεχνών καλλιτεχνών του οικείου Δήμου κατόπιν συμμετοχής στην προκήρυξη του οικείου Δήμου. Εναλλακτικά η τοποθέτηση γίνεται με απόφαση του Δήμου χορήγησης της άδειας και της θέσης χωρίς να απαιτείται η συμμετοχή σε προκήρυξη, με καταβολή του τέλους της θέσης, όπως ορίζεται στον κανονισμό λειτουργίας της αγοράς. Στην περίπτωση αυτή η έναρξη της δραστηριοποίησης και η επαναχορήγηση (ανανέωση) της θέσης τους διενεργούνται ταυτόχρονα με όσους λαμβάνουν για πρώτη φορά θέση μέσω προκήρυξης, σύμφωνα με το παρόν. Μέχρι την ίδρυση και την έναρξη λειτουργίας των αγορών χειροτεχνών καλλιτεχνών, οι ανωτέρω κάτοχοι αδειών δραστηριοποιούνται στις θέσεις που τους έχουν χορηγηθεί.

8. Υφιστάμενοι, κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος, κάτοχοι άδειας παραγωγού πωλητή λαϊκών αγορών, που έχουν την καλλιέργειά τους εντός της Περιφέρειας Αττικής και η καλλιεργούμενη έκταση δεν υπερβαίνει τα είκοσι (20) στρέμματα, δύνανται να αιτηθούν τη μετατροπή της αδειάς τους σε άδεια επαγγελματία πωλητή ως ακολούθως:

α) Αρμόδια αρχή για τη μετατροπή της άδειας είναι ο Δήμος μόνιμης κατοικίας του πωλητή. Για τους παραγωγούς των οποίων ο Δήμος μόνιμης κατοικίας ανήκει στην Περιφέρεια Αττικής σύμφωνα με τα στοιχεία της αδειάς τους, σε λαϊκές αγορές της Περιφέρειας Αττικής αρμόδια αρχή είναι η Περιφέρεια Αττικής.

β) Μαζί με την αίτησή του ο πωλητής υποβάλλει στην αρμόδια αρχή και υπεύθυνη δήλωση ότι δεν έχει οικονομικές εκκρεμότητες αναφορικά με την καταβολή των τελών του άρθρου 23. Οι αρμόδιες αρχές θεώρησης οφείλουν να εξετάσουν το αληθές της δήλωσης αυτής.

γ) Κατά τη μετατροπή της άδειας τα προϊόντα εμπορίας δεν μεταβάλλονται, αλλά προσαρμόζονται στις κατηγορίες προϊόντων των επαγγελματιών πωλητών.

δ) Μετά από τη μετατροπή της άδειας σε επαγγελματική και εντός προθεσμίας έξι (6) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος, οι πωλητές δραστηριοποιούνται σύμφωνα με όσα ορίζονται στην περ. β) της παρ. 2. Μετά την πάροδο της ως άνω προθεσμίας δεν επιτρέπεται η μετατροπή.

ε) Για τον αριθμό των αδειών παραγωγών που μετατρέπονται σε επαγγελματικές, προκηρύσσονται αντίστοιχες άδειες παραγωγών σύμφωνα με όσα ορίζονται στα άρθρα 13 έως 16.

8Α. Η παρ. 8 ισχύει και για τους κατόχους άδειας παραγωγού πωλητή που παράγουν και πωλούν, αποκλειστικά, αυγά ή μέλι στις λαϊκές αγορές της Περιφέρειας Αττικής, μέχρι την 30<sup>η</sup>.9.2022. Οι ως άνω παραγωγοί, των οποίων η άδεια μετατρέπεται σε άδεια επαγγελματία πωλητή, έχουν την δυνατότητα να πωλούν αποκλειστικά αυγά ή μέλι αντίστοιχα.

9. Για τις ειδικές περιπτώσεις υφιστάμενων αγορών ορίζονται τα εξής:

α) Οι κυριακάτικες αγορές που λειτουργούν κατά την έναρξη του παρόντος, με Κανονισμό Λειτουργίας που έχει εκδοθεί με βάση προγενέστερο θεσμικό πλαίσιο, εξακολουθούν να λειτουργούν ως έχουν. Αν κριθεί απαραίτητο, ο Κανονισμός Λειτουργίας συμπληρώνεται, ώστε να εξασφαλίζεται η εύρυθμη λειτουργία της αγοράς. Λοιπές βραχυχρόνιες αγορές οφείλουν να εναρμονίσουν τον Κανονισμό Λειτουργίας τους εντός έξι (6) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος.

β) Ο κάτοχος άδειας πωλητή κυριακάτικης αγοράς, σύμφωνα με προγενέστερες του παρόντος διατάξεις, δραστηριοποιείται στις κυριακάτικες αγορές για τις οποίες του έχει χορηγηθεί η άδεια, η οποία ισχύει

έως τη συνταξιοδότησή του. Ο κάτοχος άδειας ρακοσυλλέκτη δραστηριοποιείται στις αγορές ρακοσυλλεκτών για τις οποίες του έχει χορηγηθεί η άδεια, η οποία ισχύει έως τη συνταξιοδότησή του.

γ) Για τις υφιστάμενες, κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος, κυριακάτικες αγορές φορέας λειτουργίας ορίζεται ο δήμος, εντός των διοικητικών ορίων που αυτές λειτουργούν.

10. Με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται μετά από πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών και Ανάπτυξης και Επενδύσεων, καθορίζεται η διάρθρωση της υπηρεσίας που θα έχει τις αρμοδιότητες του φορέα λειτουργίας λαϊκών αγορών των δήμων που ανήκουν στην Περιφέρεια Αττικής και τη Μητροπολιτική Περιοχή Θεσσαλονίκης.

11. Οι κάτοχοι αδειών που δραστηριοποιούνται έξι (6) ημέρες και λαμβάνουν επίδομα κοινωνικής αλληλεγγύης, δεν δικαιούνται να ανανεώσουν την άδειά τους μετά από τη λήξη της.

12. Μέχρι την έκδοση των αποφάσεων καθορισμού τελών από τις αρμόδιες αρχές σύμφωνα με το άρθρο 23 ισχύουν αυτές που εκδόθηκαν κατά τη διάρκεια ισχύος του ν. 4497/2017 ή προγενέστερου νομοθετικού πλαισίου.

13. Μέχρι την έκδοση των υπουργικών αποφάσεων του άρθρου 67:

α) για τα οριζόμενα στην παρ. 1 του άρθρου 67, ισχύει το άρθρο 3 του ν. 4497/2017,

β) για τα οριζόμενα στην παρ. 2 του άρθρου 67, ισχύουν τα άρθρα 7 και 17, καθώς και η περ. ε) του άρθρου 31 του ν. 4497/2017,

γ) για τα οριζόμενα στην παρ. 4 του άρθρου 67, ισχύει η παρ. 4 του άρθρου 27 του ν. 4497/2017,

δ) για τα οριζόμενα στην παρ. 5 του άρθρου 67, ισχύει το άρθρο 38 του ν. 4497/2017, ως προς τους όρους και τα είδη διάθεσης στις βραχυχρόνιες αγορές,

ε) για τα οριζόμενα στις παρ. 6 και 7 και του άρθρου 67 ισχύουν τα άρθρα 5, 15 και η παρ. 3 του άρθρου 38 του ν. 4497/2017.

14. Υφιστάμενες κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος υπαίθριες αγορές, οι οποίες δεν ανήκουν στις κατηγορίες της περ. α) του άρθρου 3, καταργούνται αυτοδικαίως εντός τριών (3) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος.

15. [Καταργείται]

16. Η ισχύς της άδειας υφιστάμενων κάτοχων άδειας υπαίθριου εμπορίου, που έχουν υποβάλει αίτηση για ανανέωση της άδειάς τους στην αρμόδια αρχή, επεκτείνεται μέχρι την έκδοση της απόφασης επί της ανανέωσης και πάντως για χρονικό διάστημα έως και δύο (2) μήνες από την υποβολή της αίτησης. Η παρούσα ισχύει μέχρι την 31<sup>η</sup>.12.2022.

## **Άρθρο 132**

### **Υλοποίηση δράσεων/έργων της Γενικής Γραμματείας Βιομηχανίας του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων που εντάσσονται στο Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας**

1. Οι δράσεις/έργα ενισχύσεων της Γενικής Γραμματείας Βιομηχανίας του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων που περιλαμβάνονται στο Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας «Ελλάδα 2.0» και χρηματοδοτούνται από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, υλοποιούνται μέσω προσκλήσεων χορήγησης κρατικών ενισχύσεων. Οι προσκλήσεις αφορούν είτε σε ανταγωνιστικές διαδικασίες υποβολής προτάσεων, είτε σε περιπτώσεις μεμονωμένων ενισχύσεων.

2. Οι προσκλήσεις δράσεων/έργων ενισχύσεων εγκρίνονται με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων. Στις προσκλήσεις καθορίζονται ιδίως το αντικείμενο και ο προϋπολογισμός της δράσης/έργου ή του τμήματός τους, η διάρκειά της, η προθεσμία υποβολής προτάσεων



χρηματοδότησης, οι όροι, τα δικαιολογητικά, οι προϋποθέσεις, τα κριτήρια, τα όργανα και η διαδικασία αξιολόγησης των προτάσεων χρηματοδότησης, η διαδικασία ένταξής τους, η διαδικασία και τα όργανα υποβολής και εξέτασης ενστάσεων, το ύψος, το ποσοστό, η διαδικασία και οι προϋποθέσεις χορήγησης της ενίσχυσης, η διαδικασία ελέγχου και παρακολούθησης της υλοποίησης των προτάσεων και τα όργανα παρακολούθησης και ενδιάμεσων και τελικών ελέγχων υλοποίησης των επενδύσεων.

3. Η εγκριτική απόφαση ένταξης επενδυτικών σχεδίων στη Δράση/Έργο εκδίδεται από τον Υπουργό Ανάπτυξης και Επενδύσεων. Η απόφαση ένταξης καθορίζει το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης της επένδυσης, τον προϋπολογισμό και ιδίως το τελικό ύψος των επιλέξιμων δαπανών, το ποσό επιχορήγησης και το χρηματοδοτικό σχήμα. Με την εν λόγω απόφαση καθορίζονται οι προϋποθέσεις πιστοποίησης της ολοκλήρωσής του, οι μακροχρόνιες υποχρεώσεις και οι συνέπειες της μη τήρησης των επιμέρους όρων και προϋποθέσεων ένταξης.

4. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων συστήνεται και συγκροτείται ανά δράση/έργο ή τμήμα του Επιτροπή Αξιολόγησης, με αρμοδιότητα την τελική αξιολόγηση και κατάταξη των προτάσεων των ενδιαφερομένων με βάση την έκθεση των Αξιολογητών και την εισήγηση προς τον Υπουργό Ανάπτυξης και Επενδύσεων για ένταξη ή μη αυτών στη δράση/έργο ή τμήμα του. Με όμοια απόφαση συστήνεται και συγκροτείται Επιτροπή Ενστάσεων. Μεμονωμένες ενισχύσεις που δεν υπόκεινται σε ανταγωνιστική διαδικασία δεν απαιτείται να αξιολογούνται από την Επιτροπή της παρούσας.

5. Η παρακολούθηση και πιστοποίηση της υλοποίησης του ενισχυόμενου έργου γίνεται από την Επιτροπή Παρακολούθησης και Πιστοποίησης του Φυσικού και Οικονομικού Αντικειμένου, κατόπιν ενδιάμεσων και τελικών ελέγχων από όργανα ελέγχου. Η Επιτροπή συστήνεται και συγκροτείται ανά δράση/έργο ή τμήμα του με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων, με αρμοδιότητα την παρακολούθηση της υλοποίησης, την πιστοποίηση της ορθής εκτέλεσης του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου του ενισχυόμενου έργου και την εισήγηση προς τον Υπουργό Ανάπτυξης και Επενδύσεων για την πιστοποίηση της ολοκλήρωσής του και την καταβολή της εγκριθείσας ενίσχυσης. Για την πιστοποίηση της ολοκλήρωσης του έργου και την καταβολή της εγκριθείσας ενίσχυσης εκδίδεται απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων.

6. Οι ως άνω Επιτροπές αποτελούνται από υπαλλήλους και στελέχη των Φορέων Υλοποίησης της δράσης/έργου, όπως οι τελευταίοι προσδιορίζονται στην απόφαση ένταξης της δράσης/έργου στο Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.

7. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Οικονομικών, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζεται αμοιβή ή αποζημίωση των μελών των Επιτροπών Αξιολόγησης, Ενστάσεων και Παρακολούθησης και Πιστοποίησης του Φυσικού και Οικονομικού Αντικειμένου των παρ. 4 και 5, κατά παρέκκλιση του άρθρου 21 του ν. 4354/2015 (Α' 176).

8. Οι αξιολογητές των προτάσεων χρηματοδότησης δύναται να προέρχονται από το Εθνικό Μητρώο Πιστοποιημένων Αξιολογητών (Ε.Μ.Π.Α.) όπως έχει στελεχωθεί με την υπ' αρ. 62134/3.6.2021 απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων «Στελέχωση του Εθνικού Μητρώου Πιστοποιημένων Αξιολογητών (Ε.Μ.Π.Α.) του π.δ. 33/2011» (ΑΔΑ ΨΩ6Θ46ΜΤΛΡ-Γ90). Η διενέργεια των ελέγχων των ενισχυόμενων έργων δύναται να πραγματοποιείται από τα μέλη του Εθνικού Μητρώου Πιστοποιημένων Ελεγκτών (Ε.Μ.Π.Ε.) όπως έχει στελεχωθεί με την υπ' αρ. 62136/3.6.2021 απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων «Στελέχωση του Εθνικού Μητρώου Πιστοποιημένων Ελεγκτών (Ε.Μ.Π.Ε.) του π.δ. 33/2011» (ΑΔΑ 683Σ46ΜΤΛΡ-Υ0Ω). Η αποζημίωση των μελών των Μητρώων καθορίζεται με την απόφαση της παρ. 16 του άρθρου 129 του ν. 4887/2022 (Α' 16).

9. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων και του αρμόδιου για την Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού Ταμείου Ανάκαμψης Υπουργού, δύναται να ρυθμίζονται ειδικότερα ζητήματα διαδικασιών και σταδίων και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια σχετικά με την υλοποίηση και την διαχείριση δράσεων και έργων αρμοδιότητας της Γενικής Γραμματείας Βιομηχανίας του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων που χρηματοδοτούνται με πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.

10. Η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης και Εφαρμογής Τομέων Βιομηχανίας, Εμπορίου και Προστασίας Καταναλωτή (ΕΥΔΕ-ΒΕΚ) του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων δύναται να αναλαμβάνει με την απόφαση της παρ. 2 καθήκοντα διοικητικής διαχείρισης των δράσεων/έργων ενισχύσεων της Γενικής Γραμματείας Βιομηχανίας του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων που περιλαμβάνονται στο Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας «Ελλάδα 2.0» και χρηματοδοτούνται από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.

### **Άρθρο 133**

**Υπηρεσιακές μεταβολές των στελεχών του Λ.Σ. -ΕΛ.ΑΚΤ. και των πολιτικών υπαλλήλων του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής σε θέσεις εξωτερικού – Αποζημίωση του Δημοσίου σε περίπτωση παραίτησης- Αποσπάσεις στο Μόνιμο Σώμα της Ευρωπαϊκής Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής - Μεταθέσεις στελεχών του Λ.Σ.- ΕΛ.ΑΚΤ. - Κριτήρια επιλογής – Τροποποίηση παρ. 1, 4, 5 και 6 άρθρου 115 ν. 4504/2017**

1. Στο άρθρο 115 του ν. 4504/2017 (Α'184), α) στην παρ. 1 προστίθεται νέο δεύτερο εδάφιο και το τέταρτο εδάφιο τροποποιείται ως προς την πρόβλεψη έκδοσης προεδρικού διατάγματος για τα θέματα απόσπασης των πολιτικών υπαλλήλων, β) στην παρ. 4, β) το τρίτο εδάφιο τροποποιείται ως προς την αναφορά του χρόνου απόσπασης σε υπηρεσίες των χωρών των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή άλλων χωρών και ββ) προστίθενται τέταρτο και πέμπτο εδάφιο γ) στην παρ. 5, γ) στο πρώτο εδάφιο επέρχεται νομοτεχνική βελτίωση, στην περ. α) απαλείφεται ο όρος της κατοχής του βαθμού, στο τέλος της περ. β) προστίθεται η φράση «ή στο διάταγμα το οποίο εκδίδεται κατ' εξουσιοδότηση της παρ. 1 του άρθρου 52 του ν. 4830/2021 (Α'169)», γβ) επέρχεται νομοτεχνική βελτίωση ως προς την αρίθμηση των υποπεριπτώσεων της περ. ιβ), γγ) επέρχεται νομοτεχνική βελτίωση με τη μετατροπή της περ. ιγ) σε διακριτό εδάφιο με παράλληλη νομοτεχνική βελτίωση των υποπερ. (αα) και (ββ), γδ) προστίθεται νέο τρίτο εδάφιο γε) προστίθεται νέο τελευταίο εδάφιο, δ) στην παρ. 6, δα) προστίθενται νέο τρίτο εδάφιο, δβ) το υφιστάμενο τρίτο εδάφιο τροποποιείται ως προς την πρόβλεψη της κρίσης των μεταθέσεων από το Συμβούλιο Μεταθέσεων, δγ) προστίθεται νέο τέταρτο εδάφιο και το άρθρο 115 διαμορφώνεται ως εξής:

### **«Άρθρο 115**

**Αξιοποίηση των στελεχών του Λ.Σ. -ΕΛ.ΑΚΤ. και των πολιτικών υπαλλήλων του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής σε θέσεις εξωτερικού**

1. Τα στελέχη του Λ.Σ. - ΕΛ.ΑΚΤ. που αποσπώνται σε Διεθνείς Οργανισμούς, στη Μόνιμη Αντιπροσωπεία της Ελλάδος στην Ευρωπαϊκή Ένωση, σε Υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή άλλων χωρών ή μετατίθενται σε έδρες ναυτιλιακών ακολούθων, αναλαμβάνουν υποχρέωση παραμονής στην υπηρεσία για χρόνο ίσο με τη συνολική διάρκεια της απόσπασης ή μετάθεσης. Τα στελέχη Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ. τα οποία υποβάλλουν αίτηση παραίτησης μετά τη λήξη της απόσπασης ή της μετάθεσης του προηγούμενου εδαφίου και πριν την παρέλευση χρονικού διαστήματος ίσου με τη συνολική διάρκεια της απόσπασης ή της μετάθεσης, υποχρεούνται να καταβάλουν υπέρ του

Δημοσίου αποζημίωση ίση με το δεκαπλάσιο του γινόμενου του βασικού μισθού του κατεχόμενου βαθμού επί τους υπολειπόμενους μήνες. Κάθε θέμα σχετικό με την εφαρμογή του παρόντος άρθρου πλην εκείνων της παραγράφου 6, ρυθμίζεται με προεδρικό διάταγμα το οποίο εκδίδεται ύστερα από πρόταση του Υπουργού Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής. Με όμοιο προεδρικό διάταγμα καθορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις απόσπασης πολιτικών υπαλλήλων του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής σε Διεθνείς Οργανισμούς ή στη Μόνιμη Αντιπροσωπεία της Ελλάδος στην Ευρωπαϊκή Ένωση ή σε Υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή άλλων χωρών.

2. Τον Ιανουάριο κάθε έτους εκδίδεται από τον Υπουργό Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος, για μετάθεση σε κενές θέσεις στις έδρες των ναυτιλιακών ακολούθων. Όσοι υπηρετούν σε Υπηρεσίες του Λ.Σ. - ΕΛ.ΑΚΤ., όπου σύμφωνα με ειδικές διατάξεις προβλέπεται υποχρεωτικός χρόνος παραμονής σε αυτές, επιτρέπεται να υποβάλουν αίτηση για μετάθεση στις έδρες των ναυτιλιακών ακολούθων, μόνον μετά τη συμπλήρωση του χρόνου αυτού. Τον Φεβρουάριο κάθε έτους καταρτίζονται από τη Διεύθυνση Προσωπικού Λ.Σ. - ΕΛ.ΑΚΤ. οι πίνακες των ενδιαφερόμενων στελεχών Λ.Σ. - ΕΛ.ΑΚΤ. και τον Απρίλιο κάθε έτους εκδίδονται οι διαταγές μετάθεσης.

3. Οι Αξιωματικοί Λ.Σ. - ΕΛ.ΑΚΤ. για τους οποίους εκδίδεται διαταγή μετάθεσης στις έδρες ναυτιλιακών ακολούθων, υποχρεούνται πριν τη μετάθεσή τους, να φέρουν την πιστοποίηση της παρ. 1 του άρθρου 10. Η ισχύς των διατάξεων του προηγούμενου εδαφίου αρχίζει δύο (2) έτη από τον χρόνο έναρξης λειτουργίας της Σχολής Επιθεωρητών/Ελεγκτών Διαχείρισης Ασφάλειας Πλοίων και Λιμενικών Εγκαταστάσεων του άρθρου 13, όπως ισχύει κάθε φορά.

4. Ο χρόνος παραμονής στις έδρες ναυτιλιακών ακολούθων είναι δύο (2) έτη και επιτρέπεται να παρατείνεται μέχρι και έξι (6) μήνες για σοβαρούς υπηρεσιακούς ή οικογενειακούς λόγους. Ειδικά για τη μετάθεση στην έδρα ναυτιλιακού ακολούθου στο Λονδίνο προς παρακολούθηση των εργασιών του Διεθνούς Ναυτιλιακού Οργανισμού (ΙΜΟ) και υποβοήθηση του έργου του Μονίμου Αντιπροσώπου της Ελλάδας στον οργανισμό αυτό, ο χρόνος παραμονής είναι δύο (2) έτη, εκτός αν υπηρεσιακοί λόγοι επιβάλλουν τη χορήγηση παράτασης ενός (1) έτους κάθε φορά και μέχρι τη συμπλήρωση δύο (2) ετών από τη λήξη της αρχικής θητείας. Ο χρόνος της απόσπασης σε Διεθνείς Οργανισμούς ή σε Υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή άλλων χωρών είναι δύο (2) έτη, εκτός αν υπηρεσιακοί λόγοι επιβάλλουν τη χορήγηση παράτασης ενός (1) έτους κάθε φορά και μέχρι τη συμπλήρωση δύο (2) ετών από τη λήξη της αρχικής θητείας. Ο χρόνος της απόσπασης στη Μόνιμη Αντιπροσωπεία της Ελλάδος στην Ευρωπαϊκή Ένωση καθορίζεται σύμφωνα με όσα προβλέπονται στην παρ. 9 του άρθρου 329 του ν. 4781/2021 (Α'31). Ο χρόνος της απόσπασης στο Μόνιμο Σώμα της Ευρωπαϊκής Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής καθορίζεται σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2019/1986.

5. Για τις αποσπάσεις σε Διεθνείς Οργανισμούς, στη Μόνιμη Αντιπροσωπεία της Ελλάδος στην Ευρωπαϊκή Ένωση, σε Υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή άλλων χωρών και για τις μεταθέσεις στις έδρες ναυτιλιακών ακολούθων, λαμβάνονται υπόψη τα ακόλουθα κριτήρια:

α) να είναι ανώτεροι Αξιωματικοί Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ. προερχόμενοι από τη Σχολή Δοκίμων Σημαιοφόρων Λιμενικών ή ειδικότητας Τεχνικού, Οικονομικού ή Νομικού.

β) να έχουν άριστη γνώση της αγγλικής γλώσσας εφόσον πρόκειται να αποσπασθούν σε Διεθνείς Οργανισμούς ή στη Μόνιμη Αντιπροσωπεία της Ελλάδος στην Ευρωπαϊκή Ένωση ή σε Υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή πρόκειται να μετατεθούν στην έδρα ναυτιλιακού ακολούθου στο Λονδίνο προς

παρακολούθηση των εργασιών του Διεθνούς Ναυτιλιακού Οργανισμού (ΙΜΟ) και υποβοήθηση του έργου του Μονίμου Αντιπροσώπου της Ελλάδας στον οργανισμό αυτό, ή τουλάχιστον πολύ καλή γνώση της αγγλικής γλώσσας εφόσον πρόκειται να μετατεθούν σε έδρες ναυτιλιακών ακολούθων, η οποία αποδεικνύεται με κρατικό πιστοποιητικό γλωσσομάθειας ή αντίστοιχο τίτλο σύμφωνα με όσα προβλέπονται στο π.δ. 50/2001 (Α'39) ή στο διάταγμα το οποίο εκδίδεται κατ' εξουσιοδότηση της παρ. 1 του άρθρου 52 του ν. 4830/2021 (Α'169).

γ) να έχουν αξιολογηθεί ως «εξαιρέτοι» ή «λίαν καλοί», κατά την τελευταία πενταετία,

δ) να έχουν κριθεί ευμενώς από τα Συμβούλια Κρίσεων, κατά την τελευταία πενταετία,

ε) να μην έχουν κριθεί ως «παραμένοντες στον ίδιο βαθμό»,

στ) να μην τελούν σε κατάσταση υπηρεσίας γραφείου,

ζ) να μην τελούν σε κατάσταση μακράς αναρρωτικής άδειας,

η) να μην τους έχει επιβληθεί καταστατική πειθαρχική ποινή,

θ) να μην διώκονται ποινικά για αδίκημα σε βαθμό κακουργήματος,

ι) να μην έχουν καταδικασθεί τελεσίδικα σε ποινή φυλάκισης για τα αδικήματα της κλοπής, της παράβασης καθήκοντος, της υπεξαίρεσης, της απάτης, της απιστίας, της νόθευσης ή πλαστογραφίας εγγράφου, της δωροδοκίας, της ψευδούς κατάθεσης, της ψευδούς καταμήνυσης, της ψευδούς καταγγελίας, της συκοφαντικής δυσφήμισης, της ελευθέρωσης φυλακισμένου από πρόθεση, της εκβίασης, της ληστείας, της παράνομης βεβαίωσης ή είσπραξης δικαιωμάτων του Δημοσίου, της υπεξαγωγής εγγράφου, των εγκλημάτων κατά της γενετήσιας ελευθερίας και των εγκλημάτων οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής, των παραβάσεων της νομοθεσίας περί ναρκωτικών, της παράνομης σπλοφορίας ή σπλοχρησίας,

ια) να μην έχουν υπηρετήσει σε έδρα ναυτιλιακού ακολούθου ή σε Διεθνείς Οργανισμούς ή στη Μόνιμη Αντιπροσωπεία της Ελλάδος στην Ευρωπαϊκή Ένωση ή σε Υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή άλλων χωρών,

ιβ) για τη μετάθεση σε θέσεις στις έδρες ναυτιλιακών ακολούθων πλην εκείνης στην έδρα ναυτιλιακού ακολούθου στο Λονδίνο, απαιτείται επιπλέον:

ιβα) να έχουν συμπληρώσει πραγματικά τα ειδικά τυπικά προσόντα προαγωγής τα οποία προβλέπονται μέχρι και τον βαθμό τον οποίον κατέχουν, εφόσον πρόκειται για Αξιωματικούς Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ. προερχομένους από τη Σχολή Δοκίμων Σημαιοφόρων Λιμενικού Σώματος-Ελληνικής Ακτοφυλακής και

ιββ) να έχουν υπηρετήσει πραγματικά για χρονικό διάστημα δύο (2) ετών σε Λιμενικές Αρχές, εφόσον πρόκειται για Αξιωματικούς Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ. ειδικότητας Τεχνικού, Οικονομικού ή Νομικού,

ιγ) για την απόσπαση σε Διεθνείς Οργανισμούς, ή στη Μόνιμη Αντιπροσωπεία της Ελλάδος στην Ευρωπαϊκή Ένωση ή σε Υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή άλλων χωρών, καθώς και για τη μετάθεση στην έδρα ναυτιλιακού ακολούθου στο Λονδίνο, απαιτείται επιπλέον να έχουν υπηρετήσει πραγματικά για χρονικό διάστημα τεσσάρων (4) ετών σε Υπηρεσία του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής με αρμοδιότητες συναφείς με το αντικείμενο των Διεθνών Οργανισμών ή των Υπηρεσιών όπου πρόκειται να αποσπασθούν ή να μετατεθούν.

Για την απόσπαση ή τη μετάθεση στις θέσεις του παρόντος άρθρου συνεκτιμώνται και τα ακόλουθα κριτήρια:

α) η γνώση της επίσημης γλώσσας ή τοπικής διαλέκτου και άλλων ξένων γλωσσών, οι οποίες να έχουν καταχωρισθεί στον ατομικό φάκελο των προς επιλογή στελεχών,

β) η προηγούμενη εμπειρία ένεκα της υπηρεσίας του στελέχους σε ανάλογες θέσεις εσωτερικού.

Για τις αποσπάσεις στο Μόνιμο Σώμα της Ευρωπαϊκής Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής οι οποίες διενεργούνται σύμφωνα με το άρθρο 56 του Κανονισμού (ΕΕ) 2019/1986 (L 295) λαμβάνονται υπόψιν τα ανωτέρω κριτήρια πλην αυτών των περ. α, β και ιγ, σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 33 του ν. 4770/2021 (Α'15).

Τα κριτήρια της παρούσας παραγράφου πρέπει να υφίστανται τόσο κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης όσο και κατά την ημερομηνία έκδοσης της διαταγής απόσπασης ή της μετάθεσης. Σε περίπτωση που εκλείψουν τα κριτήρια των περ. στ) έως και ι), η διαταγή μετάθεσης ή απόσπασης ανακαλείται και εφαρμόζεται αναλογικά η παρ. 6.

6. Τα στελέχη του Λ.Σ. - ΕΛ.ΑΚΤ. τα οποία έχουν μετατεθεί σε έδρες ναυτιλιακών ακολούθων ή έχουν αποσπασθεί σε Διεθνείς Οργανισμούς, ή στη Μόνιμη Αντιπροσωπεία της Ελλάδος στην Ευρωπαϊκή Ένωση, ή σε Υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή άλλων χωρών, εντάσσονται τουλάχιστον τρεις (3) μήνες πριν τη λήξη του χρόνου της μετάθεσης ή της απόσπασης, σε διαδικασία εκτάκτων μεταθέσεων οι οποίες διενεργούνται σύμφωνα με τις προϋποθέσεις οι οποίες προβλέπονται στα άρθρα 26 και 27, όπως ισχύουν κάθε φορά. Οι μεταθέσεις του προηγούμενου εδαφίου υλοποιούνται μετά τη λήξη του χρόνου της μετάθεσης ή της απόσπασης. Το αρμόδιο Συμβούλιο Μεταθέσεων αποφασίζει τις μεταθέσεις των στελεχών του Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ. τα οποία έχουν μετατεθεί σε έδρες ναυτιλιακών ακολούθων πλην εκείνης του Λονδίνου υποχρεωτικά σε Λιμενικές Αρχές, ή εφόσον πρόκειται για Αξιωματικούς οι οποίοι φέρουν το βαθμό του Αρχιπλοιάρχου Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ. σε Περιφερειακές Υπηρεσίες Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ.. Το αρμόδιο Συμβούλιο Μεταθέσεων αποφασίζει τις μεταθέσεις των στελεχών του Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ. τα οποία έχουν αποσπασθεί σε Διεθνείς Οργανισμούς, ή στη Μόνιμη Αντιπροσωπεία της Ελλάδος στην Ευρωπαϊκή Ένωση, ή σε Υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή άλλων χωρών, ή έχουν μετατεθεί στην έδρα ναυτιλιακού ακολούθου στο Λονδίνο, κατά προτεραιότητα σε Υπηρεσίες του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής με αρμοδιότητες συναφείς με το αντικείμενο των Διεθνών Οργανισμών ή των Υπηρεσιών όπου έχουν αποσπασθεί ή μετατεθεί. Τα στελέχη του Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ. της παρούσας παραγράφου δεν επιτρέπεται να αποσπώνται ούτε να διατίθενται κατά τον χρόνο της υποχρεωτικής παραμονής τους στις Υπηρεσίες στις οποίες μετατίθενται με τη διαδικασία των εκτάκτων μεταθέσεων της παρούσας παραγράφου. Κάθε θέμα σχετικά με την εφαρμογή της παρούσας παραγράφου ρυθμίζεται με το προεδρικό διάταγμα το οποίο εκδίδεται μετά από πρόταση του Υπουργού Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής σύμφωνα με το άρθρο 30.»

2. Εξαιρούνται από την εφαρμογή του κριτηρίου της περ. ιβ της παρ. 5 του άρθρου 115 του ν. 4504/2017: α) Οι Αξιωματικοί Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ. οι οποίοι κατά τον χρόνο έναρξης ισχύος του παρόντος φέρουν τον βαθμό του Πλοιάρχου Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ..

β) Οι Αξιωματικοί Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ. οι οποίοι προέρχονται από τη Σχολή Δοκίμων Σημαιοφόρων Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ., οι οποίοι κατά τον χρόνο έναρξης ισχύος του παρόντος φέρουν τον βαθμό του Αντιπλοιάρχου Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ. ή του Πλωτάρχη Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ. και οι οποίοι δεν έχουν συμπληρώσει πραγματικά τα ειδικά τυπικά προσόντα προαγωγής τα οποία προβλέπονται μέχρι και τον βαθμό του Πλωτάρχη Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ., εφόσον αυτοί υπηρετήσουν πραγματικά ως ανώτεροι Αξιωματικοί Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ. σε Υπηρεσίες που προβλέπονται για τη συμπλήρωση των ειδικών τυπικών προσόντων προαγωγής για όσο χρόνο προβλέπεται για τη συμπλήρωση των προσόντων αυτών ή για όσο χρόνο τους υπολείπονταν για τη συμπλήρωση των προσόντων αυτών.

3. Η εφαρμογή του κριτηρίου της περ. β της παρ 5 του άρθρου 115 το οποίο αφορά στο επίπεδο γνώσης της αγγλικής γλώσσας για μετάθεση στις έδρες ναυτιλιακών ακολούθων αρχίζει δύο (2) έτη από τη θέση σε ισχύ του παρόντος. Κατά το χρονικό διάστημα αυτό, η απαιτούμενη γνώση της αγγλικής γλώσσας για μετάθεση στις έδρες ναυτιλιακών ακολούθων είναι τουλάχιστον «καλή» σύμφωνα με όσα προβλέπονται στο π.δ. 50/2001 (Α' 39) ή στο διάταγμα το οποίο εκδίδεται κατ' εξουσιοδότηση της παρ. 1 του άρθρου 52 του ν. 4830/2021 (Α' 169). Η παρούσα εφαρμόζεται και σε όσους έχουν, ήδη, υποβάλει αίτηση για μετάθεση στις έδρες ναυτιλιακών ακολούθων και δεν έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία επιλογής τους κατά τη θέση σε ισχύ του παρόντος.

#### **Άρθρο 134**

**Παράταση συμβάσεων παραχώρησης Χώρων Ζώνης Λιμένα λόγω της πανδημίας του κορωνοϊού COVID-19 – Καθορισμός ανταλλάγματος -Τροποποίηση άρθρου εξηκοστού όγδοου της από 13.4.2020**

#### **Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου**

Η παρ. 8 του άρθρου εξηκοστού όγδοου της από 13.4.2020 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου (Α' 84), η οποία κυρώθηκε με το άρθρο 1 του ν. 4690/2020 (Α' 104) τροποποιείται α) ως προς το αντικείμενο της ρύθμισης, β) τον χρόνο ισχύος των συμβάσεων, γ) τη ρύθμιση των ήδη χορηγούμενων παρατάσεων συμβάσεων και η παρ. 8 διαμορφώνεται ως εξής:

«8. Η ισχύς των συμβάσεων παραχώρησης χρήσης χώρων των χερσαίων ζωνών λιμένων, που έχουν συναφθεί κατά το άρθρο 24 του ν. 2971/2001 (Α' 285), πριν από τις 13.4.2020, προς εγκατάσταση ή λειτουργία επιχείρησης για την οποία έτυχαν εφαρμογής ειδικά και έκτακτα μέτρα περί αναστολής ή προσωρινής απαγόρευσης λειτουργίας για προληπτικούς ή κατασταλτικούς λόγους που σχετίζονται με τον κορωνοϊό COVID-19 ή χαρακτηρίστηκαν ως πληττόμενες οικονομικά λόγω της εμφάνισης και διάδοσης του κορωνοϊού COVID-19 σύμφωνα με τις αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών που εκδόθηκαν κατ' εξουσιοδότηση της παρ. 5 του άρθρου δεύτερου της από 20.3.2020 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου (Α' 68), η οποία κυρώθηκε με το άρθρο 1 του ν. 4683/2020 (Α' 83), παρατείνονται μέχρι και δυο (2) έτη από το χρόνο λήξης τους κατόπιν αίτησης του παραχωρησιούχου, η οποία υποβάλλεται αποκλειστικά έως την 31<sup>η</sup>.12.2022 και σε κάθε περίπτωση πριν τη λήξη της σύμβασης, στο φορέα διαχείρισης και εκμετάλλευσης λιμένα. Ο καθορισμός του ανταλλάγματος του χρόνου παράτασης της παραχώρησης κατά το πρώτο εδάφιο γίνεται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του φορέα διοίκησης και εκμετάλλευσης λιμένα και δεν δύναται να υπερβαίνει το καθορισμένο αντάλλαγμα της παραχώρησης που πρόκειται να παραταθεί.

Παρατάσεις των συμβάσεων παραχώρησης που χορηγήθηκαν για διάστημα ίσο με εκείνο για το οποίο βρίσκονται σε ισχύ ειδικά και έκτακτα μέτρα περί αναστολής ή προσωρινής απαγόρευσης λειτουργίας για προληπτικούς ή κατασταλτικούς λόγους που σχετίζονται με τον κορωνοϊό COVID-19, συμψηφίζονται με την απόφαση του δεύτερου εδαφίου.»

#### **Άρθρο 135**

**Επέκταση παραχωρημένων χώρων σε Χερσαία Ζώνη Λιμένα καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος (Κ.Υ.Ε.) για λόγους προστασίας από τον κορωνοϊό COVID -19 - Τροποποίηση άρθρου 74 ν. 4811/2021**

Η παρ. 1 του άρθρου 74 του ν. 4811/2021 (Α' 108), η περ. γ) της παρ. 3 και η παρ. 6 τροποποιούνται ως προς τον χρόνο ισχύος και το άρθρο 74 διαμορφώνεται ως εξής:

#### «Άρθρο 74

Ρυθμίσεις για την ανάπτυξη τραπεζοκαθισμάτων σε χώρους χερσαίας ζώνης λιμένα από καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος (Κ.Υ.Ε.)

1. Μέχρι την 31η.10.2022 επιτρέπεται, με αίτηση του ενδιαφερομένου χωρίς πρόσθετο αντάλλαγμα και κατά παρέκκλιση κάθε άλλης διάταξης, η επέκταση του χώρου, ο οποίος έχει παραχωρηθεί σε κατάσταση υγειονομικού ενδιαφέροντος για απλή χρήση, μέχρι και τη συμπλήρωση του διπλάσιου του χώρου της αρχικής παραχώρησης, για ανάπτυξη τραπεζοκαθισμάτων και ομπρελών σκίασης, σε χερσαία ζώνη λιμένα, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 24 του ν. 2971/2001 (Α' 285), σύμφωνα με τις προϋποθέσεις της παρ. 2, με απόφαση του αρμοδίου φορέα διοίκησης και εκμετάλλευσης λιμένα και κατόπιν γνώμης της κατά τόπον αρμόδιας λιμενικής αρχής.

2. Προϋποθέσεις εφαρμογής της παρ. 1 είναι οι εξής: α) Κατά τη λήψη της απόφασης και κατά τη διατύπωση της γνώμης λαμβάνονται υπόψη και εξασφαλίζονται ιδίως:

αα) η εξυπηρέτηση της λιμενικής δραστηριότητας, αβ) η εύρυθμη λειτουργία του λιμένα, αγ) η μη παρεμπόδιση των διαβάσεων, ιδίως των διαβάσεων των ατόμων με αναπηρία και τυφλών, βάσει και της υπ' αρ. 52907/2009 απόφασης του Υπουργού Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής (Β' 2621),

αδ) η απρόσκοπτη λειτουργία και ανεμπόδιστη πρόσβαση στις εγκαταστάσεις των Οργανισμών Κοινής Ωφέλειας,

αε) η μη παρεμπόδιση πρόσβασης σε παρόδια κτίρια, χώρους στάθμευσης παρακείμενων χρήσεων, απορροές όμβριων υδάτων,

αστ) η μη παρεμπόδιση της διέλευσης οχημάτων έκτακτης ανάγκης, όπως προβλέπεται από την κείμενη νομοθεσία.

β) Εξασφαλίζονται οι απαιτήσεις των υπουργικών αποφάσεων που εκδίδονται κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου τεσσαρακοστού τέταρτου της από 1.5.2020 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου (Α' 90), η οποία κυρώθηκε με το άρθρο 2 του ν. 4690/2020 (Α' 104).

γ) Εξασφαλίζεται λωρίδα ελεύθερης διέλευσης πεζών τουλάχιστον ενάμισι (1,5) μέτρου.

δ) Δεν θίγονται δικαιώματα άλλων δικαιούμενων της χρήσης του επεκτεινόμενου χώρου.

ε) Δεν επιτρέπονται η ανάπτυξη στον επεκτεινόμενο χώρο μονίμων ή προσωρινών σταθερών κατασκευών, καθώς και η εγκατάσταση ηχείων.

3. α) Με απόφαση του αρμοδίου φορέα διοίκησης και εκμετάλλευσης λιμένα, η οποία εκδίδεται κατά παρέκκλιση του άρθρου 52Α του ν. 2696/1999 (Α' 57) και της περ. ε' της παρ. 4 του άρθρου 19 του ν. 2932/2001 (Α' 145) και ύστερα από τεχνική έκθεση της αρμόδιας τεχνικής υπηρεσίας του φορέα, ή, ελλείψει αυτής, από τεχνικές υπηρεσίες των οικείων δήμων ή περιφερειών, καθώς και σχετικής γνώμης των αρμόδιων Λιμενικών Αρχών, είναι δυνατή η απαγόρευση της κυκλοφορίας οχημάτων σε οδούς αρμοδιότητας των φορέων διοίκησης και εκμετάλλευσης λιμένων, είτε για ορισμένες ώρες της ημέρας είτε για το σύνολο της ημέρας, καθώς και η προσωρινή απαγόρευση στάσης και στάθμευσης, υπό την προϋπόθεση ακώλυτης διέλευσης οχημάτων άμεσης ανάγκης και διέλευσης / στάσης / στάθμευσης οχημάτων μονίμων κατοίκων και ατόμων με αναπηρία. Με όμοια απόφαση είναι δυνατή η δημιουργία προσωρινών διαδρόμων κίνησης πεζών, προσωρινών διαδρόμων κίνησης ποδηλάτου, καθώς και η

προσωρινή δημιουργία περιοχών ήπιας κυκλοφορίας ή δρόμων ήπιας κυκλοφορίας, με μείωση του ορίου ταχύτητας στα τριάντα (30) χλμ/ώρα, σε τοπικές οδούς ή σε περιοχές κατοικίας.

β) Σε λιμένες στους οποίους ο φορέας διοίκησης και εκμετάλλευσης λιμένα είναι νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου, η απόφαση εκδίδεται κατά παρέκκλιση του άρθρου 52Α του ν. 2696/1999 και της περ. ε΄ της παρ. 4 του άρθρου 19 του ν. 2932/2001 από το αρμόδιο όργανο του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, ύστερα από σχετικό αίτημα του φορέα, συνοδευόμενο από τεχνική έκθεση του φορέα μαζί με υπεύθυνη δήλωση του ν. 1599/1986 (Α΄ 75) του μελετητή για τη συμμόρφωση του περιεχομένου της μελέτης προς τις κείμενες διατάξεις και κατόπιν γνώμης της αρμόδιας Λιμενικής Αρχής.

γ) Οι αποφάσεις των περ. α΄ και β΄ ισχύουν έως και την 31η.10.2022 και τηρούν τις τεχνικές οδηγίες που έχουν εκδοθεί κατ΄ εφαρμογή της υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ ΔμΕΑΑΠ/57298/225 απόφασης του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας (Β΄ 2448).

4. Εφόσον δεν είναι δυνατή η κατά την παρ. 1 επέκταση, επιτρέπεται, με αίτηση του ενδιαφερομένου, η μείωση του καθορισμένου ανταλλάγματος της παραχώρησης απλής χρήσης μέχρι και πενήντα τοις εκατό (50%) για τους μήνες εφαρμογής του παρόντος, κατόπιν απόφασης του αρμοδίου φορέα διοίκησης και εκμετάλλευσης λιμένα, τηρουμένων των απαιτήσεων των Υπουργικών Αποφάσεων, που εκδίδονται κατ΄ εξουσιοδότηση του άρθρου τεσσαρακοστού τέταρτου της από 1.5.2020 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου, η οποία κυρώθηκε με το άρθρο 2 του ν. 4690/2020.

5. Όποιος χωρίς την απόφαση της παρ. 1 προβαίνει στην επέκταση του χώρου, ο οποίος έχει παραχωρηθεί για απλή χρήση σε χερσαία ζώνη λιμένα, τιμωρείται σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 29 του ν. 2971/2001.

6. Η ισχύς του παρόντος αρχίζει από την 1η.5.2022.».

### **Άρθρο 136**

#### **Παραχώρηση με αντάλλαγμα χρήση χώρων Ζώνης Λιμένα – Παραχώρηση χρήσης χώρου Ζώνης Λιμένα για ίδρυση υδατοδρομίου - Τροποποίηση άρθρου 24 του ν. 2971/2001**

Στο άρθρο 24 του ν. 2971/2001 (Α΄ 285), α) το πρώτο εδάφιο της περ. α της παρ. 2 τροποποιείται ως προς την χρήση χώρων, β) προστίθεται παρ. 13 και το άρθρο 24 διαμορφώνεται ως εξής:

«1. Παραχωρήσεις απλής χρήσης των χώρων στην περιοχή αρμοδιότητας των Οργανισμών Λιμένων Α.Ε., εγκρίνονται από το Διοικητικό τους Συμβούλιο. Για παραχωρήσεις που συνοδεύονται από οποιοδήποτε έργο μόνιμης ή προσωρινής φύσης και εγκρίνονται από το Διοικητικό Συμβούλιο των Οργανισμών Λιμένων Α.Ε., πριν από την υλοποίηση της παραχώρησης απαιτείται η προηγούμενη έγκριση του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής. Οι εγκρίσεις των Διοικητικών Συμβουλίων πραγματοποιούνται σύμφωνα με τις καταστατικές διατάξεις των Οργανισμών Λιμένων Α.Ε.

Εφόσον η παραχώρηση αφορά έργο ή δραστηριότητα που απαιτεί έγκριση περιβαλλοντικών όρων, ακολουθείται υποχρεωτικά η διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης. Για παραχώρηση χώρων της ζώνης λιμένα σε βιομηχανικές μονάδες, απαιτείται και σύμφωνη γνώμη του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων, σε εγκαταστάσεις πετρελαιοειδών, μεταλλευτικές, λατομικές επιχειρήσεις και επιχειρήσεις βιομηχανικών ορυκτών απαιτείται και η σύμφωνη γνώμη του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, ενώ για αλιευτικές και υδατοκαλλιεργητικές επιχειρήσεις απαιτείται και η σύμφωνη γνώμη του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

2. α) Επιτρέπεται ο αρμόδιος φορέας διοίκησης και εκμετάλλευσης λιμένα, με απόφαση της διοίκησής του, που εγκρίνεται με απόφαση του Γενικού Διευθυντή Λιμένων, Λιμενικής Πολιτικής και Ναυτιλιακών



Επενδύσεων ή, εφόσον δε συντρέχουν οι προϋποθέσεις της παραγράφου 1 του άρθρου 109 του ν. 4622/2019 (Α` 133), του Γενικού Γραμματέα Λιμένων, Λιμενικής Πολιτικής και Ναυτιλιακών Επενδύσεων του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, ύστερα από σύμφωνη γνώμη του Γ.Ε.Ν., να παραχωρεί, με αντάλλαγμα και για ορισμένο χρονικό διάστημα, τη χρήση χώρων που βρίσκονται μέσα στη ζώνη λιμένα.

Εφόσον η παραχώρηση αφορά έργο ή δραστηριότητα που απαιτεί έγκριση περιβαλλοντικών όρων, ακολουθείται υποχρεωτικά η διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης. Για παραχώρηση χώρων της ζώνης λιμένα σε βιομηχανικές μονάδες, απαιτείται και σύμφωνη γνώμη του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων, σε εγκαταστάσεις πετρελαιοειδών, μεταλλευτικές, λατομικές επιχειρήσεις και επιχειρήσεις βιομηχανικών ορυκτών απαιτείται και η σύμφωνη γνώμη του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, ενώ για αλιευτικές και υδατοκαλλιεργητικές επιχειρήσεις απαιτείται και η σύμφωνη γνώμη του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

β) Με μόνη απόφαση του αρμόδιου φορέα διοίκησης και εκμετάλλευσης λιμένα, χωρίς να απαιτείται η σύμφωνη γνώμη του Γ.Ε.Ν., εγκρίνονται οι παραχωρήσεις απλής χρήσης των χώρων της χερσαίας ζώνης λιμένα χρονικής διάρκειας μικρότερης ή ίσης των τριών (3) ετών, που δεν συνοδεύονται από οποιοδήποτε έργο μόνιμης ή προσωρινής φύσης.

γ) αα) Κατά της έγκρισης της περίπτωσης α` της παρούσας παραγράφου επιτρέπεται ενδικοφανής προσφυγή ενώπιον του Υπουργού Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής εντός αποκλειστικής προθεσμίας είκοσι (20) ημερών από την κοινοποίηση της απόφασης στον ενδιαφερόμενο.

ββ) Κατά της απόφασης της περίπτωσης β` της παρούσας παραγράφου επιτρέπεται ενδικοφανής προσφυγή ενώπιον του Γενικού Γραμματέα Λιμένων, Λιμενικής Πολιτικής και Ναυτιλιακών Επενδύσεων του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής εντός αποκλειστικής προθεσμίας είκοσι (20) ημερών από την κοινοποίηση της απόφασης στον ενδιαφερόμενο.

3. Εφόσον η παραχώρηση γίνεται σε αλλοδαπό φυσικό ή νομικό πρόσωπο, εφαρμόζονται οι διατάξεις του ν. 2322/1953 (ΦΕΚ 66 Α`).

4. Επιτρέπεται η χρησιμοποίηση από το Δημόσιο, χωρίς αντάλλαγμα, χώρων της ζώνης του Λιμένα για τη στέγαση υπηρεσιών ή την ανέγερση δημόσιων καταστημάτων για την εύρυθμη λειτουργία του λιμένα, ιδίως Τελωνείων, Λιμενικών Αρχών, Υγειονομείων, Γραφείων Πλοηγικής Υπηρεσίας, Πυροσβεστικών Σταθμών, καθώς και εγκαταστάσεων κάθε είδους για τις αμυντικές ανάγκες της Χώρας. Με απόφαση των Υπουργών Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής και Οικονομικών και του καθ` ύλην αρμόδιου Υπουργού, η οποία εκδίδεται ύστερα από γνώμη του φορέα διοίκησης και εκμετάλλευσης του Λιμένα, καθορίζονται οι χώροι που μπορούν να χρησιμοποιηθούν από το Δημόσιο σύμφωνα με το προηγούμενο άρθρο. Απαγορεύεται η χρησιμοποίηση των χώρων αυτών για άλλους σκοπούς. Η χρήση χώρων περιλαμβάνει και τη θαλάσσια ζώνη λιμένα μετά του πυθμένα αυτής για την εναπόθεση ή πόντιση καλωδίων και αγωγών προς εξυπηρέτηση σκοπών δημοσίου συμφέροντος και προστασίας της δημόσιας υγείας.

5. Χώροι μέσα στη Ζώνη λιμένα, οι οποίοι δεν είναι άμεσα αναγκαίοι για τη λειτουργία του, κατά την περί τούτου κρίση του Υπουργείου Οικονομικών και του Υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας, μετά από απλή γνώμη του οικείου φορέα διοίκησης και εκμετάλλευσης λιμένα, μπορούν να εκμισθώνονται από το Δημόσιο σύμφωνα με τις διατάξεις περί διοικήσεως

δημοσίων κτημάτων. Κατά τον ίδιο τρόπο γίνεται η διαχείριση από το Δημόσιο και των εντός του λιμένα νομημάτων θαλάσσης και παραλίας, όπως λουτρών, ιχθυοτροφείων, αλυκών κ.λπ., εφόσον η άσκηση τους δεν παρακωλύει τη λειτουργία του λιμένα κατά τη σχετική απόφαση του

Υπουργού Οικονομικών, του Υπουργού Εμπορικής Ναυτιλίας και του καθ' ύλην αρμόδιου Υπουργού και μετά από απλή γνώμη του οικείου φορέα διοίκησης και εκμετάλλευσης λιμένα.

6. Χώροι της παραγράφου 5 του παρόντος άρθρου, υπαγόμενοι στη δικαιοδοσία φορέων διοίκησης και εκμετάλλευσης λιμένα που έχουν μετατραπεί ή μετατρέπονται σε ανώνυμες εταιρείες κοινής ωφέλειας εκμισθώνονται από τις εταιρείες αυτές σύμφωνα με τις διατάξεις της νομοθεσίας, που τις διέπει.

7. Χώροι της παραγράφου 5 του παρόντος άρθρου, οι οποίοι έχουν μεταβιβασθεί σε Ο.Τ.Α. Α' και Β' βαθμού, μπορούν να εκμισθώνονται από τους οργανισμούς αυτούς με τις διατάξεις της νομοθεσίας που τους διέπει.

8. Για την εξυπηρέτηση του δημοσίου συμφέροντος, είναι δυνατή, με απόφαση του φορέα διοίκησης και εκμετάλλευσης λιμένα, η χωρίς αντάλλαγμα διάθεση χώρων της Χερσαίας Ζώνης Λιμένα σε Υπηρεσίες του Δημοσίου. Τα σχετικά έργα πραγματοποιούνται, με απόφαση του αρμόδιου φορέα διοίκησης και εκμετάλλευσης λιμένα, η οποία εγκρίνεται από τον Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, κατόπιν σύμφωνης γνώμης του Γενικού Γραμματέα Λιμένων, Λιμενικής Πολιτικής και Ναυτιλιακών Επενδύσεων. Μετά τη λήξη της παραχώρησης, ο παραχωρησιούχος υποχρεούται στην αποκατάσταση των παραχωρούμενων χώρων. Με απόφαση του Υπουργού Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, μετά από εισήγηση του Γενικού Γραμματέα Λιμένων, Λιμενικής Πολιτικής και Ναυτιλιακών Επενδύσεων, καταρτίζεται ο κατάλογος των έργων, που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας παραγράφου.

9. Για οποιαδήποτε περίπτωση δωρεάς από φυσικό ή νομικό πρόσωπο σε Οργανισμούς Λιμένα και σε κρατικά Λιμενικά Ταμεία, εκδίδεται απόφαση αποδοχής από τον αρμόδιο φορέα, η οποία εγκρίνεται από τον Υπουργό Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής.»

10. Οι γνώμες της παραγράφου 2 πρέπει να διατυπωθούν εντός της αποκλειστικής προθεσμίας των δύο (2) μηνών, αλλιώς η διαδικασία συνεχίζεται χωρίς αυτές.

11. Με απόφαση του Υπουργού Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής δύνανται να καθορίζονται οι προϋποθέσεις, τα τεχνικά θέματα, οι όροι και οι αναγκαίες λεπτομέρειες για την εφαρμογή των παραγράφων 1 και 2 του παρόντος άρθρου.

12. Οι παράγραφοι 1 και 2 δεν εφαρμόζονται για τους τουριστικούς λιμένες του άρθρου 29 του ν. 2160/1993.

13. Αποφάσεις παραχώρησης χώρου Ζώνης Λιμένα για ίδρυση υδατοδρομίου που είχαν εκδοθεί από τα διοικητικά όργανα των φορέων διοίκησης και εκμετάλλευσης λιμένων, κατά τη διαδικασία αδειοδότησης σύμφωνα με τον ν. 4163/2013 (Α'155) και τον ν. 4568/2018 (Α'178), και δεν είχε εκδοθεί η αντίστοιχη άδεια λειτουργίας του υδατοδρομίου, δύνανται να επικαιροποιηθούν και τροποποιηθούν κατόπιν αίτησης του παραχωρησιούχου με νέα απόφαση του διοικητικού οργάνου του φορέα διοίκησης και εκμετάλλευσης λιμένα.»

### **Άρθρο 137**

#### **Μετατάξεις προσωπικού Ο.Λ.Π. Α.Ε. και Ο.Λ.Θ. Α.Ε.- Παράταση ισχύος της παρ. 5 του άρθρου 11 του ν. 4404/2016**

Η ισχύς της παρ. 5 του άρθρου 11 του ν. 4404/2016 (Α' 126) για τη μετάταξη του προσωπικού της Ο.Λ.Π. Α.Ε. και της Ο.Λ.Θ. Α.Ε. παρατείνεται μέχρι την 30ή.10.2022.

### **Άρθρο 138**

**Παράταση έναρξης εφαρμογής άρθρου 112 ν. 4926/2022 – Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 112 ν. 4926/2022**

Η παρ. 2 του άρθρου 112 του ν. 4926/2022 (Α' 82) περί κυρώσεων των παραβατών των Γενικών και Ειδικών Κανονισμών Λιμένων τροποποιείται ως προς την έναρξη ισχύος της παρ. 1 του ίδιου άρθρου και η παρ. 2 διαμορφώνεται ως εξής:

«2. Η παρ. 1 ισχύει από 1η.11.2022.»

**Άρθρο 139**

**Κοινωνική ασφάλιση ναυτικών σε επαγγελματικά πλοία αναψυχής - Παράταση έναρξης ισχύος υποπερ. βα' περ. (β) παρ. 2 άρθρου 11 ν. 4926/2022**

1. Η υποχρέωση εφαρμογής της ελληνικής νομοθεσίας ως προς την κοινωνική ασφάλιση των ναυτικών της υποπερ. βα' της περ. (β) της παρ. 2 του άρθρου 11 του ν. 4926/2022 (Α' 82), εφαρμόζεται από την 1η.1.2023.

2. Από την 20η.4.2022 έως την 31η.12.2022, τα ζητήματα της παρ. 1 ρυθμίζονται σύμφωνα με τη νομοθεσία του κράτους της σημαίας του πλοίου.

**Άρθρο 140**

**Παράταση χρόνου καταβολής πρώτης δόσης για την επιστροφή αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών - Τροποποίηση παρ. 5 άρθρου 6 του ν. 4711/2020**

Η παρ. 5 του άρθρου 6 του ν. 4711/2020 (Α' 145) τροποποιείται ως προς τον χρόνο καταβολής της πρώτης δόσης για την επιστροφή αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών και η παρ. 5 διαμορφώνεται ως εξής:

«5. Η επιστροφή των αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών σχετικά με την ειδική παροχή του άρθρου 14 του ν. 3016/2002 (Α' 110) στο ν.π.ι.δ. με την επωνυμία «ΕΛ.Γ.Ο. - ΔΗΜΗΤΡΑ» από τους εργαζόμενους του θα πραγματοποιηθεί κατά κεφάλαιο, αφορολόγητα, με τη μέριμνα των οικονομικών υπηρεσιών του οργανισμού, σε εκατόν είκοσι (120) άτοκες δόσεις, της πρώτης δόσης αρχομένης από την 1<sup>η</sup> Αυγούστου 2023.».

**Άρθρο 141**

**Προγράμματα τουριστικής προβολής και συνδιαφήμισης των Περιφερειών με τον διωτικό τομέα- Τροποποίηση του άρθρου 57 του ν.4875/2021**

«1. Οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης β' βαθμού (Ο.Τ.Α.), μετά από αιτιολογημένη απόφαση του Περιφερειακού Συμβουλίου καταρτίζουν και εκτελούν προγράμματα τουριστικής προβολής και προώθησης στην ημεδαπή και αλλοδαπή, μετά από προηγούμενη έγκριση του Διοικητικού Συμβουλίου του Ελληνικού Οργανισμού Τουρισμού (Ε.Ο.Τ.), στον οποίο κοινοποιούν το βασικό περιεχόμενο των εν λόγω προγραμμάτων προβολής και προώθησης. Οι Ο.Τ.Α. β' βαθμού εκπονούν τα προγράμματα του πρώτου εδαφίου είτε μόνοι τους είτε από κοινού με άλλα ημεδαπά ή αλλοδαπά νομικά ή φυσικά πρόσωπα, πάντα σε συμμόρφωση με τους ισχύοντες κανόνες κρατικών ενισχύσεων. Η επιλογή των προσώπων του δεύτερου εδαφίου γίνεται από τους Ο.Τ.Α. β' βαθμού, είτε απευθείας είτε κατόπιν επιλογής τους μετά από σχετική πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος δια του τύπου ή μέσω των ιστοσελίδων τους. Με τις σχετικές συμβάσεις ορίζονται το αντικείμενο, οι προϋποθέσεις, καθώς και οι

οικονομικοί και λοιποί όροι συνεργασίας των Ο.Τ.Α. β` βαθμού με τα ως άνω πρόσωπα και ο τρόπος πραγματοποίησής της. Η συνεργασία αυτή μπορεί να περιλαμβάνει:

α) Την οικονομική συμμετοχή των παραπάνω φορέων ή προσώπων στο σύνολο ή και σε μέρος της σχετικής δαπάνης υλοποίησης των ενεργειών προβολής και προώθησης που γίνονται από τις υπηρεσίες των Ο.Τ.Α. β` βαθμού. Οι φορείς και τα πρόσωπα αυτά μπορούν να αναφέρονται ως χορηγοί από κοινού με τον εκάστοτε Ο.Τ.Α. β` βαθμού ή ως αποκλειστικοί χορηγοί στον τομέα δραστηριότητάς τους, εφόσον καλύπτουν το σύνολο της δαπάνης υλοποίησης της ενέργειας, χωρίς επιβάρυνση του Ο.Τ.Α. β` βαθμού.

β) Τη συγχρηματοδότηση ή την με κάθε τρόπο συμμετοχή των Ο.Τ.Α. β` βαθμού στην υλοποίηση και προβολή προγραμμάτων ή ενεργειών που εκτελούνται από τα συμβαλλόμενα με τους Ο.Τ.Α. β` βαθμού πρόσωπα και συμβάλλουν στην εκπλήρωση των σκοπών των Ο.Τ.Α. β` βαθμού και στην ενίσχυση της εικόνας της Χώρας διεθνώς. Τα προγράμματα αυτά ή οι ενέργειες μπορούν να περιλαμβάνουν πάσης φύσεως δράσεις προβολής και προώθησης, αγορά χορηγικών πακέτων σε πάσης φύσεως διοργανώσεις και παραγωγές, συνεργασίες με φορείς και ομάδες ειδικού ενδιαφέροντος και διεθνείς οργανισμούς και κάθε άλλη δράση που συμβάλλει στην προβολή των Ο.Τ.Α. β` βαθμού, της Χώρας και του ελληνικού τουρισμού, με αξιοποίηση, μεταξύ άλλων, καινοτόμων εργαλείων της σύγχρονης τεχνολογίας, προγράμματα συμπαραγωγής και συνδιαφήμισης διεθνώς, πάντα προς τον σκοπό της τουριστικής τους προβολής είτε αναλαμβάνοντας στο άκέραιο την υλοποίηση των δράσεων είτε από κοινού σε συνεργασία με άλλα νομικά ή φυσικά πρόσωπα.

2. Η διαδικασία υλοποίησης των συμφωνιών για τα προγράμματα συμπαραγωγής και συνδιαφήμισης των Ο.Τ.Α. β` βαθμού άρχεται είτε με πρωτοβουλία των Ο.Τ.Α. β` βαθμού είτε με πρωτοβουλία και πρόσκληση του αντισυμβαλλομένου των Ο.Τ.Α. β` βαθμού, φυσικού ή νομικού προσώπου, το οποίο υλοποιεί τη συγκεκριμένη ενέργεια προβολής, για την υλοποίηση της οποίας ο Ο.Τ.Α. β` βαθμού συμπράττει καλύπτοντας μέρος του συνολικού κόστους.

3. Οι προϋποθέσεις και οι ειδικότεροι όροι υλοποίησης του προγράμματος προωθητικών ενεργειών, όπως αυτοί διατυπώνονται στις σχετικές συμφωνίες, διαμορφώνονται από τον αντισυμβαλλόμενο σε συνεργασία με τον Ο.Τ.Α. β` βαθμού.

54. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Τουρισμού, Οικονομικών και Εσωτερικών καθορίζονται λεπτομέρειες ως προς το περιεχόμενο και την υλοποίηση των συμφωνιών του παρόντος.

## **ΜΕΡΟΣ Γ΄**

### **ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΜΟΥΦΤΕΙΩΝ ΘΡΑΚΗΣ**

#### **ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄**

#### **ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΜΟΥΦΤΕΙΩΝ ΘΡΑΚΗΣ**

##### **Άρθρο 142**

##### **Μουφτείες**

1. Οι Μουφτείες Διδυμοτείχου, Κομοτηνής και Ξάνθης αποτελούν αποκεντρωμένες δημόσιες υπηρεσίες του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, επιπέδου γενικής διεύθυνσης, εδρεύουν στο Διδυμότειχο, στην Κομοτηνή και στην Ξάνθη αντίστοιχα και υπάγονται απευθείας στον Υπουργό Παιδείας και Θρησκευμάτων.

2. Αποστολή των Μουφτειών Διδυμοτείχου, Κομοτηνής και Ξάνθης είναι η οργανωμένη και συστηματική εξυπηρέτηση των θρησκευτικών αναγκών και η αποτελεσματική διαχείριση των θρησκευτικών υποθέσεων των Ελλήνων πολιτών μελών της μουσουλμανικής μειονότητας Θράκης, καθώς και η άσκηση των δικαιοδοτικών αρμοδιοτήτων του οικείου Μουφτή σύμφωνα με τις παρ. 8 έως 11 του άρθρου 151.

### **Άρθρο 143**

#### **Τοπική αρμοδιότητα Μουφτειών**

Οι Μουφτείες Διδυμοτείχου, Κομοτηνής και Ξάνθης εκπληρώνουν την αποστολή τους εντός των υφισταμένων γεωγραφικών ορίων των Περιφερειακών Ενοτήτων Έβρου, Ροδόπης και Ξάνθης αντίστοιχα.

### **Άρθρο 144**

#### **Οργάνωση και λειτουργία Μουφτειών Θράκης**

1. Στις Μουφτείες της Θράκης συνιστώνται δέκα (10) οργανικές θέσεις διοικητικών υπαλλήλων οι οποίες κατανέμονται σε κατηγορίες ως εξής: α) κατηγορία Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (ΔΕ): τρεις (3) θέσεις και β) κατηγορία Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης (ΠΕ): επτά (7) θέσεις. Οι θέσεις αυτές κατανέμονται στις Μουφτείες ως εξής:

α) Μουφτεία Ξάνθης: αα) μία (1) θέση κατηγορίας ΔΕ και αβ) τρεις (3) θέσεις κατηγορίας ΠΕ.

β) Μουφτεία Κομοτηνής: βα) μία (1) θέση κατηγορίας ΔΕ και ββ) τρεις (3) θέσεις κατηγορίας ΠΕ.

γ) Μουφτεία Διδυμοτείχου: γα) μία (1) θέση κατηγορίας ΔΕ και γβ) μία (1) θέση κατηγορίας ΠΕ.

2. Στις Μουφτείες της Θράκης, πέραν των οργανικών θέσεων της παρ. 1, συνιστώνται και ειδικές θέσεις υπαλλήλων ως εξής:

α) Τρεις (3) θέσεις υπαλλήλων με θητεία πέντε (5) ετών που μπορεί να ανανεώνεται για ίσο χρονικό διάστημα μέχρι δύο (2) φορές το ανώτερο, με τον τίτλο «Γραμματέας Υποθέσεων Δικαιοδοσίας Μουφτή».

β) Τρεις (3) θέσεις ειδικών συνεργατών με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου που μπορεί να ανανεώνεται ανά έτος και καταλαμβάνονται υποχρεωτικά από κάτοχο πτυχίου νομικής σχολής Ανωτάτου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Ε.Ι.) της ημεδαπής ή ισότιμου τίτλου σπουδών αντίστοιχης ειδικότητας σχολών της αλλοδαπής, αναγνωρισμένου από τον Διεπιστημονικό Οργανισμό Αναγνώρισης Τίτλων Ακαδημαϊκών και Πληροφόρησης (Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π.), με δικηγορική εμπειρία τουλάχιστον τριών (3) ετών.

γ) Δέκα (10) θέσεις ειδικών συνεργατών με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου που μπορεί να ανανεώνεται ανά έτος.

3. Η οργάνωση, η διάρθρωση και η λειτουργία των υπηρεσιών εκάστης Μουφτείας, στην οποία περιλαμβάνεται υποχρεωτικά και Διεύθυνση Υποθέσεων Δικαιοδοσίας Μουφτή, καθορίζεται με τον Οργανισμό της, ο οποίος καταρτίζεται, αντικαθίσταται ή τροποποιείται με προεδρικό διάταγμα το οποίο εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Παιδείας και Θρησκευμάτων, Οικονομικών και Εσωτερικών. Με τον Οργανισμό του πρώτου εδαφίου καθορίζονται ειδικότερα:

α) Η σύσταση και διάρθρωση των υπηρεσιών της Μουφτείας σε οργανικές μονάδες, ο σκοπός, οι στόχοι και οι αρμοδιότητές τους,

β) Τα θέματα οργάνωσης, τα προσόντα, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, η διαδικασία πλήρωσης των θέσεων του πάσης φύσεως προσωπικού και η κατανομή των θέσεων ανά Μουφτεία, κατά παρέκκλιση κάθε γενικής ή ειδικής διάταξης.

γ) Το περίγραμμα εργασίας των θέσεων ευθύνης και τα πρόσθετα ειδικά προσόντα που μπορεί να απαιτούνται για την πλήρωση κάθε θέσης ευθύνης,

δ) Κάθε άλλη λεπτομέρεια που αφορά στην οργάνωση και λειτουργία της Μουφτείας.

4. α) Επιτρέπεται η απόσπαση διοικητικού και εκπαιδευτικού προσωπικού του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων στις Μουφτείες. Η απόσπαση διενεργείται κατόπιν αίτησης του υπαλλήλου και σύμφωνης γνώμης του οικείου Μουφτή, με απόφαση του αρμοδίου οργάνου του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, με διάρκεια ένα (1) έτος και δυνατότητα παράτασης κατ' έτος. Η μισθοδοσία των αποσπασμένων υπαλλήλων ή εκπαιδευτικών εξακολουθεί να καταβάλλεται από την οργανική τους θέση.

β) Επιτρέπεται η απόσπαση διοικητικού προσωπικού από φορείς της Γενικής Κυβέρνησης κατά παρέκκλιση του ν. 4440/2016 (Α' 224) και σύμφωνα με το άρθρο 35 του ν. 4873/2021 (Α' 248) και την παρ. 1 του άρθρου 177 του ν. 4876/2021(Α' 251) για τους υπαλλήλους Ο.Τ.Α. α' ή β' βαθμού αντίστοιχα. Η απόσπαση διενεργείται κατόπιν αίτησης του υπαλλήλου και σύμφωνης γνώμης του οικείου Μουφτή, με κοινή απόφαση των αρμοδίων οργάνων του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων και του Υπουργείου προέλευσης, με διάρκεια ενός (1) έτους και δυνατότητα παράτασης κατ' έτος. Η μισθοδοσία των αποσπασμένων υπαλλήλων καλύπτεται από τον φορέα προέλευσης. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Παιδείας και Θρησκευμάτων και Εσωτερικών ρυθμίζονται τα ζητήματα που αφορούν ιδίως στις προϋποθέσεις των αποσπάσεων, της παράτασης και κάθε άλλο ειδικότερο σχετικό ζήτημα.

γ) Επιτρέπεται η διάθεση προσωπικού της Ελληνικής Αστυνομίας για τη φύλαξη των Μουφτειών. Η διάθεση του προσωπικού της Ελληνικής Αστυνομίας διενεργείται με απόφαση του αρμοδίου οργάνου, η οποία ορίζει και τη διάρκεια αυτής.

δ) Οι Διαχειριστικές και Βακουφικές Επιτροπές του ν. 3647/2008 (Α' 37) επιτρέπεται να διαθέτουν εργαζομένους τους στις Μουφτείες για την κάλυψη των αναγκών των Μουφτειών, κατόπιν αιτήσεως του οικείου Μουφτή. Η διάθεση των εργαζομένων αυτών στις Μουφτείες γίνεται χωρίς πρόσθετη αμοιβή, χωρίς να γεννάται καμία έννομη σχέση εξαρτημένης εργασίας, σύμβασης έργου ή άλλης εξάρτησης με τις Μουφτείες και υπόχρεες για την καταβολή των αποδοχών τους είναι αποκλειστικά οι Διαχειριστικές και Βακουφικές Επιτροπές. Το προσωπικό αυτό υπάγεται απευθείας στις οδηγίες και υποδείξεις του Μουφτή και επιστρέφει στη θέση του με απόφαση του Μουφτή.

5. Η μισθοδοσία του πάσης φύσεως προσωπικού των Μουφτειών των παρ. 1 και 2 βαρύνει τον τακτικό προϋπολογισμό του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, στον οποίο εγγράφονται οι σχετικές πιστώσεις και εκκαθαρίζεται από τις αρμόδιες Διευθύνσεις Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Έβρου, Ξάνθης και Ροδόπης.

6. Με απόφαση του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων μπορεί να συνιστάται σε κάθε Μουφτεία άμισθη επιστημονική επιτροπή με έργο τη σύνταξη ετήσιας έκθεσης για την οργάνωση και λειτουργία των Μουφτειών Θράκης. Στην επιτροπή μετέχει ο οικείος Μουφτής ως Πρόεδρος, ένας (1) προϊστάμενος γενικής διεύθυνσης του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, δύο (2) μέλη της μουσουλμανικής μειονότητας της Θράκης που είναι Ιμάμηδες εγγεγραμμένοι στο Μητρώο Θρησκευτικών Λειτουργών του άρθρου 14 του ν. 4301/2014 (Α' 223) σε συνδυασμό με το άρθρο 47 του ν. 4559/2018 (Α' 142) ή Ιεροδιδάσκαλοι του άρθρου 53 του ν. 4115/2013 (Α' 24) ή έχουν πτυχίο της Εισαγωγικής Κατεύθυνσης Μουσουλμανικών Σπουδών του Τμήματος Θεολογίας του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (Α.Π.Θ.) ή πτυχίο μουσουλμανικής Θεολογίας αναγνωρισμένο από τον Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π. και υποδεικνύονται από τον οικείο Μουφτή, καθώς και ο Προϊστάμενος της Διεύθυνσης Θρησκευτικής Διοίκησης του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων.

7. Για την υπηρεσιακή κατάσταση των μονίμων δημοσίων υπαλλήλων της παρ. 1 αρμόδιο είναι το Κεντρικό Υπηρεσιακό Συμβούλιο Διοικητικού Προσωπικού (Κ.Υ.Σ.ΔΙ.Π.) του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων. Το προσωπικό της παρ. 2 ως προς την υπηρεσιακή του κατάσταση υπάγεται απευθείας στον Μουφτή.

#### **Άρθρο 145**

##### **Κάλυψη δαπανών**

1. Η κάλυψη των λειτουργικών δαπανών, της υλικοτεχνικής υποδομής, των αναλωσίμων και της προμήθειας πάσης φύσεως εξοπλισμού των Μουφτειών, καθώς και αντιμετώπισης έκτακτων αναγκών βαρύνει τον τακτικό προϋπολογισμό της Περιφερειακής Διεύθυνσης Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Ανατολικής Μακεδονίας – Θράκης, στον οποίο μεταφέρονται για τον σκοπό αυτό πιστώσεις από τον τακτικό προϋπολογισμό του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων (Ειδικός Φορέας 1019-202-0000000).
2. Οι έκτακτοι πόροι των Μουφτειών προέρχονται από δωρεές, κληρονομίες, κληροδοσίες, κάθε είδους εισφορές φυσικών ή νομικών προσώπων και ιδίως από τις Διαχειριστικές ή Βακουφικές Επιτροπές Μουσουλμανικής Περιουσίας, σύμφωνα με τον Κώδικα Κοινοφελών Περιουσιών και Σχολαζουσών Κληρονομιών (ν. 4182/2013, Α' 185).
3. Δωρεές, εισφορές και κάθε είδους πόροι από αλλοδαπά φυσικά ή νομικά πρόσωπα γίνονται δεκτά σύμφωνα με τον Κώδικα Κοινοφελών Περιουσιών και Σχολαζουσών Κληρονομιών, εφόσον προεγκριθούν με απόφαση του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων.
4. Οι Μουφτείες μπορούν να διοργανώνουν εράνους, οι οποίοι δεν υπόκεινται σε φορολογία, για φιλανθρωπικούς σκοπούς ή εν γένει για την ενίσχυση της αποστολής τους σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 142 εντός της περιφέρειάς τους. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Παιδείας και Θρησκευμάτων και Οικονομικών καθορίζονται η σύσταση, η συγκρότηση, οι αρμοδιότητες, η εν γένει λειτουργία της ερανικής επιτροπής, ο τρόπος διενέργειας εράνων καθώς και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια.
5. Οι δαπάνες έκδοσης των εντύπων της παρ. 6 του άρθρου 147 βαρύνουν τον τακτικό προϋπολογισμό της Περιφερειακής Διεύθυνσης Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Ανατολικής Μακεδονίας – Θράκης, στον οποίο μεταφέρονται για τον σκοπό αυτό πιστώσεις από τον τακτικό προϋπολογισμό του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων (Ειδικός Φορέας 1019-202-0000000).
6. Οι Μουφτείες δικαιούνται δωρεάν παραχώρησης ενός (1) αυτοκινήτου από το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων για την αποκλειστική χρήση της Μουφτείας και για τις μετακινήσεις του Μουφτή εντός και εκτός της περιφέρειας της Μουφτείας. Η προμήθεια του αυτοκινήτου μπορεί να γίνεται από τη Διεύθυνση Διαχείρισης Δημόσιου Υλικού (Δ.Δ.Δ.Υ.) της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.) ή από το ελεύθερο εμπόριο ή με τη διαδικασία της χρηματοδοτικής μίσθωσης. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Παιδείας και Θρησκευμάτων, Οικονομικών και Εσωτερικών καθορίζονται οι όροι και η διαδικασία προμήθειας του αυτοκινήτου ανεξαρτήτως κυβισμού και τύπου, οι όροι κίνησης, τα διακριτικά γνωρίσματα, η κατανάλωση καυσίμων, η στάθμευση, ο έλεγχος χρήσης και κυκλοφορίας, τα πρόσωπα που έχουν το δικαίωμα να οδηγούν το αυτοκίνητο, η χρονική διάρκεια παραχώρησής του, η διαδικασία και τα δικαιολογητικά που απαιτούνται για την πληρωμή των δαπανών μετακίνησης και συντήρησης του αυτοκινήτου και κάθε άλλο ειδικότερο και λεπτομερειακό ζήτημα. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Παιδείας και Θρησκευμάτων και Υποδομών και Μεταφορών καθορίζεται ο τύπος της πινακίδας των οχημάτων των Μουφτειών.

## **Άρθρο 146**

### **Στέγαση Μουφτειών**

1. Οι Μουφτείες μπορούν να στεγάζονται σε κτίρια που παραχωρούνται κατά χρήση χωρίς αντάλλαγμα και ανήκουν κατά πλήρη κυριότητα στις Διαχειριστικές ή Βακουφικές Επιτροπές Μουσουλμανικής Περιουσίας του ν. 3647/2008 (Α' 37) ή σε Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) πρώτου ή δευτέρου βαθμού ή σε ιδρύματα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα ή στο Δημόσιο. Για την παραχώρηση συνάπτεται σύμβαση για την οποία δεν καταβάλλεται τέλος χαρτοσήμου. Οι Διαχειριστικές και οι Βακουφικές Επιτροπές, οι Ο.Τ.Α. και τα ιδρύματα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα απαλλάσσονται από την υποχρέωση καταβολής κάθε είδους φόρων και τελών για την ακίνητη περιουσία που παραχωρούν δωρεάν για τη στέγαση των Μουφτειών, με την επιφύλαξη των οριζόμενων στον Κώδικα Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (ν. 2859/2000, Α' 248).
2. Τα πρόσωπα της παρ. 1 μπορούν να μεταβιβάζουν λόγω δωρεάς στο Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων χώρους που ανήκουν στην πλήρη κυριότητά τους για την ανέγερση κτιρίου από την εταιρεία «ΚΤΙΡΙΑΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ Α.Ε.» με αποκλειστικό σκοπό τη στέγαση της Μουφτείας. Για τη δωρεά συνάπτεται ατελώς σύμβαση, με την επιφύλαξη των οριζόμενων στον ν. 2859/2000. Η αποπεράτωση της ανέγερσης του κτιρίου και η έναρξη λειτουργίας της Μουφτείας ολοκληρώνονται εντός επτά (7) ετών από τη σύναψη της σύμβασης δωρεάς, εκτός εάν με τη σύμβαση ορίζεται μεγαλύτερο χρονικό διάστημα. Εάν παρέλθει άπρακτη η προθεσμία του δευτέρου εδαφίου ή αυτή που ορίζεται στη σύμβαση, η δωρεά ανακαλείται και το ακίνητο επιστρέφεται στον δωρητή.
3. Για την καταλληλότητα των κτιρίων της παρ. 1 και των χώρων της παρ. 2 αποφασίζει, κατά παρέκκλιση του ν. 3130/2003 (Α' 76), άμισθη ειδική επιτροπή που αποτελείται από: α) τον οικείο Μουφτή ως Πρόεδρο, β) τον Προϊστάμενο της αρμόδιας Κτηματικής Υπηρεσίας ή τον νόμιμο αναπληρωτή του, γ) έναν (1) μηχανικό του κλάδου ΠΕ ή ΤΕ Πολιτικών Μηχανικών ή Αρχιτεκτόνων ή Τοπογράφων Μηχανικών της αρμόδιας Κτηματικής Υπηρεσίας, που προτείνεται από τον προϊστάμενό της και, αν δεν υπάρχει, από μηχανικό της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Μακεδονίας – Θράκης ή της Τεχνικής Υπηρεσίας του Δήμου Διδυμοτείχου, Κομοτηνής ή Ξάνθης κατά περίπτωση, δ) τον προϊστάμενο της αρμόδιας Διεύθυνσης Περιβάλλοντος και Χωροταξίας της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Μακεδονίας – Θράκης και ε) έναν (1) δικηγόρο που προτείνεται από τον Μουφτή. Η Επιτροπή συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων.
4. Κάθε ειδικότερο θέμα σχετικό με τη σύναψη, τη διάρκεια, την παράταση, την ανανέωση και τους λοιπούς όρους των συμβάσεων που προβλέπονται στις παρ. 1 και 2 ρυθμίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Παιδείας και Θρησκευμάτων, Οικονομικών και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού.
5. Με την επιφύλαξη του παρόντος, η μίσθωση ακινήτων για τη στέγαση των υπηρεσιών των Μουφτειών υπάγεται στον ν. 3130/2003, περί μισθώσεων ακινήτων για τη στέγαση δημοσίων υπηρεσιών.

## **Άρθρο 147**

### **Κανόνες λειτουργίας Μουφτειών**

1. Όλες οι πράξεις, τα πιστοποιητικά και τα έγγραφα που εκδίδονται από τον Μουφτή στο πλαίσιο άσκησης των καθηκόντων του συντάσσονται στην επίσημη γλώσσα του Κράτους και μπορούν να μεταφράζονται σε άλλη γλώσσα εφόσον υφίσταται ανάγκη. Κάθε είδους έντυπο ή βιβλίο που τηρείται στη Μουφτεία και αφορά την εσωτερική λειτουργία της συντάσσεται στην επίσημη γλώσσα του Κράτους και μπορεί να μεταφράζεται σε άλλη γλώσσα εφόσον υφίσταται ανάγκη.



2. Οι Μουφτείες αναρτούν υποχρεωτικά στην ιστοσελίδα του «Προγράμματος Διαύγεια» του ν. 4727/2020 (Α' 184) όλες τις πράξεις, τα πιστοποιητικά, τα έγγραφα και τις αποφάσεις που εκδίδονται από τον Μουφτή στο πλαίσιο άσκησης των καθηκόντων του, με την επιφύλαξη της νομοθεσίας για την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.
3. Τα πάσης φύσεως έντυπα και έγγραφα των Μουφτειών φέρουν στην επικεφαλίδα τους τις φράσεις «ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ», «ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ – ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ» και τον τίτλο της συγκεκριμένης Μουφτείας. Κάθε Μουφτεία έχει υπηρεσιακή στρογγυλή σφραγίδα κατά τις ειδικότερες προβλέψεις του ν. 48/1975 (Α' 108), η οποία αποτελείται από τρεις (3) ομόκεντρους κύκλους, ο εξωτερικός των οποίων φέρει τη φράση «ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ», ο ενδιάμεσος φέρει τη φράση «ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ – ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ - ΜΟΥΦΤΕΙΑ (ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ ή ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ ή ΞΑΝΘΗΣ αντίστοιχα)» και ο εσωτερικός περιβάλλεται εξ ολοκλήρου κυκλικά από δύο (2) κλαδιά δάφνης που διασταυρώνονται στις αιχμές της κάτω πλευράς τους και στο μέσο φέρει τη φράση «ΜΟΥΦΤΕΙΑ (ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ ή ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ ή ΞΑΝΘΗΣ αντίστοιχα)» σε κυανό χρώμα.
4. Οι Μουφτείες απολαμβάνουν τα ίδια προνόμια και τιμολόγια τηλεφωνικής και διαδικτυακής επικοινωνίας με την Κεντρική Υπηρεσία του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων. Σχετικά με τα τέλη για την αλληλογραφία των Μουφτειών ισχύουν οι αντίστοιχες διατάξεις που εφαρμόζονται για το Δημόσιο.
5. Οι Μουφτείες διαθέτουν ιστότοπο ο οποίος φέρει την κατάληξη των δημόσιων υπηρεσιών του Κράτους (.gov.gr) που προβλέπεται από τον νόμο. Η γλώσσα περιεχομένου του ιστότοπου των Μουφτειών είναι η επίσημη γλώσσα του Κράτους. Ο Μουφτής μπορεί να καθορίσει παράλληλα και άλλες γλώσσες περιεχομένου.
6. Οι Μουφτείες μπορούν να εκδίδουν εφημερίδα, περιοδικό ή άλλο έντυπο ενημερωτικό υλικό αποκλειστικά με θρησκευτικό περιεχόμενο στην επίσημη γλώσσα του Κράτους και παράλληλα σε γλώσσες της επιλογής τους.
7. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού ρυθμίζονται όλα τα ειδικότερα θέματα και οι λεπτομέρειες που ανακύπτουν κατά την εφαρμογή των παρ. 1 έως 6.

## **ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'**

### **ΘΕΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΟΥΦΤΗΔΩΝ ΚΑΙ ΤΟΠΟΤΗΡΗΤΩΝ ΜΟΥΦΤΗΔΩΝ ΘΡΑΚΗΣ**

#### **Άρθρο 148**

##### **Μουφτήδες Θράκης**

1. Οι Μουφτήδες είναι οι ανώτεροι θρησκευτικοί λειτουργοί της μουσουλμανικής μειονότητας της Θράκης εντός των γεωγραφικών ορίων της περιφέρειάς τους.
2. Οι Μουφτήδες, ως εμβριθείς γνώστες του Κορανίου και του ιερού μουσουλμανικού νόμου, ασκούν δικαιοδοτικές αρμοδιότητες όπως προβλέπονται στην παρ. 8 του άρθρου 151.
3. Οι Μουφτήδες είναι δημόσιοι υπάλληλοι και κατέχουν θέση προϊσταμένου γενικής διεύθυνσης. Κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, οι Μουφτήδες έχουν τις κατά το Σύνταγμα και τους νόμους υποχρεώσεις των δημοσίων υπαλλήλων.

**Άρθρο 149**  
**Μισθολογική κατάσταση**

1. Οι αποδοχές των Μουφτήδων Θράκης αντιστοιχούν στο ανώτατο μισθολογικό κλιμάκιο της θέσης προϊσταμένου γενικής διεύθυνσης, με τα σχετικά επιδόματα. Οι αποδοχές των Μουφτήδων Θράκης βαρύνουν τον τακτικό προϋπολογισμό του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, στον οποίο εγγράφονται οι σχετικές πιστώσεις. Οι αποδοχές εκκαθαρίζονται από τις αρμόδιες Διευθύνσεις Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Έβρου, Ξάνθης και Ροδόπης.

2. α) Αν σε θέση Μουφτή διοριστεί μόνιμος υπάλληλος ή υπάλληλος με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου στο Δημόσιο ή Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.) ή Οργανισμό Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.), η υπαλληλική του ιδιότητα αναστέλλεται προσωρινώς για όσο χρόνο κατέχει τη θέση Μουφτή και λαμβάνει μόνο το σύνολο των αποδοχών της θέσης του Μουφτή. Μετά την καθ' οιονδήποτε τρόπο λήξη της θητείας του επιστρέφει αυτοδικαίως στην υπηρεσία του και λαμβάνει το σύνολο των αποδοχών της θέσης του στην υπηρεσία αυτή. Ο χρόνος υπηρεσίας του που διανύεται σε θέση Μουφτή θεωρείται ως χρόνος πραγματικής υπηρεσίας στην οργανική θέση του, για όλες τις έννομες συνέπειες, ειδικά δε για τις θέσεις ευθύνης ο χρόνος υπηρεσίας στη θέση αυτή λογίζεται ως χρόνος υπηρεσίας σε θέση προϊσταμένου γενικής διεύθυνσης.

β) Αν σε θέση Μουφτή διοριστεί πρόσωπο που ασκεί οποιαδήποτε εμπορική δραστηριότητα, η δραστηριότητα αυτή αναστέλλεται προσωρινώς για όσο χρόνο κατέχει τη θέση Μουφτή και λαμβάνει το σύνολο των αποδοχών της θέσης του Μουφτή.

γ) Αν σε θέση Μουφτή διοριστεί μέλος Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.) των Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Α.Ε.Ι.) ή μόνιμος εκπαιδευτικός της δημόσιας ή της μειονοτικής εκπαίδευσης ή των Μουσουλμανικών Ιεροσπουδαστηρίων Θράκης, η διδακτική ιδιότητά του αναστέλλεται προσωρινώς για όσο χρόνο κατέχει τη θέση Μουφτή. Μετά την καθ' οιονδήποτε τρόπο λήξη της θητείας του επιστρέφει αυτοδικαίως στην υπηρεσία του. Με απόφαση του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων, κατόπιν αίτησης του ενδιαφερομένου, μπορεί να επιτραπεί η παράλληλη άσκηση των διδακτικών καθηκόντων του με τα καθήκοντα του Μουφτή. Στην περίπτωση αυτή λαμβάνει το σύνολο των αποδοχών της θέσης του Μουφτή και το ποσοστό των αποδοχών της θέσης που κατείχε πριν τον διορισμό του στη θέση Μουφτή, όπως κάθε φορά το ποσοστό αυτό προβλέπεται για την κατοχή δεύτερης θέσης στο Δημόσιο. Με την ίδια απόφαση του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων καθορίζονται όλες οι αναγκαίες λεπτομέρειες για την παράλληλη άσκηση καθηκόντων του ενδιαφερομένου, τη μερική απαλλαγή του από τα διδακτικά και την ολική απαλλαγή του από τα διοικητικά καθήκοντα, κατά παρέκκλιση των κείμενων διατάξεων και χωρίς να απαιτείται η γνώμη του αρμοδίου υπηρεσιακού συμβουλίου.

3. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Παιδείας και Θρησκευμάτων και Οικονομικών μπορεί να καθορίζεται ειδική αποζημίωση για τον Μουφτή, πέραν των αποδοχών της παρ. 1, για την εκπλήρωση της αποστολής των Μουφτειών ως προς την εξυπηρέτηση ειδικότερων θρησκευτικών αναγκών της μουσουλμανικής μειονότητας της Θράκης. Με την ίδια ή όμοια απόφαση καθορίζονται οι ειδικότεροι όροι καταβολής της αποζημίωσης του πρώτου εδαφίου.

4. Αν ο Μουφτής δεν διαθέτει ιδιόκτητη κατοικία στον τόπο υπηρεσίας του, η οικεία Διαχειριστική Επιτροπή Μουσουλμανικής Περιουσίας καλύπτει τη στεγαστική ανάγκη αυτού και της οικογένειάς του.

5. Για την άσκηση φιλανθρωπικού έργου και ελεημοσύνης κατά τον ιερό μουσουλμανικό νόμο, ο Μουφτής λαμβάνει ετησίως από την οικεία Διαχειριστική Επιτροπή Μουσουλμανικής Περιουσίας ποσό,

το ύψος του οποίου, καθώς και οι ειδικότεροι όροι καταβολής του καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Παιδείας και Θρησκευμάτων και Οικονομικών. Κάθε πράξη ή απόφαση που αφορά στη διαχείριση και διάθεση του ποσού του πρώτου εδαφίου από τον Μουφτή αναρτάται υποχρεωτικά στην ιστοσελίδα του προγράμματος «Διαύγεια» του ν. 4727/2020 (Α' 184) με την επιφύλαξη της νομοθεσίας για την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

#### **Άρθρο 150**

##### **Αποχώρηση Μουφτήδων**

1. Οι Μουφτήδες που αποχωρούν λόγω συμπλήρωσης του ορίου ηλικίας συνταξιοδότησης ή του ορίου θητειών του άρθρου 152 μπορεί να καταλαμβάνουν άμισθη θέση συμβούλου του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων για θέματα της μουσουλμανικής θρησκείας.
2. Οι αποχωρήσαντες Μουφτήδες και οι αποχωρήσαντες Τοποτηρητές Μουφτήδες του άρθρου 155, που έχουν υπηρετήσει τουλάχιστον επί πέντε (5) έτη, χωρίς να έχουν παυθεί από τα καθήκοντά τους για τους λόγους που αναφέρονται στο άρθρο 162, και δεν εμπίπτουν στο πρώτο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 149 ή στο πρώτο εδάφιο της παρ. 7 του άρθρου 155, δικαιούνται την καταβολή ειδικού επιδόματος ίσου με το εβδομήντα τοις εκατό (70%) του βασικού μισθού του εν ενεργεία Μουφτή έως τη συμπλήρωση του εξηκοστού έβδομου (67<sup>ου</sup>) έτους της ηλικίας τους. Το ειδικό επίδομα βαρύνει τον τακτικό προϋπολογισμό του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων στον οποίο εγγράφονται οι σχετικές πιστώσεις και εκκαθαρίζεται από τις αρμόδιες Διευθύνσεις Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Έβρου, Ξάνθης και Ροδόπης. Το ειδικό επίδομα υπόκειται σε φόρο και κρατήσεις. Εφόσον ο δικαιούχος αποκτήσει εισόδημα από οποιαδήποτε πηγή, το ειδικό επίδομα μειώνεται κατά το αντίστοιχο ποσό ώστε το συνολικό εισόδημα του δικαιούχου να μην υπερβαίνει το εβδομήντα τοις εκατό (70%) του βασικού μισθού του εν ενεργεία Μουφτή.
3. Οι αποχωρήσαντες Μουφτήδες και οι αποχωρήσαντες Τοποτηρητές Μουφτήδες σε βάρος των οποίων ασκήθηκε ποινική δίωξη για τα αδικήματα του άρθρου 154 λαμβάνουν το πενήντα τοις εκατό (50%) του ειδικού επιδόματος της παρ. 2. Κατά τα λοιπά εφαρμόζεται αναλογικά η περ. β) της παρ. 4 του άρθρου 163.
4. Η αμετάκλητη καταδίκη για τα αδικήματα του άρθρου 154 συνιστά λόγο διακοπής της καταβολής του ειδικού επιδόματος.

#### **Άρθρο 151**

##### **Αρμοδιότητες και καθήκοντα Μουφτήδων Θράκης**

1. Ο Μουφτής ασκεί, έκαστος αποκλειστικά στην περιφέρειά του, τις αρμοδιότητες που προβλέπονται από τον νόμο καθώς και τα θρησκευτικά καθήκοντα που απορρέουν από τον ιερό μουσουλμανικό νόμο.
2. Ο Μουφτής τελεί θρησκευτικούς γάμους μεταξύ μουσουλμάνων.
3. Ο Μουφτής διορίζει, εποπτεύει και παύει τους μουσουλμάνους θρησκευτικούς λειτουργούς.
4. Ο Μουφτής καταχωρίζει τους θρησκευτικούς λειτουργούς της μουσουλμανικής μειονότητας της Θράκης στο Μητρώο Θρησκευτικών Λειτουργών του άρθρου 14 του ν. 4301/2014 (Α' 223) σε συνδυασμό με το άρθρο 47 του ν. 4559/2018 (Α' 142).
5. Μέχρι την καταχώριση των θρησκευτικών λειτουργών της μουσουλμανικής μειονότητας της Θράκης στο Μητρώο Θρησκευτικών Λειτουργών του άρθρου 14 του ν. 4301/2014 σε συνδυασμό με το άρθρο 47 του ν. 4559/2018, ο Μουφτής επικυρώνει τους θρησκευτικούς γάμους που τελούν οι θρησκευτικοί

λειτουργοί της μουσουλμανικής μειονότητας της Θράκης. Άλλως οι γάμοι αυτοί είναι ανυπόστατοι και δεν καταχωρίζονται στα ληξιαρχεία.

6. Ο Μουφτής, ως εμβριθής γνώστης του Κορανίου και του ιερού μουσουλμανικού νόμου, γνωμοδοτεί και εκδίδει ιερονομικές ρήτρες που αφορούν σε θέματα θρησκευτικής ζωής και μουσουλμανικής ορθοπραξίας, καθώς και σε θέματα προσωπικής ζωής και οικογενειακής κατάστασης των Ελλήνων πολιτών, μελών της μουσουλμανικής μειονότητας της Θράκης που κατοικούν στην περιφέρειά του.

7. Ο Μουφτής προΐσταται της οικείας Μουφτείας, είναι διοικητικός και πειθαρχικός προϊστάμενος του πάσης φύσεως προσωπικού της και ασκεί όλες τις σχετικές με την υπηρεσία και τη θέση του αρμοδιότητες.

8. Ο Μουφτής ασκεί δικαιοδοσία, υπό τις προϋποθέσεις και τις διαδικασίες που ορίζονται στις παρ. 9 και 10, μεταξύ Ελλήνων πολιτών μελών της μουσουλμανικής μειονότητας της Θράκης, επί γάμων, διαζυγίων, διατροφών, επιτροπειών, κηδεμονιών, χειραφείας ανηλίκων, ισλαμικών διαθηκών και της εξ αδιαθέτου διαδοχής, εφόσον οι σχέσεις αυτές διέπονται από τον ιερό μουσουλμανικό νόμο.

9. Οι αποφάσεις που εκδίδονται από τον Μουφτή επί υποθέσεων αμφισβητούμενης δικαιοδοσίας δεν μπορούν να εκτελεσθούν ούτε αποτελούν δεδουλευμένο, αν δεν κηρυχθούν εκτελεστές από το μονομελές πρωτοδικείο της περιφέρειας όπου η έδρα του Μουφτή, κατά τη διαδικασία της εκουσίας δικαιοδοσίας. Το δικαστήριο ερευνά μόνο αν η απόφαση εκδόθηκε μέσα στα όρια της δικαιοδοσίας του Μουφτή και αν οι διατάξεις που εφαρμόστηκαν αντίκεινται στο Σύνταγμα, ιδίως στην παρ. 2 του άρθρου 4 και στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου. Κατά της αποφάσεως του μονομελούς πρωτοδικείου χωρεί προσφυγή ενώπιον του οικείου πολυμελούς πρωτοδικείου που δικάζει κατά την ίδια διαδικασία. Κατά της αποφάσεως του Πολυμελούς Πρωτοδικείου δεν χωρεί ένδικο μέσο τακτικό ή έκτακτο.

10. α) Οι υποθέσεις της παρ. 8 ρυθμίζονται από τις κοινές διατάξεις και μόνο κατ' εξαίρεση υπάγονται στη δικαιοδοσία του Μουφτή, εφόσον αμφότερα τα διάδικα μέρη υποβάλλουν σχετική αίτησή τους ενώπιόν του για επίλυση της συγκεκριμένης διαφοράς κατά τον ιερό μουσουλμανικό νόμο. Η υπαγωγή της υπόθεσης στη δικαιοδοσία του Μουφτή είναι αμετάκλητη και αποκλείει τη δικαιοδοσία των τακτικών δικαστηρίων για τη συγκεκριμένη διαφορά. Εάν οποιοδήποτε από τα μέρη δεν επιθυμεί την υπαγωγή της υπόθεσής του στη δικαιοδοσία του Μουφτή, δύναται να προσφύγει στα πολιτικά δικαστήρια, κατά τις κοινές ουσιαστικές και δικονομικές διατάξεις, τα οποία σε κάθε περίπτωση έχουν το τεκμήριο της δικαιοδοσίας.

β) Οι κληρονομικές σχέσεις των μελών της μουσουλμανικής μειονότητας της Θράκης ρυθμίζονται από τις διατάξεις του Αστικού Κώδικα, εκτός εάν ο διαθέτης συντάξει ενώπιον συμβολαιογράφου δήλωση τελευταίας βούλησης, κατά τον τύπο της δημόσιας διαθήκης, με αποκλειστικό περιεχόμενό της τη ρητή επιθυμία του να υπαχθεί η κληρονομική του διαδοχή στον ιερό μουσουλμανικό νόμο. Η δήλωση αυτή είναι ελεύθερα ανακλητή, είτε με μεταγενέστερη αντίθετη δήλωσή του ενώπιον συμβολαιογράφου είτε με σύνταξη μεταγενέστερης διαθήκης, κατά τους όρους του Αστικού Κώδικα. Ταυτόχρονη εφαρμογή του Αστικού Κώδικα και του ιερού μουσουλμανικού νόμου στην κληρονομική περιουσία ή σε ποσοστό ή σε διακεκριμένα στοιχεία αυτής απαγορεύεται.

11. Με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Παιδείας και Θρησκευμάτων και Δικαιοσύνης καθορίζονται όλοι οι αναγκαίοι δικονομικοί κανόνες για τη συζήτηση της υπόθεσης ενώπιον του Μουφτή και την έκδοση των αποφάσεών του και ιδίως η διαδικασία υποβολής αιτήσεως των μερών, η οποία πρέπει να περιέχει τα στοιχεία των εισαγωγικών δικογράφων κατά τον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας και, επί ποινή ακυρότητας, ρητή ανέκκλητη δήλωση κάθε διαδίκου περί επιλογής της

συγκεκριμένης δικαιοδοσίας, η παράσταση των πληρεξουσίων δικηγόρων, η διαδικασία κατάθεσης και επίδοσής της στο αντίδικο μέρος, η διαδικασία της συζήτησης και της έκδοσης απόφασης, της τήρησης αρχείου, καθώς και κάθε σχετικό θέμα για την εφαρμογή του παρόντος.

12. Απαγορεύεται η καταβολή αμοιβής σε χρήμα ή σε είδος στον Μουφτή για την τέλεση ή επικύρωση θρησκευτικού γάμου, την τέλεση κηδείας και για κάθε εν γένει θρησκευτική τελετή ή την άσκηση του δικαιοδοτικού του έργου.

### **Άρθρο 152**

#### **Θητεία**

1. Η θητεία του Μουφτή ορίζεται σε πέντε (5) έτη και μπορεί να ανανεωθεί μέχρι και τρεις (3) συνεχόμενες θητείες, με απόφαση του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

2. Η θητεία του Μουφτή λήγει αυτοδικαίως με τη συμπλήρωση είκοσι (20) ετών υπηρεσίας σε θέση Μουφτή ή Τοποτηρητή Μουφτή του άρθρου 155, συνεχόμενων ή διακεκομμένων, ή με την συμπλήρωση του εξηκοστού έβδομου (67ου) έτους της ηλικίας του, θεωρουμένης σε κάθε περίπτωση ως ημερομηνίας συμπλήρωσης του ορίου αυτού της 30η Ιουνίου του έτους αποχώρησης. Με απόφαση του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, διαπιστώνεται η αυτοδίκαιη λύση της υπηρεσιακής σχέσης λόγω της συμπλήρωσης είκοσι (20) ετών υπηρεσίας σε θέση Μουφτή ή Τοποτηρητή Μουφτή ή παρέλευσης του ορίου ηλικίας.

### **Άρθρο 153**

#### **Προσόντα**

Θέση Μουφτή καταλαμβάνουν Έλληνες πολίτες, μέλη της μουσουλμανικής μειονότητας της Θράκης και μόνιμοι κάτοικοι μίας (1) εκ των περιφερειακών ενοτήτων της Θράκης, οι οποίοι έχουν διακριθεί για το ήθος, τη θεολογική τους κατάρτιση κατά προτίμηση σε θέματα γνώσης και ερμηνείας του Κορανίου και του ιερού μουσουλμανικού νόμου, την εν γένει θρησκευτική τους δράση, δεν έχουν υπερβεί το εξηκοστό δεύτερο (62<sup>ο</sup>) έτος της ηλικίας τους κατά την ημέρα λήξης της προθεσμίας υποβολής των υποψηφιοτήτων, και είτε α) είναι κάτοχοι πτυχίου της Εισαγωγικής Κατεύθυνσης Μουσουλμανικών Σπουδών του Τμήματος Θεολογίας της Θεολογικής Σχολής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης ή Ισλαμικών Σπουδών από αναγνωρισμένη ανώτατη Θεολογική Σχολή της αλλοδαπής και έχουν διατελέσει τουλάχιστον επί πέντε (5) έτη Ιμάμηδες εγγεγραμμένοι στο Μητρώο Θρησκευτικών Λειτουργών του άρθρου 14 του ν. 4301/2014 (Α' 223) σε συνδυασμό με το άρθρο 47 του ν. 4559/2018 (Α' 142) ή Ιεροδιδάσκαλοι του άρθρου 53 του ν. 4115/2013 (Α' 24) ή και τα δύο, είτε β) είναι απόφοιτοι των Μουσουλμανικών Ιεροσπουδαστηρίων της Θράκης και έχουν διατελέσει τουλάχιστον επί δέκα (10) έτη Ιμάμηδες εγγεγραμμένοι στο Μητρώο Θρησκευτικών Λειτουργών του άρθρου 14 του ν. 4301/2014 σε συνδυασμό με το άρθρο 47 του ν. 4559/2018 ή Ιεροδιδάσκαλοι του άρθρου 53 του ν. 4115/2013 ή και τα δύο.

### **Άρθρο 154**

#### **Κωλύματα – Ασυμβίβαστα**

1. Δεν καταλαμβάνουν θέση Μουφτή ή Τοποτηρητή Μουφτή:

- α) όσοι δεν έχουν εκπληρώσει τις στρατιωτικές υποχρεώσεις τους ή δεν έχουν απαλλαγεί από αυτές νόμιμα, όσοι είναι ανυπότακτοι ή όσοι έχουν καταδικασθεί αμετάκλητα για λιποταξία,
- β) όσοι έχουν, κατόπιν δικαστικής απόφασης, παυθεί από θέση δημοσίου υπαλλήλου ή υπαλλήλου Νομικού Προσώπου Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.) λόγω ποινικής καταδίκης ή πειθαρχικού αδικήματος, νόσου ή ανεπάρκειας,
- γ) όσοι έχουν απολυθεί από θέση δημοσίου υπαλλήλου ή υπαλλήλου Ν.Π.Δ.Δ. με απόφαση του αρμόδιου συμβουλίου για πειθαρχικούς λόγους,
- δ) όσοι καταδικάσθηκαν για κακούργημα,
- ε) όσοι καταδικάσθηκαν σε οποιαδήποτε ποινή για:
- εα) κλοπή, υπεξαίρεση (κοινή και στην υπηρεσία), απάτη, εκβίαση, πλαστογραφία, δωροδοκία, απιστία περί την υπηρεσία, παράβαση καθήκοντος, συκοφαντική δυσφήμιση, οποιοδήποτε έγκλημα κατά της γενετήσιας ελευθερίας ή έγκλημα οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής, σωματική βλάβη εμβρύου ή νεογνού, τα αδικήματα του ν. 3500/2006 (Α' 232) για την αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας, αρπαγή ανηλίκων, παράνομη κατακράτηση, παράνομη βία, αυτοδικία, απειλή, διατάραξη θρησκευτικών συναθροίσεων,
- εβ) βία κατά υπαλλήλων και δικαστικών προσώπων, αθέμιτη επιρροή σε δικαστικούς λειτουργούς, διατάραξη της λειτουργίας υπηρεσίας, διατάραξη δικαστικών συνεδριάσεων, απείθεια, παραβίαση δικαστικών αποφάσεων και συμφωνιών που επικυρώθηκαν από συμβολαιογράφο, στάση, αντιποίηση παραβίαση σφραγίδων που έθεσε η αρχή, παραβίαση φύλαξης της αρχής,
- εγ) διέγερση σε ανυπακοή, διέγερση σε διάπραξη εγκλημάτων, βιαιοπραγίες ή διχόνοια, πρόσκληση και προσφορά για την τέλεση εγκλήματος, εγκληματική οργάνωση, τρομοκρατικές πράξεις-τρομοκρατική οργάνωση, αξιόποινη υποστήριξη, διατάραξη κοινής ειρήνης, απειλή διάπραξης εγκλημάτων, διασπορά ψευδών ειδήσεων, προσβολή συμβόλων ή τόπων ιδιαίτερης εθνικής ή θρησκευτικής σημασίας,
- εδ) τα αδικήματα του ν. 927/1979 «περί κολασμού πράξεων ή ενεργειών αποσκοπούσων εις φυλετικές διακρίσεις» (Α' 139),
- εε) προσηλυτισμό του άρθρου 4 του α.ν. 1363/1938 (Α' 305),
- εστ) τα αδικήματα του ν. 4139/2013 (Α' 74),
- στ) όσοι, λόγω καταδίκης, έχουν στερηθεί τα πολιτικά τους δικαιώματα και για όσο χρόνο διαρκεί η στέρηση αυτή,
- ζ) όσοι τελούν υπό στερητική δικαστική συμπαράσταση, πλήρη ή μερική, υπό επικουρική δικαστική συμπαράσταση, πλήρη ή μερική, ή και υπό τις δύο (2) αυτές καταστάσεις.
2. Η αποκατάσταση και η χάρη χωρίς άρση των συνεπειών δεν αίρουν το κώλυμα για κατάληψη θέσης Μουφτή ή Τοποτηρητή Μουφτή.
3. Στον Μουφτή ή Τοποτηρητή Μουφτή απαγορεύεται, κατά την άσκηση των καθηκόντων του, η οποιασδήποτε μορφής εκδήλωση υπέρ ή κατά πολιτικού κόμματος.
4. Ο Μουφτής ή Τοποτηρητής Μουφτής απαγορεύεται να παρέχει κάθε άλλη μισθωτή υπηρεσία, καθώς και να ασκεί οποιοδήποτε άλλο επάγγελμα.
5. Απαγορεύεται στον Μουφτή ή Τοποτηρητή Μουφτή η ανάληψη καθηκόντων μέλους της Κυβέρνησης, Υφυπουργού, Γενικού ή Ειδικού Γραμματέα κατά την έννοια των άρθρων 41 έως 44 του ν. 4622/2019 (Α' 133).

6. Ο Μουφτής ή ο Τοποτηρητής Μουφτής δεν μπορεί να εκλεγεί ή να είναι περιφερειάρχης, περιφερειακός σύμβουλος, δήμαρχος, δημοτικός σύμβουλος, σύμβουλος δημοτικών κοινοτήτων ή πρόεδρος δημοτικών κοινοτήτων.

### **Άρθρο 155**

#### **Τοποτηρητής Μουφτής**

1. Εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την με οποιονδήποτε τρόπο κένωση θέσης Μουφτή, ο Υπουργός Παιδείας και Θρησκευμάτων αναθέτει προσωρινώς τα καθήκοντα του Μουφτή σε Τοποτηρητή Μουφτή, με απόφασή του που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Επιτρέπεται ένας (1) εκ των υπηρετούντων Μουφτήδων στις λοιπές Μουφτείες της Θράκης να αναλάβει καθήκοντα Τοποτηρητή Μουφτή, με απόφαση του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Στην περίπτωση αυτή λαμβάνει επιπλέον το τριάντα τοις εκατό (30%) του βασικού μισθού της θέσης του Μουφτή.

2. Η θητεία του Τοποτηρητή Μουφτή έχει διάρκεια έξι (6) μηνών και μπορεί να ανανεώνεται πάντως όχι πέραν της τριετίας με απόφαση του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Η θητεία του Τοποτηρητή Μουφτή λήγει αυτοδικαίως την ημέρα ανάληψης καθηκόντων του νέου Μουφτή.

3. Ο Τοποτηρητής Μουφτής ασκεί όλες τις αρμοδιότητες του Μουφτή που προβλέπονται από το νόμο, καθώς και τα θρησκευτικά καθήκοντα αυτού που απορρέουν από τον ιερό μουσουλμανικό νόμο. Ο Τοποτηρητής Μουφτής είναι δημόσιος υπάλληλος και κατέχει θέση προϊσταμένου γενικής διεύθυνσης. Κατά την άσκηση των καθηκόντων του, ο Τοποτηρητής Μουφτής έχει τις υποχρεώσεις των δημοσίων υπαλλήλων κατά το Σύνταγμα και τους νόμους.

4. Σε θέση Τοποτηρητή Μουφτή διορίζονται Έλληνες πολίτες, μέλη της μουσουλμανικής μειονότητας της Θράκης και μόνιμοι κάτοικοι μίας εκ των περιφερειακών ενοτήτων της Θράκης, οι οποίοι έχουν διακριθεί για το ήθος και τη θεολογική τους κατάρτιση, δεν έχουν υπερβεί το εξηκοστό τέταρτο (64<sup>ο</sup>) έτος της ηλικίας τους κατά την ημέρα του διορισμού τους και είτε α) είναι κάτοχοι πτυχίου της Εισαγωγικής Κατεύθυνσης Μουσουλμανικών Σπουδών του Τμήματος Θεολογίας της Θεολογικής Σχολής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης ή Ισλαμικών Σπουδών από αναγνωρισμένη Ανώτατη Θεολογική Σχολή της αλλοδαπής και έχουν διατελέσει τουλάχιστον επί πέντε (5) έτη Ιμάμηδες εγγεγραμμένοι στο Μητρώο Θρησκευτικών Λειτουργών του άρθρου 14 του ν. 4301/2014 (Α' 223) σε συνδυασμό με το άρθρο 47 του ν. 4559/2018 (Α' 142) ή Ιεροδιδάσκαλοι του άρθρου 53 του ν. 4115/2013 (Α' 24) ή και τα δύο είτε β) είναι απόφοιτοι των Μουσουλμανικών Ιεροσπουδαστηρίων της Θράκης και έχουν διατελέσει τουλάχιστον επί δέκα (10) έτη Ιμάμηδες εγγεγραμμένοι στο Μητρώο Θρησκευτικών Λειτουργών του άρθρου 14 του ν. 4301/2014 σε συνδυασμό με το άρθρο 47 του ν. 4559/2018 ή Ιεροδιδάσκαλοι του άρθρου 53 του ν. 4115/2013 ή και τα δύο.

5. Ο Τοποτηρητής Μουφτής μπορεί να είναι υποψήφιος για τη θέση Μουφτή στην οικεία Μουφτεία, εφόσον παραιτηθεί εντός τριών (3) ημερών από τη δημοσίευση της σχετικής προκήρυξης για την πλήρωση θέσης Μουφτή στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Στην περίπτωση αυτή εφαρμόζεται η παρ.

1. Ο Τοποτηρητής Μουφτής μπορεί να είναι υποψήφιος για τη θέση Μουφτή σε άλλη Μουφτεία χωρίς να απαιτείται προηγούμενη παραίτησή του.

6. Οι αποδοχές του Τοποτηρητή Μουφτή αντιστοιχούν στο ανώτατο μισθολογικό κλιμάκιο της θέσης προϊσταμένου γενικής διεύθυνσης, με τα σχετικά επιδόματα. Οι αποδοχές των Τοποτηρητών

Μουφτήδων βαρύνουν τον τακτικό προϋπολογισμό του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, στον οποίο εγγράφονται οι σχετικές πιστώσεις και εκκαθαρίζονται από τις αρμόδιες Διευθύνσεις Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Έβρου, Ξάνθης και Ροδόπης.

7. α) Αν σε θέση Τοποτηρητή Μουφτή διοριστεί μόνιμος υπάλληλος ή υπάλληλος με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου στο Δημόσιο ή Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.) ή Οργανισμό Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) η υπαλληλική του ιδιότητα αναστέλλεται προσωρινώς για όσο χρόνο κατέχει τη θέση Μουφτή και λαμβάνει μόνο το σύνολο των αποδοχών της θέσης του Μουφτή. Μετά την καθ' οιονδήποτε τρόπο λήξη της θητείας του επιστρέφει αυτοδικαίως στην υπηρεσία του και λαμβάνει το σύνολο των αποδοχών της θέσης του στην υπηρεσία αυτή. Ο χρόνος υπηρεσίας του που διανύεται σε θέση Μουφτή θεωρείται ως χρόνος πραγματικής υπηρεσίας στην οργανική θέση του, για όλες τις έννομες συνέπειες, ειδικά δε για τις θέσεις ευθύνης ο χρόνος υπηρεσίας στη θέση αυτή λογίζεται ως χρόνος υπηρεσίας σε θέση προϊσταμένου γενικής διεύθυνσης.

β) Αν σε θέση Τοποτηρητή Μουφτή διοριστεί πρόσωπο που ασκεί οποιαδήποτε εμπορική δραστηριότητα, η δραστηριότητα αυτή αναστέλλεται προσωρινώς για όσο χρόνο κατέχει τη θέση Τοποτηρητή Μουφτή και λαμβάνει το σύνολο των αποδοχών της θέσης του Μουφτή.

γ) Αν σε θέση Τοποτηρητή Μουφτή διοριστεί μέλος Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.) των Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Α.Ε.Ι.) ή μόνιμος εκπαιδευτικός της δημόσιας ή της μειονοτικής εκπαίδευσης ή των Μουσουλμανικών Ιεροσπουδαστηρίων Θράκης, η διδακτική ιδιότητά του αναστέλλεται προσωρινώς για όσο χρόνο κατέχει τη θέση Τοποτηρητή Μουφτή. Μετά την καθ' οιονδήποτε τρόπο λήξη της θητείας του επιστρέφει αυτοδικαίως στην υπηρεσία του. Με απόφαση του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων, κατόπιν αίτησης του ενδιαφερομένου, μπορεί να επιτραπεί η παράλληλη άσκηση των διδακτικών καθηκόντων του με τα καθήκοντα του Τοποτηρητή Μουφτή. Στην περίπτωση αυτή λαμβάνει το σύνολο των αποδοχών της θέσης του Μουφτή και το ποσοστό των αποδοχών της θέσης που κατείχε πριν από τον διορισμό του στη θέση Τοποτηρητή Μουφτή, όπως το ποσοστό αυτό προβλέπεται για την κατοχή δεύτερης θέσης στο Δημόσιο. Με την ίδια απόφαση του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων καθορίζονται όλες οι αναγκαίες λεπτομέρειες για την παράλληλη άσκηση καθηκόντων του ενδιαφερομένου, τη μερική απαλλαγή του από τα διδακτικά και την ολική απαλλαγή του από τα διοικητικά καθήκοντα, κατά παρέκκλιση των κείμενων διατάξεων και χωρίς να απαιτείται η γνώμη του αρμόδιου υπηρεσιακού συμβουλίου.

#### **Άρθρο 156**

#### **Προκήρυξη για την υποβολή αιτήσεων για την πλήρωση κενωθείσας θέσης Μουφτή στις Μουφτείες Θράκης**

Ο Υπουργός Παιδείας και Θρησκευμάτων προκηρύσσει τη θέση του Μουφτή. Η προκήρυξη δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, αναρτάται στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων και στην ιστοσελίδα της Περιφερειακής Διεύθυνσης Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Ανατολικής Μακεδονίας - Θράκης και δημοσιεύεται σε δύο (2) εφημερίδες της περιφερειακής ενότητας της κενωθείσας θέσης Μουφτή. Με την προκήρυξη του πρώτου εδαφίου καθορίζονται ειδικότερα οι όροι, οι προϋποθέσεις, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, η διαδικασία πλήρωσης της κενωθείσας θέσης και κάθε άλλο ειδικότερο σχετικό ζήτημα.



## **Άρθρο 157**

### **Κατάλογος υποψηφίων**

Κατάλογος των υποψηφίων υποβάλλεται στον Τοποτηρητή Μουφτή μαζί με αντίγραφα των σχετικών αιτήσεων και των κατατεθέντων δικαιολογητικών, εντός δέκα (10) ημερών από τη λήξη της προθεσμίας για την υποβολή τους, με μέριμνα της Διεύθυνσης Θρησκευτικής Διοίκησης του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων.

## **Άρθρο 158**

### **Συμβουλευτική Επιτροπή**

1. Για την πλήρωση κενωθείσας θέσης Μουφτή, Συμβουλευτική Επιτροπή διατυπώνει απλή αιτιολογημένη γνώμη περί της επάρκειας εκάστου προσώπου που περιλαμβάνεται στον κατάλογο των υποψηφίων του άρθρου 157.

2. Η Συμβουλευτική Επιτροπή της παρ. 1 αποτελείται από τριάντα τρία (33) μέλη, τα οποία είναι Έλληνες πολίτες, μέλη της μουσουλμανικής μειονότητας της Θράκης, ως ακολούθως:

α) ο Τοποτηρητής Μουφτής της κενωθείσας θέσης Μουφτή, ως Πρόεδρος,

β) επτά (7) μέλη που αναδεικνύονται με δημόσια κλήρωση μεταξύ όσων έχουν διδάξει τουλάχιστον δύο (2) έτη στην Εισαγωγική Κατεύθυνση Μουσουλμανικών Σπουδών του Τμήματος Θεολογίας του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης μαθήματα που σχετίζονται με την ερμηνεία και κατανόηση του Κορανίου ή του ιερού μουσουλμανικού νόμου, καθώς και των Διευθυντών και των εκπαιδευτικών των Μουσουλμανικών Ιεροσπουδαστηρίων Θράκης που διδάσκουν μαθήματα που σχετίζονται με την ερμηνεία και κατανόηση του Κορανίου ή του ιερού μουσουλμανικού νόμου. Αν ο αριθμός τους υπολείπεται, συμπληρώνεται αντίστοιχα από μέλη που ορίζονται σύμφωνα με την περ. γ),

γ) πέντε (5) μέλη που είναι επιφανείς θεολόγοι της μουσουλμανικής θρησκείας, κατά προτίμηση με ειδίκευση στην ερμηνεία του Κορανίου ή του ιερού μουσουλμανικού νόμου, τα οποία προτείνονται από τον Τοποτηρητή Μουφτή. Διατελέσαντες Μουφτήδες ή Τοποτηρητές Μουφτήδες δύνανται να προτείνονται με την ιδιότητα των επιφανών θεολόγων από τον Τοποτηρητή Μουφτή υπό την προϋπόθεση ότι δεν έχουν παυθεί από τα καθήκοντά τους για τους λόγους που αναφέρονται στο άρθρο 162,

δ) δέκα (10) μέλη που αναδεικνύονται με δημόσια κλήρωση μεταξύ των Ιμάμηδων της κενωθείσας Μουφτείας οι οποίοι είναι εγγεγραμμένοι στο Μητρώο Θρησκευτικών Λειτουργών του άρθρου 14 του ν. 4301/2014 (Α' 223) σε συνδυασμό με το άρθρο 47 του ν. 4559/2018 (Α' 142), περί της υποχρεωτικής καταχώρισης όλων των θρησκευτικών λειτουργών της Εκκλησίας της Ελλάδος, της Εκκλησίας της Κρήτης, των Ιερών Μητροπόλεων Δωδεκανήσου, των Μουφτειών της Θράκης και των Ισραηλιτικών Κοινοτήτων στο ηλεκτρονικό μητρώο θρησκευτικών λειτουργών, και

ε) δέκα (10) μέλη που αναδεικνύονται με δημόσια κλήρωση μεταξύ των Ιεροδιδασκάλων του άρθρου 53 του ν. 4115/2013 (Α' 24), περί Ιεροδιδασκάλων της μουσουλμανικής μειονότητας της Θράκης και ενίσχυση της φοίτησης μουσουλμανοπαίδων στα δημόσια σχολεία της Θράκης. Οι Ιεροδιδάσκαλοι του πρώτου εδαφίου πρέπει να έχουν συμπληρώσει εννέα (9) μήνες προϋπηρεσίας στην κενωθείσα Μουφτεία κατά την ημερομηνία διεξαγωγής της δημόσιας κλήρωσης.

3. Δεν επιτρέπεται να είναι μέλος της Συμβουλευτικής Επιτροπής όποιος είναι υποψήφιος για τη θέση του Μουφτή.

4. Ο Τοποτηρητής Μουφτής συντάσσει τον κατάλογο των Ιμάμηδων της οικείας Μουφτείας αν δεν έχει ολοκληρωθεί η εγγραφή των Ιμάμηδων στο Μητρώο Θρησκευτικών Λειτουργών του άρθρου 14 του ν. 4301/2014 σε συνδυασμό με το άρθρο 47 του ν. 4559/2018.

5. Ο Τοποτηρητής Μουφτής συντάσσει τον ονομαστικό κατάλογο αυτών που πληρούν τις προϋποθέσεις των περ. β), δ) και ε) της παρ. 2 του παρόντος άρθρου για τη διενέργεια της αντίστοιχης κλήρωσης σύμφωνα με το άρθρο 159.

### **Άρθρο 159**

#### **Συγκρότηση Συμβουλευτικής Επιτροπής**

1. Ο Τοποτηρητής Μουφτής αναρτά στην ιστοσελίδα της Μουφτείας και της Περιφερειακής Διεύθυνσης Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Ανατολικής Μακεδονίας - Θράκης, τουλάχιστον τρεις (3) ημέρες πριν από τη διεξαγωγή των κληρώσεων, τον τόπο και την ακριβή ημερομηνία και ώρα της διεξαγωγής τους. Ο Τοποτηρητής Μουφτής έχει την ευθύνη για τη διοργάνωση και διεξαγωγή των κληρώσεων με τρόπο που να διασφαλίζονται πλήρως η διαφάνεια και η εγκυρότητα της διαδικασίας.

2. Οι κληρώσεις είναι δημόσιες και διενεργούνται σε κατάλληλο τόπο με ευθύνη του Τοποτηρητή Μουφτή.

3. Οι κληρώσεις διενεργούνται από τριμελή άμισθη επιτροπή κληρώσεων η οποία αποτελείται από τον Τοποτηρητή Μουφτή ως Πρόεδρο και δύο (2) μέλη της μουσουλμανικής μειονότητας της Θράκης που επιλέγει ο ίδιος.

4. Σε κάθε δελτίο αναγράφεται μόνο ένα (1) από τα ονοματεπώνυμα που περιλαμβάνονται στον ονομαστικό κατάλογο της παρ. 5 του άρθρου 158. Ο πρόεδρος της επιτροπής κληρώσεων διαβάζει τον ονομαστικό κατάλογο όσων συμμετέχουν στην κλήρωση και επιβεβαιώνει ότι όλοι είναι εγγεγραμμένοι σε ισάριθμα δελτία. Τα μέλη της επιτροπής κληρώσεων διπλώνουν ομοιόμορφα τα δελτία και τα τοποθετούν σε ομοιόμορφους λευκούς φακέλους, με ένα (1) δελτίο ανά ένα φάκελο, τους οποίους και σφραγίζουν. Οι φάκελοι τοποθετούνται σε ειδική διαφανή ψηφοδόχο που σφραγίζεται. Ο πρόεδρος της επιτροπής ανακινεί την ψηφοδόχο και στη συνέχεια την αποσφραγίζει και ανασύρει έναν-έναν τους φακέλους εντελώς τυχαία. Κάθε φορά που ανασύρεται ένας (1) φάκελος, ο πρόεδρος της επιτροπής κληρώσεων αριθμεί και μονογράφει τον φάκελο, προβαίνει σε αποσφράγιση του, αριθμεί και μονογράφει το δελτίο, ανακοινώνει δυνατά το όνομα που αναγράφεται στο δελτίο, το οποίο και επιδεικνύει σε όλους τους παρισταμένους, και το καταγράφει κατά τη σειρά εκφώνησής του.

5. Οι φάκελοι που παραμένουν εντός της ψηφοδόχου, αφού πρώτα καταμετρηθούν ώστε να διακριβωθεί ότι είναι ισάριθμοι με τον αριθμό όσων δεν κληρώθηκαν, καταστρέφονται. Αμέσως μετά τη συμπλήρωση του οριζόμενου αριθμού των μελών της Συμβουλευτικής Επιτροπής και την ολοκλήρωση της διαδικασίας κάθε κλήρωσης συντάσσεται αμελλητί σχετικό πρακτικό με τον πλήρη κατάλογο των κληρωθέντων μελών, το οποίο υπογράφεται από τον Πρόεδρο και τα δύο (2) μέλη της επιτροπής κληρώσεων και κοινοποιείται στον Υπουργό Παιδείας και Θρησκευμάτων. Αν κάποιος εκ των προαναφερθέντων αρνηθεί να συνυπογράψει το πρακτικό, ο Τοποτηρητής Μουφτής προχωρεί στην ολοκλήρωση της διαδικασίας σημειώνοντας στο πρακτικό τους λόγους άρνησης.

6. Με απόφαση του Τοποτηρητή Μουφτή συγκροτείται η Συμβουλευτική Επιτροπή του άρθρου 158. Το ηλικιακά νεότερο μέλος της εκτελεί χρέη γραμματέα. Αν το ηλικιακά νεότερο μέλος αρνηθεί να αναλάβει καθήκοντα γραμματέα ή αν παραιτηθεί ή αν υπάρχει αδυναμία άσκησης των καθηκόντων του, η οποία διαπιστώνεται από τον Τοποτηρητή Μουφτή, ο Τοποτηρητής Μουφτής διορίζει στη θέση του γραμματέα

της Συμβουλευτικής Επιτροπής όποιον από τους αμέσως κατά σειρά ηλικιακά νεότερους αποδεχθεί τη θέση.

7. Ο Τοποτηρητής Μουφτής αναρτά αμελλητί στην ιστοσελίδα της οικείας Μουφτείας και της Περιφερειακής Διεύθυνσης Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Ανατολικής Μακεδονίας - Θράκης, την απόφαση συγκρότησης της Συμβουλευτικής Επιτροπής και την κοινοποιεί στον Υπουργό Παιδείας και Θρησκευμάτων.

## **Άρθρο 160**

### **Συνεδρίαση Συμβουλευτικής Επιτροπής**

. Ο Τοποτηρητής Μουφτής καλεί με οποιοδήποτε πρόσφορο μέσο τα μέλη της Συμβουλευτικής Επιτροπής σε συνεδρίαση κεκλεισμένων των θυρών σε κατάλληλο τόπο εντός πέντε (5) ημερών από την ανάρτηση της απόφασης συγκρότησης στην ιστοσελίδα της Μουφτείας και της Περιφερειακής Διεύθυνσης Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Ανατολικής Μακεδονίας - Θράκης.

2. Αν μέλος της Συμβουλευτικής Επιτροπής παραιτηθεί ή κωλύεται λόγω ασθένειας ή αδυνατεί να ασκήσει τα καθήκοντά του ή δεν συμμετέχει στη διαδικασία, αυτό δεν αντικαθίσταται, η θέση παραμένει κενή και η Συμβουλευτική Επιτροπή συνεχίζει να λειτουργεί νόμιμα με τα υπόλοιπα μέλη.

3. Το έργο της Συμβουλευτικής Επιτροπής διεκπεραιώνεται σε μία (1) και μόνη συνεδρίαση χωρίς διακοπή. Κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης της Συμβουλευτικής Επιτροπής απαγορεύονται η είσοδος και η έξοδος τρίτων στον χώρο της συνεδρίασης, καθώς και η επικοινωνία των μελών της Συμβουλευτικής Επιτροπής με οποιονδήποτε τρίτο.

4. Αν η Συμβουλευτική Επιτροπή κρίνει απαραίτητο να λάβει διευκρινίσεις επί της διαδικασίας, απευθύνεται στη Διεύθυνση Θρησκευτικής Διοίκησης του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, η οποία υποχρεούται να απαντήσει αμελλητί με κάθε πρόσφορο τρόπο.

5. Ο Τοποτηρητής Μουφτής κηρύσσει την έναρξη της διαδικασίας, ενημερώνει τη Συμβουλευτική Επιτροπή για τη διαδικασία που θα ακολουθηθεί, αναγιγνώσκει τον κατάλογο του άρθρου 157, το βιογραφικό και τα λοιπά δικαιολογητικά της υποψηφιότητας εκάστου υποψηφίου όπως αυτά έχουν κατατεθεί στον φάκελο υποψηφιότητάς του. Στη συνέχεια ακολουθεί διαλογική συζήτηση μεταξύ των μελών της Συμβουλευτικής Επιτροπής.

6. Ο Τοποτηρητής Μουφτής κηρύσσει το πέρας της διαλογικής συζήτησης και συντάσσεται πρακτικό στο οποίο καταγράφεται η απλή αιτιολογημένη γνώμη της Συμβουλευτικής Επιτροπής επί: α) της ύπαρξης των νόμιμων προσόντων του άρθρου 153 για κάθε υποψήφιο, β) της ύπαρξης των κωλυμάτων και των ασυμβιβάστων του άρθρου 154 για κάθε υποψήφιο και γ) της επάρκειας κάθε υποψηφίου ξεχωριστά, χωρίς συγκριτική αξιολόγηση των υποψηφίων. Στο πρακτικό καταγράφονται η επικρατήσασα και η μειοψηφήσασα γνώμη για κάθε υποψήφιο. Ο Τοποτηρητής Μουφτής υποβάλλει το πρακτικό αμελλητί στον Υπουργό Παιδείας και Θρησκευμάτων.

7. Αν υπάρχει μόνο ένας (1) υποψήφιος για τη θέση του Μουφτή, η διαδικασία διεξάγεται σύμφωνα με τα άρθρα 157 έως 161.

## **Άρθρο 161**

### **Επιλογή και εγκατάσταση Μουφτή**

1. Ο Υπουργός Παιδείας και Θρησκευμάτων, αφού λάβει υπ' όψιν του τα άρθρα 153 και 154 και το πρακτικό της Συμβουλευτικής Επιτροπής, επιλέγει τον Μουφτή. Ο Μουφτής διορίζεται με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων.

2. Ο Μουφτής, πριν από την ανάληψη των καθηκόντων του, δίνει τον όρκο του δημοσίου υπαλλήλου ενώπιον του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων. Μετά από την ορκωμοσία του, ο Μουφτής εγκαθίσταται στη Μουφτεία σε ειδική τελετή με την απαραίτητη επισημότητα και τον σεβασμό προς τις τοπικές μουσουλμανικές παραδόσεις και έθιμα και συντάσσεται πρακτικό ανάληψης καθηκόντων, το οποίο υπογράφεται ενώπιον του Περιφερειακού Διευθυντή Εκπαίδευσης Ανατολικής Μακεδονίας – Θράκης. Με την υπογραφή πρακτικού ανάληψης καθηκόντων από τον Μουφτή λήγει αυτοδίκαια η θητεία του Τοποτηρητή Μουφτή.

## **Άρθρο 162**

### **Παύση Μουφτήδων και Τοποτηρητών Μουφτήδων Θράκης**

1. Οι Μουφτήδες Θράκης παύονται με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων, στις ακόλουθες περιπτώσεις: α) λόγω αμετάκλητης καταδίκης τους για τα αδικήματα του άρθρου 154, β) λόγω στέρησης των πολιτικών δικαιωμάτων τους, γ) λόγω νόσου που κωλύει για χρονικό διάστημα άνω των έξι (6) μηνών την άσκηση των καθηκόντων τους, δ) λόγω αμετάκλητης καταδίκης τους για τη λήψη οποιουδήποτε είδους αμοιβής για την τέλεση ή επικύρωση θρησκευτικού γάμου ή για την τέλεση κηδείας ή για κάθε εν γένει θρησκευτική τελετή ή για την άσκηση των δικαιοδοτικών αρμοδιοτήτων τους, ε) λόγω υπηρεσιακής ανεπάρκειας και στ) λόγω διαγωγής ασυμβίβαστης προς τα θρησκευτικά καθήκοντά τους που απορρέουν από τον ιερό μουσουλμανικό νόμο.
2. Η συνδρομή των όρων της περ. γ) της παρ. 1 βεβαιώνεται με αιτιολογημένη απόφαση από τριμελή επιτροπή μελών Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού των Ιατρικών Σχολών της χώρας, η οποία συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων και με την οποία ορίζεται και ο Πρόεδρος της.
3. Η συνδρομή των όρων της περ. ε) της παρ. 1 βεβαιώνεται με αιτιολογημένη απόφαση από τριμελή επιτροπή η οποία συγκροτείται από έναν (1) Πρόεδρο Εφετών Θράκης ή Εφέτη του Διοικητικού Εφετείου Κομοτηνής ως Πρόεδρο, έναν (1) προϊστάμενο γενικής διεύθυνσης του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων και έναν (1) από τους Μουφτήδες ή Τοποτηρητές Μουφτήδες της Θράκης, οι οποίοι ορίζονται με απόφαση του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων.
4. Η συνδρομή των όρων της περ. στ) της παρ. 1 βεβαιώνεται με αιτιολογημένη απόφαση από τριμελή επιτροπή η οποία συγκροτείται από δύο (2) Μουφτήδες ή Τοποτηρητές Μουφτήδες της Θράκης και έναν (1) μουσουλμάνο θεολόγο ή ιμάμη ή ιεροδιδάσκαλο του άρθρου 53 του ν. 4115/2013 (Α' 24), οι οποίοι ορίζονται με απόφαση του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων. Πρόεδρος ορίζεται, με την απόφαση του πρώτου εδαφίου, ένας από τους Μουφτήδες ή Τοποτηρητές Μουφτήδες της Θράκης.
5. Οι επιτροπές των παρ. 2 έως 4 συνεδριάζουν το συντομότερο μετά από τη συγκρότησή τους με επιμέλεια των Προέδρων τους.
6. Οι Τοποτηρητές Μουφτήδες παύονται, με απόφαση του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων, για τους ίδιους λόγους και με τους ίδιους όρους που ορίζουν οι παρ. 1 έως 5.

## **Άρθρο 163**

### **Θέση του Μουφτή και Τοποτηρητή Μουφτή σε αυτοδίκαιη αργία και στέρηση αποδοχών**

1. Ο Μουφτής ή ο Τοποτηρητής Μουφτής σε βάρος του οποίου ασκήθηκε ποινική δίωξη για τα αδικήματα του άρθρου 154 τίθεται αυτοδίκαια σε αργία.

2. Ο Μουφτής ή ο Τοποτηρητής Μουφτής, ο οποίος τελεί σε κατάσταση αργίας, απέχει από την άσκηση των κύριων και παρεπόμενων αρμοδιοτήτων και καθηκόντων του.
3. Ο Μουφτής ή ο Τοποτηρητής Μουφτής που τελεί σε κατάσταση αργίας λαμβάνει μόνο το πενήντα τοις εκατό (50%) του βασικού μισθού του.
4. Ο Μουφτής ή ο Τοποτηρητής Μουφτής, εφόσον απαλλαγεί με αμετάκλητη δικαστική απόφαση:
  - α) επανέρχεται αυτοδικαίως στη θέση του και ο χρόνος που είχε τεθεί σε αργία θεωρείται χρόνος πραγματικής δημόσιας υπηρεσίας,
  - β) του αποδίδεται το υπόλοιπο πενήντα τοις εκατό (50%) των αποδοχών του εντόκως σύμφωνα με το άρθρο 45 του ν. 4607/2019 (Α' 65) για τις οφειλές του Δημοσίου, κατόπιν σχετικής αίτησής του στον οικείο εκκαθαριστή αποδοχών. Ο τόκος οφείλεται από την έκδοση της διαπιστωτικής πράξης θέσης σε αργία μέχρι την πλήρη και ολοσχερή εξόφληση.
5. Η διαπιστωτική πράξη θέσης σε αργία ή επανόδου εκδίδεται από τον Υπουργό Παιδείας και Θρησκευμάτων.
6. Για όσο χρόνο ο Μουφτής ή ο Τοποτηρητής Μουφτής τελεί σε αυτοδίκαιη αργία, αναπληρώνεται από έναν εκ των υπηρετούντων Μουφτήδων ή Τοποτηρητών Μουφτήδων στις λοιπές Μουφτείες Θράκης, με απόφαση του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Στην περίπτωση αυτή ο Μουφτής ή ο Τοποτηρητής Μουφτής που αναπληρώνει, λαμβάνει επιπλέον το τριάντα τοις εκατό (30%) του βασικού μισθού της θέσης του Μουφτή.

## **ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'**

### **ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ, ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ, ΤΕΛΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΓΟΥΜΕΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ**

#### **Άρθρο 164**

##### **Εξουσιοδοτικές διατάξεις**

1. Με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Παιδείας και Θρησκευμάτων, Εσωτερικών και Οικονομικών καταρτίζεται, αντικαθίσταται ή τροποποιείται ο Οργανισμός εκάστης Μουφτείας.
2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Παιδείας και Θρησκευμάτων και Εσωτερικών ρυθμίζονται τα ζητήματα που αφορούν ιδίως στις προϋποθέσεις των αποσπάσεων, της παράτασης αυτών, καθώς και κάθε άλλο σχετικό ζήτημα για την εφαρμογή του άρθρου 144.
3. Με απόφαση του αρμόδιου οργάνου, η οποία ορίζει και τον χρόνο αυτής, δύναται να διατεθεί προσωπικό της Ελληνικής Αστυνομίας για τη φύλαξη των Μουφτειών.
4. Με απόφαση του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων, κατ' εφαρμογή της παρ. 6 του άρθρου 144, δύναται να συστήνεται άμισθη επιστημονική επιτροπή με έργο τη σύνταξη έκθεσης για την οργάνωση και λειτουργία των Μουφτειών Θράκης.
5. Με απόφαση του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων προεγκρίνονται οι δωρεές, εισφορές και κάθε είδους πόροι, ώστε να γίνονται δεκτοί από αλλοδαπά φυσικά ή νομικά πρόσωπα σύμφωνα με τον Κώδικα Κοινωνικών Περιουσιών και Σχολαζουσών Κληρονομιών (ν. 4182/2013, Α' 185).
6. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Παιδείας και Θρησκευμάτων και Οικονομικών καθορίζονται η σύσταση, η συγκρότηση, οι αρμοδιότητες, η εν γένει λειτουργία της ερανικής επιτροπής, η υπ' αυτών διενέργεια εράνων, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παρ. 4 του άρθρου 147.

7. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Παιδείας και Θρησκευμάτων, Οικονομικών και Εσωτερικών καθορίζονται οι όροι και η διαδικασία προμήθειας του αυτοκινήτου εκάστης Μουφτείας ανεξαρτήτως κυβισμού και τύπου, οι όροι κίνησης, τα διακριτικά γνωρίσματα, η κατανάλωση καυσίμων, η στάθμευση, ο έλεγχος χρήσης και κυκλοφορίας, τα πρόσωπα που έχουν το δικαίωμα να οδηγούν το αυτοκίνητο, η χρονική διάρκεια παραχώρησής του, η διαδικασία και τα δικαιολογητικά που απαιτούνται για την πληρωμή των δαπανών μετακίνησης και συντήρησης του αυτοκινήτου, καθώς και κάθε άλλο ειδικότερο ζήτημα και αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παρ. 6 του άρθρου 148.
8. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Παιδείας και Θρησκευμάτων και Υποδομών και Μεταφορών καθορίζεται ο τύπος της πινακίδας των οχημάτων των Μουφτειών.
9. Με απόφαση του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων συγκροτείται άμισθη ειδική επιτροπή για την καταλληλότητα των κτιρίων της παρ. 1 και των χώρων της παρ. 2 του άρθρου 146.
10. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Παιδείας και Θρησκευμάτων και Οικονομικών ρυθμίζεται κάθε ειδικότερο θέμα σχετικό με τη σύναψη, τη διάρκεια, την παράταση, την τυχόν ανανέωση και τους λοιπούς όρους των συμβάσεων της παρ. 1 και 2 του άρθρου 146.
11. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων και του κατά περίπτωση συναρμόδιου Υπουργού ρυθμίζονται όλα τα ειδικότερα θέματα και οι λεπτομέρειες για την εφαρμογή του άρθρου 147.
12. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Παιδείας και Θρησκευμάτων και Οικονομικών δύναται να καθορίζεται ειδική αποζημίωση για τον Μουφτή, πέραν των αποδοχών της παρ. 1 του άρθρου 149, για την εκπλήρωση της αποστολής των Μουφτειών ως προς την εξυπηρέτηση ειδικότερων θρησκευτικών αναγκών της μουσουλμανικής μειονότητας της Θράκης. Με την ίδια ή όμοια απόφαση καθορίζονται οι ειδικότεροι όροι καταβολής της.
13. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Παιδείας και Θρησκευμάτων και Οικονομικών καθορίζονται το ύψος και οι ειδικότεροι όροι καταβολής του ποσού, που λαμβάνει, από την οικεία Διαχειριστική Επιτροπή Μουσουλμανικής Περιουσίας, ετησίως ο Μουφτής για την άσκηση φιλανθρωπικού έργου και ελεημοσύνης κατά τον ιερό μουσουλμανικό νόμο.
14. Με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Παιδείας και Θρησκευμάτων και Δικαιοσύνης καθορίζονται όλοι οι αναγκαίοι δικονομικοί κανόνες για τη συζήτηση της υπόθεσης ενώπιον του Μουφτή και την έκδοση των αποφάσεών του και ιδίως η διαδικασία υποβολής αιτήσεως των μερών, η οποία πρέπει να περιέχει τα στοιχεία των εισαγωγικών δικογράφων κατά τον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας και, επί ποινή ακυρότητας, ρητή ανέκκλητη δήλωση κάθε διαδίκου περί επιλογής της συγκεκριμένης δικαιοδοσίας, η παράσταση των πληρεξουσίων δικηγόρων, η διαδικασία κατάθεσης και επίδοσής της στο αντίδικο μέρος, η διαδικασία της συζήτησης και της έκδοσης απόφασης, της τήρησης αρχείου, καθώς και κάθε σχετικό θέμα για την εφαρμογή του παρόντος.
15. Με απόφαση του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, προκηρύσσεται η θέση του Μουφτή.
16. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων, διορίζεται ο Μουφτής.
17. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων, παύονται οι Μουφτήδες της Θράκης.

18. Με απόφαση του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων συγκροτείται τριμελής επιτροπή μελών Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού των Ιατρικών Σχολών της χώρας, προς τον σκοπό βεβαίωσης της συνδρομής των όρων της περ. γ) της παρ. 1 του άρθρου 162.

19. Με απόφαση του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων συγκροτείται επιτροπή, η οποία αποτελείται από έναν (1) Πρόεδρο Εφετών Θράκης ή Εφέτη του Διοικητικού Εφετείου Κομοτηνής, ως Πρόεδρο, έναν (1) προϊστάμενο γενικής διεύθυνσης του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων και έναν (1) από τους Μουφτήδες ή Τοποτηρητές Μουφτήδες της Θράκης, προς τον σκοπό βεβαίωσης, με αιτιολογημένη απόφαση, ότι συντρέχουν οι όροι της περ. ε) της παρ. 1 του άρθρου 162.

20. Με απόφαση του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων συγκροτείται επιτροπή, η οποία αποτελείται από δύο Μουφτήδες ή Τοποτηρητές Μουφτήδες και ένα μουσουλμάνο θεολόγο ή ιμάμη ή ιεροδιδάσκαλο του άρθρου 53 του ν. 4115/2013 (Α' 24), προς τον σκοπό βεβαίωσης, με αιτιολογημένη απόφαση, ότι συντρέχουν οι όροι της περ. στ) της παρ. 1 του άρθρου 162.

### **Άρθρο 165**

#### **Μεταβατικές διατάξεις**

1. Μέχρι την έκδοση των προεδρικών διαταγμάτων της παρ. 3 του άρθρου 144 και της παρ. 11 του άρθρου 151 ισχύουν το π.δ. 52/2019 (Α' 90) και η υπό στοιχεία 98541/Α3/11.9.2007 κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων (Β' 1894).

2. Μέχρι την πλήρωση των θέσεων των Γραμματέων Υποθέσεων Δικαιοδοσίας Μουφτή, τα καθήκοντα και οι αρμοδιότητές τους εκτελούνται από τον οικείο Μουφτή.

3. Οι Μουφτείες στεγάζονται στα ίδια κτίρια, στα οποία κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος στεγάζονται, κατά δωρεάν παραχώρηση των κυρίων των ακινήτων, τα οποία απαλλάσσονται από την υποχρέωση καταβολής κάθε είδους φόρων και τελών. Τα κτίρια αυτά εφόσον κριθούν από την ειδική επιτροπή της παρ. 3 του άρθρου 146 ότι δεν πληρούν τις προϋποθέσεις στέγασης, επισκευάζονται ή ανακατασκευάζονται, με πρωτοβουλία του κυρίου του ακινήτου, εντός δύο (2) ετών από την έναρξη ισχύος του παρόντος και οι σχετικές δαπάνες καλύπτονται από εθνικούς ή ενωσιακούς πόρους της κεντρικής κυβέρνησης ή των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) ή από τον προϋπολογισμό της εταιρείας «ΚΤΙΡΙΑΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ Α.Ε.» εφόσον αναλάβει τις σχετικές εργασίες η ίδια.

4. Όσοι υπηρέτησαν ως Μουφτήδες ή Τοποτηρητές Μουφτήδες, έχουν παραιτηθεί μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος και δεν εμπíπτουν στις περ. α) και γ) της παρ. 2 του άρθρου 149 ή στις περ. α) και γ) της παρ. 7 του άρθρου 155 δικαιούνται την καταβολή του ειδικού επιδόματος της παρ. 2 του άρθρου 150.

5. Ο χρόνος υπηρεσίας σε θέση Μουφτή ή Τοποτηρητή Μουφτή που διανύθηκε μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος δεν προσμετράται για τη συμπλήρωση είκοσι (20) ετών υπηρεσίας σε θέση Μουφτή.

6. Για τους Τοποτηρητές Μουφτήδες που υπηρετούν κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος η απόφαση της παρ. 1 του άρθρου 155 εκδίδεται από τον Υπουργό Παιδείας και Θρησκευμάτων εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την έναρξη ισχύος του παρόντος.

7. Το προσωπικό που υπηρετεί στις θέσεις του άρθρου 17 του π.δ. 52/2019 κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος, μεταφέρεται αυτοδικαίως και εντάσσεται στην οικεία Μουφτεία, με το ίδιο καθεστώς και την ίδια σχέση εργασίας και αποτελεί στο εξής προσωπικό της, διατηρώντας τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τη σχέση εργασίας του κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος.

8. Οι διαδικασίες πλήρωσης των ειδικών θέσεων του προσωπικού του άρθρου 17 του π.δ. 52/2019, οι οποίες είναι σε εξέλιξη κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος, συνεχίζονται και ολοκληρώνονται σύμφωνα με τις διατάξεις και τη διαδικασία που προβλέπονται σε αυτό.

9. Αποσπάσεις προσωπικού από το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων προς τη Μουφτεία, που ισχύουν κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος, διατηρούνται σε ισχύ υπό το ίδιο καθεστώς και προϋποθέσεις.

### **Άρθρο 166**

#### **Γραμματείες Υποθέσεων Δικαιοδοσίας Μουφτή - Τροποποιήσεις περ. α) παρ. 1 άρθρου 17 και περ. α) παρ. 4 άρθρου 19 π.δ. 52/2019**

1. Στην περ. α) του άρθρου 17 του π.δ. 52/2019 (Α' 90), περί της σύστασης ειδικών θέσεων μετακλητών υπαλλήλων με τον τίτλο «Γραμματέας Υποθέσεων Δικαιοδοσίας Μουφτή», επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) διαγράφεται η φράση «πλήρους και αποκλειστικής απασχόλησης», β) στο τέλος της περίπτωσης προστίθεται η φράση «που δημιουργεί σύγκρουση συμφερόντων» και η περ. α) διαμορφώνεται ως εξής:

«α) τρεις (3) θέσεις μετακλητών υπαλλήλων με τον τίτλο «Γραμματέας Υποθέσεων Δικαιοδοσίας Μουφτή» με θητεία πέντε (5) ετών που μπορεί να ανανεώνεται για ίσο χρονικό διάστημα μέχρι δύο (2) φορές το ανώτερο, μη επιτρεπομένης οποιασδήποτε άλλης επαγγελματικής δραστηριότητας που δημιουργεί σύγκρουση συμφερόντων.».

2. Η περ. α) της παρ. 4 του άρθρου 19 του π.δ. 52/2019, περί των προσόντων των μετακλητών υπαλλήλων που φέρουν τον τίτλο «Γραμματέας Υποθέσεων Δικαιοδοσίας Μουφτή», τροποποιείται ώστε ο χρόνος της απαιτούμενης δικηγορικής εμπειρίας να μειωθεί από επτά (7) σε πέντε (5) έτη, και η δικηγορική εμπειρία να αφορά στο αστικό δίκαιο και ιδιαιτέρως σε υποθέσεις οικογενειακού και κληρονομικού δικαίου, και η περ. α) διαμορφώνεται ως εξής:

«α) κάτοχος πτυχίου νομικής σχολής Α.Ε.Ι. της ημεδαπής ή ισότιμου αντίστοιχης ειδικότητας σχολών της αλλοδαπής, με δικηγορική εμπειρία τουλάχιστον πέντε (5) ετών, κατά προτίμηση στο αστικό δίκαιο και ιδιαιτέρως σε υποθέσεις οικογενειακού και κληρονομικού δικαίου.».

### **Άρθρο 167**

#### **Καταργούμενες διατάξεις**

1. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος καταργούνται:

α) ο ν. 1920/1991 (Α' 11), περί κύρωσης της από 24 Δεκεμβρίου 1990 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου περί Μουσουλμάνων Θρησκευτικών Λειτουργιών (Α' 182),

β) το άρθρο 40 του ν. 3536/2007 (Α' 42), περί της σύστασης στις Μουφτείες της Θράκης δέκα (10) νέων οργανικών θέσεων διοικητικών υπαλλήλων.

γ) ο ν. 2754/1954 (Α' 32), περί του ορίου ηλικίας εισόδου στην υπηρεσία των Μουφτήδων»,

δ) η περ. 2 της παρ. 1 του άρθρου 68 του ν. 4235/2014 (Α' 32), περί των Μουφτειών ως δημόσιας υπηρεσίας επιπέδου Γενικής Διεύθυνσης,

ε) η παρ. 4 του άρθρου 95 του ν. 4485/2017 (Α' 114), περί διορισμού σε θέση Μουφτή Καθηγητή της Ανώτατης Εκπαίδευσης ή μόνιμου εκπαιδευτικού της δημόσιας ή της μειονοτικής εκπαίδευσης ή των μουσουλμανικών ιεροσπουδαστηρίων Θράκης.



στ) ο ν. 4511/2018 (Α' 2), περί τροποποίησης του άρθρου 5 της από 24.12.1990 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου περί μουσουλμάνων θρησκευτικών λειτουργών που κυρώθηκε με το άρθρο μόνο του ν. 1920/1991,

ζ) οι παρ. 1, 2 και 3 του άρθρου 48 του ν. 4559/2018 (Α' 142),

η) η παρ. 3 του άρθρου 48 του ν. 4569/2018 (Α' 179),

θ) το π.δ. της 2/17.1.1928 «Περί ορισμού αριθμού Μουφτειών» (Α' 5),

ι) το π.δ. της 19-3/3.4.1928 «Περί καθορισμού των εν τω Κράτει Μουφτειών» (Α' 50),

ια) το β.δ. της 9.12.1952/9.1.1953 «Περί κατανομής κατά κατηγορίας και βαθμούς των υφισταμένων οργανικών θέσεων του προσωπικού των Μουφτειών αρμοδιότητας Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων» (Α' 5), και

ιβ) κάθε άλλη γενική ή ειδική διάταξη που αντίκειται σε θέματα που ρυθμίζονται από το νόμο αυτό.

## **ΜΕΡΟΣ Δ΄ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ**

### **ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ**

#### **Άρθρο 168**

##### **Εκτελεστικός Γραμματέας Περιφέρειας - Τροποποίηση παρ. 4 άρθρου 242 ν. 3852/2010**

Στην παρ. 4 του άρθρου 242 του ν. 3852/2010 (Α' 87) αντικαθίσταται το δεύτερο εδάφιο, προστίθεται τρίτο εδάφιο για την καταβολή οικογενειακής παροχής και η παρ. 4 διαμορφώνεται ως εξής:

«4. Οι αποδοχές του Εκτελεστικού Γραμματέα είναι ίσες με τα δύο τρίτα (2/3) της αντιμισθίας του περιφερειάρχη. Τα πρόσωπα της περ. β' της παρ. 3 δεν λαμβάνουν τις αποδοχές της οργανικής τους θέσης, με εξαίρεση την προσωπική διαφορά, η οποία καταβάλλεται, επιπρόσθετα, από τις περιφέρειες, στο ύψος που αυτή έχει προσδιοριστεί κατά την ημερομηνία ανάληψης των καθηκόντων τους. Επιπλέον, στους Εκτελεστικούς Γραμματείς καταβάλλεται και η οικογενειακή παροχή, σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις του άρθρου 11 του ν. 3205/2003 (Α' 297).».

#### **Άρθρο 169**

##### **Αδειοδοτήσεις δημοτικών παιδικών σταθμών – Παράταση προθεσμιών – Τροποποίηση άρθρου 13 ν. 4623/2019**

Στις παρ. 1, 2 και 4 του άρθρου 13 του ν. 4623/2019 (Α' 134) διαγράφονται οι λέξεις «από τη λήξη της», οι εκεί προβλεπόμενες προθεσμίες παρατείνονται έως την 31η.7.2023 και το άρθρο 13 διαμορφώνεται ως εξής:

#### **«Άρθρο 13**

##### **Παράταση προθεσμιών**

1. Η προθεσμία της παρ. 1 του άρθρου 6 του π.δ. 99/2017 (Α' 141) ως προς το πιστοποιητικό πυρασφάλειας της περ. α' της ανωτέρω διάταξης, παρατείνεται έως την 31η.7.2023 για τις εξής περιπτώσεις:

α) για τα κτίρια παιδικών, βρεφικών και βρεφονηπιακών σταθμών με ημερομηνία αίτησης έκδοσης οικοδομικής άδειας μετά τις 17.2.1989, καθώς και για τα κτίρια, τα οποία διαθέτουν οποιοδήποτε νομιμοποιητικό έγγραφο ανέγερσης μετά την ανωτέρω ημερομηνία και για τα οποία απαιτείται αλλαγή της χρήσης τους μερικά ή ολικά, προκειμένου να ενταχθούν στην κατηγορία «Ε' - Υγεία και Κοινωνική Πρόνοια» του άρθρου 4 του Κεφαλαίου Α' και του άρθρου 5 του Κεφαλαίου Β' του π.δ. 41/2018 (Α' 80) ή και προσθήκη δόμησης λειτουργικά εξαρτημένη, σύμφωνα με την παρ. 2.1.γ του άρθρου 2 του Κεφαλαίου Α' και στον πίνακα 1 του π.δ. 41/2018,

β) για τα κτίρια παιδικών, βρεφικών και βρεφονηπιακών σταθμών με ημερομηνία αίτησης για έκδοση οικοδομικής άδειας πριν τις 17.2.1989, καθώς και για τα κτίρια, τα οποία διαθέτουν οποιοδήποτε νομιμοποιητικό έγγραφο ανέγερσης πριν από την ανωτέρω ημερομηνία και για τα οποία απαιτείται αλλαγή της χρήσης τους συνολικά, προκειμένου να ενταχθούν στην κατηγορία «Ε' - Υγεία και Κοινωνική Πρόνοια» του άρθρου 4 του Κεφαλαίου Α' και του άρθρου 5 του Κεφαλαίου Β' του π.δ. 41/2018 ή και προσθήκη δόμησης λειτουργικά εξαρτημένη, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παρ. 2.1.δ του άρθρου 2 του Κεφαλαίου Α' και στον πίνακα 1 του π.δ. 41/2018.

2. Η προθεσμία της παρ. 1 του άρθρου 6 του π.δ. 99/2017, ως προς τα δικαιολογητικά της περ. β' και ως προς την απόφαση παραχώρησης των χώρων ή το παραχωρητήριο της περ. γ', παρατείνεται έως την 31η.7.2023.

3. Σε περίπτωση μη προσκόμισης του πιστοποιητικού πυρασφάλειας, της οικοδομικής άδειας ή άλλου πιστοποιητικού ή βεβαίωσης νομιμοποίησης του κτιρίου ή της απόφασης παραχώρησης ή παραχωρητηρίου μέσα στην αποκλειστική προθεσμία των παρ. 1 και 2, η άδεια που εκδόθηκε, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 6 του π.δ. 99/2017, ανακαλείται.

4. Η προθεσμία των παρ. 2 και 3 του άρθρου 6 του π.δ. 99/2017 ως προς τη συμμόρφωση των σταθμών στις διατάξεις των στοιχείων Β1, Β2, Β3, Β5, Γ1 και Ζ του άρθρου 4 του π.δ. 99/2017, παρατείνεται έως την 31η.7.2023. Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης των σταθμών στις ως άνω διατάξεις, μέσα στην ανωτέρω αποκλειστική προθεσμία, η άδειά τους ανακαλείται.»

## **Άρθρο 170**

### **Ρύθμιση θεμάτων προϋπολογισμού Ο.Τ.Α.**

Οι παρ. 1 και 2 του άρθρου 15 του ν. 4915/2022 (Α' 63) και το τριακοστό άρθρο του ν. 4917/2022 (Α' 67), περί προϋπολογισμού των Ο.Τ.Α., ισχύουν και για την κατάρτιση και τις αναμορφώσεις του προϋπολογισμού των δήμων οικονομικού έτους 2023.

## **Άρθρο 171**

### **Ρυθμίσεις για τα καταφύγια ζώων συντροφιάς – Τροποποίηση άρθρου 46 ν. 4830/2021**

Στο πρώτο εδάφιο της παρ. 6 του άρθρου 46 του ν. 4830/2021 (Α' 169), η ημερομηνία «31.3.2022» αντικαθίσταται από την ημερομηνία «30.9.2023» και η παρ. 6 διαμορφώνεται ως εξής:

6. Λειτουργούντα κατά τη 18η.9.2021 καταφύγια υποχρεούνται να συμμορφωθούν με τις προδιαγραφές των άρθρων 28 και 29 έως τις 30.9.2023. Αποφάσεις σφράγισης καταφυγίων αναστέλλονται μέχρι την ανωτέρω ημερομηνία, εκτός αν διαπιστωθεί από έκθεση των αρμοδίων οργάνων ότι απειλείται η ζωή των φιλοξενούμενων ζώων. Καταφύγια που έχουν αδειοδοτηθεί μέχρι την 18η.9.2021, υποχρεούνται να συμμορφωθούν προς τις υποχρεώσεις των άρθρων 28 και 29 έως τις 30.9.2023.

## **Άρθρο 172**

### **Ρυθμίσεις για τη Διαδικτυακή Ηλεκτρονική Βάση της Διεύθυνσης Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων – Τροποποίηση άρθρου 4 ν. 4830/2021**

Στην παρ. 18 του άρθρου 4 του ν. 4830/2021 (Α' 169) προστίθεται δεύτερο εδάφιο που αφορά στην προσθήκη νέων πεδίων στην υπάρχουσα «Διαδικτυακή Ηλεκτρονική Βάση» της Διεύθυνσης Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και η παρ. 18 διαμορφώνεται ως εξής:

«18. Η Διεύθυνση Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων συνεπικουρεί τη Γ.Γ.Π.Σ.Δ.Δ. του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης σε κάθε αναγκαίο θέμα για την υλοποίηση του ΕΜΖΣ και συνεργάζεται για τη μετάπτωση των δεδομένων από την υπάρχουσα «Διαδικτυακή Ηλεκτρονική Βάση» που περιλαμβάνει τους κωδικούς σήμανσης, τα στοιχεία των ιδιοκτητών και των ζώων συντροφιάς που έχει καταγράψει από την ημερομηνία ανάθεσης σε αυτό της τήρησης της «Διαδικτυακής Ηλεκτρονικής Βάσης» μέχρι την ημερομηνία παράδοσής της στη Γ.Γ.Π.Σ.Δ.Δ. του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης. Στην υπάρχουσα «Διαδικτυακή Ηλεκτρονική Βάση» της Διεύθυνσης Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, προστίθενται τα εξής νέα πεδία: «δείγμα γενετικού υλικού» και «ανάδοχος».».

## **ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'**

### **ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ**

## **Άρθρο 173**

### **Σύσταση θέσης Αναπληρωτή Γενικού Γραμματέα Δημόσιας Διπλωματίας στο Υπουργείο Εξωτερικών – Προσθήκη άρθρου 217<sup>Α</sup> στον ν. 4781/2021**

Μετά το άρθρο 217 του ν. 4781/2021 (Α' 31) προστίθεται άρθρο 217Α ως εξής:

«Άρθρο 217Α

Αναπληρωτής Γενικός Γραμματέας Δημόσιας Διπλωματίας

1. Στη Γενική Γραμματεία Απόδημου Ελληνισμού και Δημόσιας Διπλωματίας του Υπουργείου Εξωτερικών συστήνεται θέση Αναπληρωτή Γενικού Γραμματέα Δημόσιας Διπλωματίας, ο οποίος είναι μετακλητός υπάλληλος με βαθμό 2<sup>ο</sup> της κατηγορίας ειδικών θέσεων. Ο Αναπληρωτής Γενικός Γραμματέας Δημόσιας Διπλωματίας διορίζεται με κοινή απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Εξωτερικών και υπάγεται απευθείας στον Υπουργό Εξωτερικών ή στον οικείο Υφυπουργό, εφόσον έχει οριστεί Υφυπουργός.

2. Τα καθήκοντα του Αναπληρωτή Γενικού Γραμματέα Δημόσιας Διπλωματίας είναι τα εξής:

- α) επικουρεί τον Υπουργό ή τον Υφυπουργό κατά τη διαδικασία σχεδιασμού και εφαρμογής των δημόσιων πολιτικών στο πεδίο των αρμοδιοτήτων της Δημόσιας Διπλωματίας,
- β) προϊστάται, αμέσως μετά τον Υπουργό, ή τον Υφυπουργό όλων των υπηρεσιών της Ε' Γενικής Διεύθυνσης Δημόσιας Διπλωματίας και τις συντονίζει προς την κατεύθυνση της υλοποίησης των σχεδιαζόμενων κυβερνητικών πολιτικών, της εξυπηρέτησης ή περαιτέρω εξειδίκευσης των στρατηγικών τους στόχων και της διαχείρισης ενδεχόμενων κρίσεων ή κινδύνων,
- γ) μεριμνά για την εύρυθμη λειτουργία των υπηρεσιών που υπάγονται σε αυτόν,

δ) προσυπογράφει όλα τα έγγραφα που υπογράφονται από τον Υπουργό ή τον Υφυπουργό, κατά το μέρος της αρμοδιότητάς του, εφόσον προέρχονται από τις υπαγόμενες σε αυτόν υπηρεσίες,  
ε) συμμετέχει στη διαδικασία σύνταξης του Σχεδίου Δράσης του Υπουργείου, καθώς και στην παρακολούθηση της εφαρμογής του κυβερνητικού έργου, κατά το μέρος της αρμοδιότητάς του,  
στ) υλοποιεί τη στοχοθεσία και το πρόγραμμα δράσεων που αφορούν στη Δημόσια Διπλωματία και  
ζ) ασκεί κάθε αρμοδιότητα που μεταβιβάζεται σε αυτόν από τον Υπουργό ή τον Υφυπουργό.

3. Ο Αναπληρωτής Γενικός Γραμματέας Δημόσιας Διπλωματίας, με απόφασή του που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, δύναται να:

α) μεταβιβάζει αρμοδιότητες και το δικαίωμα υπογραφής στους προϊστάμενους των υπηρεσιακών μονάδων των οποίων προΐσταται,

β) συστήνει με απόφασή του επιτροπές ή ομάδες εργασίας, κατά την παρ. 4 του άρθρου 285 και

γ) ορίζει τον Προϊστάμενο της υπηρεσίας που υπάγεται σε αυτόν που θα τον αναπληρώνει σε περίπτωση κωλύματος ή απουσίας.

4. Ο Υπουργός Εξωτερικών, ή ο αρμόδιος Υφυπουργός, με απόφαση που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, δύναται να μεταβιβάζει στον Αναπληρωτή Γενικό Γραμματέα Δημόσιας Διπλωματίας, μέρος των αρμοδιοτήτων του ή την εξουσία υπογραφής «με εντολή του». Με την ίδια απόφαση, δύναται να προβλέπεται ότι η αρμοδιότητα ή η εξουσία υπογραφής «με εντολή» που μεταβιβάζεται κατά το προηγούμενο εδάφιο, μπορεί να ασκείται και από το μεταβιβάζον διοικητικό όργανο. Η απόφαση μεταβίβασης αρμοδιότητας ή της εξουσίας υπογραφής εξακολουθεί να ισχύει μέχρι την ανάκλησή της από το αρμόδιο όργανο, ακόμα και αν αυτός που την εξέδωσε παύσει να υπάρχει.

5. Στο Υπουργείο Εξωτερικών συστήνεται Ιδιαίτερο Γραφείο Αναπληρωτή Γενικού Γραμματέα Δημόσιας Διπλωματίας, το οποίο οργανώνεται, στελεχώνεται και λειτουργεί με βάση τα άρθρα 45 έως και 48 του ν. 4622/2019 (Α' 133).».

#### **Άρθρο 174**

#### **Εξουσιοδοτική διάταξη για τον Αναπληρωτή Γενικό Γραμματέα Δημόσιας Διπλωματίας – Τροποποίηση άρθρου 218 ν. 4781/2021**

2. Στο άρθρο 218 του ν. 4781/2021 (Α' 31) επέρχονται οι εξής αλλαγές: α) διορθώνεται ο τίτλος, β) η υφιστάμενη παράγραφος αριθμείται ως «1.», γ) προστίθεται παρ. 2 και το άρθρο 218 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 218

Εξουσιοδοτικές διατάξεις

1. Με απόφαση του Υπουργού Εξωτερικών καθορίζονται οι αρμοδιότητες του Γενικού Γραμματέα Απόδημου Ελληνισμού και Δημόσιας Διπλωματίας.

2. Με απόφαση του Υπουργού Εξωτερικών που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζονται οι αρμοδιότητες του Αναπληρωτή Γενικού Γραμματέα Δημόσιας Διπλωματίας, οι υπηρεσίες που υπάγονται στον Αναπληρωτή Γενικό Γραμματέα Δημόσιας Διπλωματίας, καθώς επίσης και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.».

#### **ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'**

#### **ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ**

### **Άρθρο 175**

#### **Διαδικασία επιλογής προϊσταμένων Γενικών Διευθύνσεων και Διευθύνσεων e-Ε.Φ.Κ.Α. - Τροποποίηση παρ. 5 άρθρου 3 ν. 4892/2022**

Στο τέλος της παρ. 5 του άρθρου 3 του ν. 4892/2022 (Α' 28), περί των προϊσταμένων των Γενικών Διευθύνσεων και Διευθύνσεων του Ηλεκτρονικού Εθνικού Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (e-Ε.Φ.Κ.Α.), προστίθεται νέο δεύτερο εδάφιο, και η παρ. 5 διαμορφώνεται ως εξής:

«5. Για την επιλογή των Προϊσταμένων των Γενικών Διευθύνσεων και των Διευθύνσεων εισηγείται τριμελής επιτροπή, η οποία συνιστάται στον e-Ε.Φ.Κ.Α. με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, και αποτελείται από τον Διοικητή του e-Ε.Φ.Κ.Α., ως Πρόεδρο, ένα (1) μέλος του Ανώτατου Συμβουλίου Επιλογής Προσωπικού (Α.Σ.Ε.Π.) και ένα (1) μέλος Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού Νομικής Σχολής για τριετή θητεία. Το Συμβούλιο μπορεί να υποστηρίζεται από εξειδικευμένο σύμβουλο ή εξειδικευμένους συμβούλους, που επιλέγεται από το διοικητικό συμβούλιο του e-Ε.Φ.Κ.Α., ύστερα από σχετική πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος.»

### **Άρθρο 176**

#### **Λειτουργία Επιτροπής Ενιαίου Λογαριασμού για την Εφαρμογή Κοινωνικών Πολιτικών - Τροποποίηση παρ. 2 και προσθήκη παρ. 3 στο άρθρο 81 ν. 4921/2022**

Στο άρθρο 81 του ν. 4921/2022 (Α' 75), περί καταργούμενων διατάξεων, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) η περ. γ) της παρ. 2 καταργείται, β) προστίθεται νέα παρ. 3, και το άρθρο 81 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 81

Καταργούμενες διατάξεις

1. Από τη δημοσίευση του παρόντος καταργούνται:

α) το άρθρο 29 του ν.δ. 2961/1954 (Α' 197),

β) το άρθρο 72 του ν. 3996/2011 (Α' 170),

γ) η παρ. 7 του άρθρου 30 του ν. 4144/2013 (Α' 88),

δ) το άρθρο 85 του ν. 4368/2016 (Α' 21) και

ε) κάθε άλλη γενική ή ειδική διάταξη που είναι αντίθετη προς το περιεχόμενο των Κεφαλαίων Α', Β' και Δ' του Μέρους Β' του παρόντος.

2. Ειδικά από την έναρξη ισχύος του Κεφαλαίου Α' του Μέρους Β' καταργούνται:

α) η παρ. 4 του άρθρου 1 του ν. 2434/1996 (Α' 188),

β) τα άρθρα 2 έως 4 του ν. 2956/2001 (Α' 258)

3. Οι παρ. 8, 9, 10 και 12 του άρθρου 34 του ν. 4144/2013 (Α' 88) καταργούνται από την 1η.1.2023.»

### **ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ'**

#### **ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΥΓΕΙΑΣ**

### **Άρθρο 177**

#### **Προληπτικές ιατρικές πράξεις σε μετακινούμενους πληθυσμούς και ευπαθείς ομάδες – Προσθήκη παρ. 5 και 6 στο άρθρο 4 ν. 4675/2020**

Στο άρθρο 4 του ν. 4675/2020 (Α' 54), περί της πρωτογενούς, δευτερογενούς και τριτογενούς πρόληψης, προστίθενται παρ. 5 και 6 ως εξής:

«5. Με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Δημόσιας Υγείας του Υπουργείου Υγείας δύναται να διενεργούνται μαζικές προληπτικές ιατρικές πράξεις, συμπεριλαμβανομένων των εμβολιασμών σε μετακινούμενους πληθυσμούς και ευπαθείς ομάδες. Με την απόφαση του πρώτου εδαφίου εξειδικεύονται ο αριθμός των προσώπων, τα οποία αφορά η διενέργεια των ιατρικών πράξεων, ο αριθμός και το είδος των φαρμακευτικών προϊόντων, συμπεριλαμβανομένων των εμβολίων, και του ιατροτεχνολογικού εξοπλισμού που απαιτούνται για τη διενέργειά τους, καθώς και ο τόπος, ο χρόνος και ο φορέας διενέργειάς τους. Ως φορείς διενέργειας των ιατρικών πράξεων του πρώτου εδαφίου δύναται να ορίζονται νομικά πρόσωπα δημόσιου ή ιδιωτικού δικαίου που συνιστούν φορείς της Γενικής Κυβέρνησης, καθώς και νομικά πρόσωπα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, μεταξύ των οποίων και μη κυβερνητικές οργανώσεις, που περιλαμβάνουν στον καταστατικό τους σκοπό σχετικές δράσεις. Οι ιατρικές πράξεις του πρώτου εδαφίου διενεργούνται αποκλειστικά από επαγγελματίες υγείας, που έχουν εκ του νόμου τη δυνατότητα της διενέργειάς τους, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία και τους κανόνες της ιατρικής δεοντολογίας, τον προγραμματισμό και τις συστάσεις της Εθνικής Επιτροπής Εμβολιασμών ή της Επιτροπής Εμπειρογνομόνων Δημόσιας Υγείας, κατά περίπτωση.

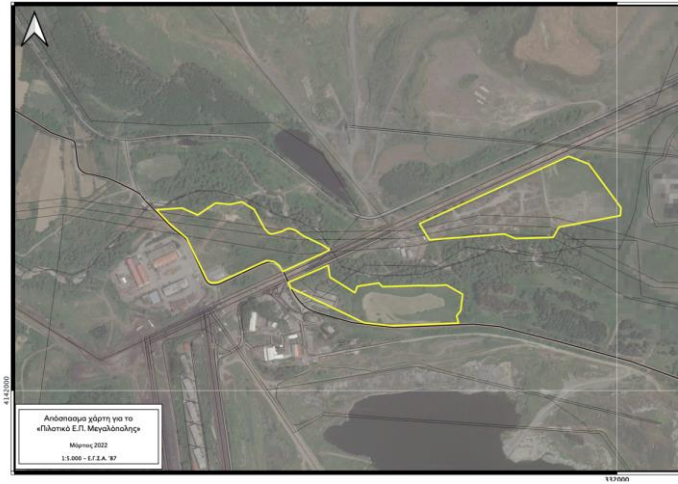
6. Με απόφαση του Υπουργού Υγείας, καθορίζονται οι όροι, οι προϋποθέσεις και η διαδικασία για την έκδοση της απόφασης της παρ. 5, οι φορείς και η διαδικασία συντονισμού και παρακολούθησης της διενέργειας των ιατρικών πράξεων, η διαδικασία αντιμετώπισης εκτάκτων και απρόβλεπτων υγειονομικών καταστάσεων, ζητήματα προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και κάθε άλλο σχετικό θέμα για τη διενέργεια μαζικών προληπτικών ιατρικών πράξεων, συμπεριλαμβανομένων των εμβολιασμών, σε μετακινούμενους πληθυσμούς και ευπαθείς ομάδες. Έως την έκδοση της απόφασης του πρώτου εδαφίου, και πάντως όχι πέραν της 31ης.1.2023 οι ιατρικές πράξεις διενεργούνται με μόνη την απόφαση του Γενικού Γραμματέα Δημόσιας Υγείας της παρ. 5.».

## **ΜΕΡΟΣ Ε΄ ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ**

### **Άρθρο 178 Έναρξη ισχύος**

Η ισχύς του παρόντος αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν ορίζεται άλλως σε επίμερους διατάξεις του.

Απόσπασμα χάρτη με τις εκτάσεις για το «Πιλοτικό Ε.Π. Μεγαλόπολης»



Απόσπασμα χάρτη με την έκταση για το «Πιλοτικό Ε.Π. Ποντοκώμης»  
ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ





ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II - Παρ. 5 άρθρου 155 ν. 4759/2020

ΔΗΜΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ  
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΖΩΝΗΣ  
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΟΜΗΣΗΣ  
ΤΜΗΜΑ ΟΡΘΩΣ ΔΟΜΗΣΗΣ

Βεβαιώνεται η ακρίβεια των ρυθμιστικών και οικοδομικών γραμμών για το Ο.Τ. 84 (περιοχή 63 (84/63)) που περιλαμβάνει από τις οδούς Αγίου Πολυκάρπου - Στρατού Ελευσίνας καθώς και του Ο.Τ. 52 (Π.Ε. Ελαιώνα και Δ. Αθηνών που περιλαμβάνει από τις οδούς Αγίου Πολυκάρπου - Στρατού - Αιωνόμοις 25 - Πρώην, όπως οριζούνται σύμφωνα με τα ακόλουθα Διατάγματα Περιφέρειας: Φ.Ε.Κ. 272/1979, 742/1981, 1046/21/1985, 7422/1986 και 2384Α/10/2010 καθώς και τα Διατάγματα Εφαρμογής: 14/1987, 7/2002 και 3/2008.

Επίσης για το Ο.Τ. 52 δεν συντάσσεται και κυριεύει από την Νομαρχία Αθηνών Κεντρικού Τομέα με αρ. πρωτ. 204/81/2007, η Μεμονωμένη Πρώτη Εφαρμογή Μ3/2006 της Π.Ε. Ελαιώνα του Δ. Αθηνών και μεταφέρεται στο Τοπογραφικό Διάγραμμα με το αρ. 5625/2007 ποσοποιοτικό, τόμο 4758 και αύξοντα αριθμό 439. Με την αρ. πρωτ. 90702/4-11-2011 κυριεύθηκε από την Περιφέρεια Αττικής η Μερική Αναδίπλωση και διάρθρωση της Μ.Π.Ε. Μ3/2006.

Αθήνα, 02/11/2021  
Dr. Μιχαήλ Παράσκευας Σαλιάρης  
Παρασκευάς Σαλιάρης  
Αρ. 8 2022 2:21 PM

ΠΟΡΚΟΣ ΣΩΤΗΡΙΟΣ  
Τοπογράφος Μηχανικός  
Σωτήριος Πορκός  
Αρ. 8 2022 2:12 PM

ΣΑΛΑΤΗΡΗΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣ  
Τοπογράφος Μηχανικός

ΕΠΙΣΤΡΩΣΗ	Χ	Υ	ΜΗΚΟΣ
Z	473653.377	4203295.628	2,30
E	473654.897	4203295.628	18,41
A	473653.624	4203311.835	29,98
Γ	473707.632	4203338.315	11,06
B	473712.749	4203348.122	3,43
A	473714.341	4203351.157	1,36
Π	473715.520	4203350.478	27,84
O	473740.062	4203337.767	15,19
E	473753.586	4203330.942	1,53
N	473755.051	4203330.390	21,17
M	473774.134	4203321.233	10,47
12	473783.470	4203316.463	6,13
14	473789.250	4203314.442	21,59
Π	473809.260	4203306.543	20,04
Δ	473828.155	4203298.855	8,42
Z	473835.933	4203286.638	12,49
H	473830.804	4203285.255	19,53
Θ	473823.725	4203267.051	9,20
Z	473819.892	4203258.787	11,84
Z	473808.078	4203251.082	10,47
24	473807.715	4203260.081	1,07
25	473768.635	4203270.009	42,26
26	473762.878	4203270.882	3,98
I	473757.199	4203272.329	5,96
Θ	473732.474	4203275.601	24,94
H	473692.377	4203291.832	52,71
Z	473693.377	4203283.906	2,33

Ε=1/2 Σ(X+Υ)(x-y)  
Ε= 7347,80 τ.μ.

ΕΠΙΣΤΡΩΣΗ	Χ	Υ	ΜΗΚΟΣ
A	473714.341	4203351.157	3,43
B	473712.749	4203348.122	11,06
Γ	473707.632	4203338.315	29,98
A	473653.624	4203311.835	18,41
E	473654.897	4203295.628	2,30
Z	473653.377	4203286.638	12,49
H	473630.804	4203285.255	19,53
Θ	473623.725	4203267.051	9,20
Z	473619.892	4203258.787	11,84
Z	473608.078	4203251.082	10,47
24	473607.715	4203260.081	1,07
25	473568.635	4203270.009	42,26
26	473562.878	4203270.882	3,98
I	473557.199	4203272.329	5,96
Θ	473532.474	4203275.601	24,94
K	473527.199	4203272.329	2,78
Λ	473529.804	4203271.493	51,05
M	473576.635	4203319.842	3,07
N	473574.134	4203321.233	21,17
N	473575.051	4203330.390	1,53
E	473573.586	4203330.942	15,19
Π	473574.341	4203351.157	27,84
A	473574.341	4203351.157	1,36

Ε=1/2 Σ(X+Υ)(x-y)  
Ε= 4476,88 τ.μ.

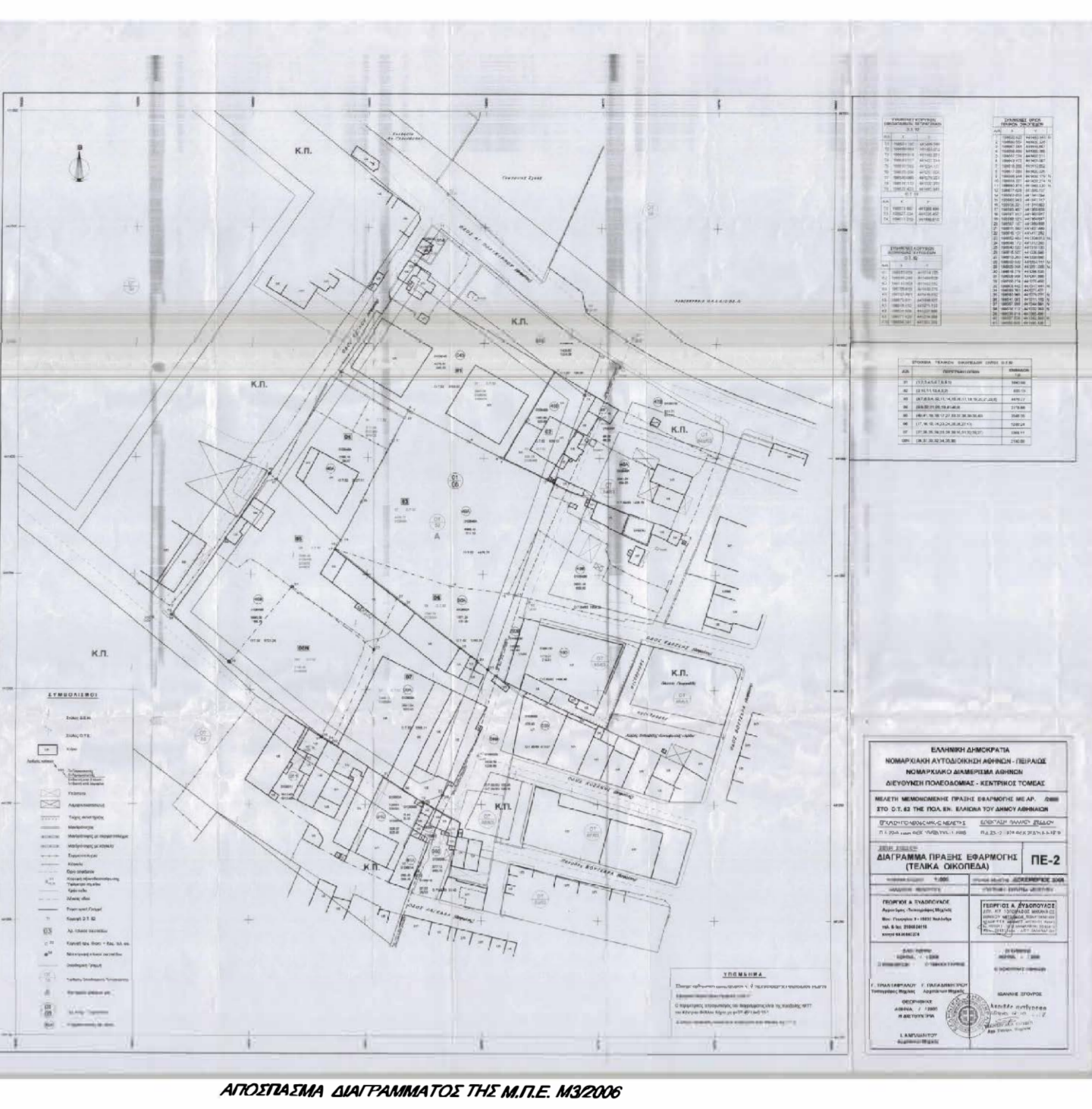
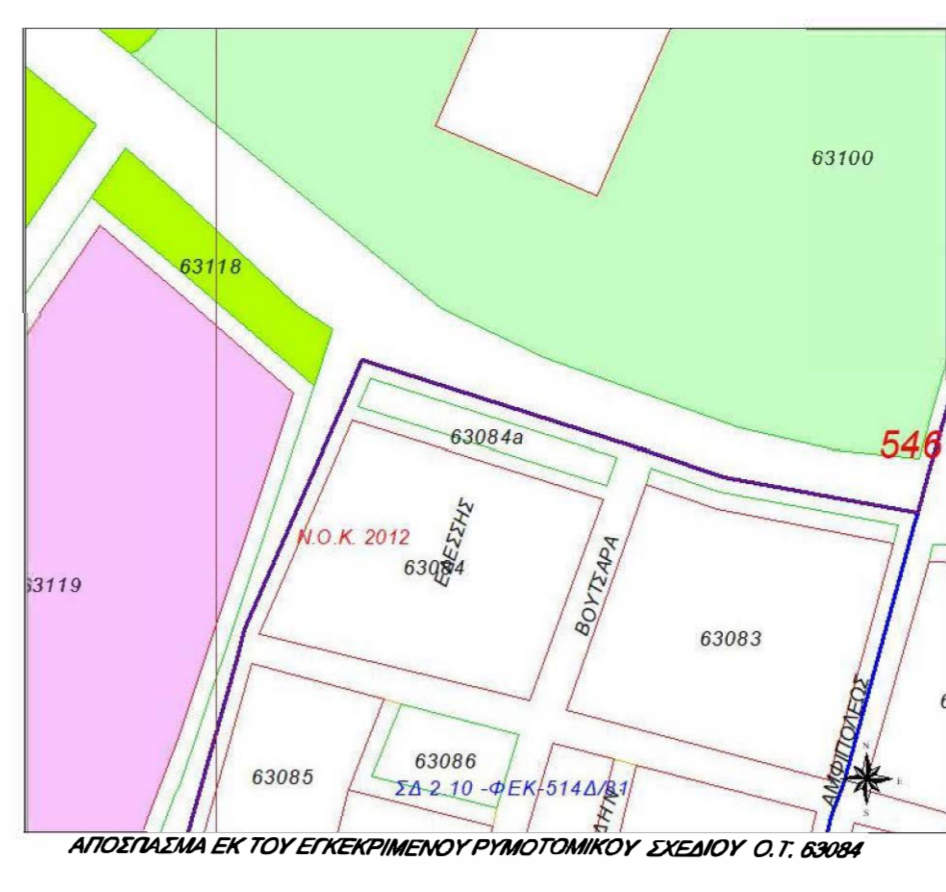
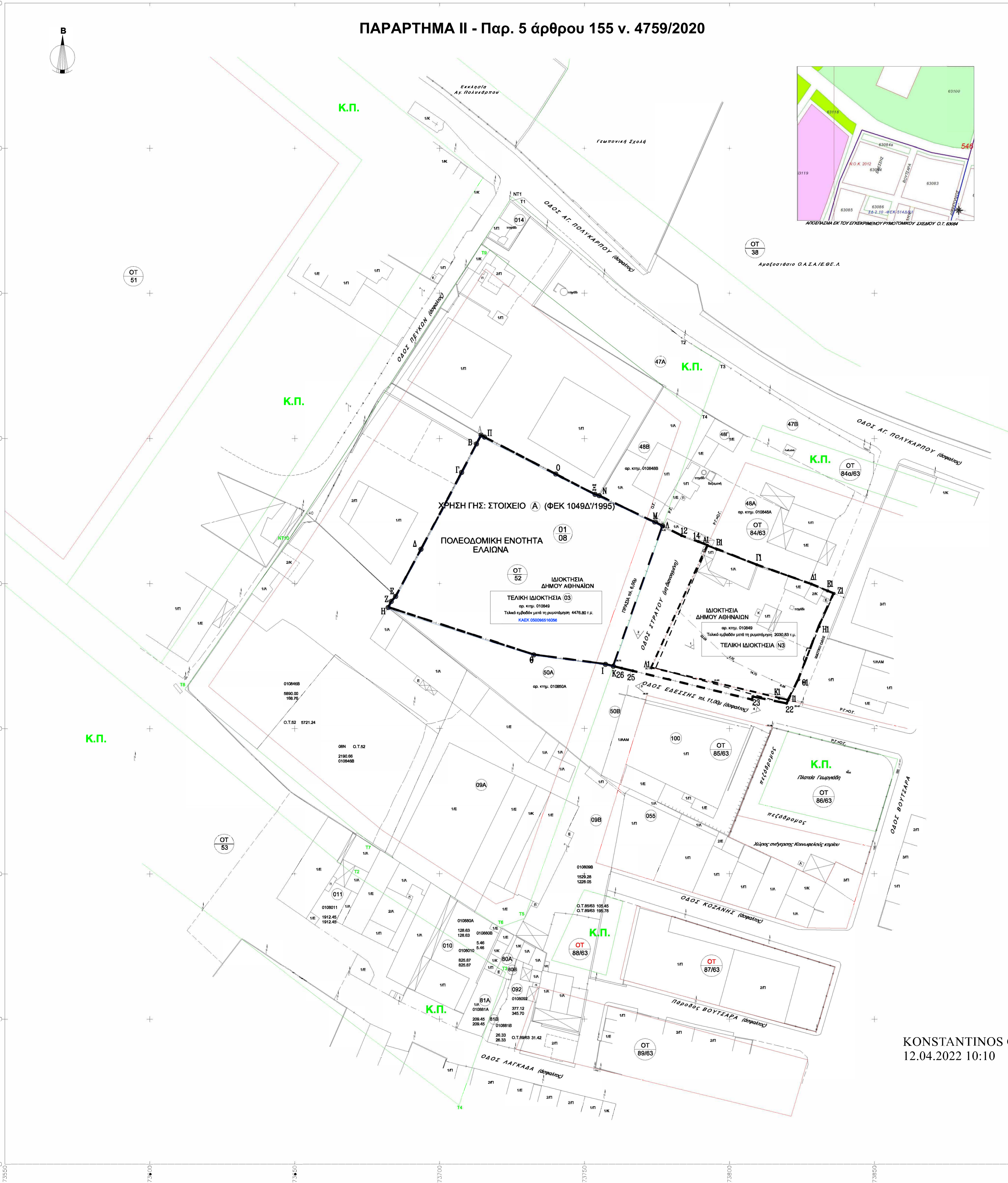
ΕΠΙΣΤΡΩΣΗ	Χ	Υ	ΜΗΚΟΣ
A1	473792.332	4203313.160	3,53
B1	473795.574	4203311.795	14,66
Π	473809.260	4203296.543	20,04
Δ	473828.155	4203298.855	6,05
E1	473833.747	4203297.542	2,37
Z1	473835.933	4203286.638	12,49
H1	473830.804	4203285.255	19,53
Θ1	473823.725	4203267.051	7,96
Z1	473819.892	4203258.787	3,21
Κ	473815.595	4203260.715	45,11
M1	473774.134	4203321.233	14,24
M1	473792.332	4203313.160	

Ε=1/2 Σ(X+Υ)(x-y)  
Ε= 2030,83 τ.μ.

Ελληνικό Γεωμετρικό Σύστημα Αναφοράς 1987 (Ε.Γ.Σ.Α '87)  
Ελλανομετρικό αναφοράς GRS 80 (α=6 378 137 m, 1/η=298.267222101)  
Πρόβολοι: Εγκάρσια Μεταφορά  
Κεντρικός Μεταβλητός κών 24' 02' 00" με Κωδ.0.999800  
Τετμημένη Κεντρικού Μεταβλητού: +500  
Γεωγραφικό Πλάτος Αναφοράς: 01'00' 00"

**ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ**

- Το τοπογραφικό διάγραμμα είναι εξαρτημένο από το κεντρικό σύστημα αναφοράς (ΕΓΣΑ '87 με ακρίβεια της τάξεως ±0.03μ).
- Για την ένταξη του τοπογραφικού διαγράμματος στο ΕΓΣΑ '87 πραγματοποιήθηκαν μετρήσεις στο σύστημα NIEROS.
- Για τις μετρήσεις χρησιμοποιήθηκε TOTAL STATION NIKON NIVO 3" και GPS δίκης ακρίβειας TOPCON GR5.
- Η σύνταξη και απόδοση του διαγράμματος εφόδω και οι υπολογισμοί πραγματοποιήθηκαν με αναλυτικό τρόπο από ορθολογικές συντεταγμένες.



**ΟΡΟΙ ΔΟΜΗΣΗΣ**  
Ο.Τ. 84/63  
ΑΡΤΙΟΤΗΤΑ Κανόνες: Ε=200, Π=10  
παραέλιση προ 7.10.76: Ε=112,5 Π=6  
Σ.Δ.: 2.10 (ΦΕΚ 514/81)  
Υψος: Ν.Ο.Κ. 2012  
Κλίση: 80 % (70% από όρους)  
Χρήση: Γ.Π.Σ. (Φ.Ε.Κ. 802/1988 όπως έχει τροποποιηθεί)  
ΓΕΝΙΚΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑ  
Γκαράζ: Φ.Ε.Κ. 76 Α/04  
Έγκριση ΔΕΦΑ για εκσκαφές

**ΝΟΜΟΙ & ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΣΤΟ Ο.Τ. 52:**

- 1) Το από 11-02-1991 Πρ. Διατάγμα (ΦΕΚ 74/02-11-02-1991) περί Έγκρισης Πολεοδομικής Μελέτης των Δόμων Αθηνών, Αγ. Ιωάννη Ρέντη, Αιγάλεω, Περιστερίου και Ταύρου (περιοχή Ελαιώνα) (Ν. Αττικής) και τροποποίηση των αναρτημένων ρυθμιστικών σχεδίων στα όσα συνάδουν τους.
- 2) Το από 20-09-1995 Πρ. Διατάγμα (ΦΕΚ 1049/30-11-1995) περί Έγκρισης πολεοδομικής μελέτης αναδιάρθρωσης και επέκτασης τμημάτων των δόμων Αθηνών, Αγίου Ιωάννη Ρέντη, Αιγάλεω, Περιστερίου και Ταύρου (περιοχή Ελαιώνα) (Ν. Αττικής).
- 3) Το από 21-08-1998 Πρ. Διατάγμα (ΦΕΚ 742/11-07-1998) περί Έγκρισης πολεοδομικής μελέτης αναδιάρθρωσης και επέκτασης τμημάτων των δόμων Αθηνών, Αγίου Ιωάννη Ρέντη, Αιγάλεω, Περιστερίου και Ταύρου (περιοχή Ελαιώνα) (Ν. Αττικής) (Α. 104/9).
- 4) Το από 21-05-2010 Πρ. Διατάγμα (ΦΕΚ 2384/Α/19-06-2010) περί Τροποποίησης του αναρτημένου ρυθμιστικού σχεδίου του Δήμου Αθηνών στην πολεοδομική ενότητα του Ελαιώνα (ν. Αττικής) και σε συσχέτιση με την περιοχή του ίδιου δήμου, τροποποίηση χρήσεων γης, επιβολή και τροποποίηση προκητύπων.



ΔΗΜΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ  
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ & ΕΡΓΩΝ  
Δ/ΝΣΗ ΣΧΕΔΙΟΥ ΠΟΛΕΩΣ & ΑΣΤΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ  
ΤΜΗΜΑ ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΑΣ & ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

ΕΠΙΚΑΙΡΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΟΥ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΟΣ  
Αρ. Σχεδίου  
**3284B'**

ΚΛΙΜΑΚΑ : 1:500

ΟΔΟΣ ΕΔΕΣΣΗΣ αρ. 30 και ΣΤΡΑΤΟΥ  
(3ου Δημοτικού Διαμερίσματος Ο.Τ. 84 περιοχής 63 και Ο.Τ. 52 πολεοδομικής ενότητας Ελαιώνα)

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ : ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2021

Κων/νος Γεωργίου  
Τοπογράφος Μηχανικός Π.Ε.

Οι Μηχανικοί  
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΓΟΝΙΣ  
12.04.2022 10:24  
Νικόλαος Παγώνης  
Τοπογράφος Μηχανικός Π.Ε.

Ο Προϊστάμενος του Τμήματος  
Τοπογραφίας & Περιβάλλοντος  
12.04.2022 10:27

α/α Νικόλαος Παγώνης  
Τοπογράφος Μηχανικός Π.Ε.

KONSTANTINOS GEORGIU  
12.04.2022 10:10

Αθήνα, 21 Ιουλίου 2022

**ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ**

**ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ**

**ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ**

**ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ**

CHRISTOS STAIKOURAS CHRISTOS STAIKOURAS  
21.07.2022 22:26

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΔΕΝΔΙΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΔΕΝΔΙΑΣ  
21.07.2022 23:31

SPYRIDON-ADONIS GEORGIADIS SPYRIDON-ADONIS GEORGIADIS  
21.07.2022 22:16

**ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΤΑΪΚΟΥΡΑΣ**

**ΣΠΥΡΙΔΩΝ - ΑΔΩΝΙΣ  
ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ**

**ΝΙΚΟΛΑΟΣ – ΓΕΩΡΓΙΟΣ  
ΔΕΝΔΙΑΣ**

**ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ**

**ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ**

**ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ  
ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ**

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΝΑΓΙΟΤΟΠΟΥΛΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΝΑΓΙΟΤΟΠΟΥΛΟΣ  
21.07.2022 22:32

KONSTANTINOS CHATZIDAKIS KONSTANTINOS CHATZIDAKIS  
21.07.2022 22:38

ΝΙΚΙ ΚΕΡΑΜΕΟΣ ΝΙΚΙ ΚΕΡΑΜΕΟΣ  
21.07.2022 22:16

**ΝΙΚΟΛΑΟΣ  
ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ**

**ΝΙΚΗ ΚΕΡΑΜΕΩΣ**

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ**

**ΥΓΕΙΑΣ**

**ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ**

**ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ**

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΛΕΥΡΙΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΛΕΥΡΙΣ  
21.07.2022 22:36

PANAGIOTIS THEODORIKAKOS PANAGIOTIS THEODORIKAKOS  
21.07.2022 22:19

**ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΛΕΥΡΗΣ**

KONSTANTINOS SKREKAS KONSTANTINOS SKREKAS  
21.07.2022 22:28

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΚΡΕΚΑΣ**

**ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΘΕΟΔΩΡΙΚΑΚΟΣ**

**ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ**

**ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ**

**ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ**

ΣΤΥΛΙΑΝΙ ΜΕΝΔΟΝΙ ΣΤΥΛΙΑΝΙ ΜΕΝΔΟΝΙ  
21.07.2022 22:17

ΜΑΥΡΟΥΔΙΣ ΒΟΡΙΔΙΣ ΜΑΥΡΟΥΔΙΣ ΒΟΡΙΔΙΣ  
21.07.2022 22:47

KONSTANTINOS TSIARAS KONSTANTINOS TSIARAS  
21.07.2022 22:15

**ΣΤΥΛΙΑΝΗ ΜΕΝΔΩΝΗ**

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΑΡΑΣ**

**ΜΑΥΡΟΥΔΗΣ ΒΟΡΙΔΗΣ**

**ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΑΣΥΛΟΥ**

**ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ**

**ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ ΚΑΙ ΝΗΣΙΩΤΙΚΗΣ  
ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ**

PANAGIOTIS MITARAKIS PANAGIOTIS MITARAKIS  
21.07.2022 22:15

ΙΟΑΝΝΙΣ ΠΛΑΚΙΟΤΑΚΙΣ ΙΟΑΝΝΙΣ ΠΛΑΚΙΟΤΑΚΙΣ  
21.07.2022 22:15

KONSTANTINOS KARAMANLIS KONSTANTINOS KARAMANLIS  
21.07.2022 22:16

**ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΜΗΤΑΡΑΚΗΣ**

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ**

**ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΛΑΚΙΩΤΑΚΗΣ**

**ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ  
ΤΡΟΦΙΜΩΝ**

GEORGIOS GEORGANTAS GEORGIOS GEORGANTAS  
21.07.2022 22:15

**ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΑΝΤΑΣ**

**ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ**

GEORGIOS GERAPETRITIS GEORGIOS GERAPETRITIS  
21.07.2022 22:15

**ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΕΡΑΠΕΤΡΙΤΗΣ**

**ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ**

THEODOROS SKYLAKAKIS THEODOROS SKYLAKAKIS  
21.07.2022 23:13

**ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΣΚΥΛΑΚΑΚΗΣ**

**ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ**

VASILEIOS KIKILIAS VASILEIOS KIKILIAS  
21.07.2022 22:16

**ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΙΚΙΛΙΑΣ**

**ΟΙ ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΕΣ ΥΠΟΥΡΓΟΙ  
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ**

NIKOLAOS PAPATHANASIS NIKOLAOS PAPATHANASIS  
21.07.2022 22:29

**ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΗΣ**

**ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ**

STYLIANOS PETSAS STYLIANOS PETSAS  
21.07.2022 23:17

**ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ ΠΕΤΣΑΣ**

**Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ  
ΣΤΟΝ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟ**

IOANNIS OIKONOMOU IOANNIS OIKONOMOU  
21.07.2022 22:17

**ΙΩΑΝΝΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ**

**ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ ΚΑΙ  
ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ**

CHRISTOS STYLIANIDIS CHRISTOS STYLIANIDIS  
21.07.2022 22:21

**ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ**

**ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ**

KYRIAKOS PIERRAKAKIS KYRIAKOS PIERRAKAKIS  
21.07.2022 22:20

**ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΠΙΕΡΡΑΚΑΚΗΣ**

**ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ**

MILTIADIS VARVITSIOTIS MILTIADIS VARVITSIOTIS  
21.07.2022 22:38

**ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ**

**Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ  
ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ**

ELEFTHERIOS AVGENAKIS ELEFTHERIOS AVGENAKIS  
21.07.2022 22:16

**ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΑΥΓΕΝΑΚΗΣ**